N°. 24917 EDITIE VAN 4 UUR. Nieuwe Amsterdamsche Courant 79e Jaar

ALGEMEEN HANDELSBLAD

Het ALGEMEEN HANDELSBLAD verschijnt te Amsterdam des MORGENS en des AVONDS, behalve Zondagavond, Maandagmorgen en enkele Feestdagen. Voor ABONNEMENTEN en ADVERTENTIËN wende men zich tot ons BUREEL — N. Z. Voorburgwal 234 — 240 — tot onze Agenten, Boekhandelaren en Postkantoren. AGENTEN in het buitenland zijn: *Berlijn, Keulen* enz., RUDOLF MOSSE; — *Brussel*, LEBÈGUE & CIE., AGENCE HAVAS; — *Frankfort a/M.*, G. L. DAUBE & Co. — *Hamburg*, HAASENSTEIN & VOGLER A.G.; — *Parijs*, JOHN F. JONES & CIE.; — *Londen*, STREET & Co., Cornhill 30, — *Kopenhagen*, AUG. J. WOLFF & Co.

Maandag 10 September 1906

Opgericht door GEBROEDERS DIEDERICHS. CHARLES BOISSEVAIN, Directeur.

Het KWARTAAL kost voor Amsterdam ƒ 4.—, voor andere plaatsen in Nederland bij afzonderlijke of gelijktijdige verzending van Ochtend- en Avondblad ƒ 4.50. — In België: afzonderlijke zending ƒ 6.00, gelijktijdige zending ƒ 6.—; overig buitenland: afzonderlijke zending ƒ 10.75, gelijktijdige zending ƒ 8.50. Een Ochtendblad of Avondblad 5 Cents. ADVERTENTIËN: 1—4 regels brevierletter ƒ 1.25 met inbegrip van Bewijsnummer, elke regel meer ƒ 0.30; in het nr. van Zaterdagavond: 1—4 regels ƒ 1.45, elke regel meer ƒ 0.35. — INGEZONDEN MEDEDEELINGEN: regel ƒ 0.60, bewijsnummer 5 cents. Aanvrage en vermelding van LIEFHEBBERS: regel ƒ 0.10. Een bepaalde plaats in het blad, door Inzenders voor hunne Advertentie opgegeven, wordt niet gewaarborgd.

Het auteursrecht van den inhoud van dit Blad wordt verzekerd volgens de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad no. 124).

AVONDBLAD.

Eerste Blad.

Dit nummer bestaat uit drie bladen.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, Maandag 10 September.

Door den Krijgsraad veroordeeld.

Onze correspondent te Batavia seint:

„De luitenant A. Gravendijk is door den krijgsraad tot twee jaren gevangenisstraf veroordeeld."

[De luitenant der infanterie A. Gravendijk van het Nederlandsche leger, in Indië gedetacheerd, werd beschuldigd in Augustus 1905 in Djambi een gids wreed mishandeld en daarna doodgeschoten te hebben.

Omtrent deze treurige geschiedenis schreven wij in ons nummer van 13 Febr. jl., onder het hoofd „Een geval van „tropenkoller" in Djambi" het volgende:

„Het „Nieuws van den Dag van Ned.-Indië" heeft in zijn no. van 12 Januari een verhaal, dat afschuwelijk is. In het Djambische zou een luitenant, patrouille-commandant, zich schuldig gemaakt hebben aan beestachtige mishandelingen jegens weerlooze inlanders, die als gidsen waren geprest en ten slotte zelfs een van deze hebben neergeschoten.

Het verhaal heeft allen schijn van waarheid; de redactie verklaart zich bereid, de namen van de getuigen en alle haar bekende bijzonderheden op de eerste aanvraag aan de justitie en de bevoegde militaire autoriteiten mede te deelen; zij vertrouwt op een uiterst gestreng onderzoek, en rekent op de algemeene uitspraak: „wij willen een eind gemaakt zien aan zulke schandelijkheden".

Wij stemmen hiermede geheel in. Het gevraagde „uiterst gestreng onderzoek" mag, voor de eer, niet alleen van het Indisch leger maar van onze geheele natie, niet achterwege worden gelaten. En... mocht het blijken dat een Indisch militair, een officier nog wel! zich zoo onwaardig heeft gedragen als in het „N. v. d. D. van Ned.-Indië" wordt vermeld, dan moge het recht zijn loop hebben... tot schrik ook van anderen.

Wij weten wel, dat men in den oorlog soms iets door de vingers moet zien. In de hitte van het gevecht kan een beschaafd en ander bedaard man misschien handelingen plegen waarover hij zich in normale omstandigheden zou schamen. Maar dergelijke verontschuldiging geldt, wanneer de toedracht der zaak juist geschetst is, hier allerminst; en wie gruwelen pleegt als de bovenbedoelde, mag nergens bescherming vinden, — hij is een schandvlek voor het leger waarvan hij deel uitmaakt, en moet daaruit zoodra mogelijk verwijderd worden. Mocht het onderzoek uitwijzen dat het verhaal niet waar is, dat dan een zware straf den lasteraar treffe!"

Blijkens het boven gegeven telegram schijnt de krijgsraad de feiten juist bevonden te hebben en heeft zij vonnis geveld.]

Bali.

De correspondent van „De Telegraaf" te Batavia seint:

„De Bali-expeditie is hedenochtend van Tandjong Priok vertrokken. Zij bestaat uit 3 bataljons infanterie en verder uit artillerie, genie en cavalerie. De vloot is reeds grootendeels in de Balische wateren en bestaat uit 5 pantserschepen, 4 flottieljevaartuigen en 2 adviesjachten. Sanoer is de landingsplaats. De heer Liefrinck, commissaris der regeering, is aan boord van het pantserdekschip „Koningin Wilhelmina der Nederlanden".

Water en licht te Watergraafsmeer.

Aan den Raad der gemeente Watergraafsmeer is een adres gezonden door de Maatschappij „Linnaeuspark", tot exploitatie van Bouwterreinen, en wel naar aanleiding van het door de Water- en Lichtcommissie uitgebracht rapport.

Zij voelt zich daartoe gedrongen, omdat zij in de eerste plaats groote belanghebbende is bij de beslissing omtrent dit vraagstuk, welke de Raad eerstdaags staat te nemen.

„Immers het behoeft geen betoog, dat zij er verre de voorkeur aan zou hebben gegeven, om tot samenwerking met uw Gemeentebestuur te geraken, boven de concurrentie, die thans in het leven zal worden geroepen, indien uw Raad aan de voorstellen der Water- en Lichtcommissie zijne goedkeuring mocht hechten.

„Zij hecht daar zoo zeer aan, omdat uit den aard der zaak in een kleinere gemeente, als Watergraafsmeer, het stichten en exploiteeren van dergelijke inrichtingen als water- en lichtfabrieken reeds op zich zelf een aanzienlijk risico oplevert. Hoeveel te meer zal die risico zijn, indien men in een kleinere gemeente nog tot overmaat van ramp in plaats van één, twee dergelijke inrichtingen zal stichten en tegen elkaar zal laten concurreeren.

„Terloops zij hier opgemerkt, dat de concurrentie alleen betrekking kan hebben op den omvang der wederzijdsche ondernemingen, die dientengevolge voor beide slechts gering zal zijn. Van rechtstreeksche concurrentie kan geen sprake zijn, omdat de Gemeente niet zal mogen leveren aan de Linnaeuspark, gelijk requestrante niet op het terrein der Gemeente kan komen, voor zoover het polderbestuur aan de Gemeente uitsluitend concessie tot het leggen van buizen in en op de polderwegen mocht verleenen. Op het oogenblik heeft requestrante reeds ten deele zoodanige concessie van het polderbestuur, zij het dan ook tot wederopzeggens toe.

„Requestrante bevindt zich in deze min aangename omstandigheid, in geval het door de Gemeente te stichten bedrijf verlies mocht opleveren, dat verlies door haar en hare afnemers zal moeten worden gedragen.

„Vooral deze laatste overweging rechtvaardigt dit verzoekschrift.

„De commissie sprak destijds reeds in haar rapport van 10 October 1905 als haar oordeel uit, dat het zeer zeker op den weg der Gemeente ligt, om zorg te dragen, dat overal en tegen billijken prijs in de Gemeente goed drinkwater wordt verschaft. Deze stelling der commissie wordt gaarne door onze Maatschappij onderschreven, en de overtuiging, dat een goede drinkwaterleiding een eerste vereischte is voor den bloei en de toename eener gemeente, deed de rechtsvoorgangers der Maatschappij Linnaeuspark dan ook indertijd er toe besluiten met eigen middelen eene drinkwaterleiding te stichten en te exploiteeren.

„Het voorstel, hetwelk thans aan uwen Raad is overgelegd, bereikt intusschen ook niet, dat overal in de Gemeente goed drinkwater wordt verschaft. Immers uwe Gemeente is zeer uitgestrekt en uit den aard der zaak is het ondoenlijk ten behoeve van ver afgelegen woningen daarheen buizen te leggen.

„Onze Maatschappij, die reeds een eigen inrichting bezit, heeft destijds concessie gevraagd om ook elders in uwe Gemeente drinkwater te mogen leveren en zij is bereid zoodanige concessie alsnog te aanvaarden en een buizennet te construeeren, gelijk omschreven in het rapport van de commissie van 10 October 1905. Indien dit verzoek door uwen Raad mocht worden ingewilligd, dan zal zonder één cent risico voor de Gemeente bereikt zijn wat uw Raad begeert, nl. het hebben van een deugdelijke drinkwaterleiding in de bebouwde kom der Gemeente, waar het naar het oordeel der commissie noodzakelijk is".

In verband met het voorgaande wordt de vraag gesteld, of er inderdaad voldoende motief is voor de gemeente, om eene drinkwaterleiding voor rekening der gemeente te stichten en te exploiteeren.

„Voor de deugdelijkheid van het drinkwater is het niet noodig.

„Immers het rapport van professor dr. C. Eykman, afgedrukt in de aan uwen Raad overgelegde bijlagen, toont voldoende aan, dat het water, hetwelk door de waterleiding van requestrante geleverd wordt, is inderdaad een goed drinkwater.

„Bij het verleenen van een concessie aan requestrante, waardoor zij in de gelegenheid zal worden gesteld hare onderneming uit te breiden en mitsdien tot hoogeren bloei te brengen, worden dus uit een hygiënisch oogpunt de belangen der Gemeentenaren evenzeer behartigd als bij het oprichten van een eigen bronwaterleiding voor rekening der Gemeente.

„Het eenige motief, waarom men voor Gemeenterekening tot het aanleggen van een eigen waterleiding zou kunnen overgaan, moet dus gelegen zijn in de winst, welke men meent in het belang der Gemeente te kunnen maken.

„Welnu, het wil requestrante voorkomen, dat, waar in dat opzicht ook in het rapport der commissie geen optimistische toon doorstraalt, men wel mag aannemen als vaststaande, dat de vraag, of eene eigen waterleiding voor de Gemeente winstgevend zal zijn, niet met zekerheid bevestigend is beantwoorden.

„Integendeel, ten aanzien van dit punt is ernstige twijfel gerechtvaardigd.

„Het is hier de plaats aan te toonen dat het verlies, hetwelk de gemeente bij de inrichting eener eigen waterleiding zal lijden, aanmerkelijk grooter is dan het bedrag door den heer Rincker aangegeven.

„De inkomsten stelt de heer Rincker voor het eerste jaar op ƒ 12,800 en wel aannemend dat op een bevolking van 5200 zielen per hoofd en per dag 50 Liter water wordt verbruikt en 2/3 van dit water nuttig wordt afgegeven, dus betaald. In de eerste plaats is ons de vaststelling van het aantal inwoners, hetwelk de Gemeente zou kunnen bedienen, niet duidelijk. In Augustus 1906 had Watergraafsmeer 6200 inwoners, in begin 1906 de Bouwmaatschappij Linnaeuspark 1600 inwoners; er worden 800 menschen door de Gemeentewaterleiding van Amsterdam voorzien; ergo resteeren er voor de Gemeente Watergraafsmeer 6200 — (1600 + 800) = 3800; met een stijging van 7½ % moet dit in 1907 zijn 4075 inwoners, in plaats van 5200.

„In de tweede plaats neemt de heer Rincker aan dat bij indienststelling der waterleiding direct alle bewoonde perceelen zullen aangesloten zijn, de ervaring leert in deze anders."

Als bewijs wordt aangevoerd dat: de waterleiding te Groningen in het 2e, 3e, 4e, 5e en 6e jaar harer stichting resp. 6.7, 10.5, 16, 19.6 en 25 % der gezinnen van water voorzien; te Nijmegen was de verhouding voor het eerste tot zesde jaar resp. 15, 24.4, 31, 35, 41 en 46 %. Te 's-Gravenhage werd na dertig jaren een bedrag van 3.084 gulden per hoofd ontvangen, terwijl de heer Rincker reeds in het eerste jaar der exploitatie op een ontvangst van ƒ 3.12½ per hoofd rekent. Hij rekent toch op ƒ 12,800 ontvangsten.

„Het aantal inwoners bedraagt, zooals hierboven omschreven, 4075, en 4075 × 3.12½ = ƒ 12,734.37½.

„Gaan we nu eens van de nog erg gewaagde veronderstelling uit, dat over de eerste vijf exploitatiejaren 50 % der inwoners door de Gemeente van water worden voorzien, dan is het aantal, waarmede moet worden rekening gehouden, zeg rond 2100. Het verbruik per hoofd wordt in het rapport gebaseerd op de cijfers der Gemeente Amsterdam in 1904, dus nadat de waterleiding eenige tientallen van jaren had bestaan, nemen we intusschen die cijfers als de juiste aan, dan zullen de ontvangsten volgens bovenstaande cijfers bedragen 2100 (inwoners) × 50 (liters) × 365 (dagen per jaar) × 2/3 (betaald water) × 0.20 (prijs per M³) = rond ƒ 5200, zegge vijfduizend tweehonderd gulden.

„De bedrijfskosten verminderen, ons houdend aan de cijfers van den heer Rincker, alleen voor den post steenkolen en smeermiddelen, zoodat tegenover die geringere ontvangsten hoogstens eene minderuitgave van ƒ 500 staat.

„Het verlies zou dus het eerste jaar ingevolge het vorenstaande vermeerderen met zeven duizend, een honderd gulden, omdat de ontvangsten ƒ 7600 minder en de uitgaven ƒ 500 minder bedragen.

„In zijne exploitatierekening neemt de heer Rincker in de jaren 1907—12 ƒ 200, in 1912—17 ƒ 350 voor onderhoud, dus gemiddeld ƒ 275.

„Er wordt volgens de mededeelingen der commissie op bladzijde drie van het rapport Rincker niets afgeschreven, omdat het hij gemeente-exploitatie geen usance is op werktuigen iets af te schrijven, het geheele kapitaal wordt toch in 40 jaren geamortiseerd. Voor een aanleg dus, waarvan het mechanisch gedeelte ongeveer ƒ 70,000 kost en de gebouwen een bedrag van pl.m. ƒ 40,000 vertegenwoordigen, wordt voor het onderhoud gemiddeld ƒ 275 per jaar disponibel gesteld. In elke normale zaak, waar men de machinerieën in hoogstens 20 jaar afschrijft, rekent men 3 % voor onderhoud daarvan en voor gebouwen 1 %; cijfers die de ervaring geleerd heeft die beslist noodig zijn. Dat zou voor den onderhavigen aanleg een bedrag uitmaken van ƒ 2100 plus ƒ 400 = ƒ 2500.

„Het verlies zou dus op die wijze reeds stijgen tot ƒ 11,200, t. w. ƒ 1600 verlies volgens rapport Rincker, ƒ 7100 wegens verminderde ontvangsten, ƒ 2500 voor onderhoud.

„De waterleiding van de Maatschappij Linnaeuspark bedient thans eene categorie inwoners van Watergraafsmeer, welke tweevoudig der belasting betaalt, plus nog een zeker aantal buiten het Linnaeuspark wonend en ontvangt na een bestaan van ongeveer 5 jaren een bedrag van rond ƒ 11,000.

„In het eerste jaar werd echter slechts ƒ 3060, in het tweede ƒ 4980, in het derde ƒ 7650, in het vierde ƒ 9000 en in het vijfde jaar ƒ 11,000 ontvangen, dus gemiddeld rond ƒ 5200, waarbij echter in het oog moet worden gehouden, dat de eenheidsprijs in Linnaeuspark bedroeg 30 cts., terwijl in het aangehaalde rapport was voorgesteld 20 cts. Een gemiddelde ontvangst voor de eerst vijf jaren van ƒ 5200 is dus voor de Gemeentewaterleiding, welke beslist onder ongunstiger condities zou werken dan die van het Linnaeuspark, zeer hoog gerekend.

„Het zou interessant zijn, indien uw Raad B. en W. zou willen uitnoodigen een onderzoek in te stellen en voorloopige contracten te verzamelen met hen, die bereid zouden zijn zich aan te sluiten en de afname van een zeker quantum water te garandeeren.

„Wanneer nu inderdaad de vraag, of het eigen bedrijf eener waterleiding voor de gemeente buiten het Linnauspark winstgevend zal zijn, met groote zekerheid ontkennend is te beantwoorden, dan zal het toch zeker zeer zeker eerder op den weg van uwen Raad liggen aan de bestaande onderneming gelegenheid te geven tot verdere uitbreiding en haar de risico te laten dragen, dan zelf deze zaak ter hand te nemen; bovendien zou de gemeente in de concessie zich een aandeel in eene mogelijke winst ten behoeve der gemeente kunnen reserveeren".

Het adres geeft een berekening, die leidde tot den vraagprijs van ƒ 275,000.

Verder zegt het adres:

„Requestrante zou met het boven geschetste kunnen volstaan, omdat gelijk de commissie rapporteert, omtrent de overname van de bedrijven geene overeenstemming is verkregen. Die overeenstemming is niet verkregen voornamelijk op grond, dat de commissie van oordeel was, dat de door de requestrante voor de overname harer onderneming gevraagde som te hoog was en z- uwen Raad niet durfde adviseeren een zoodanig kapitaal voor rekening der Gemeente te leenen.

„Requestrante meent daarom nogmaals de aandacht van uwen Raad te mogen vestigen op de twee andere mogelijkheden, welke zij indertijd ter keuze van uwe Gemeente opende, en wel deze, dat òf de Gemeente aan requestrante concessie zou verleenen, òf wel de Gemeente en de requestrante te zamen de bedrijven zouden exploiteeren, ten gevolge waarvan natuurlijk ook de Gemeente zooveel minder geld zou hebben te leenen en ook de bedrijfsrisico van de Gemeente in dezelfde verhouding zou verminderen.

„Gesteld nu eens, dat uw Raad in overweging zou willen nemen, om voor gemeenschappelijke rekening de bedrijven uit te breiden en te exploiteeren, dan zou daartoe noodig zijn, gelijk de commissie beciferd, voor overname der bedrijven een kapitaal van ƒ 275,000, voor uitbreiding een kapitaal van rond ƒ 150,000 = ƒ 425,000, te vermeerderen met ƒ 25,000 voor onvoorzienen, totaal ƒ 450,000.

„Gesteld nu, dat eene naamlooze vennootschap werd gesticht en de Gemeente deelnam voor ƒ 225,000, en de Maatschappij eveneens dan zou de risico, welke de Gemeente gaat loopen, zeer zeker zeer verminderen, omdat, gelijk reeds hierboven betoogd, een gecombineerd groot bedrijf veel meer winstkansen oplevert dan een alleenstaand klein bedrijf. De Gemeente zou daarentegen ter betaling van haar gedeelte in de onderneming moeten leenen een kapitaal van ƒ 225,000, zoodat het voor rekening der Gemeente jaarlijks op te brengen bedrag voor rente en amortisatie niet ƒ 27,000, doch slechts ƒ 13,500 zou bedragen. De Maatschappij Linnaeuspark zou, wanneer hare bedrijven voor ƒ 275,000 in de nieuwe vennootschap werden ingebracht, ontvangen ƒ 225,000 in aandeelen en ƒ 50,000 in contanten. In de beide laatste jaren werd voor vernieuwing en uitbreiding alleen een bedrag van ruim ƒ 100,000 uitgegeven, van welk bedrag de specificatie gaarne ter beschikking van uwen Raad ligt.

„Bovendien zou, voor het geval later mocht blijken, dat de bedrijven inderdaad zeer winstgevend waren, eene bepaling kunnen worden gemaakt ten voordeele der Gemeente, om voor nader overeen te komen prijs ten allen tijde te kunnen overnemen de aandeelen, welke het eigendom waren gebleven van requestrante".

Requestrante geeft in overweging de voorstellen der commissie niet ongewijzigd aan te nemen, en òf wel te onderhandelen over de vraag, of overname niet eerder is te achten in het belang der gemeente, en daartoe nogmaals deskundigen te benoemen, teneinde advies uit te brengen, òf wel aan de commissie opdracht te geven de onderhandelingen met requestrante te heropenen op de basis van het verleenen van concessie voor licht en water voor de geheele gemeente aan requestrante, òf wel gemeenschappelijke exploitatie op de basis van sub. 3 van het destijds aan de gemeente gedane voorstel.

„Waar de minimumgrens van ƒ 275,000, destijds door de requestrante aan de commissie gesteld, deze heeft afgeschrikt, is requestrante thans bereid dit minimum terug te brengen tot het door de commissie genoemde bedrag van ƒ 200,000.

„Requestrante is voorts bereid, ter vaststelling van de industrieele en commercieele waarde van harebedrijven, te aanvaarden het oordeel van de navolgende deskundigen, indien uwe Gemeente zich met die keuze kan vereenigen en genoemde deskundigen bereid zullen zijn die opdracht te aanvaarden: voor electriciteit: W. H. A. G. baron Van Ittersum, electrotechnisch ingenieur te Amsterdam; voor water: J. M. K. Pennink, directeur der Gemeente-Waterleiding van Amsterdam; voor gas: D. van der Horst, directeur der Gemeente-Gasfabrieken van Amsterdam.

„Requestrante wordt in deze tot toegeven aan het verlangen der commissie bewogen door de onwrikbare overtuiging, dat het uitblijven van overeenstemming tusschen uwe Gemeente en requestrante, niet anders dan noodlottig kan worden voor den bloei der door uwe Gemeente gewenschte bedrijven en dus ook voor de ontwikkeling uwer Gemeente".

Vereeniging voor Vrouwenkiesrecht.

Onder voorzitterschap van mevr. dr. Aletta H. Jacobs werd gisteren in de Buitensocieteit te Zutphen de algemeene vergadering van de Vereeniging voor Vrouwenkiesrecht gehouden. Na een kort woord van welkom deelde de presidente mede:

1o. dat mevr. Haver tot lid van de redactiecommissie benoemd is en de afdeeling Amsterdam, wier presidente zij geworden is, geen bezwaar heeft, dat zij eerstgenoemde betrekking blijft bekleeden;

2o. dat de rapporten van het congres te Kopenhagen zijn verzonden en daar besloten is een internationaal insigne te laten maken;

3o. dat het komende congres in 1908 te Amsterdam zal gehouden worden. De datum er van is nog niet vastgesteld. Het ligt echter in het voornemen van het hoofdbestuur, enkele sprekersters van dat congres uit te noodigen, nog wat te blijven en lezingen te houden in verschillende plaatsen. Men acht dit een uitstekend middel om propaganda te maken.

Na deze mededeelingen kwam in behandeling de bespreking der propaganda-voorstellen van mevr. dr. Nieuwenhuis te Leiden. Dit punt gaf aanleiding tot eene zeer breedvoerige gedachtenwisseling, waaraan door verschillende dames werd deelgenomen, in de eerste plaats door mevr. Nieuwenhuis zelf. Deze kon zich niet begrijpen, hoe dit punt op de agenda kon voorkomen, aangezien zij zelve verlangd had, dat hare voorstellen zouden worden ingetrokken, toen bleek, dat zij niet in den geest van het hoofdbestuur waren.

Ook anderen, o.a. mevr. Polak uit Groningen, konden de houding van het hoofdbestuur niet goedkeuren.

Ten slotte werd eene motie van den heer Calisch aangenomen, waarbij men overging tot de orde van den dag, omdat verdere discussie over dit onderwerp geen doel zou hebben.

Mevr. Wijnandts—Francken sprak er daarna haar spijt over uit, dat deze zaak zoo verkeerd geloopen is, hetgeen zij aan eene tactische fout van het hoofdbestuur toeschreef. Zij vreesde, dat het geval met mevr. Nieuwenhuis verschillende jonge krachten tegen zou houden, ten nutte der Vereeniging werkzaam te zijn.

Nadat mevr. Nieuwenhuis dat geval nog eens uitvoerig had toegelicht en mevr. Tilma—Schaaf de beschuldiging, als zou het hoofdbestuur jonge krachten van zich afstooten, verre van zich afwierp, werd ten slotte een motie van mevr. Van Loenen aangenomen, waarbij de vergadering verklaarde over te gaan tot de orde van den dag.

Hierna deelden de verschillende afdeelingen mee, welke middelen zij in het aanstaande seizoen zullen aanwenden om propaganda voor de beginselen der Vereeniging te maken.

Enkele dezer middelen, o.a. die der afdeeling Amsterdam, zijn reeds in de pers besproken.

Ten slotte werd de vergadering met de gebruikelijke plichtplegingen door mevr. dr. Aletta Jacobs gesloten.

Een gezellige maaltijd in de Buitensocieteit, voorafgegaan door een uitstapje per tram naar Vorden, besloot den dag.

Uit den Gemeenteraad van Zierikzee.

Wij maakten melding van het aannemen met algemeene stemmen door den Gemeenteraad van Zierikzee van eene motie, door den heer Fokker voorgesteld, om de houding van den burgemeester in de zaak Panny af te keuren.

Bij de daarover gevoerde heftige discussies voegde de heer mr. Fokker den burgemeester, den heer C. W. Vermeijs, onder meer, het volgende toe:

„... dan zeg ik u, dat bij hetgeen in u te waardeeren valt, u zulke eigenschappen bezit, dat wij allen hoogst dankbaar zullen zijn, dat wij u als burgemeester kwijtraken. Mijns inziens wordt het hoog tijd dat u vertrekt.

„... Het is uwe gewoonte dat als u meent, dat de Raad een zeker besluit moet nemen, elk middel, waarheid of leugen, u geoorloofd voorkomt om uw doel te bereiken, en wilt u personen onaangenaam zijn dan ontziet u niets".

De heer Fokker wees er, om dat te bewijzen, op hoe de burgemeester, een paar jaar geleden zich laf heeft gewroken op een lid van den Raad wiens verkiezing hem onaangenaam was, door ter visie te leggen zijn geloofsbrieven, om hem, naar aanleiding zijner geboorte-akte eene hatelijkheid te debiteeren.

Verder herinnerde de spreker er aan hoe de burgemeester een jaar geleden den gemeentesecretaris met zijn vrouw te Feijenoord door de politie heeft laten oppakken, omdat hij een paar dagen over zijn verlof was.

„Spreekt men met een aantal menschen over u — zeide hij verder tot den burgemeester — dan erlangt men de overtuiging dat het gewenscht is dat uw burgemeesterschap spoedig een einde hier neemt".

Maatschappij tot Nut der Israëlieten.

In Maison Frijda, N. Heerengracht, werd gisteren de 56e algemeene vergadering gehouden der „Maatschappij tot Nut der Israëlieten in Nederland".

De voorzitter, prof. mr. L. de Hartog, stond in zijne openingsrede stil bij de bedoelingen van de stichters der Maatschappij. Hij bracht hulde aan het streven van wijlen mr. A. de Pinto en mr. A. W. Jacobson, zijne voorgangers in het presidium.

Vervolgens richtte hij het woord tot den algemeenen secretaris, die dezer dagen zijn 80en geboortedag vierde, en tot den heer H. Italië van Utrecht, die een 40-jarig feest vierde van zijn aanstelling als leeraar aan het Gymnasium aldaar.

In de vergadering waren vertegenwoordigd de afdeelingen Amsterdam, Dordrecht, 's-Gravenhage, Groningen, Utrecht, Veendam, Winschoten en Zutphen.

Drie afgevaardigden der Amsterdamsche afdeeling onderzochten de rekeningen van de drie kassen, door den algemeenen penningmeester, den heer mr. W. Binger, beheerd, welke rekeningen vervolgens na eenige opmerkingen van den rapporteur, den heer S. Lehmans, onveranderd werden goedgekeurd.

De algemeene secretaris werd op voorstel van den president voor de bewerking van het jaarverslag diligent verklaard.

De aftredende leden van het hoofdbestuur, de heeren prof. mr. L. de Hartog, dr. M. A. Mendes de Leon en M. Simons Lz., werden met eenparige stemmen herkozen.

Na uitvoerige bespreking werd Zutphen aangewezen tot vergaderplaats in den loop van het volgende jaar, waarop de vergadering werd gesloten.

Een nieuw Sanatorium.

Naar wij vernemen zal het familiehotel te Paterswolde (Gr.) worden ingericht tot een christelijk sanatorium voor longlijders.

(„N. Gr. Ct.")

Gemeente-ambtenaren.

In de heden gehouden algemeene vergadering van de afdeeling Noordbrabant van den Bond van Gemeente-ambtenaren deelde de voorzitter, de heer Pels, mede dat in de ƒ 3400, voor de te Amsterdam dezer dagen te houden tentoonstelling van gemeente-administratie, door Noord-Brabant voor ƒ 599 is deelgenomen, zoomede dat Ged. Staten van Noord-Brabant eerstdaags uitvoering denken te geven aan eene herziening der salarisregeling van burgemeesters en secretarissen.

Overreden.

Op het kruispunt Rijnstraat en Bezuidenhout te 's-Gravenhage is gisterenmiddag een tot dusver onbekend gebleven man van ongeveer 70 jaren door de Staatsspoorstoomtram overreden.

Tijdens zijn overbrenging naar het Gemeenteziekenhuis is de man overleden.

Residentiezaken.

In de bespreking van den financieelen toestand der Scheveningsche Electriciteitsmaatschappij (Zondagochtendblad) is voor de jaaalijksche uitkeering aan de gemeente een cijfer van ƒ 10,50 genoemd. Een zetfout deed een 0 wegvallen; men leze: ƒ 10,500. Voorts staat er, na de vraag of de waarde van de concessie met ƒ 105,000 niet voldoende zou zijn betaald: „De balans zegt men". Voor dezen zin leze men: „De balans zegt *neen*". En daarna volgt dan waarom wij er anders over denken.

Zoowel de Koningin als de Koningin-Moeder zullen zich laten vertegenwoordigen bij de begrafenis morgen op Eik en Duinen van de baronesse Schimmelpenninck van der Oye, dame du palais, en wel de Koningin door mr. R baron van Zuylen van Nyevelt, kamerheer in buitengewonen dienst te Wassenaar, die zich vandaar rechtstreeks naar de begraafplaats begeeft, en de Koningin-Moeder door jhr. De Ranitz, grootmeester en intendant, die zich in den stoet zal bevinden.

H. M. de Koningin-Moeder zal niet tegenwoordig zijn bij de plechtigheid der opening van de zitting der Staten-Generaal.

H. M. de Koningin-Moeder is voornemens Maandag 17 dezer een officieus bezoek te brengen aan de beide Rembrandt-tentoonstellingen te Leiden.

De aftredende Fransche gezant te 's-Gravenhage, de heer De Monbel, aan wien sedert de titel is verleend van honorair ambassadeure, bereidt zich tot vertrek uit de residentie tegen de le helft van October voor. Vóór zijn vertrek zal hij, gelijk mede de Spaansche gezant, de heer De Aguer, vermoedelijk door de Koningin, tijdens haar driedaagsch verblijf in de residentie, in afscheidsaudiëntie worden ontvangen.

De tijdelijke zaakgelastigde van Spanje alhier is de heer De Anton del Olnet, secretaris van legatie.

De heer J. Groen, vice-consul van België te IJmuiden, heeft op verzoek eervol ontslag als zoodanig bekomen.

Muziekwedstrijd te Haarlem.

In het Brongebouw te Haarlem werden Zondag wedstrijden gehouden voor harmonie- en fanfarekorpsen.

De uitslag was als volgt:

Fanfare, le afdeeling, 3 deelnemers: 1e pr. „Amstels Fanfare-corps", 117 punten; 2e pr. „Harmonie", Assendelft, 100 punten; 3e pr. „Willen is kunnen", Haarlem, 41 p.

Harmonie, le afd. 3 deeln.: 1e pr. „Harmonie", Warmond, 90 p.; 2e pr. „Laurens Coster", Haarlem; 3e pr. „St. Caecilia", 46 p.

2e afd.: 1e pr. „Harmonie", Zandvoort, 62 p.; 2e pr. „Harmonie", Amersfoort, 31 p.

Zondag wordt de 2e afd. Fanfare voortgezet.

De prijzen bestonden in medailles, uitgeloofd door de Vereen. tot Verfraaiing van Haarlem en omstreken en gegraveerd door den heer W. Andrea.

ZEE- EN LANDMACHT.

— De voor den dienst in Indië bestemde officier van gez. 2e kl. dr. G. J. van der Hilst Karrewij moet 13 October a. s. zijne bestemming volgen.

— Aan den eerlang van gedetacheerd uit West-Indië terugkeerenden luit.-kolonel O. W. Westerouen van Meeteren is bij aankomst te Havre een buitenlandsch verlof naar Parijs verleend.

— De 2e-luit. der inf. O. I. lager S. Vrind wordt 16 Sept. a. s. gedetacheerd bij het Kol. Werfdepôt.

ONDERWIJS.

Na de oprichting van een nieuw gebouw voor de Ambachtsschool te Leeuwarden aan de Emma-kade (noordzijde) voor rekening van het Sint Anthony-gasthuis, oordeelde het bestuur dezer instelling, dat er nu eindelijk moest worden voorzien in de behoefte aan vakonderwijs voor meisjes. Het vroegere gebouw der Ambachtsschool, oorspronkelijk eigendom der gemeente, doch door het bestuur dezer school in den loop der jaren belangrijk uitgebreid, werd met samenwerking van den Gemeenteraad en het bestuur der Ambachtsschool door het gasthuis-bestuur in eigendom verkregen, om het voor een industrie- en huishoudschool voor meisjes te doen inrichten. Met milde hand had de uitvoering plaats. Uitwendig is het gebouw hetzelfde gebleven, inwendig is het voor het grootste gedeelte geheel veranderd. De bovenlokalen zijn ingericht voor het teekenonderwijs, costuum-naaien, linnen-naaien en de machine, opleiding tot het examen in de nuttige handwerken en eenige vakken van lager onderwijs; de benedenlokalen voor het onderwijs in handwerken, machine-naaien, koken, wasschen, strijken en huishoudkunde. Boven is de woning voor de directrice, beneden vindt men de bestuurskamer, kleedkamer, wachtkamer en woning voor den concierge. Het onderricht in het koken zal worden gegeven in twee keukens, bij ieder waarvan een provisiekamer is aangesloten, de eene voor betalende, de andere voor niet-betalende leerlingen uit den onvermogenden stand.

De opening der school had hedenmiddag plaats, in tegenwoordigheid van onderscheidene autoriteiten en andere genoodigde dames en heeren. Zij geschiedde op eenvoudige wijze met een toespraak van den waarnemenden voorzitter, den heer A. J. Brouwer.

Daarna werd het gebouw met de meeste belangstelling bezichtigd.

Uit Santpoort meldt men ons:

Toen de R.-K. school op Driehuizen, onder deze gemeente, werd geopend, verloor de openbare school te Santpoort goed 100 leerlingen; nu is pas de nieuwe R.-K. school aan de Jan Gijzenvaart geopend, en dat kost aan de openbare school weder 60 leerlingen, zoodat daar thans nog slechts 6 leerlingen van de 120 die overbleven, tot den R.-K. godsdienst behooren.

SPORT EN WEDSTRIJDEN.

Handboogschieten.

De uitslag van den wedstrijd, georganiseerd door V. U. Z. O. S. te Santpoort, is: 1ste prijs B. Toreque, 67 p.; 2de prijs C. Schoorl, 66 p.; 3de prijs H. F. F. Vooge, 61 p.; 4de prijs C. Smit, 59 p.; 5de prijs H. v. Bracht. Rozenprijs J. Westendorp.

STADSNIEUWS.

Het 25-jarig bestaan der Museumscholen

(Vervolg van Pag. 11.)

De plechtigheid werd door een zeer groot aantal dames en heeren bijgewoond. Het woord van welkom des heeren Versluys gold voornamelijk den Commissaris der Koningin, mr. G. van Tienhoven; den burgemeester, mr. W. F. van Leeuwen; den Referendaris bij het Ministerie van Buitenl. Zaken, den heer J. A. Royer; den directeur der Rijksmuseumgebouwen, jhr. v. Riemsdijk; den inspecteur bij het M. O., den heer De Groot; den directeur der Rijks-Academie voor Beeldende Kunsten, den heer Allebé; den voorzitter van „Arti et Amicitiae", prof. Bart van Hove; den heer Nijhoff, directeur der Quellinusschool.

Spr. deelde mede, dat van den oud-directeur der Rijksschool voor Kunstnijverheid, den heer De Kruyff, en van den oud-referendaris jhr. mr. Victor de Stuers, die tot hun spijt niet aanwezig konden zijn, telegrammen van belangstelling waren ingekomen.

School voor Maatschappelijk Werk.

Onder de advertentiën vindt men bijzonderheden omtrent den nieuwen cursus, welke Woensdag 19 September in de school 247 Lijnbaansgracht bij het Leidscheplein aanvangt. Toegangskaarten, nadere inlichtingen en opgave der lessuren te verkrijgen bij de directrice, mej. S. Lefébure, aan het lokaal der school, Dinsdags en Donderdags van 10—12 uur.

De heropende straten.

Aan de ingangen van de voor het rijwielverkeer heropende straten liet de Alg. Ned. Wielr. Bond heden borden ronddragen houdende de waarschuwing aan wielrijders en automobilisten niet hard te rijden en zich de weer verleende vrijheid waard te toonen.

Ook agenten waarschuwden tegen hardrijden.

Door een auto aangereden.

Uit het politierapport blijkt dat Zondagavond een vrouw op de Nassaukade door een automobiel is aangereden, waardoor zij ernstig gekneusd in het Wilhelminagasthuis moest worden opgenomen.

De brandweer blusschte kleine binnenbranden: Weesperstraat 107 en Lauriergracht 101.

BEURS EN NIJVERHEID.

Londensche Beurs.

L

Overzicht v. d. Inhoud

Buitenland.

Overzicht: De voorgeschiedenis van het programStolypin. — Reactionair en Hervormingsgezind. — De Tsaar en de grootvorsten. — Een compromis dat niemand bevredigt. — Nog een agrarische ukase. — De bedoeling daarvan. — Een redevoering van graaf Apponyi. — De bedoelingen der onafhankelijkheidspartij. — De gezondheidstoestand van den keizer. — Turkije en Bulgarije. — Mededeelingen van een diplomaat. Pag. 5.
Telegrammen: Uit Rusland. — Graanuitvoer. — De Sultan van Turkije. (Pag. 2).
De scheidingswet in Frankrijk. (Pag. 5).
Brief uit Johannesburg. Pag. 5).
Intern. congres voor gezonde woningen. (Pag. 5)
Buitenlandsche Kroniek. (Pag. 6).

Binnenland.

1e Blad.
Telegrammen uit Indië. (Pag. 1).
Licht en water te Watergraafsmeer. (Pag. 1).
Vereeniging voor Vrouwenkiesrecht. (Pag. 1).
Uit den Raad van Zierikzee. (Pag. 1).
Maatsch. tot Nut der Israëlieten. (Pag. 1).
2e Blad.
Weerbericht van heden. (Pag. 5).
Kunst en Wetenschappen. (Pag. 6).
3e Blad.
De expeditie naar Bali. (Pag. 9).
Onze Oost. (Pag. 9).
De sultan van Siak. (Pag. 9).
Uit de S. D. A. P. (Pag. 9).
Vereeniging voor Waterleidingsbelangen. (P. 9).
Waterquestie te Watergraafsmeer. (Pag. 9).
R. K. Sociale Week. (Pag. 9).
Gemengde Berichten. (Pag. 9).
Sport en Wedstrijden. (Pag. 10).
Regeling van het verkeer. (Pag. 11).
25-jarig bestaan der Museumscholen. (Pag. 11).
Het feest der 2e H. B. S. met 3-j. c. (Pag. 11).
Een collectief arbeidscontract. (Pag. 11).

---

nistratie deze aandeelen staan, in Juni den heer Rice te kennen heeft gegeven, dat zij in geen geval voor het bestaande bestuur zoude stemmen. De heer Rice tracht nu in zijn brief de gevaren aan te toonen, die uit het aftreden van het tegenwoordig bestuur kunnen ontstaan en dringt aan op het plaatsen der aandeelen uit den naam van het administratiekantoor op die der individueele aandeelhouders.

Juist omdat wij reeds bij de introductie dezer aandeelen aan de Amsterdamsche beurs gemeend hebben — behalve op het sterk verwaterde aandeelenkapitaal — ook op een aantal tekortkomingen, onduidelijkheden en meer in het prospectus te moeten wijzen, wenschen wij ons thans van het uitspreken van een oordeel in het geschil tusschen den heer Rice en het Administratiekantoor te onthouden, totdat dit laatste zijn in deze zaak ingenomen standpunt toegelicht heeft. J. D. S.

AMSTERDAM, Maandag 10 September.

Over het algemeen was heden de stemming ter Beurze vast, waren de omzetten van meer beteekenis dan in de laatste dagen der vorige week het geval was.

De Amerikaansche afdeeling opende op ongeveer pariteitskoersen met levendigen handel in Steels en Eries, waar het publiek met fonds ter markt was, de arbitrage als koopster optrad.

Vooral Eries konden krachtig verbeteren en werden op bijna 2 % hoogeren koers verhandeld. Ruime omzetten waren voorts waar te nemen in Missouries, Rock Islands en Denvers, terwijl van de meer hoogeprijsde shares Southern Pacifics en Atchison Topeka's begunstigd worden. Lager afgegeven werden aandeelen Consolidated Lighting & Refrigerating Co. in verband met de heden uitgegeven open brief van den president der maatschappij. Het verloop der markt was kalm, het slot echter over 't algemeen op lagere koersen.

De Staatsfondsenmarkt toonde eene ongeanimeerde houding en was de handel van weinig beteekenis. Russische obligatiën werden voor de hoofdsoorten, zooals Hope's Rothschild's en nieuwe Russen op van ¼ tot ½ % lageren koers afgegeven.

Vast daarentegen waren Zuid-Amerikaansche papieren, van welke hoofdzakelijk Peruanen voor beide soorten gevraagd waren. Cedula's en Domingo's op ongeveer vorige prijzen.

Voor Nationale waarden bestond wederom eenig aanbod in Integralen. De handel was echter ook hier van zeer beperkten omvang.

In de locale markt was heden de belangstelling hoofdzakelijk gevestigd op aandeelen Koninklijke Petroleum; was gisteren reeds het slot vast geweest, heden openden zij op circa 12 % hoogeren koers, liepen daarop eenige percenten terug, en vervolgens op krachtige aankoopen en bij ruimen handel nogmaals op te hoopen en in zeer vaste houding te sluiten. Moeara Enims in aansluiting met Koninklijke belangrijk beter en circa 2 % in avans. Sumatra-Palembangs eveneens met eenige vraag.

In de Mijnmarkt waren aandeelen Redjang Lebong bijzonder vast; Ketahoen's ongeanimeerd. Kimberley's op ongeveer de prijzen van Zaterdag.

Cultuurwaarden met geringen handel. Handel Mij. met weinig verandering.

In den tabakshoek viel ruime belangstelling op te merken voor aandeelen Deli Cultuur, welke bij goede vraag circa 4 % verbeterden. De overige soorten met weinig omzetten over het algemeen prijshoudend.

Van Transport-aandeelen waren aanvankelijk Amerikaansche Vaarten aangeboden, later echter verbeterend.

Prolongatie 5—5¼.

(Ongecorrigeerd.)

Slotkoersen.

4 % Russen bij Hope a 625 67⅜, Deli Cultuur 115¾, Langkat Tabak A 77, Kon. Petr. aand. 772, Car & Foundry 41¼, Cons. Railway Light 42, Pref. Marine 30½, Erie Spoor 49, Gewone Ontario aand. 50¾, Prol. Handel Mij. ⅝—¾.

Zaterdag j.l. zijn 4 % Oblig. Ned. Centraal Spw. alleen 101⅛ % gedaan.

Erie Spoorweg-Maatschappij.

De bedrijfsuitkomsten dezer maatschappij waren voor het op 30 Juni geëindigde dienstjaar, vergeleken met die van 1905, als volgt:

	1905/6	1904/5
Bruto ontv.	$ 50,002,634	$ 45,724,738
Exploitatiekosten	„ 35,872,837	„ 33,142,208
Netto ontv.	$ 14,129,797	$ 12,582,530
Andere inkomsten	„ 537,301	„ 1,048,689
Totaal ink.	$ 14,667,098	$ 13,631,219
Ronte op oblig. etc.	„ 9,650,454	„ 9,224,623
Uitbr. en herstell.	„ 1,926,973	„ 1,360,553
Saldo	$ 3,089,671	$ 3,046,040
Divid. op 1e pref. aand. (4 %)	„ 1,915,696	„ 1,915,696
Divid. op 2e pref. aand. (4 %)	„ 640,000	„ 640,000
Overschot	$ 533,075	$ 490,344

Spoorweg-, mijn- en andere opbrengsten.

Geld. Stoomtramweg. Augustus 1906 *f* 17,558 tegen *f* 18,242. Sedert 1 Mei *f* 58,393 tegen *f* 59,200.

Faillissement.

Door de Rechtbank alhier is heden failliet verklaard: T. Witteveen, weduwe A. R. de Wendt, te Hilversum. Rechter-commissaris mr. J. Kruseman, curator mr. Th. Muller Massis, Heerengracht 357.

Opgeheven de faillissementen wegens gebrek aan actief van: G. J. Bitter, aannemer en eigenbouwer, Hazenbroekstraat 19, curator mr. F. A. Kokosky; P. van den Bosch, winkelier, Jan Pieter Heijestraat 67, curator mr. J. G. J. B. Heuveldop.

PRIJZEN VAN COUPONS: Oostenrijk Papier *f* 50.20; dito Zilver *f* 50.20; Diversen in £ *f* 11.30; dito dito **met affidavit** *f* 11.90; Fransche *f* 47.80; Belgische *f* 47.70; Duitsche **Reichsmark** *f* 58.70; **Hamb. Russen** *f* 1.21; Goud Roebel *f* 1.88½; dito Zilveren *f* 1.24; **Spaansche Pisster buitenl.** *f* 47.60; **dito binnenl.** in Piasters Juli *f* 2.—; Amerik. Goud Dollar *f* 2.47½; Mexicaansche Dollar *f* 1.22.

Koers van het Geld.

Ned. Bank.	Disc. v. wiss.m.3 handt..wit aan vrb.	4½ pCt
	„ „ „ „ 2 „ en prom. bl.	5 „
	Beleening van binnenl. effecten..	4½ „
	„ „ buitenl. „ ..	5 „
Mei 1906.	„ „ goederen.....	4½ „
	Korte beleeningen	5½ „
	Voorschotten in Rekening-Cour..	5½ „
Londen....	3½ pCt. voor 21 Juni 1906.	4 „
Parijs.....	3 „ 25 Mei 1900.	3½ „
Berlijn ...	4½ „ 23 Mei 1906.	5 „
Brussel ..	3½ „ 15 Mei 1906.	4 „
Weenen...	4 „ 26 Mei 1906.	4½ „
Petersburg	6½ „ 14 Juni 1906.	7½ „

Rescontredagen.

Nederlandsche Handel-Maatschappij 12 Sept. 1906.

PRIJZEN VAN SPECIËN: Gouden: Oude Tien-Guldenstukken *f* 9.90—10, **Oude gerande Ducaten** *f* 5.75—5.90, **Wichtige Engelsche Souvereinen** *f* 12.02½—12.12½, **Stukken van 20 Mk.** *f* 11.80—11.90, **Stukken van 20 Frank** *f* 9.60—9.70, **alles per stuk. Goud in Baren** *f* 1635—1650 **per N.P. fijn.**

Zilveren: Baren van 900 tot 300 *f* 54 **per N.P. fijn, Stukken van 5 Francs** *f* 2.35—2.40, **Pruisische Daalders** *f* 1.75—1.78 **per stuk.**

Banknoten: Pruisische *f* 59.05—59.30; **Fransche** *f* 48—48.25; Belgische *f* 47.90—48.15; **Engelsche** *f* 12.05—12.15.

Wisselkoers.		Geld	Papier.
Parijs kort.....	p. 100 Fr. *f*	48.05	
„ 2/m.....	„ 100 „ „	47.72½	
Belg. Bankpl. kort.	„ 100 „ „	47.98¾	
Id. Id. 3/m..	„ 100 „ „	47.35	
Zwits. Bankpl. kort	„ 100 „ „	48.06¼	
Id. „ 3/m..	„ 100 „ „	47.42½	
Spanje 3/m.....	„ Piaster „	2.09	
Portugal 3/m.....	„ 1000 Reis „	—.—	
Italië 3/m.....	„ 100 Lire „	47¼	
Petersburg 3/m...	„ 100 Rb. „	124½	
Weenen 3/m.....	„ 100 Kr. „	49¾	
Oostenr. Bankpl. 3/m..	„ 100 Kr. „	49½	
Duitsche Bankl. kort.	„ 100 Rm. „	59.12½	
Id. Id. 3/m.	„ 100 Rm. „	58.27½	
Londen kort.....	„ .... £ „	12.09	
„ 2/m.....	„ .... £ „	12.01	

Rotterdam		3 mnd.
Londen	per p. £ *f*	12.09 *f* 11.98¼
Parijs.	100 fr. „	48.02½ „ 47.70
België.	„	47.90 „ 47.50
Duitschl. Bankp.	p. 100 Rm. „	59.— „ 58.40

Duitsche Bankstaat.

	7 Sept.	31 Aug.
Activa.	Rm.	Rm.
Voorr. munt- en muntmateriaal.....	854,449,000	878,415,000
Rijksschatkistbiljetten	41,238,000	42,238,000
Biljetten van andere banken.....	14,352,000	9,134,000
Wissels., ...	917,608,000	930,282,000
Beleeningen.....	60,350,000	71,836,000
Effecten.....	128,163,000	109,550,000
Andere activa.....	123,469,000	111,439,000
Passiva.		
Grondkapitaal.....	180,000,000	180,000,000
Reservefonds.....	64,814,000	64,814,000
Bankbiljetten in omloop.	1,350,344,000	1,360,119,000
Dagelijks opvraagbare posten.....	505,548,000	509,905,000
Andere passiva.....	38,900,000	38,056,000

Frankfort, Slk. *R.O.*	10 Sept.	8 Sept	7 Sept.
½ pCt. O. Kr. rente Febr.	100.30	100.30	100.20
4 „ „ Jan..	100.40	100.30	100.30
Oostenrijks. Bank-Act.	127.50	126.80	126.70
„ Cred.-Act.	210.70	210.80	211.—
Fr. Oost. Spoorweg...	144.60	144.80	144.80
Turksche Loten.....	146.—	146.—	146.60
„ Hong. Goudrente	95.10	95.30	95.—
„ Spanje.....	96.50	96.30	96.30
„ Russen 1880....	70.60	70.50	70.70
„ Bin. 1889	—.—	—.—	—.—
Wissel: Parijs k.z.....	81.18	81.22	81.22
„ Londen k.z.....	20.43	20.44	20.43
„ Ween. k.z. in kr.	85 18	85.17	85.18
„ Amsterdam k.z.	168.95	169.02	169.02
Plaatsdisconto.....	4	3⅞	3¾

Berlijn, Slotk.* *(R.C.)*	10 Sept.	8 Sept.	7 Sept.
Wissel Amsterdam kort	168.90	168.90	168.90
„ „ 2/md.	—.—	—.—	—.—
„ Londen 8 dagen	20.43½	20.43½	20.44
„ „ 3/m....	20.25½	20.25½	20.26½
„ Parijs kort.....	81.20	81.20	81.25
„ Petersburg 3/m.	—.—	—.—	—.—
„ Weenen 2/m....	—.—	—.—	—.—
Russ. Bankn. à 100 Rb.	215.20	215.70	215.60
Plaatsdisconto.....	4½	3½	3⅝
3 pCt. Duitsche Rijksl.	86.90	86.90	86.90
3 „ Pruisische Cons.	86.90	87.—	87.—
4 „ Oost. Kr. rent. Jan.	99.30	—.—	99.40
4 „ „ „ April	100.30	—.—	—.—
4 „ Rusl. 1880 cons.	70.40	70.70	70.60
4 „ „ 1889 1e ser.	—.—	71.40	71.40
4 „ Rusl. 1894 binn.	69.40	69.40	69.50
4 „ Servië	80.40	80.40	80.70
4 „ Turkije Unif....	96.—	96.10	96.10
And Warschau-Weenen (Oude)	123.70	123.70	124.10
„ Disc. Gesellsch.	183.60	184.—	185.—
„ Duitsche Rijksb.	157.90	157.90	157.30
„ Gelsenkirchen...	226.40	226.20	226.70
„ Laurahutte.....	244.25	243.60	244 40

BRIEVENBUS.

Van ongeteekende stukken of mededeelingen kan geen gebruik worden gemaakt. Desgewenscht, wordt de naam van inzender of inzendster echter geheim gehouden.

Ter bespoediging der bezorging wordt men beleefdelijk uitgenoodigd te adresseeren:

Ingezonden Stukken aan de Hoofd-Redactie;

Berichten aan de Redactie;

Advertentiën en Abonnementen aan de Administratie;

Klachten over bezorging enz. aan den Directeur.

Betaaldagen Dinsdags en Vrijdags van 9½ tot 12½ uur.

Telegrammen.

Russische financiën.

PETERSBURG, 8 Sept. (Reuter.) In het loopende jaar leverde het brandewijnmonopolie 367½ millioen roebel op (raming 288 millioen) tegen 316 millioen in het jaar 1905. Dit is dus een voordeelig verschil van 80 millioen roebel met de raming.

Uit Rusland.

WARSCHAU, 10 Sept. (Reuter.) In Siedlce hebben gisteren den geheelen dag ongeregeldheden plaats gehad. Tegen den avond begonnen de revolutionnairen in verschillende straten te schieten op de militaire patrouilles. De huizen waaruit op de troepen geschoten was, werden door deze onder vuur genomen. Dit vuren werd voortgezet met het resultaat, dat tegen middernacht reeds 40 personen gedood en een groot aantal gewond waren.

Onbevestigde geruchten maken melding van een progrom en van plunderingen.

Graanuitvoer.

ODESSA, 10 Sept. (Reuter.) Met het oog op de noodzakelijkheid om de in het buitenland verkochte granen bijtijds te kunnen verzenden, heeft het beurscomité den werklieden verzocht tegen verhoogd loon den nachtarbeid te hervatten.

De Sultan van Turkije.

KONSTNTINOPEL, 8 Sept. (Reuter.) Na den Selamlik ontving de Sultan Vrijdag de gezanten van Engeland en Frankrijk in audientie. Dit was de eerste audientie die de Sultan na zijn ziekte verleende.

Laatste Berichten.

Een aanstaande vrouwelijke notaris.

Heden is voor het eerste gedeelte van het notarieel examen geslaagd mej. M. Goschalk, alhier, de eerste dame in ons land, die dit examen met goed gevolg heeft afgelegd.

Een staking.

Een 200-tal koffieleessers bij de firma F. en J. Fremij te Rotterdam hebben den arbeid gestaakt. Verleden week eischten zij een loonsverhooging van 10, later van 15 cts. per dag, hetgeen was toegestaan. Intusschen werd hedenmorgen verlangd dat die verhooging zoowel des zomers als des winters zal worden toegepast. Waar de arbeid alleen bij daglicht kan plaats hebben, is uit den aard de arbeidsdag in het koude jaargetij heel wat korter, zoodat, bij afwezigheid van den chef der firma, diens plaatsvervanger bezwaar maakte. Hierop werd de arbeid neergelegd. Morgen zal van de zijde van den patroon, die dan aanwezig is, een beslissing genomen kunnen worden.

Uit het Politierapport.

Een 16-jarige jongen, die op het dak van een perceel in de Binnen Dommerstraat bezig was lood te stelen, is door een agent gearresteerd.

Nadat Zaterdagmorgen door een firma was kennis gegeven van de verdwijning van een harer bedienden, een 18-jarige jongen, die zich vermoedelijk zou hebben schuldig gemaakt aan diefstal van ongeveer *f* 1500, is hij des avonds door de recherche aangehouden. Een bedrag van ongeveer *f* 700 werd nog in zijn bezit bevonden.

Zondagmiddag zijn een 4-jarig knaapje en zijn 5-jarig zusje spelende in den vijver van het Oosterpark gevallen. Het meisje werd door een burger, die zich gekleed tewater begaf, gered, doch het jongetje werd levenloos opgehaald.

Brand.

Hedenmiddag kort vóór half drie ontstond brand op den zolder van een in aanbouw zijnd perceel te midden van het groote blok huizen dat op de Nieuwe Prinsengracht nabij de Weesperstraat wordt gebouwd. In het nieuwe houtwerk en de mastik-dakbedekking vond het vuur overvloedig voedsel, zoodat twee zolders en dakkappen uitbrandden. Verder voortgang van het vuur wist de brandweer met een stoomspuit en vier vechtkranen te stuiten.

Het verbrande was, naar men ons mededeelde, verzekerd.

Koffie (Santos op termijn) *Amsterdam.*	10 Sept. 2.30	10 Sept. 10.30	8 Sept. 2.30
September.....	22¼	22⅛	22⅛
October.....	22⅛	22⅛	22⅛
November	22¼	22¼	22¼
December	22⅜	22¼	22¼
Januari	22½	22⅜	22⅜
Februari	22⅝	22½	22½
Maart.....	22¾	22½	22½
April.....	22⅞	22¾	22¾
Mei.....	23	22⅞	22⅞
Juni.....	23¼	23	23
Juli.....	23¼	23⅛	23⅛
Augustus.....	23¼	23⅛	23⅛
September.....	23¼	23¼	23¼
Omzet 1500 b.	prijsh.	kalm.	kalm.

Koffie (Santos) op termijn *Rotterdam.*	10 Sept. 2.15	10 Sept. 10.15	8 Sept. 2.15
September.. ...	22⅛	22⅛	22⅛
October.....	22⅛	22⅛	22⅛
November.....	22¼	22¼	22¼
December	22⅜	22⅜	22⅜
Januari	22⅜	22⅜	22⅜
Februari.....	22½	22½	22½
Maart.....	22⅝	22⅝	22⅝
April.....	22¾	22¾	22¾
Mei.....	22⅞	22¾	22¾
Juni.....	22⅞	——	——
Juli.....	23	——	——
Augustus.....	23⅛	——	——
Sept.....	22¼	——	——
Omzet 11500 b.	prijsh.	prijsh.	prijsh.

LONDEN, 10 Sept. (Part. tel.) Tin. Sh. C. £ 184.10, forward £ 183.7.6, vast.

Londen, 10 September. *(R. O.)* **Boter.** Friesche 114 à 116 Beetsuiker per loopende mnd. 9.7. **Tin.** Straits loco £ 184.7.6. per 3 mnd. £ 183.7.6. **Koper.** Chili loco £ 87, per 3 mnd. £ 87. **Zink** loco £ 27.10. **Lood.** Spaansch loco £ 18.1.3.

Granen. Tarwe kalm; Gerst prijsh.; Haver vast; Maïs en Meel lusteloos.

Londen, 10 Sept. *(R. O.)* **Vee.** Ter markt zijn heden aangevoerd: 1000 Runderen, 6000 Schapen en Lammeren, 10 Kalveren, — Zwijnen.

Prijzen: beste Runderen 2.9 à 4.6, Schapen en Lammeren 4.8 à 6 sh, Kalveren — à — Zwijnen — à —.

Liverpool, 10 Sept. *(R. O.)* 2de draadbericht. **Katoen.** Verkocht 7000 bn., waarvan 700 op speculatie en voor export. Locostemming. Amerik. prijsh. 0.03, Brazil. 0.03 lager. Oostind. onveranderd; American middling loco 5.45, id. Go. basis midd. lev. Sept./Oct. 4.95, id. Nov./Dec. 4.91, id. Jan./Febr. 4.94, id. Maart/April 4.98. Termijnstemming kalm.

Glasgow, 10 Sept. *(R. O.)* **IJzer.** Ruw-. De verscheping bedroeg de vorige week 3198 tons tegen 5318 tons in dezelfde week van 1905.

Londen, 10 Sept. *(R. O.)*	10 Sept.	8 Sept.	7 Sept. (Slot)
Lijnolie loco.....	19/-	19/-	19.4½
Sept./Dec. ...	18.10½	18.10½	19.4½

Scheepstijdingen.

IJmuiden *aang.* 10 Sept. *Amsterdam,* S. Stockholm.

Nieuwediep *aang.* 10 Sept. *Mentor,* De Groot, Londen.

Delfzijl *aang.* 9 Sept. *Atlantic,* Kramer, Gefle. — 10 Sept. *Hilda Horn,* S. Petersburg.

Maassluis *aang.* 10 Sept. *Andalusia,* S. Hamb.- *Diligent,* S. Huelva. - *Skandia,* S. Oxelösund. - *Wagner,* S. Odessa.

Vlissingen 10 Sept. Wind N.; *gep. St. Domingo,* S. Kopenhagen. - *Alfred Menzell,* S. Archangel.- *Morazan,* S. Plata-Rivier. - *Saxon Prince,* S. id.- *Celia,* S. Hamburg, alle n. Antwerpen.

Antwerpen *vert.* 9 Sept. *Zieten,* S. Australie. - *Durham Castle,* S. Kaapstad. - *Sumatra,* S. China. - *Scharzfelz,* S. Buenos-Ayres. - *Dania,* S. Mexico.

Archangel *vert.* 10 Sept. *Loppersum,* S. Delfzijl.

Kotka *aang.* 27 Sept. *Hollandia,* v. d. Meeden, Helsingfors.

Kroonstad *aang.* 7 Sept. *Ebba,* S. Rott.

Vert. 5 Sept. *Snel,* S. Amsterdam. - *Arbutus,* S. Zaandam. — 7 *Köln,* S. Rott.

Liverpool *vert.* 8 Sept. *Deucalion,* S. Japan.

Philadelphia *aang.* 9 Sept. *La Flandre,* S. Gent.

Riga *vert.* 5 Sept. *Gallia,* S. Dordt.

STOOMVAARTLIJNEN.

STOOMVAART-MAATSCHAPPIJ NEDERLAND.

CERAM, van Bangkok naar Amsterdam, vertrok 8 Sept. van Sabang.

KONINGIN REGENTES, van Amsterdam naar Batavia, arriv. 9 Sept. te Southampton.

TIMOR, van Batavia naar Amsterdam, arriv. 9 Sept. te Havre.

KON. NEDERL. STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

ADONIS vertrok 8 Sept. van Napels naar Catania.

EUTERPE, van Spanje naar Amsterdam, is 9 Sept. Dungeness gepass.

IRIS arriv. 9 Sept. van Rodosto te Smirna.

NEPTUNUS vertrok 9 Sept. van Corfu naar Algiers.

PLANET vertrok 9 Sept. van Pillau naar Amsterdam.

POMONA arriveerde 9 Sept. van Danzig te Amsterdam.

POLLUX vertrok 9 Sept. van Malta naar Piraeus.

SATURNUS arriveerde 10 Sept. van Amsterdam te Cuxhaven.

THEMIS arriv. 10 Sept. van Kroonstad te Amsterdam.

TITAN arriv. 9 Sept. van Piraeus te Patras.

ROTTERDAMSCHE LLOYD.

GOENTOER, van Rotterdam naar Java, passeerde 8 Sept. Perim.

KEDIRI arriv. 8 Sept. van Rotterdam te Hamburg.

SALAK, van Rotterdam naar Java, passeerde 9 Sept. Gibraltar.

SINDORO, van Java naar Rotterdam, arriveerde 9 Sept. te Suez.

HOLLAND—AMERIKA LIJN.

AMSTELDIJK, van Rotterdam naar Newport News, passeerde 9 September des namiddags 3 uur 30 min. Lizard.

STATENDAM, van Rotterdam naar Newyork, passeerde 9 September des voormiddags 9 uur 55 min. Lizard.

KONINKLIJKE WEST-INDISCHE MAILDIENST.

PRINS FREDERIK HENDRIK, van Amsterdam naar West-Indië, passeerde 9 Sept. 12 u. middags Ouessant.

DIVERSE STOOMVAARTLIJNEN.

KIEL, van Java naar Amsterdam, arriv. 8 Sept. te Singapore.

SOLINGEN vertrok 8 Sept. van Batavia naar Padang.

VOORBURG, arriveerde 8 Sept. van Charleston te Savannah.

HANDELSBERICHTEN.

AMSTERDAM, Maandag 10 September.

KOFFIE. Goed ord. Java 33½ c., good average Santos 25½ c. Afgedaan 41 bn. Baros, 14 bn. Kepossong Liberia, 38 bn. Klein Getas Hybriden en 111 bn. Sentoel alh. gedopt ex „Kon. Regentes", 299 bn. Poerbojo, 71 bn. Kalassan, 277 bn. Soember Perkoel, 331 bn. Soember Petoong, 126 bn. Soember Soeko en 45 bn. Djengkol ex „Priam", 100 bn. Liberia ex „Seydlitz,' en 65 bn. div. soorten ex div. schepen, alles Java; voorts 100 bn. Padang en 50 bn. Sumatra ex div. schepen.

SUIKER vast, Oct.-Dec. *f* 11 5/32 te koop.

KATOEN kalm.

TIN zeer stil, sluit met verkoopers van Banka loco 112, Oct. 111 en Dec. 110; koopers ¼ lager.

BINNENL. GRANEN. Tarwe (nieuwe) per 80 KG. *f* 6.— à 7.20, Rogge per 75 KG. *f* 4.80 à 5.—, Gerst Chevalier per 70 KG *f* 5.30 à 5.75, Wintergerst per 65 KG. *f* 4.80 à 5.—, Haver per 100 KG. *f* 6 80 à 7.25, Paardeboonen per 80 KG *f* 7.— à 7.15, Groene Erwten per Hl. *f* 8.— à *f* 9.50, Vale Erwten per Hl. *f* 8 à 10, Karwei per 50 KG. *f* 14¼ à 14⅝. Bruine Mosterd per 70 KG. *f* 19 à 20¾. Gele Mosterd per 70 KG. *f* 14 à 14.50.

BUITENLANDSCHE GRANEN. (Op de conditiën van de Amsterdamsche Karenbeurs).

Maïs. Amerikaansche beschikbaar naar qualiteit *f* 117/126, stoomend *f* 126. Sept. en Oct. *f* 126, November *f* 125, December *f* 117, Jan.-April *f* 116, La Plata beschikbaar *f* 115, stoomend *f* 113, Sept. *f* 113, Oct. *f* 112, Nov. *f* 112; Witte Java beschikbaar *f* 114, stoomend *f* 114; gele Java stoomend *f* 115, witte Macassar disp. *f* 115, stoomend *f* 114, Sept.-Oct. *f* 115.

Gerst 48/9 pd. Amerikaansche beschikbaar *f* 119, 60/61 KG. Odessa ladend *f* 119. Taganrog stoomend *f* 120, Azow Zwarte Zee Sept.-Oct. *f* 119½, Sept.-Dec. *f* 120, 60/61 KG. Donau September *f* 121.

Rogge 116/7 pd. Petersburger op Silo *f* 174. Odessa ladend *f* 139. Taganrog stoomend *f* 151; 124/25 pd. Danziger Sept. *f* 147

Haver. 50/51 k. Amerikaansche op Silo *f* 7.45, 51/52 k. Danziger beschikbaar *f* 7.30, 48/49 k. Stettiner prompt *f* 7.25, 51 k. Koningsberger stoomende Sept. *f* 7.20.

Lijnkoeken. Prima Amerikaansche beschikbaar *f* 93, stoomend *f* 93, Sept. *f* 93, Sept./Dec. *f* 94.

Vee. Ter markt waren heden aangevoerd: 252 vette Koeien, waarvan de prijzen waren: 1e qual. 71 a 74 ct., 2e idem 66 a 70, 3e idem 56 a 62 ct. per K.G.; — Stieren — à — ct., 165 Melk- en Kalfkoeien *f* 125 a 270 per stuk; — Graskalveren, 60 nuchtere Kalveren *f* 8 à 17 per stuk, 28 Schapen *f* 20 à 26; — Lammeren, 473 vette Varkens Hollandsche 1e qual. 52 à 50 ct., 2e en 3e qual. 49 à 48 ct., Overz. en Geld. 1e qual. 52 à 50 ct., 2e en 3e qual. 48 à 47 ct. per KG.

AARDAPPELEN. De prijzen waren heden als volgt:

Andijker Muizen	*f*	1.60 1.80
„ Kl. Muizen	„	0.60 0.80
„ Blauwe.	„	1.50 1.70
Westlandsche Zand	„	—.— —.—
„ Kl. Zand.	„	—.— —.—
„ Klei	„	—.— —.—
Katwijker ronde	„	—.— —.—
Friesche Muizen	„	1.50 2.00
„ Borgers.	„	1.20 1.50
„ Geeltjes.	„	3.00 3.50
„ Blauwen	„	2.00 2.20
IJpolder Muizen	„	—.— —.—
„ Kl. Muizen	„	—.— —.—
„ Blauwpitten	„	—.— —.—
Hillegommer Ronden	„	2.00 2.50
„ Kleinen	„	1.00 1.20
„ Graafjes	„	3.00 3.50
Geldersche Blauwen	„	2.00 2.10
„ Eigenheimers	„	—.— —.—
Zeeuwsche Blauwen	„	2.20 2.40
„ Bonten	„	0.80 2.20
Zand Eigenheimers	„	0.65 1.90

Aanvoer 8 ladingen.

Kruidnagelen op termijn kalm.

Amsterdam.	10 Sept.	8 Sept.	Zanzibar in Entrepot.	10 Sept	8 Sept.
Sept.....	38⅛	38⅞	April.....	37⅞	37⅞
Oct.....	38⅛	38⅜	Mei.....	38⅛	38½
November..	38	38⅜	Juni.....	——	——
December..	37⅞	37⅛	Juli.....	——	——
Januari...	37⅞	37⅛	Augustus..	——	——
Februari..	37⅞	37⅛	Dagomset — m.		
Maart.....	37⅞	37⅛	Weekomzet —— m.		

Koffieberichten.

HAMBURG, 10 Sept. (Bericht van Joswich & Co. Medegedeeld door H. A. van Overzee, Amsterdam.)

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
Vorige not.	38	38	38¼	38¼
10.28 onregelm.	37¾	38	38½	38¾
2.35 prijsh.	37¾	38	38¾	38½

HAVRE, 10 Sept. (Bericht van F. Metz & Co. Medegedeeld door Serlé & Van Holk, Amsterdam.)

	Sept.	Dec.	Maart.	Mei
Vorige not.	47	46½ W.	46¾	47¼ K.
10.10	46¾	46½	46¾	47¼ K.
12.15	47	46¾ V.	47	47½ W.

Ontvangsten 8 Sept. te Rio 5000 bn., te Santos feestdag.

Suikerberichten.

HAMBURG, 10 Sept. (Tel. van Joswich & Co, medeged. door H. A. van Overzee, Amsterdam.)

	Sept.	Oct./Dec.	Jan./Mrt.	Mei
Vorige not.	19.80	18.70	18.80	19.05
10.28 vast.	19.40	18.85	19.—	19.20
2.35 prijsh.	19.35	18.90	19.—	19.25

LONDEN, 10 Sept. *(Part tel.)*

	10 Sept. 1 uur. prijsh.	8 Sept. 12.45 u. vast.
Sept.....	9.8 k.	9.6¾ k.
Oct.....	9.6¼ k.	9.5¼ w.
Dec.	9.4½ w.	9.3½ k.
Mei.....	9.7½ ged. en v.	9.6 k.
	Geraff. vast.	Geraff. vast.

HAMBURG, 10 Sept. *(Particulier Telegram* van 12.30) prijsh.

Sept.	Oct.	Oct./Dec.	Jan./Maart	Mei
19.30	19.10	18.85	18.95	19.20

Silber. Noteering op termijn in *f* ⅛.

Amsterdam (2.80 u.) vast.

| | 10 Sept. Geboden. | Gelaten | 8 Sept. Geboden. | Gelaten |
|---|---|---|---

Stad-kwali en Skellefteå Amsterdam S.S., 650 Std. pl. batr. deden *f* 13½ per Std.

Gulf (één haven) pr. Sept. Cont. S.S. „David Maniand", 80 sh. per Std.

Idem (twee havens) prompt—Nederland S.S. „Chelford", 1907 netto reg. één haven lossende 77 sh. 6 d. twee havens 78 sh. 9 d. p. Std.

... („Houthandel".)

Bevrachtingen.

LONDEN, 8 Sept. De vraag in zake thuisvrachten bepaalde zich heden in hoofdzaak tot de Indische havens. De overige havens bleven stil. Afgesloten werden o.a. van:

Japan naar Batavia: „Victorious", S., 2232 ton, $ 2.50.

Bangkok naar Antwerpen: „Bengloe", S., 1333 ton, 18.6, optie Londen 19.6.

New-Orleans/Galveston naar Ver. Kon/Cont.: „Zeus", S. 1859 ton, 10.7½, optie Denemarken 11.7½ één, 11.10½ twee havens. Octb./Novb.

Portland (O.) naar Ver.Kon./Cont.: „Laennec", z. 2079 ton, min conf. koers, prompt.

Herverzekeringen.

Londen, 8 Sept. Laatst betaalde premiën

Naam en Reis.	8 Sept.	7 Sept.
Zeilschepen		
Bertha,	10 pCt.	10 pCt.
Caradog	5 „	5 „
Colombia	92/95 „	92/95 „
Falklandbank, 5 Juni v. Tocopilla n. V.K. Cont.	5 „	— „
Ferdinand Fischer	90/95 „	90/95 „
Jorgen Bang	90 „	90 „
Monkbarns,	20 „	20 „
Sorata	90/95 „	90/95 „
Theodor	15 „	15/20 „

ANTWERPEN—NEDERL.-INDIË. Naar het „Handelsblad van Antwerpen" meldt, zal door de „Rott. Lloyd" en Stoomb. Mij. „Nederland" een maandelijksche stoombootdienst worden geopend tusschen Antwerpen en Ned.-Indië. Als eerste stoomschip vertrekt op 24 dezer van Antwerpen het stoomschip „Kediri", dat dan gevolgd wordt door het stoomschip „Bali".

Binnenlandsche havens.

Amsterdam *aang.* 8 Sept.
(W.dok) *Betsy Anna*, S. Warkworth Steenkolen. Cargad. B. J. van Hengel.
(Rietlanden) *Willy*, S. Newcastle. Steenkolen. Cargad. Ruijs & Co.
9 (H.kade) *Koster*, S. Newcastle. Steenkolen en Stukgoed. Cargad. Hudig, Veder & Co.
Rijnstroom, S. Hull. Steenkolen en Stukgoed. Cargad. Holl. Stoombt.-Maatschij.
Aire, S. Goole. Steenkolen en Stukgoed. Cargad. Gebr. Scheuer.
(IJkade) *Pomona*, S. Danzig. Stukgoed. Cargad. De Wed. Jan Salm & Meijer.
(Rietl.) *Quickster*, S. Newcastle. Steenkolen. Cargad. Van Es & Van Ommeren.
(W.dok) *Casper*, kapt. Hansen, Umea. Teer. Cargad. Gebr. Scheuer.
(Houth.) *Die Woche*, lichter, Riga. Hout. Carg. Joh. Otten & Zn.
Lustleigh, S. Londen. Rijst. Cargad. Van Es & Van Ommeren.
10 (R.landen) *Secunda*, S. Archangel. Hout. Cargad. Gebr. Scheuer.
(H.kade) *IJstroom*, S. Londen. Stukgoed. Cargad. Holl. Stmbt.-Maatschappij.
Alster, S. Hamburg. Stukgoed. Carg. Van Es & Van Ommeren.
Petrel, S. Londen. Stukgoed. Carg. Nobel & Holtzapffel.
(R.kade) *Glanmire*, S. Grangemouth. Stukgoed en Steenkolen. Cargad. D. Burger & Zoon.
(W.dok) *Grasmere*, S. Newcastle. Steenkolen. Cargad. Scheepvaart & Steenkolen-Maatij.

IJmuiden 10 Sept.
Wind West;
aangekomen
8 *Casper*, Hansen, Umea
Pomona, S. Danzig
Die Woche, lichter, Riga
per sleepboot *Ajax*.
Euphemia, S. Pernau
Halcyon, Eng. oorlogsschip, Hoek van Holland.
vertrok 10 Sept. 7.15 v.m. weder naar de Noordzee.
Quickstep, S. Newcastle
Rijnstroom, S. Hull
Lustleigh, S. Londen
Aire, S. Goole
Secunda, S. Archangel
Grasmere, S. Newcastle.
10 *Alster*, S. Hamburg
IJstroom, S. Londen
Petrel, S. id.
Glanmire, S. Grangemouth
Themis, S. Kroonstad
Sunpulp, S. Christiania
Dovre, S. Gothenburg
Veghtstroom, S. Bristol
vertrokken
9 *Tern*, S. Londen
Saturnus, S. Hamburg
Ocean, S. Philadelphia
Nieuwediep *vert.* 9 Sept.
Koncliske Ykes,
De Jong, Londen
Vlie *aang.* 9 Sept.
Psyche, Nielsen.
Uleaborg
Swallow, S. Londen
10 *Leeuwarden*, S. Londen
Jupiter, S. Nerva
Swan, S. Hull
Zaandam *aang.* 9 Sept.
Euphemia, S. Pernau. Hout. Cargad. Vinke & Co.
Delfzijl *aang.* 8 Sept.
Anna Christina,
Matroos, Norden
Nieuwe Zorg,
van der Laan, Emden
vertrokken
Goede Verwachting,
Engelsman, Aurich
Twee Gebroeders,
Hendenstein, Emden
Hellevoetsluis 8 Sept.
aangekomen
Nautilus, Hr. Ms. zeilkorvet, Kpt. Lt. t/z. J. F. B. v. Dijk.
Atlant. Oceaan
9 *Bussard*, S. Sfax
met phosphaat naar Zwijndrecht.
10 *Caledonia*, S. Riga
met hout naar Dordt.
Haasluis 10 Sept.
Wind N.W.;
aangekomen
8 *Saturn*, S. Hamburg
Ootmarsum, S. Archangel
Ihein, S. Hamburg
9 *Cassia*, S. Huelva
Durward, S. Leith
Amiral l'Hermite, S. Duinkerken
Amsterdam, S. Harwich
Batavier IV, S. Londen
Springbok, S. Caen
Westburn, S. Odessa
Clacton, S. Harwich
Edie, S. Goole
Elisei Wiasmin, S. Archangel
Imvort, S. Londen
Red Jacket, S. Ibrail
San Salvador, S. Santander
Bolderaa, S. Petersburg
Olaf Kyrre, S. Bergen
Fridtjof Nansen, S. Brunswick, l.v. Londen
City of Stockholm, S. Swansea
Swift, S. Hull
Lord Roberts, S. Galveston
Teal, S. Londen
Vesta, S. Antwerpen
Osborne, S. Middlesbro
Leona, S. Goole
Batavier VI, S. Hamburg
Anatolia, S. Bremen
Swan, S. Blyth
Staveley, S. Grimsby
Bielefeld, S. Hamburg
10 *Emma*, S. Havre
Harrow, S. Newcastle
Highgate, S. Shields
Rotterdam, S. Grangem.
Ilmenau, S. Bona
Wm. Harkess, S. Middlesbro
Wharfe, S. Goole
Hollander, S. Bordeaux
Amulet, S. Middlesbro
St. Remy, S. Caen
Dresden, S. Harwich
Industrie, S. Londen
Cornhill, S. Goole
Iris, S. Bremen
vertrokken
8 *Lino*, S. Santander
Maas, S. Hamburg
Karlsruhe, S. Stolpmunde
Ary Scheffer, S. Havre
Mazagan, S. Porto en Lissabon
Batavier V, S. Londen
Viadra, S. Stettin
Theory, S. Southampton
Automaat, S. Londen
Amsterdam, S. Dundee
Hebble, S. Goole
Jabiru, S. Liverpool
Vienna, S. Harwich
Northenden, S. Grimsby
Bittern, S. Southampton
Ingerid, S. Bergen
Rhenania, S. Bilbao
Swallow, S. Hull
Theodora, S. Kings Lynn
Hero, S. Bristol
Madawaska, S. Port Talbot
Reinfeld, S. Hamburg
Grebe, S. Londen
Holmwood, S. Goole
Trudvang, S. Burnt-Island
Santduo, S. Wilhelmshaven
Telegraph, sleepboot, Vlissingen
Martin, S. Newcastle
Pollux, S. Hamburg
Vulcan, S. Rostock en Riga
Peruvia, S. Tranö
Dania, S. Philadelphia
Citrine, S. Sunderland
C. & F. Nurse, Nurse. Southampton
Yarmouth, S. Harwich
Halcyon, Eng. torpedoboot, IJmuiden
10 *Boma*, S. W.k. Afrika
London, S. Danzig
Malmland, S. Lulea
Amsterdam, S. Harwich
Vlissingen *vert.* 8 Sept.
Alexander, S. Zweden

Hansweert, 9 Sept. Gepasseerd en bestemd naar.

AMSTERDAM. Stad Amsterdam 3, S.; Brussel, S. Iter paratitum, Tempelaars, Elisabeth 4, v. Ettinger, 2 Gebroeders, Lont, Pieternella, De Bot.

ROTTERDAM. Telegraaf 5, S. Telegraaf 3, S. Maas, S. Frankfort 12, Hervel, Anna Cornelia, Vermeulen, Philomena, v. Houtegem, Fendel 24, Biesenman.

DORDRECHT. Op hoop van Zegen, Bos, Maria, v. Kaam.

SCHIEDAM. Tanmetje, Koppe.

UTRECHT. Op hoop van zegen, Heijdens.

ZWIJNDRECHT. Roijers 15, Coenaerts.

DEVENTER. Johanna, Vermeer.

HARLINGEN. Emile, Hellebosch, Zuidpool, v. Ondernemerde.

LEUR. Industrie, Kockoek.

HERWIJNEN. Succes, De Jong.

'S-HAGE. Clemence 2, v. d. Broek.

BELGIË. Telegraaf 2, S. Telegraaf 6, S. Antwerpen, S. Jeannette, S. Vriendschap, v. Driel. Johanna Godefrida, De Klerk, Cecilia, de Cleene Isabella, De Weerd, Maria Johanna, Rosebrand. Ondernemingh, Sponselee, Annechina, Muller. Hollandia, Mendt, Clara, Pijl, Cosmopolite, Hopstra, Cornelia, Dirks, Nieuwe zorg, Hartog. Mannheim 21, Hauck Pieter Abraham, De Jong, Johanna, De Looij, Verdi, Verbergt, Driesterweg, Soetewij, Johanna Godefrida, Ariëns Arentels, Breuer, Flandria, Willems, Domicile flottant, Mertens, 2 Amis, Mertens, Köln 43, Verfürden, Köln 22, Berns, Marie François, v. d. Poer, Westerschelde, De Beer, Gramontais, De Wilde, Pieternella, De Bot, Giesberta, Wanders, Ora et Labora, v. d. Heijden.

DUITSCHLAND. Ristelhueber 6, S. Jonge Brandts, Vereinigung 32, Weiss, Vereinigung 13, Mettra, Joseph, v. Strijdonk, Anna Maria, Dekkers, Badenia 39, Becker, Presto, De Boer, Maria, v. Preat, Thaddea, Mooren, Josina, Greijs, Mannheim 18, Haasters.

Buitenlandsche havens.

Adelaide *aang.* 8 Sept.
India, S. Londen
Algiers *aang.* 9 Sept.
Schelde, sleepb., Rott. n. Port-Said
met een drijvenden laadbok, en onderlosser en de sleepboot *Zeehond* op sleeptouw. Alles wel.
Altona *aang.* 7 Sept.
Nieuwe Zorg. Huizinga, Helgoland
Alberdina, Schuur, Memel
Antwerpen *aang.* 9 Sept.
Bruxellesville, S. Congo
Glenroy, S. Bombay
Wittenberg, S. Bremen
Ascension *gep.* 8 Sept.
Galeka, S. Southampton n. Kaapstad
Archangel *aang.* 9 Sept.
Trompenberg, S. W.-Hartlepool
Heelsum, S. id.
vertrokken
Ameland, S. Zaandam
Balek Pappan *vert.* 6 Sept
Clam, S. ...
Murex, S. ...
Baltimore *aang.* 9 Sept
Queen Wilhelmina, S. Rott
Barry *aang.* 8 Sept.
Llandudno, S. Rott.
Bilbao *aang.* 4 Sept.
Astillero, S. Rott.
Blyth *aang.* 7 Sept.
Comet, S. Dordt
Bonny *aang.* 7 Aug.
Ancobra, S. Hamburg en Rott.
Boston *aang.* 6 Sept.
Wartenfels, S. Calcutta
7 *Sabine*, S. Java
9 *Durango*, S. Rott
Bremen *aang.* 8 Sept.
Anna, Smit, Rott.
Bremerhaven *aang.* 8 Sept.
Aachen, S. Santos
9 *Bayern*, S. Japan
Brunsbuttel *gep.* 6 Sept.
Crescendo, Alberts. Hamburg n. Skjelskjör
9 *Wipper*, S. Stettin n. Rott
Kriemhild, S. id. n. id.
B.-Ayres *vert.* 6 Sept.
Arad, S. Rott.
Burnt Island *aang.* 7 Sept.
Tourmaline, S. Terneuzen
Mineral, S. Rott.
Burutu *aang.* 5 Sept.
Cabenda, S. Hamburg en Rott.
Colombo *aang.* 7 Sept.
Gera, S. Bremen n. Australië
8 *Prinz Eitel Friedrich*, S. Nagasaki n. Bremen
10 *Weimar*, S. Australië n. Bremen
Cuxhaven *vert.* 8 Sept.
Schonfels, S. Calcutta
Hamburg, S. Newyork
Danzig *vert.* 9 Sept.
Stella, S. Keulen
Dartmouth *vert.* 8 Sept.
Catalina, S. W.-Indië
Delagoabaai *aang.* 5 Sept.
Clan Sutherland, S. Liverpool
Delaware *vert.* 29 Aug.
Imaum, S. Java n. Boston
Falmouth *aang.* 7 Sept.
Southgarth, S. Kustendje
8 *Mandalay*, Eilertsou, Geelong
Finisterre *gep.* voor 8 Sept.
Moorish Prince, S. La Plata n. Rott.
Gibraltar *aang.* 7 Sept.
Axenfels, S. Newyork n. Aden
Hartlepool, S. Kurrachee
9 *Silverdale*, S. Nicolajeff n. Rott.
9/10 *Blakemoor*, S. Odessa n. Rott.
Norfolk Range, S. Taganrog n. id.
Grangemouth *aang.* 7 Sept. *Bromsgrove*, S. Rott.
Gravesend *aang.* 8 Sept.
Jelunga, S. Calcutta
Batavier 2, S. Rott.
Greenock *aang.* 9 Sept.
Senior, S. Rott.
vertrokken
6 *Angola*, S. B.-Ayres
Hamburg *aang.* 8 Sept.
St. Thomas, S. W.-Indië
Kythnos, S. W.-Afrika
vertrokken
Drie Gebroeders, Wagenborg, ...
Bielefeld, S. Australië
Havre *vert.* 8 Sept.
La Touraine, S. Newyork
Bordeaux, S. Newyork
Holtenau *gep.* 6 Sept.
Folkerdina, Balk, Harburg n. Stege
7 *Baltic*, Kramer, Bremen n. Flensburg
Onderneming, Bul, id. n. id.
Frederik, Puister, Brake n. ...
Confiance II, Wijnstok, Delfzijl n. Aarhuus
Geziena, Koopman, Antw. n. Kopenhagen
Hongkong *aang.* 8 Sept.
Awa Maru, S. Middlesbro
Braemar, S. Clyde
vertrokken
6 *Silesia*, S. Hamburg
Hull *vert.* 7 Sept.
Martello, S. Newyork
Tokio, S. Bombay
Daybreak, S. B.-Ayres
Ibrail *vert.* 4 Sept.
Iro, S. Rott.
Kirkcaldy *aang.* 7 Sept.
Rosyth, S. Rott.
Koningsbergen *vert.* 9 Sept.
Arion, S. Rott.
Kroonstad *vert.* 5 Sept.
Olanda, S. Rott.
Ringhorn, S. id.
Kurrachee *vert.* 5 Sept.
Knowsley Hall, S. Antwerpen
La Plata *aang.* 6 Sept.
Indor Prince, S. Londen
Lissabon *vert.* 8 Sept.
Guadiana, S. Rott.
9 *Kronos*, S. id.
Liverpool *aang.* 7 Sept.
Georgic, S. Newyork
Axim, S. W.-Afrika
Virginian, S. Montreal
8 *Lucania*, S. Newyork
Canadian, S. Boston
Himera, S. St John
Londen *aang.* 8 Sept.
Amiral Sallandrouze de Lamornaix, S. B.-Ayres
Medic, S. Sydney
Montana, S. Baltimore
vertrokken
Sardinian, S. Montreal
Insizwa, S. Delagoabaai
Rakaia, S. Wellington
Beira, S. Delagoabaai
Herefordshire, S. Rangoon
Heeg, Fortuin, Workum
Madera *aang.* 7 Sept.
Hans Woermann, S. Hamb. n. W. Afrika
8 *Dominic*, S. Liverpool n. B.-Ayres
Malta *aang.* 6 Sept.
Foyle, S. Bombay n. Hamburg
Mobile *vert.* 4 Sept.
Alberto Treves, S. Rott.
Montevideo *aang.* 6 Sept.
Barbary, S. Liverpool
8 *Darmstadt*, S. Bremen
Nantucket *gep.* 7 Sept.
Kaiserin A. Victoria, S. Hamb. n. Newyork
Natal *aang* 7 Sept.
Indraghiri, S. Australië n. Londen
Geelong, S. Sydney n. id.
Nerva *vert.* 9 Sept.
Farmsum, S. Zaandam
Newcastle (N.B.) *aang.*
3 Sept. *Vlieland*, S. Newport
New Orleans *aang.* 6 Sept.
Ailantian, S. Liverpool
7 *Monarch*, S. id.
Newyork *aang.* 8 Sept.
Campania, S. Liverpool
vertrokken
7 *Deutschland*, S. Savona
8 *Mesaba*, S. Londen
Philadelphia, S. Southampton
Zeeland, S. Antwerpen
Umbria, S. Liverpool
Patricia, S. Hamburg
Columbia, S. Glasgow
North Shields *vert.* 8 Sept.
Phoebus, S. Newyork
Odessa *aang.* 9 Sept.
Dorothea, S. Livorno
Panama *vert.* 6 Sept.
Memphis, S. Hamburg
Perim *aang.* 7 Sept.
City of Corinth, S. Calcutta n. Londen
Philadelphia *vert.* 8 Sept.
Energie, S. Danzig
uitgeklaard
28 Aug. *Zafra*, S. Leith via Rotterdam
zeilklaar
29 *Tromp*, Hemmes, Shimonoseki
Plymouth *vert.* 8 Sept.
St. Louis, S. Newyork n. Southampton
Oruba, S. Brisbane n. Londen
Port Said *aang.* 7 Sept.
Clan Fraser, S. Clyde n. Calcutta
Irrawaddy, S. id. n. Rangoon
Lichtenfels, S. Hamburg n. Calcutta
Sicilia, S. id. n. Bushire
Prawlepoint *gep.* 9 Sept.
Olio, S. Baltimore n. Rott.
Reval *aang.* 7 Sept.
Dortmund, S. Rott.
Riga *vert.* 7 Sept.
Algieba, S. Amst.
Sabang *vert.* 3 Sept.
Solveig, S. Java n. Port Said
Savona *vert.* 4 Sept.
Noviembre, S. Carthagena om aldaar voor Rott. te laden.
Seaham *aang.* 8 Sept.
G. N. Wilkinson, S. Rott.
Shields *aang.* 8 Sept.
Eleanor, S. Rott.
St. Michaels *aang.* 9 Sept.
Khalif, S. Java n. V. S.
St. Vincent *aang.* 7 Sept.
Cardiff, S. Rosario n. V.K. of Cont.
Southampton *aang.* 10 Sept
Stuttgart, S. Australië n. Bremen
Stettin *vert.* 8 Sept.
Venus, S. Keulen
Suez *aang.* 7 Sept.
Orient, S. Londen n. Brisbane
Reichenfels, S. Kurrachee n. Hamburg
Kanagawa Maru, S. Moji n. Londen
Malakand, S. Calcutta n. id.
Sundswall *aang.* 10 Sept.
Alide, S. Aalborg
Teneriffe *aang.* 7 Sept.
Comrie Castle, S. Kaapstad n. Londen heeft de reis voortgezet
W.-Hartlepool *aang.* 7 Sept
Indiana, S. Rott.
Alicia, S. Amst.
Wight *gep.* 9 Sept.
Wagner, S. Odessa n. Rott.
10 *Grampian Range*, S. Theodosia n. Rott.
Wismar *aang.* 6 Sept.
Twee Zusters, de Groot Apenrade
7 *Hans Jost*, S. Delfzijl

Lobit. 8 Sept. (Na 2 uur.) Gepasseerd en bestemd naar:

AMSTERDAM. Katwijk, S. Wilhelmina, Fransen, Margje, Overdijk.

ROTTERDAM. Mark & Dintel 5, S. Veritas, S. Adler, S. Progres, S. Hijdra, S. Rotterdam, S. Ajax, S. Jason, S. Hermina, S. Willem, S. Nieuwe zorg, S. Maria, S. Moltke, S. Gelderland, S. Johanna, S. Nelson, S. Pr. Hendrik 1, S. Main, S. Mannheim 66, Hauck, Mannheim 56, Happel, Gen. de Wet, Veith, Option, Hell, Joseph, Rheinstein, Wunderle, Willi Paul, Keienburg, Charitas, Mohr, Slikkerveer 8, Nuij, Marie, Kooij, Frankfurt, 31, Lenk, Frankfurt 4, Napp, St. Antoine, Lips, von Caprivi, Dungs, Vereiniging 12, Rutfler, Maria St. Antonius, Meijer, Hasard, Henke, Fendel 43, Starch, God met met ons, Wittman, Petersberg, Breuer, Caroline, Kurth, Elise, Steijnhoff.

LUBECK. Luna, S.

HUISSEN. Geertruida Joh., v. Bon, Catharina, Bisseling.

GOES. Bastiaan Adriana, Visser.

STREEFKERK. Johanna, Nelis.

VLAARDINGEN. Anna Maria, Schobben.

KATS. Helena Jacoba, De Boer.

DEVENTER. Davo, S.

HEDIKHUIZEN. Josephina, Bell.

RENKUM. Excelsior, S.

WAGENINGEN. Aleida, Kooijmans.

LEIDSCHENDAM. Maria, Wilke.

CULENBORG. Cornelis, v. Asch.

WEST NIEUWLAND. Op hoop v. Zegen, Verhage.

UTRECHT. Maartje, Wijneu.

OOSTEREND. Time is Money, Wiersma.

MIDDELBURG. Ons Verlangen, Hulstaart.

SCHOONHOVEN. Nooit Volmaakt, Grinwis.

MASTENBROEK. Disponible, Schuitemaker.

GOUDA. Jacoba, Keijsers.

OOIJ. Theodorus Cornelis, v. Meegen.

BELGIË. Recht door zee, v. Hoek; Maria Anna, Loorbach, Mentor, Geiselinck, Lumbago Frehout, Vertrouwen, Oosse, Justitia, de Bodt, Vereinigung 44, Reichert, Rojers 12, Opstaken, Alsatia, Sturm, Robinson, Verwaaijen, Theodor Joseph, Muhlerfeld, Maria, Akkermans, Omni Potentia, De Waal, Vidorg, Lombo, Margo, Slottje, Nymphe, Wautier, Broedertrouw, Slottje, Stad Deventer, Wilmink, Laat hem langs, Bongers, Octave, Simson, Anna Maria, v. Parijs.

DUITSCHLAND. Merwede, Cornet, Ristelhueber 5, S. Thalia, S. Hendrika 2, Advocaat, Mannheim, S. Phädra, S. Neptun, S.

9 September.

AMSTERDAM. Nederland, Buzink.

ROTTERDAM. Alexander, S. Gutjahr, S. Fiat Vol. 4, S. Gen. Joubert, S. Marie, S. Franciska Maria, S. Fiat Vol. 6, S. Rosalie 1, S. Niagara, S. Egan 18, S. Rosa Augusta, S. Fiat Vol. 1, S. Faveur, S. Janna, S. Bernard, S. Corn. Adrianus, S. Bertha, Groeneweg, Ristelhueber 1, Avontuur, Slikkerveer 7, Kooy, St. Anthonius, Klarenaar, K. Schroers 18, v. Beek, Presto, Meijer, Johanna Cornelia, Oomes, Hoffnungstern, Huvermann, Prinsenhoofd, Oomes, Senior, Van Doodewaard, Badenia 16, Brouwer, Louisa, Hubens, Catharina 2, Kuijpers, Henri, Ludewigs, Christophoris, Gellweiler, Dormitio, Dahlen, Bellona, Fischer, Bernaad 3, Groenevelt, Maria Judith, Jansen, Elise, Kemphen, Java, Rutjes, Anna Pieternella, v. Scholl, Hochfeld, Hoebert, Succes, Bonis, Helene, Hehl, Naphtaport 4, Wohlbrugge, Petronella, Hovelmann, Peter Anna, Höfer, Cornelia, Davenschot, Theod, Maria, Passmann, Geertruida, Grevenstuk, Joh, Maria, Monfrooij, Victoria, S.

SCHIEDAM. Hendrikus, Kregting, Wuta, Michielsen.

LATHUM. Geertruida, Koenen.

BEMMEL. Hermina, V. d. Velden.

NIJMEGEN. B. Petrus Canisius.

STATENDAM. Marie Anna, Poppelier.

BRIELLE. Nijm. kooph. 2, Jansen.

Zd.-KRAAIJERT. Jobina, Boesjo.

STEENBERGEN. Anna Maria, V. Deurzen.

NEDERHEMERT. Maria, Fraaije.

ELLEWOUTSDIJK. Touriste, V. d. Klooster.

BERGAMBACHT. Johanna, Hietbrink.

DELFTSHAVEN. Evert, Sonneveld.

LEIDEN. Trio, V. d. Linden.

VREESWIJK. Rijn Lek, S.

OUD GASTEL. Marggraf, Slokkers.

SLIJK EWIJK. Anthonius, Delno.

BELGIË. Margaretha, Goch. Ristelhueber 4, S. Antoine, v. Diem, St. Antonius, v. d. Rijker, Antonetta, Weijk. Hennette, Pols. Maria Louise, De Meijer, Cosmopoliet Paans Elan, v. Straeten, Ivy, De Neef, Morgenster 5, Mampeaij, August, Hendriks, La Majesté, Walbrecq, Jeannette, Schuddinck.

HAMBURG. Ruhrort, S.

DANZIG. Leda, S.

LONDEN. Energie, S.

DUITSCHLAND. D. Donnè 4, S. Scheepvaart 7, v. Ree. Hilde, Bokslag. Subito, Fromm. Liena, S. Dolfijn, Stase. Badenia 33, Galleng. Vereinigung 20, Deilacher. Union 3, S. Heuderina Maria, Doodewaard. Louise, Verbergh. Badenia 35, Kaufmann. D. D. 3, S. Bernard 5, Peulen. Fahrwohl, Krapp. Urania, Kwik. Verandering, S. B. Rijnvaart 4, Kooymans. Ora et Labora, Kanters. Delianna, Dekkers. Katharina, Jansen, Pius X, S. Augustina, Verhespen. Nova Cura, Schimmel, Disponibel, De Korver. Simson, S. Mosella 1, Nalbach. Theodora, v. Doodewaard, Tempus Docebit, S. Door verrrouwen. Rolfs. Deus Gubernator, v. d. Wijk Cremer. Clementine, Peulen. Ariadne, S. De Arend, v. Zetten. Egann 14, S. Exvota, S. Catharina, Balzer. Johanna 1, S. Christina. Höhr. Gott Vertrauen, Koufer. Maska, S. Nicolaas, Nalbach. Dwaai ik wacht u, v. d. Horst. Mathilda, De Koninck. Herman, Osterman. Fendel 5, S. Fendel 41, Daum. Fendel 5, Schuler. Fendel 17, Schaust. Maria Clasina. S. Science, v. Reeth. Jeanette, De Smet. Vertrouwen, Fokstra. Catharina, S. Adrina, Hoefnagel. Christina, Mendroth. Ernst Ludwig, Beckham. 's Bosch II, S. Ignatz Maria, Klockner. Sirra, Hammerstem. Johanna Maria, v. Ooyen. Excelsior, Hazewindus. Maasstroom 9, Van Geffen. Combinatie 6, S. Agatha, Buisman. Leop. Marianne, Passmann. Zeus, Fendel. Fiat 9, S. Orient, Reinarz. Hohenhonnef, Rings. Francisca, Hoenderop. Willem I, S. Marcelis, S. Op Hoop v. Zegen. Dekker. Maria Louise, Würz. Urmitz II, Willwohl. Risico II, S. Philomena Irena, De Meij. Cornelia, Straatman. De Mark, Vermeulen. Vallendar, Streng. Quarta, S. Katharina, Maas. Anna Scholastica, Urmetzer. Anna Maria, Loock, Johan, Berns, Paul, S. K. Schroers 23, Vermaas. Mermede, Goob.

WATERSTANDEN.

Maandag 10 Sept. (vm. 8 u.)

Plaatsen.	Hoogte N.A.P.	in 24 uur hoog.	in 24 uur lager	Amsterdam.
Keulen	37.16	—	—	*Kanaalwater:*
Lobit	9.64	—	—	8u 0.47 MAP.
Nijmegen	7.42	—	—	12 0.47 „ „
St. Andr. Waal	2.75	—	—	2 0.47 „ „
Arnhem	7.78	—	—	*Stadswater:*
Vreeswijk	0.97	—	—	8u 0.47 MAP.
Westervoort	8.21	—	—	12 0.47 „ „
Deventer	2.30	—	—	2 0.47 „ „
Kampen	0.31	—	—	*Amstelwater:*
Maastr., brug	41.43	—	—	8u 0.47 MAP.
„ hoofdsl.	41.00	—	—	12 0.47 „ „
Venloo	8.56	—	—	2 0.47 „ „
Grave	4.78	—	—	*Zuiderzeewater*
St. Andr., Maas	1.47	—	—	Su 0.15 + AP
				12 0.07 + „
				2 0.10 + „

Water Bad-Inrichting (De Ruyterkade)
8 u. 14 gr. | 12 u. 14 gr. | 2 u. 15 gr.

KEULEN, 10 Sept. (*R.O.*) Rijnh 11 u. 37.15 AP. KEULEN bet'okken.

Waterstand op den Rijn. 's Morgens.

Plaatsen:	10 Sept.	Sept.	
Huningen	1.61 M.	— M.	0.06 M. was
Kehl	2.05 „	— „	0.02 „ val
Mannheim	2.63 „	— „	0.06 „ „
Caub	1.44 „	— „	0.10 „ „
Keulen	1.32 „	— „	0.09 „ „
Ruhrort	0.66 „	— „	0.06 „ „

Minste diepten der voornaamste vaarwaters.
10 Sept.

Vaarwaters	Diepte en Breedte	Waterstand.	Toelichting.
Duitsche Rijn			
Mainz—			
Mannheim	2.20 M.	Mannheim	
Binger Loch	1.90 „	2.90 M.	hw.
Bov. Keulen	2.10 „		
Boven-Rijn		Keulen	
Bij 't Spijk	3.25 „	37.28 + AP.	„
Waal		Nijmegen	
Bij Ochten	2.35 „	7.45 M.	„
Bij Heerewaarden	2.30 „		
Neder-Rijn			
Pannerd.		Arnhem	
kop	2.— „	7.90 M.	„
De Lek			
Ben. Wijk-bij-Duurstede	1.75 „		
Ben. Kuilenburg	1.50 „	Vreeswijk 1.— M.	Beperkt.
BenHagestein	1.45 „		
Ben. Schoonhoven	1.60 „		
De Noord	2.70 „	Schoonhoven M.E. = 0.76	eb en vl.
Holl. IJsel			
Goudsche rak	2.50 „	—	„
Geld. IJsel		Westervoort	hw.
Westervoort	1.15 „	8.25 M.	Beperkt.
Bij Wijhe	1.50 „		
Boven-Maas		Maastricht	
Gassel	2.50 „	41.45 M.	„
		Grave	
Appeltern	2.40 „	5.80 M.	„

Door den lagen waterstand zijn de vaarwaterdiepten nog zeer ongunstig.

Deze opgaven worden bij belangrijke verandering gewijzigd.

AANKONDIGINGEN.

Getrouwd:

BABETHA DUIJTS
MET
ISAAC VAN GELDERE,

die, mede, namens wederzijdsche familiën, hunnen hartelijken dank betuigen voor de vele blijken van belangstelling bij hun huwelijk ondervonden.

LONDEN, / AMSTERDAM, 9 September 1906. (26799)

Getrouwd:

JULIUS H. O. BUNGE
EN
LILIAN M. TOSH.

BUFFALO N. Y., 8 September 1906. (26826)

De Heer en Mevrouw VAN TIENHOVEN—DEL COURT geven kennis van de geboorte eener *DOCHTER*.

's-GRAVENHAGE, 8 September 1906. (26801)

De Heer en Mevrouw ALBERTS—SALBERG geven kennis van de geboorte van een *ZOON*.

MIDDELBURG, 8 September 1906. (26803)

Tot mijn diepe droefheid overleed den 14en Augustus j.l. onze innig geliefde Echtgenoote en Moeder, Mevrouw

DOLLY MOK—BRIDER,

na een korte ongesteldheid, in den ouderdom van bijna 27 jaren.

A. J. MOK
en Kinderen.

KROONSTAD, Zuid-Afrika. (26823)

Heden ontvingen wij het treurig bericht van het overlijden onzer geliefde Behuwddochter en Zuster, Mevrouw

DOLLY MOK—BRIDER,

in den ouderdom van bijna 27 jaren.

Uit aller naam
I. A. MOK.

AMSTERDAM, 9 September 1906. (26824)

Heden overleed te 's-Gravenhage onze Waarde Zuster en Behuwdzuster

HENRIETTE CALISCH,

Echtgenoote van den Heer MARTIN VAN RAALTE.

HENRI CALISCH.
R. CALISCH—GOMPERS.

AMSTERDAM, 9 September 1906. (26821)

Tot onze diepe droefheid overleed heden plotseling onze geliefde Moeder, Behuwd- en Grootmoeder

Mevrouw de Weduwe
M. VAN ESSEN,
geboren
JOHANNA CATHARINA MARGARETHA TRARBACH,

in den ouderdom van 65 jaar.

IJmuiden. C. J. PHILIPS—VAN ESSEN.
„ G. H. PHILIPS.
Amsterdam. L. VAN ESSEN Mzn.
„ H. VAN ESSEN—HILLEN.
„ M. VAN ESSEN Jr.
„ A. VAN ESSEN—MAKS.
„ J. C. M. VAN ESSEN
en Kleinkinderen.

AMSTERDAM, 9 September 1906.

Bezoeken van rouwbeklag kunnen niet worden afgewacht.

Volstrekt eenige kennisgeving.

Op verlangen van de overledene wordt men verzocht geen bloemen te zenden. (26854)

Op den huize De Wildbaan te Brummen overleed heden, na een langdurig lijden, onze geliefde Tante, Behuwd- en Oudtante

VROUWE
CHRISTINA HELENA METELERKAMP,
Weduwe van den Wel-Edelgestr. Heer Mr. H. A. C. METELERKAMP, in den ouderdom van bijna 86 jaar.

*

Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente

gevestigd te AMSTERDAM, Damrak 74.
Goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van 1 November 1880, No. 28.
DIRECTEUREN:
Dr. S. R. J. v. SCHEVICHAVEN, E. W. SCOTT en J. F. L. BLANKENBERG.
Secretaris der Directie: Mr. J. v. SCHEVICHAVEN.

Volteekend Maatschappelijk Kapitaal	ƒ 1.000.000.—
Verzekerd Kapitaal	„ 130.204.147.27½
Verzekerde Rente	„ 2.941.775.62
Ontvangsten in 1905	„ 11.234.598.04½
Reserves op 31 December 1905	„ 44.121.926.06
Tot 31 December 1905 aan verzekerden betaald	„ 28.485.348.86

Ouderdom.	JAARLIJKSCHE premie voor ƒ 1000.— bij overlijden uit te keeren.	na 20 jaren	na 15 jaren of dadelijk bij overlijden uit te keeren.		Ouderdom.	Dadelijk ingaande jaarlijksche lijfrente voor ƒ 100 gestort kapitaal. voor mannen.		voor vrouwen.	
25	ƒ 18	64	ƒ 41	68	ƒ 58	34	45	ƒ 6	37	ƒ 6	09
30	„ 21	27	„ 42	27	„ 58	78	50	„ 6	98	„ 6	54
35	„ 24	62	„ 43	18	„ 59	46	55	„ 7	79	„ 7	14
40	„ 28	97	„ 44	61	„ 60	52	60	„ 8	88	„ 8	—
45	„ 34	62	„ 46	85	„ 62	19	65	„ 10	37	„ 9	26
50	„ 42	03	„ 50	36	„ 64	82	70	„ 12	40	„ 11	11

(26802)

CURSUS EXAMEN KINDERJUFFROUW

der Algemeene Nederl. Vrouwen-Vereeniging
„Tesselschade",
Afdeeling Amsterdam.

INSCHRIJVING voor den **CURSUS** op WOENSDAG 11 en DONDERDAG 12 SEPTEMBER, 's morgens van 10 tot 12 uur, **Keizersgracht 808.** (26736)

De Twentsche Bankvereeniging

B. W. Blijdenstein & Co.

HOOFDKANTOOR: Spuistraat 140/144. BIJKANTOOR: Prins Hendrikkade 139.
Kapitaal ƒ 12,372,330.—. Reserven ƒ 3,609,814.43.

Rekening-Courant met **Rentevergoeding.**
In- en Verkoop Wissels op Binnen- en Buitenland. **Vreemde Munt, Coupons.**
Incasseering op Binnen- en Buitenland.
Reiswissels en **Credietbrieven.**
In- en Verkoop Effecten. — Sluiten van **Prolongatie.** (26677)
Uitzetten van **Gelden** op Prolongatie met bewaring van het onderpand bij de *Twentsche Trust Mij.*
Bewaring van **Waarden. — Safe Deposits.**
Voorschotten op Fondsen, Goederen, tegen Borgstelling, Crediethypotheek of andere zekerheid
Credieten aan **handelaren** en **industrieelen** bij hare afdeeling *CREDIET VEREENIGING*

Rente voor DEPOSITO's.

Een Dag opzegging:		3½pCt. Bedragen tot ƒ 50.000 zijn zonder voorafgaande opzegg. betaalb
Tien dagen	„	3¾ „
Drie Maanden	„	3½ „
Zes maanden	„	3½ „
Een Jaar	„	4 „*)

*) Van den dag der opzegging af wordt ½ pCt. minder rente vergoed.

Levensverzek. Mij Arnhem,

Maatsch. Kap.: **Eén millioen gulden (volteekend),**
sluit levensverzekeringen en lijfrenten op
bijzonder gunstige verzekeringsvoorwaarden
(943) en tegen **lage premiën.**

INCASSO-BANK,

Amsterdam-Rotterdam.

Volgestort Kapitaal ƒ 6,000,000.—. Reserve ƒ 709,707.20.

Opent Handelscredieten aan geaccrediteerde handelaars en industrieelen.
Incasseert en disconteert binnen- en buitenlandsche Wissels.
Koopt en verkoopt Wissels op de voornaamste plaatsen van binnen- en buitenland.
Beleent Goederen, Ceelen, Cognossementen, Effecten.
Belast zich met den aan- en verkoop van Effecten.
Verstrekt circulaire Reiscredietbrieven en **Reiswissels.** (939)
Verhuurt Safe-loketten in hare brandvrije kelders.

Neemt gelden à DEPOSITO.

met 1 dag opzegging à (Bedragen tot ƒ 25,000 zonder opzegging).	.	3½	pCt. 's jaar
„ **10 dagen** „ „	.	3¾	„ „
„ **1 maand** „ „	.	3¾	„ „
„ **6 maanden** „ „	.	3¾	„ „
„ **12** „ „	.	4	„ „

Accountant,
Amsterdamsch Accountants-Kantoor
onder Directie van
Mr. E. J. KORTHALS ALTES.

Directie,
K. G. GOEDEWAAGEN,
Mr. F. FOEKENS,
C. T. GOEDEWAAGEN,

Holland-La Plata Hypotheekbank,

gevestigd te Amsterdam.

Maatschappelijk Kapitaal ƒ 2,500,000,

waarvan geplaatst en volgestort ƒ 700,000.

UITGIFTE van ƒ 600,000 4½ pCts. Pandbrieven,

(deel uitmakende van Serie B, groot ƒ 1,200,000).

De ondergeteekenden, daartoe gemachtigd, berichten, dat de gelegenheid tot inschrijving op bovengenoemde **600 Pandbrieven van ƒ 1000,** te hunnen kantore is opengesteld op (26538)

Woensdag 12 September 1906,
van des voormiddags 10 tot des namiddags 4 uur,
tot den koers van **98½ pCt.** op de voorwaarden van het Prospectus, waarvan exemplaren met inschrijvingsbiljetten bij hen verkrijgbaar zijn.

AMSTERDAM, ROTTERDAM, 's-GRAVENHAGE, } 7 September 1906.
LABOUCHERE OYENS & Co's BANK.
R. MEES & ZOONEN.
SCHEURLEER & ZOONEN.

LONDON & PARIS EXCHANGE, LTD.

BASILDON HOUSE, MOORGATE STREET, LONDON E.C.
Telegram-Adres "PLENARILY, LONDON".

ORDERS op Termijn-rekening met een onderpand van 3 dollar per share voor Amerikaansche Waarden.
OPTIES tegen lage premies en billijke voorwaarden.
CONDITIES en volledige toelichtingen op eerste aanvrage.

14489) Hollandsche Correspondentie.

382ste Staatsloterij.

De 3de **klasse begint Maandag 17 September a.s.,** waarin prijzen van **ƒ 100,000, ƒ 50,000, ƒ 30,000, ƒ 25,000,** ƒ 15,000, ƒ 10,000, ƒ 5000, ƒ 2000, 3 à ƒ 1500, 55 à ƒ 1000, 65 à ƒ 400, 70 à ƒ 200, 170 à ƒ 100, enz. enz. Loten verkrijgbaar.
Heel Lot ƒ 70, Half Lot ƒ 35, Vijfde Lot ƒ 14, Tiende Lot ƒ 7, Twintigste Lot ƒ 3.50.

ANTON DRUKKER,
Firma VAN DER WIJST.
Staatsloterij Kantoor:
Warmoesstraat 163, Amsterdam.
Naar buiten na ontvangst van postwissel met 5 cent verhooging. (26397)

Maatschappij Bosch en Duin

N. V. tot Expl. van Onroerende Goederen gevestigd te Amsterdam.

BUITENGEWONE ALG. VERGAD. van AANDEELHOUDERS op **Dinsdag 25 September 1906,** des namiddags te **3** uur in *Bracks Doelen Hotel* te Amsterdam ingevolge Art. 12 der Statuten.
(26806) HET BESTUUR.

Naamlooze Vennootschap

DE PROVINCIEBANK

gevestigd te 's-Gravenhage.

De **recepissen** voor de Nieuwe Aandeelen kunnen van heden af tegen de definitieve stukken worden verwisseld ten kantore van de Ned.-Indische Escompto-Maatschappij te Amsterdam en van de Vennootschap te 's-Gravenhage.
HET BESTUUR.
's-GRAVENHAGE, 1 September 1906. (26812)

E VAN DIEN,

Leeraar in het Boekhouden en **ACCOUNTANT.**
Lid 1e klasse van het Nederl. Instituut van Accountants.

Inrichten, bijhouden en regelmatig controleeren van Vennootschaps-, Koopmans- en Particuliere Boeken. — **Onderzoek** van boeken en uitbrengen van rapporten bij: het inbrengen van nieuw kapitaal, het overnemen van bestaande zaken, het vervormen tot Maatschappijen, het openen van credieten, faillissement, onderhandsch accoord, surséance van betaling enz. — **Liquideeren** van Maatschappijen, Vennootschappen enz. — **Beheer** van Bezittingen en Kapitalen. — **Staten** van Vermogen en Inkomsten voor belastingschuldigen. Kant. **Heerengr. 127,** Amst. Int. tel. **1404**
(941)

Aan de Nederlandsche Houders van Certificaten van Aandeelen in „the Consolidated Railway Lighting & Refrigerating Company".

Het is van het grootste gewicht voor Uwe belangen in bovengenoemde Maatschappij dat gij kennis neemt van den Open Brief door den President der Maatschappij to U gericht.
Tegen opgave van **naam, adres** en **certificaat-nummers** van den Certificaat-houder zijn exemplaren **gratis** verkrijgbaar bij de Heeren **NIJGH & VAN DITMAR,** Rokin 2, Amsterdam, en Wijnhaven 113, Rotterdam. (26663)

Vertaling uit het Hongaarsch.

XXste TREKKING op 1 Sept. 1906.

GEMEENTE BUDAPEST.

OFFICIEELE TREKKINGSLIJST,

bevattende eene opgave van de nummers der **291 Schuldbekentenissen** welke bij de heutigste trekking der 4 pCt. Gemeentelijke Obligatieleening van 100 millioen Kronen zijn uitgeloot

4 st. à 10,000 Kronen:

No. 197 466 697 785.

25 st. à 5000 Kronen:

No. 16 91 108 386 476 806 814 1363 1536 1592 1865 1914 2825 2593 2867 2933 4050 4277 4286 4385 4504 4506 4928 4941 4973.

118 st. à 2000 Kronen:

No. 799 801 1065 1120 1200 2217 2285 2536 2771 3751 3831 3858 4096 4150 4263 4533 4556 4689 4697 5219 5478 5570 5736 5771 6058 6123 6274 6543 7527 7762 7763 7767 7960 8065 8470 8557 8654 8825 8886 8922 9028 9117 9616 9929 10056 10509 10574 10581 10619 10981 10996 11235 11549 11819 12091 12130 12207 12525 12723 12852 13006 13084 13290 13363 13401 13653 13664 13805 13909 14096 14234 14588 14612 14968 14971 15075 15584 15604 15901 16099 17280 17281 17449 17537 17610 17742 17918 18035 18438 18615 18679 18937 18955 20006 20151 20436 20607 21860 21880 22043 22044 22223 22307 22400 22488 22584 22796 23507 23861 23976 24113 24116 24117 24205 24601 24625 24753 24794.

46 st. à 1000 Kronen:

No. 140 163 624 702 880 1034 1090 1508 1529 1589 1947 1985 2093 2251 2441 2480 2751 3510 4015 4040 4079 4645 5083 5174 5259 5512 5714 5821 6376 7126 7459 7561 7773 8186 8235 8417 8677 8678 8691 8870 9051 9114 9531 9745 9855 9902.

98 st. à 200 Kronen:

No. 552 553 681 682 837 869 956 1569 1596 1956 2061 2194 2390 2599 2708 2810 2975 3205 3340 3658 3717 4416 4674 5022 5105 5249 5259 5296 5563 5593 5620 5684 6249 6250 6361 6673 6808 6958 7328 7418 7441 7442 7496 7497 7591 7976 8113 8283 8559 8731 8747 8817 9406 9566 9843 9908 9969 10040 10059 10314 10707 10779 10995 11027 11060 11061 11065 11666 11975 12335 12417 12700 12816 13521 14121 15520 15940 16048 16354 16604 17173 17220 17562 17575 17596 17609 17705 17710 17855 17862 18062 18158 18308 19043 19109 19373 19483 19695.

Volgens overeenkomst van 30 Januari 1897, aangegaan krachtens besluit van de Algemeene Vergadering der Raadscommissie van 14 Januari 1897 No. 25, goedgekeurd bij Besluit van den Minister van binnenlandsche zaken van het Koninkrijk Hongarije, in dato 31 Januari No. $\frac{11228}{1897}$ zijn de uitgelote schuldbekentenissen, alsmede de volgens de leeningsvoorwaarden op 1 Maart 1907 verschijnende rente van **1 Maart 1907** af met het volle nominale bedrag betaalbaar:

in **Budapest** bij de „Centralcassa der Haupt- und Residenzstadt Budapest", bij de „Budapester Bankverein-Actiengesellschaft", „Erste Ungarische Allgemeine Assecuranzgesellschaft", bij de „Pester Ersten Vaterländischen Sparcassa-Verein", bij de „Pester Ungarische Commercialbank", „Vaterländisch Bank Actiengesellschaft", „Vereinigte Budapester Hauptstädtische Sparcassa", „Ungarisch-Allgemeine Creditbank", „Ungarische Bank für Industrie und Handel A.-G.", „Ungarische Escompte- und Wechslerbank", „Ungarische Hypothekenbank", „Ungarische Landes Central-Sparcassa", „Filiale der Anglo-Oesterr. Bank in Budapest";
in **Berlijn** bij de „Direction der Disconto Gesellschaft" en bij het Bankiershuis „S. BLEICHRÖDER";
in Amsterdam bij de Amsterdamsche Bank.

Het rentegenot dezer schuldbekentenissen houdt op met 1 Maart 1907.
Bij de aanbieding der uitgelote schuldbekentenissen moeten alle nog niet verschenen Coupons met bijbehoorenden Talon worden ingeleverd. In het tegenovergestelde geval wordt de volle waarde der ontbrekende Coupons in mindering van de hoofdsom gebracht.
NB. Van de van 16 Maart 1897 tot 1 Maart 1905 uitgelote Schuldbekentenissen der Gemeentelijke Obligatieleening van 100 millioen Kronen, werden de navolgende Schuldbekentenissen tot dusverre nog niet ingewisseld:

à 10.000 Kronen: No. 608, 774.
à 5.000 Kronen: No. 981 1222 1362 1369 1792 2597 2994 3634 4006 4095
à 2.000 Kronen: No. 700 946 1021 1806 2057 3061 3160 3161 3415 3818 4316 4667 4704 4808 4955 5546 5854 6218 6236 6572 6684 7138 7236 7339 7396 7472 8829 9874 10601 10703 11159 13431 13565 14129 14408 14454 15234 15251 15633 15670 15703 15738 15953 16015 16237 16312 16313 16314 16315 16411 17223 17544 18338 18507 18803 18809 18826 18837 18895 19056 19282 19291 19302 19397 19424 19832 19838 20303 20450 20643 21659 22069.
à 1.000 Kronen: No. 108 189 390 432 439 446 502 779 1307 1747 1961 2202 2218 2338 2367 2378 2498 2877 2898 2899 3693 3801 4170 4199 4395 4676 4761 4966 4989 5310 5387 5392 5410 5450 5514 5515 5659 5664 5751 5760 5823 6120 6281 6381 6396 6645 7260 7340 7348 7638 7836 8089 8133.
à 2.00 Kronen: No. 268 336 341 366 584 766 767 770 803 828 848 1147 1224 1323 1793 1844 2038 2199 2344 2639 3341 3345 3355 3455 3505 3879 3920 3925 4069 4269 4454 4589 4707 4720 4728 4794 5069 5210 5388 5410 5466 5467 5476 5506 5541 5546 5553 5556 5559 5567 5859 5866 7175 7248 7354 7381 7382 7691 7723 8310 8314 8413 8876 9258 9283 9564 9577 9935 10455 10689 10790 10808 10921 10937 10942 11041 11159 11225 11350 11457 11561 11588 11718 11794 11876 12002 12068 12175 12322 12474 12584 12622 12649 12650 12680 12681 12691 12701 12750 12932 13204 13297 13307 13309 13343 13436 13439 13825 13845 14046 14299 14378 14383 14485 14538 14646 14957 15005 15047 15072 15075 15119 15663 15779 16069 16109 16256 16270 16316.

BUDAPEST 1 September 1906.
De Commissie van Uitleting: (26769)

Gezien:
Dr. THEODOR BÓDY, *m. p.*, Plaatsvervangend Magistratsrath, Voorzitter der Commissie.
HUGO LAMPL *m. p.*, Opperboekhouder.
FRANZ SZLATINY *m. p.*, Rechnungs-Rath.

De AMSTERDAMSCHE LIQUIDATIEKAS

(Gestort Kapitaal ƒ 2,000,000.— Reserve ƒ 298,028.25)
en haar AGENTSCHAP te ROTTERDAM

verstrekken geld tegen onderpand van **GOEDEREN en andere WAARDEN** tot nader overeen te komen rente, en nemen geld **à deposito** met 3 dagen opzeggen, — tot nadere aankondiging tegen **4 pCt.** per jaar.

De Directie:
(26138) J. H. STRUMPHLER. K. VAN LENNEP.

DE PROVINCIEBANK.

Lange Houtstraat No. 19, 's-Gravenhage

MAANDSTAAT op 31 Aug. 1906.

Debet.

Kassa	ƒ	64,322.32½
Wissels	„	294,987.82
Coupons en vreemd geld	„	13,588.19
Eigen effecten	„	66,948.41
Saldo's bij bankiers	„	65,138.63
Effecten in leendepôt	„	158,000.—
Kantoorgebouw	„	70,000.—
Prolongaties (gegeven geld)	„	2,011,869.81
Fondsen in report	„	73,971.26
Saldo's Rek. Crt. gedekt d. fondsen	„	1,161,210.06½
Idem gedekt d. borgst., hyp. of andere zekerheid	„	640,399.91½
(26813)	ƒ	4,620,476.33½

Credit.

Kapitaal	ƒ	1,000,000.—
Reservefonds	„	125,000.—
Reserve tegen Debiteuren	„	68,000.—
Effecten in leendepôt	„	158,000.—
Déposito en Cheque-rekeningen	„	357,144.86
Prolong. (genom. geld) en beleen.	„	2,013,600.—
Saldo's R.Ct., waarv. ƒ 344,909.99 tegen te ontvangen fondsen	„	898,731.45
	ƒ	4,620,476.33½
Kassa, Wissels, Coup. en Kassiers	ƒ	505,000.—
Courante fondsen in Portefeuille	„	1,176,000.—
Beschikbare middelen	ƒ	1,681,000.—

Finale Opruiming.

ƒ 2.90 In Plaats ƒ 30

De Lucht, de Dieren, de Planten, de Delfstoffen, de Aarde, alle werken samen vroeger ƒ 30, nu voor ƒ 2.90.

1. Prof. C. J. MATTHES. Beschouwingen van de bestanddeelen en eigenschappen der Lucht, en van de Verschijnselen in onzen dampkring. Prijs ƒ 6.90.
2. Prof. J. VAN DER HOEVEN. Natuurlijke geschiedenis van het Dierenrijk, met vele afbeeldingen. ƒ 8.85.
3. Prof. H. C. VAN HALL. Natuurlijke geschiedenis van het Plantenrijk, met vele afbeeldingen. ƒ 5.75.
4. Prof. F. A. W. MIQUEL. Beschouwingen over de Delfstoffen en de geschiedenis der Aarde met vele afbeeldingen. — Prijs ƒ 8.50.

Alle Werken samen **vroeger ƒ 30,** omdat wij ze finaal opruimen, voor den spotprijs van **ƒ 2.90.**
Te bekomen bij **D. BOLLE,** Bazaar van Goedkoope Boeken, Hang 98, Rotterdam. Franco na ontvangst van Postwissel, waarop vermeld: **De Wonderkoop.** (26783)

DE NEDERLANDSCHE HANDEL-MAATSCHAPPIJ te Amsterdam, zal op **Vrijdag 21 September 1906** in het Lokaal „Frascati", (tijd en volgorde later te bepalen) biedingen bij inschrijving afwachten voor

951 Pakken

Sumatra Tabak,

als:
482 Pn. merk Langkat Tab. Mij/HL
469 „ „ Amst. Langkat Cie/W B
De Monsters zullen in het Lokaal „De Brakke Grond" te bezichtigen zijn. (26811)

TE ZEIST

(2801G)
in een klein gezin wordt **aangeboden** verzorging van een of twee kinderen of plaatsing van een dame met opname in het gezin. Condities nader overeen te komen. Fr. br. No. 3720 a/d. ZEISTER BOEK- EN KUNSTHANDEL, Zeist.

Raad van Administratie VAN DE Turksche Openbare Schuld.

BERICHT.

DE RAAD VAN ADMINISTRATIE der ***Turksche Openbare Schuld*** bericht, dat van 1/14 September 1906 af eene **interest** van **twee procent (2%)** zal worden betaald op **Coupon No. 6** van de stukken der Geconverteerde Geunificeerde Schuld en op de Coupon van denzelfden vervaldag, behoorende bij de recepissen van de 433,500 Obligaties geconverteerde geunificeerde Turksche Schuld, uitgegeven op grond van het Keizerlijk Decreet van 8/21 Juni 1906 ter aflossing van de 4 pCt. Gepriviligeerde Conversieleening van 1890.
De betaling van bovenbedoelde Coupons zal tot 31/13 Februari 1907 in alle op de Coupons vermelde plaatsen geschieden.
Na dien datum zullen zij slechts te Constantinopel betaalbaar zijn.
CONSTANTINOPEL, 27 Augustus 1906. (26134)

„De ondergeteekenden berichten opdracht te hebben ontvangen de per **1/14 September a. s.** betaalbare **Coupon** tot den koers van KORT Parijs te voldoen".
AMSTERDAMSCHE BANK.
Amsterdamsche Succursale der BANQUE DE PARIS ET DES PAYS-BAS.

IN THE MATTER OF THE COMPANIES' ACTS
AND OF

The Dutch Gallery, Limited.

PASSED 26*th July*, 1906.
CONFIRMED 13*th August*, 1906.

At an EXTRAORDINARY GENERAL MEETING of the abovenamed Company, duly convened and held at the Offices of Messrs. **Geo. & Wm. WEBB,** 39, New Broad Street, in the City of London, on the 26th day of July, 1906, the following **Special Resolution** was duly passed, and at a subsequent **Extraordinary General Meeting** of the said Company, also duly convened and held at the same place on the 13th day of August, 1906, the following **Special Resolution** was duly confirmed:

RESOLUTION.

„That the Company be wound up voluntarily, „and that **Mr. GEORGE ROBERT REID,** „of 14, Grafton Street, London, W., be „and he is hereby appointed Liquidator „for the purpose of such winding-up."
Dated this 14th day of August, 1906.

E. J. VAN WISSELINGH,
Chairmain.

Filed with the Registrar of Joint Stock Companies,
this 14th day of August, 1906.

14, Grafton Street,
Bondstreet, London, W.
17th August, 1906.

Mr. E. J. VAN WISSELINGH, lately managing Director of **The Dutch Gallery Ltd** now in liquidation as announced this day in the „London Gazette", begs to intimate to his numerous friends and clients that he has entirely severed his connection with **Mr. W. J. VAN HOYTEMA.**
His business will be continued in London in conjunction with his firm in Holland under the style of (26825)

E. J. VAN WISSELINGH & Co.
at the above address
and 23—27 Spui, Amsterdam.

Nederlandsche Hypotheekbank Veendam

verstrekt gelden op 1e hypotheek op huizen en landerijen, tegen concurreerende rente, zonder vooruitbetaling.

Zich te wenden tot **Mr. G. BROUWER Jr.** Hoofdagent, Keizersgracht 228, Amsterdam. (1802)

NOORDDUITSCHE
te HAMBURG.
Kapitaal ƒ 4,500,000.
Inbraakverzekering.
Laagste premiën. Allergunstigste voorwaarden.
Beroovingsverzekering.
Wed. JACOBS & BROM.
AMSTERDAM, Keizersgracht 209, (3189)

O. L. v. E. H.

Geen aandeelhouders. **95 pCt. van de winst wordt aan de verzekerden teruggegeven.** Tarieven en inlichtingen te verkrijgen aan het Bijkantoor der Onderl. Levensverz. van Eigen Hulp, Rokin 99, Amsterdam. (20623)

Algemeene Friesche Hypotheekbank

LEEUWARDEN.

Voor Hypotheken: de Heeren **J. M. A. HOOGVLIET,** Notaris, Heerengracht 485; **J. H. VAN DEN ANDEL Jr.,** Spui 28 en **J. C. SCHOGT Jr.,** Keizersgracht 23, Makelaars. (946)

Voor Pandbrieven: de Firma **H. HEIJE EN Zn.** en **JAN KALFF EN Co.**

De Directie
N. T. Albarda en Mr. J. L. van Sloterdijck.

GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZEELAND geven kennis aan belanghebbenden, dat zijn **uitgeloot** en na 1 Januari 1907 ten Kantore van den Betaalmeester te **Middelburg** en van de Kasvereeniging te **Amsterdam** zullen worden afgelost de **Obligatiën** in de Provinciale geldleeningen:
van ƒ 490.000 (1889), genummerd 4, 84, 155, 181, 301, 415;
van ƒ 261.000 (1891), genummerd 5, 53, 65, 70, 71, 85, 88, 257 A en B;
van ƒ 120.000 (1893), genummerd 34, 41, 42, 56, 99, 113;
van ƒ 200.000 (1898), genummerd 28, 64, 75, 87;
van ten hoogste ƒ 245.000 (1905), genummerd 7, 14, 47, 72, 80, 146, 150, 169.
Gedeputeerde Staten voornoemd,
DIJCKMEESTER, Voorzitter.
KRUSEMAN, Griffier.
MIDDELBURG, 7 September 1906. (26797)

EEN Chemisch INGENIEUR te Hannover gediplomeerd, **zoekt** eene hem passende **betrekking** hier of in 't buitenland.
Brieven franco worden ingewacht onder Nr. 1335, aan den Kon. Boekh. van M. M. COUVÉE te 's-Gravenhage. (26283)

De Heer en Mevrouw LOMAN—LÜTKEMANN hervatten morgen hunne Solo-zang- en Muziektheorielessen.
Adres: **86 Jan Luykenstraat.**
(26807)

Amsterdamsche Bank

maakt bekend dat, van heden af tot nadere aankondiging, door haar wordt vergoed voor gelden bij haar a deposito gestort:

Zonder termijn ..... 3 pCt. rente 's jrs.
Met 10 dagen opzegging 3¼ „ „ „
„ 1 maand „ 3¼ „ „ „
„ 3 maanden „ 3½ „ „ „
„ 6 maanden „ 3½ „ „ „
„ één jaar „ 4 „ „ „
Voor een jaar fixe 4 pCt.

Voor andere termijnen volgens overeenkomst.
Zij geeft tot een beperkt bedrag 4 pCt. Deposito-Obligatiën aan toonder à pari uit.
Een en ander onder de voorwaarden, nader omschreven in het Reglement van de Depositokas.
Amsterdam, 8 Augustus 1906.

(7017)

De Amsterdamsche Voorschotbank,
BLAUWBURGWAL 7,
gevestigd sedert **1863,**
verstrekt **voorschot** op Effecten, Koopmansgoederen, ruw en geslepen Diamant. Ontvangt gelden in deposito tegen vergoeding van rente.
(26788)

ADJUNCT-COMMIES REDACTEUR.

Sollicitanten naar de betrekking van adjunct-commies-redacteur ter secretarie der gemeente Utrecht, aan welke betrekking eene jaarwedde verbonden is van ƒ 1200—ƒ 1800, **worden uitgenoodigd** hunne op zegel gestelde **verzoekschriften** aan Burgemeester en Wethouders dier gemeente in **te zenden vóór 23 September 1906.**
Vereischt wordt het bezit van den graad van doctor in de rechts- of in de Staatswetenschap.
Zij, met wie door Burgemeester en Wethouders persoonlijke kennismaking wordt gewenscht, zullen daartoe nader worden opgeroepen.
De Secretaris der Gemeente Utrecht,
I. BOOL.
UTRECHT, 30 Augustus 1906. (25867)

Positie gezocht, door een Jongen Man, waar vooruitzichten bestaan.
Net JONGMENSCH, 20 jaar, bekend met de moderne talen en in staat de beste referentiën en borgstelling te verstrekken, **zoekt een hem passende betrekking,** waar vooruitzichten bestaan, ook niet ongeneigd zich later in een bestaande zaak te associëeren, onverschillig welke branche.
Br. fr., letter **C. B. H.,** Alg. Adv.-Bur. NIJGH & VAN DITMAR, Amsterdam. (26809)

AVONDBLAD.

Tweede Blad.

Buitenlandsch Overzicht.

Ook de jongste regeeringsmededeeling in Rusland, het program van Stolypin zooals het wordt genoemd, heeft een voorgeschiedenis. Het is weer een uiting, als men de berichten gelooven mag, die de Duitsche *National Zeitung* ontvangt, van het dualisme dat in elke Russische regeeringshandeling merkbaar is. Steeds wordt men weder herinnert aan het dichterwoord:

„Zwei Seelen wohnen ach in meiner Brust..."

wanneer men ziet hoe een regeering poogt tegelijk hervormingsgezind en reactionair te zijn. Op welke wijze die twee neigingen hebben medegewerkt bij het opstellen van Stolypin's program wordt aldus uiteengezet:

De Tsaar was diep getroffen door de aanslagen van den laatsten tijd en vooral door het vermoorden van generaal Min, op het perron te Peterhof.

Hij deelde aan zijn omgeving zijn plannen mede: om de Doema snel bijeen te roepen; generaal Trepof te ontslaan en Pobjedonoftzef een lang verlof naar het buitenland te verleenen; en om een vrijzinnig kabinet in de plaats van het ministerie-Stolypin aan 't bewind te voeren.

Dit alles beschouwde de Tsaar als een inleiding tot krachtige liberale hervormingen.

Hij stiet echter op den tegenstand van de grootvorsten; vooral Nikolaas Nikolajewitsj meende, dat er slechts één middel bestaat om den toestand te verbeteren: de militaire dictatuur. En voor het dictatorschap noemde deze grootvorst den grijzen generaal Ignatief.

De keizerin-moeder waarschuwde haar zoon eveneens voor de gevaren van een liberale staatkunde, die zou beschouwd worden als een toegeven aan de eischen der terroristen.

Onder dezen invloed kwam het tweeslachtige manifest tot stand, dat van beide stemmingen de sporen draagt, en dat juist daarom in Rusland niemand bevredigt, de rechterzijde zoomin als de linker.

Inmiddels poogt de regeering krachtig op de stemming in de agrarische gouvernementen invloed te oefenen. Dat de eerste Doema zoovele radicale elementen bevatte schrijft de regeering toe aan de ontevredenheid onder de boeren. En zij verwacht, wanneer die ontevredenheid voor de aanstaande verkiezingen kan worden verminderd, dat de boeren meer behoudende afgevaardigden naar de Doema zullen zenden.

De eerste oekase over de toewijzing van apanage-gronden aan de Boeren zal binnen enkele dagen, naar uit Petersburg wordt gemeld, worden opgevolgd door een tweede oekase, waarin bepaald zal worden dat ook de staatslanderijen aan de boeren zullen verkocht worden. De staat bezit in de 46 gouvernementen van Europeesch Rusland 4½ millioen desjatinen bouwland. Met de in de vorige week ter beschikking van de Boerenbank gesteld apanagegoederen en andere particuliere bezittingen om verkocht te worden aan de boeren, zal door dit besluit het beschikbaar gestelde gebied stijgen tot ruim 10 millioen desjatinen of plm. 9 pCt. van het thans in handen der boeren zijnde grondgebied.

De regeering wil dezen maatregel snel doorvoeren, opdat de boeren voor de aanstaande Doema-verkiezingen voldaan zullen zijn; zij hoopt daardoor een belangrijke wijziging in de samenstelling der Doema te verkrijgen.

De Hongaarsche minister van onderwijs, graaf Apponyi, heeft te Jasz-Berény voor zijn kiezers een redevoering gehouden, waarin hij de politieke grondslagen van de Hongaarsche regeering uiteenzette.

„Bij de kabinetsformatie", zoo zeide hij, „moestiedere zelfzuchtige gedachte achterstaan bij het vaderlandslievende plichtgevoel; maar daarom is het niet te verwachten, dat de leden der Kossuth-partij, zij mogen dan een offer hebben gebracht toen zij een ministers-portefeuille aanvaardden, hun beginselen hebben verloochend. De practijk bewijst beter dan elke theorie, dat de dualistische grondslag der monarchie onvoldoende is én niet in staat, de wenschen der natie te doen verwezenlijken. Wij hebben daarom een voorloopige regeering gevormd, omdat wij op den engen grondslag, die tusschen coalitie en kroon bestaat, geen groote resultaten kunnen verwachten. Maar wij zeggen daarom nog niet: „Après nous le déluge". De regeering zal integendeel alles doen om de natie te versterken en de toestanden te verbeteren. Er is geen enkele grond om te verwachten, dat de kroon de eischen der onafhankelijkheidspartij steeds zal blijven afwijzen. Want de grondstellingen dezer partij zijn niet in strijd met de bepalingen der Pragmatieke Sanctie; en de band door dit edict geknoopt zal hechter worden, wanneer een unie tot stand komt, die ons de mogelijkheid tot vrije ontwikkeling geeft."

Uit deze zinsneden is duidelijk op te maken, dat de Hongaarsche onafhankelijkheidspartij zal blijven werken voor de verwezenlijking van haar program, wat de betrekkingen tot Oostenrijk betreft.

Zoolang keizer Franz Josef leeft, die persoonlijk in Hongarije evenzeer bemind is als in Oostenrijk, zal de onafhankelijkheidspartij wel pogen de bevorderingen der eischen van dat program kalm en zachtjes aan door te zetten. Maar wat er gebeuren zal, wanneer deze oude vorst de oogen sluit — hij zelf heeft onlangs te Reichemberg ernstige vrees daarvoor uitgesproken.

Daarom worden de berichten over zijn gezondheidstoestand steeds met groote belangstelling nagegaan. En in dit verband heeft het eenige bezorgdheid gewekt, dat de keizer zijn voorgenomen deelneming aan de gecombineerde leger- en vlootoefeningen in Dalmatie heeft opgegeven. In zijn plaats zal aartshertog Franz Ferdinand die oefeningen bijwonen.

Het officieele bericht voegt erbij, dat de keizer kou heeft gevat, en daarom zijn vertrekken moet houden; maar tevens, dat zijn gezondheidstoestand overigens volkomen bevredigend is.

Over de betrekkingen tusschen Turkije en Bulgarije liet een diplomaat van een der groote mogendheden, volgens het *B. T.*, zich aldus uit:

Niemand wenscht oorlog, noch in Bulgarije, noch in Turkije. Wel voelt Bulgarije zich ieder jaar financieel en militair krachtiger worden, en meent het, niet langer als „qualité negligeable" behandeld te moeten worden. Het verwijt, en niet ten onrechte, aan Turkije zwakheid of onwil in het optreden tegen de Grieksche benden; en daar de Oecumenische patriarch, de onmiddellijke oorzaak van allen twist, in Konstantinopel woont, heeft het nog een aanleiding te meer om Turkije verwijten te doen. Maar dat dit alles aanleiding worden zou voor een strijd op den Balkan, kan ik niet aannemen.

Scherp veroordeelt deze diplomaat de houding van den Oecumenischen patriarch; had deze zich, zooals zijn plicht was, op verzoenende wijze gewend tot den Bulgaarschen Exarch, om de bestaande verschillen uit den weg te ruimen, dan zouden de toestanden in het Orthodoxe Oosten veel beter zijn. Op hem valt de schuld voor alle moeilijkheden, die in den Balkan kunnen ontstaan....

De scheidingswet in Frankrijk.

De tweede conferentie der Fransche bisschoppen over de uitvoering der scheidingswet, in verband met de Pauselijke Encycliek, is gesloten. Naar de „Temps" vernieemt, is het besluit der bisschoppen geweest: den statusquo te handhaven, en ook na 11 December de godsdienstoefeningen gewoon voort te zetten, in afwachting wat de regeering zal doen. Iedere bisschop zal den tegenstand tegen de wet in zijn diocees regelen, naar gelang van den toestand en van de beschikbare middelen. In elk geval zal er zorg gedragen worden, dat de kerkekassen op 11 December slechts zeer geringe bedragen bevatten.

Dit zijn de stellingen van mgr. De Cabrières, den bisschop van Montpellier, een der meest intransigente leden van het Fransche episcopaat, doch geëerd bij zijn tegenstanders om den ernst zijner overtuigingen, de waardigheid van zijn karakter en de eigenschappen van zijn geest. Hij mist slechts de buigzaamheid, die verzoeningsgezinden maakt.

De „Temps" vraagt, of het congres der bisschoppen, door zijn intransigente voorstellen aan te nemen, niet juist den weg heeft opengelaten voor latere tegemoetkoming.

Want daartoe zal het toch moeten komen, zegt dit blad. Reeds hebben eenige bisschoppen zich voorgesteld, een audientie te vragen bij den minister Briand, ten einde van hem te vernemen welke plannen de regeering heeft voor de toekomst.

Deze bisschoppen zullen dan aandringen op wijziging van art. 8 der scheidingswet, welk artikel bepaalt, dat geschillen tusschen de „associations cultuelles" zullen worden onderworpen aan de uitspraak van den Staatsraad. Zij meenen, dat hierdoor de concessies, die in art. 4 der wet aan de kerk zijn toegestaan, worden opgeheven. Zij zouden bepaald willen zien, dat bij het ontstaan van zulke geschillen de uitspraak van den bisschop beslissend wordt verklaard.

Minister Briand heeft zich dadelijk bereid verklaard dien wensch om een onderhoud in te willigen. Hij zeide: „Ik ben minister van eeredienst en acht mij dus verplicht de leden der geestelijkheid te ontvangen en te hooren wat zij mij te zeggen hebben."

Hij verklaarde verder, zich te verwonderen over het bericht, dat de bisschoppen een intransigent voorstel hebben aangenomen. Evenals er gelegenheid is voor „accomodements avec le ciel", bestaat er kans op een overeenkomst met den Paus. Geen enkele zinsnede in de wet gebiedt den geestelijken leden te zijn van de „associations cultuelles". Zoo bisschoppen en priesters een middel willen zoeken om de wet te aanvaarden, zonder persoonlijk direct in tegenspraak te komen met de pauselijke bevelen, kon daartoe het middel gevonden worden doordat de leden eener kerk of gemeente zich aancensloten, maar zonder den pastoor, tot een vereeniging, om de uitoefening van den godsdienst mogelijk te maken. Zulk een vereeniging zou wettig zijn; zij kon zich tot den pastoor wenden en hem mededeelen, dat zij alle materieele middelen voor de uitoefening van den godsdienst tot zijn beschikking wilde stellen. Zou de bisschop den pastoor kunnen veroordeelen, die deze aanbieding aannam? En wat zou de Paus er tegen hebben? vroeg de minister.

De „Temps" teekent hierbij aan: Minister Briand wil den openbaren vrede en de vrijheid van gedachte handhaven. Hij is voor een overeenkomst en hij gaat in zijn verzoeningsgezindheid zoover, der geestelijkheid het middel aan de hand te doen, om den geest der encycliek in overeenstemming te brengen met de eischen der wet. Maar hij herinnert er tevens beslist aan, dat hij zijn taak, de uitvoering der wet te verzekeren, zal nakomen.

Morgen zal te Rambouillet een bijeenkomst van den ministerraad gehouden worden, waarin de regeeringspolitiek ten aanzien van de uitvoering der scheidingswet zal worden vastgesteld. De ministers willen hun houding bespreken en bepalen, ten einde een ministerieele verklaring te kunnen afleggen in de eerste kamerzitting van de herfstbijeenkomst.

De regeering wil geen godsdienstoorlog, en gelooft ook niet aan de mogelijkheid er van, zelfs als de bisschoppen strijdlustig zouden zijn. Zij zal de vorming van „associations cultuelles" door de leeken, met uitsluiting van de geestelijken, bevorderen. Verschillende leden van het kabinet zijn van meening, dat de regeering zich reeds nu, dadelijk na de tweede conferentie der bisschoppen, duidelijk over haar houding moet uitspreken.

De „Gaulois" bevat de verzekering van den minister van binnenlandsche zaken, Clemenceau, dat, zoolang hij minister wezen zal, in Frankrijk geen kerk zal worden gesloten. Hij zou andere middelen tot zijn beschikking hebben om de uitvoering der wet te verzekeren.

Heel veel vertrouwen schijnen echter de bisschoppen niet te hechten aan deze mededeeling; zij hebben tenminste beraadslaagd over de mogelijkheid, om geld bijeen te brengen, ten einde de kerkgebouwen aan te koopen, zoodra de staat die aan de gemeenten heeft afgestaan.

Het middel, door minister Briand aan de hand gedaan om de kool en de geit te sparen, en „associations cultuelles" op te richten zonder het verbod van den Paus te overtreden, is reeds toegepast door de bewoners van St.-André bij Amancey. Tusschen de bewoners en den pastoor was onenigheid ontstaan, met het gevolg dat de bewoners een „association cultuelle" hebben opgericht, met uitsluiting van den pastoor.

De „Temps" wijst er op, dat de gelooviger niets anders wenschen dan een oplossing, die de voortzetting der godsdienstoefeningen op wettige wijze mogelijk maakt, zonder dat de bevelen van den Paus worden veronachtzaamd. Indien de gelooviger deze oplossing, door alle redelijk denkenden gewenscht, vinden, zal de regeering er geen bezwaar tegen maken. Er waar zoowel de bisschoppen als de regeering vertrouwen schijnen te hebben op de vindingrijkheid der gelooviger, om het vraagstuk op te lossen zonder te kort te doen aan hun eerbied voor den Paus en hun eerbied voor de wet, daar vertrouwt de „Temps", dat die oplossing zal worden gevonden en zal worden aanvaard.

Hetgeen in het belang zoo van Frankrijk als voor den godsdienst van millioenen Franschen te hopen is.

Zuid-Afrika.

JOHANNESBURG, 20 Augustus.

(*Van onzen gewonen briefschrijver.*)

Het begint nu aardig op de verkiezingen voor de nieuwe regeering aan te loopen en als het congres van „Het Volk", dat eerstdaags bijeenkomt, besluit de nieuwe constitutie (die intusschen nog slechts in vage omtrekken bekend is) te aanvaarden, om derhalve deel te nemen aan de verkiezingen voor Parlementsleden, dan zal 't voor 't hoofdcomité dringend noodig worden een keuze te gaan doen voor eventueele candidaten.

Tot nog toe heeft men zich van Boerenzijde met prijzenswaardige ingetogenheid weerhouden van het noemen en bespreken van namen, maar men moet daar nu toch niet te lang meer mee wachten, aangezien in de zenuwachtige drukte, die vlak voor verkiezingen zal heerschen, de aanspraken van degelijke maar bescheiden personen over 't hoofd zouden kunnen gezien worden en minder bekwamen schreeuwers de voorkeur gegeven. „De Volkstem" dringt er in een hoofdartikel op aan vooral deskundigen op elk gebied te verkiezen met het oog op het te kiezen ministerie.

Volgens het parlementaire stelsel toch worden de ministers uit de meerderheid van het Parlement genomen en wijst men uit de minderheid — de oppositie — de deskundigen aan die bekwaam genoeg zijn het bestuursbeleid van elk der ministers op afdoende wijzen te critiseeren. Dus behoort men mannen tot candidaten te hebben die goed bekend zijn, 't zij met landbouw, veeteelt, mijnwezen, publieke financiën etc. Hierop laat het blad volgen: „En op het Hoofdcomité zal de zware taak rusten om zorg te dragen dat ieder van deze onderdeelen van staats-bemoeiing behoorlijk in een of meer, der candidaten van „Het Volk" zal verpersoonlijkt zijn". Verzuimt het Hoofd-Comité hierin zijn plicht te doen dan zou de Boerenpartij, ondanks getalsterkte en partijtucht (waarover Sir George Tarrar zich zoo bewonderend heeft uitgelaten) toch niet opgewassen blijken tegen een tegenpartij, wèl beschikkende over een voldoenden staf parlementaire deskundigen. De gegrondheid van deze vrees erkennende vinden we toch een dergelijk ingrijpen van het Hoofd-Comité niet geheel gewenscht. Niet een partij van specialisten, doch mannen, die *op elk gebied* de belangen van hun land kunnen verdedigen, zullen het Afrikaansche volk het verste brengen in den politieken strijd tegen Jingo en mijnmagnaat.

Al weet men dus nog niet eens met welke manschappen de Boerenleiders den verkiezingsstrijd zullen voeren, toch is men al druk bezig den profetenmantel om te hangen en te voorspellen aan wie de leiding van de eerste verantwoordelijke regeering zal opgedrgen worden. Vrij algemeen is men het hierin eens dat sir Richard Solomon waarschijnlijk de eerste Premier zal worden. Men spreekt ook veel over een coalitie-ministerie, hetgeen in verband met het noemen van Solomon's naam aannemelijk is, aangezien het met hem als premier wel daartoe komen moet, want *hij heeft geen partij achter zich.* Sir Richard Solomon is een geheel onbetrouwbaar individu, die al heel wat overtuiging (!) achter den rug heeft. Hij was een van de voornaamste invoerders van de Chineezen, behoorde tot het groepje, dat de voorgenomen wijziging der grondwet (nooit tot stand gekomen!) er door trachtte te voeren en is verder een groot Kaffervriend!

't Is al lang in de pen geweest en met allerlei draaierije manieren heeft men het publiek willen verzoenen met het idee van een vereeniging van Natal met Transvaal. Plannen te over zijn in voorbereiding en men schrijft zelfs van Engelsche zijde aan Botha en Smuts het plan toe ook den Vrijstaat in te lijven. Op 't oog lijkt natuurlijk de samensmelting van Transvaal en Vrijstaat veel logischer en aannemelijker, te meer daar Natal tot over de ooren in de schuld zit en wij hier in 't Goudland ook al genoeg schuld hebben, zoodat alle gedachte aan een financieele „opkomst" van een der beide betrokken kolonies bespottelijk is. Neen, die plotselinge liefde voor Natal en *niet* voor den Vrijstaat ligt eenvoudig in het feit dat de Regeering een kunstmatige „truc" beraamt om de sterke Engelsche partij in Natal als tegenhanger van de Boerenstemmen in deze kolonie te krijgen!

Advocaat Ewald Esselen is benoemd tot King's Council, een onderscheiding die destijds ook aan Smuts en Gregorowski (oud hoofd-rechter) aangeboden werd, maar door hen geweigerd. Toch heett deze onderscheiding in Afrikaansche kringen, geen bijzonder goeden indruk gemaakt, daar men niet precies schijnt te weten; wat een K. C. is. Er wordt ook gemompeld dat Esselen zich uit de politiek zal terugtrekken, tenminste te Middelburg heeft hij gezegd dat ze hem nooit in het Parlement zullen krijgen. Nous verrons!

We leven hier op 't oogenblik wèl in een tijd van feestvieren, hoewel de toestand van 't land, op politiek en op economis h gebied, allesbehalve opbeurend is. Men ho pt in handelskringen nu weer dat de groote vermindering in de spoorweg-tarieven, die met September zullen intreden, een nieuwe vleug voorspoed zal brengen. Natal en de Kaapkolonie zitten elkaar namelijk op het oogenblik in het haar over het spoorweg-vervoer der Transvaalsche handelsgoederen en zooals het spreekwoord zegt: dat handelt over twee honden en een been, zoo zal het nu ook wel gaan, n.l. Transvaal zal profiteeren van de concurrentie dier twee anderen.

Maar om op het feestvieren terug te komen. In de eerste plaats heeft men telkens gedurende de laatste weken terugkeerende corpsen der vrijwilligers, die in de Natalsche rebellie gevochten hebben, feestelijk ingehaald. Al was de feeststemming eigenlijk een beetje gewild, de dagbladen verwelkomden elke afdeeling met steeds nieuwe extase onder het welkomgeroep van „Bravo, Helden!") de vrienden en kennissen der vrijwilligers ontvingen hen toch feestelijk aan 't station, begeleidden hen overal waar de „helden" maar heen gingen en de whisky vloeide in stroomen!

Dan is men aan het beraadslagen over de viering van het twintigjarig bestaan van „de Rand" als een gonddistrict. Eigenlijk had dat verleden jaar reeds moeten plaatsvinden, want men dagteekent het begin der industrie, die de Rand tot groote welvaart bracht, van 1885. Enfin, dat zullen we maar over 't hoofd zien, zulk een kleinigheid immers! De „Rand Daly Mail" zal een souvenir uitgeven bevattende de geschiedenis van „de Rand" met „herinneringen van de „oudste" goudzoekers, schetsen van de eerste huizen etc." De vereeniging der „Rand Pioneers" zal hare medewerkingring verleenen, kortom men zal dien 20sten verjaardag wel feestelijk genoeg herdenken.

Lest best. In deze opsomming der feestelijkheden waaraan wij ons hier tebuiten gaan en zullen gaan, hebben we tot 't laatst bewaard dat feest, dat uitsluitend door de Hollanders te Pretoria en hier, zal gevierd worden, nl. den verjaardag van H. M. de Koningin. De mailbladen brachten ons deze week de berichten over de crisis in H. M's jongste ongesteldheid en beseffende aan welk gevaar Hare Majesteit en indirect allen die Haar dierbaar zijn — en daaronder durven wij elk Hollander, hoever ook van het Vaderland verwijderd, rekenen — wederom ontsnapt zijn, zullen wij den 31sten Augustus met dubbele dankbaarheid en vreugde vieren.

In Pretoria zal men alleen een kinderfeest houden en collecteeren voor een liefdadig dsel, aangezien in de hoofdstad meer landgenooten tengevolge van de slechte tijden en behoeftige omstandigheden verkeeren, dan hier. Consul Knobel zal verder een receptie houden.

Het vereenigingsleven onder de Hollanders te Pretoria heeft zich in den laatsten tijd sterk ontwikkeld en de heer Knobel gaat daarin waardig voor.

Professor Mulder, voorzitter der Nederlandsche vereeniging vierde dezer dagen zijn 25 jarig huwelijksfeest op zeer feestelijke wijze. Ook heeft mevrouw Moor—Kapteyn onlangs eene lezing gehouden over „De Nederlandsche Vrouw als Schrijfster".

Dezelfde heer E. P. Solomon, die een paar maanden geleden een belangrijke politieke rede in de voorstad Braamfontein hield, leidde deze week een vergadering van voor 't meerendeel Afrikaners in 't naburige Fordsburg. Hoofdzakelijk zei hij hetzelfde op deze tweede vergadering, alleen liet hij zich uitvoeriger uit over de Chineezenquaestie dan toenmaals en de inmiddels afgekondigde Constitutie gaf hem ook aanleiding tot eenige nieuwe beschouwingen.

De kern van zijn bemerkingen de Chineezen betreffende was: De Chineezenquaestie in al haar phasen moet aan de bevolking van dit land overgelaten worden, daar eenige bemoeiing van de regeering in Engeland een inbreuk op de rechten en een verdachtmaking van de waardigheid, eerlijkheid en bekwaamheid (om zich zelf te regeeren) van die bevolking zou zijn. Wanneer de uitlating van Winston Churchill (de Constitutie besprekende) dat geen wet, die eenige conditie van arbeid of huisvesting van een *gedwongen* aard insloot, toegestaan zal worden, — beteekende dat de tegenwoordige wet, die de invoer van Chineezen in dit land toestaat ingetrokken zou worden en dat de Chineezen, die nu hier zijn, konden blijven als vrije arbeiders — dan beschouwde hij dit als een publiek gevaar en een benadeeling van de blanke arbeiders in dit land. Het was de plicht van de Regeering er voor te zorgen dat zij, die de Chineezen invoerden, hun plicht zouden doen en wegloopen voorkomen, daar hij (spreker) aan deze deserties alle misdaden toeschreef, die door de Chineezen bedreven worden. De wet moest zoo veranderd worden, dat de mijnen aansprakelijk gehouden konden worden, door hen die persoonlijk of in hun eigendommen getroffen werden door de Chineezen.

Tot de constitutie komende, viel spreker de instelling van een Hoogerhuis aan, want als het 't recht kreeg besluiten af te stemmen, die door de vertegenwoordigers van het volk goedgekeurd waren, zou dit tegen de grondbeginselen van een verantwoordelijke Regeering indruischen.

Zwitserland.

Intern. Congres voor gezonde woningstoestanden.

II.

Genève, 7 September.

Volgens het arbeids-programma zou men dezen namiddag in voltallige zitting bespreken: „De toepassing der gezondheidsvoorschriften op ongezonde woningen". Bij deze gelegenheid zou tevens een beslissing genomen worden, die Dinsdag werd uitgesteld en de practijk der onteigeningswetten in de verschillende landen betrof. Tot mijn teleurstelling geschiedde noch het een, noch het ander; en ziehier waarom niet.

In de afdeelings-zitting van dezen morgen — of juister in een der twaalf afdeelings-zittingen heeft mijn landgenoot, inspecteur Michielse van Haarlem, zijn hoogstbelangrijk rapport gelezen — de voorzitter noemde het een rapport „exeptionnellement interessant" — over de werking der Hollandsche woningwet. Deze mededeelingen leidden tot een levendige gedachten-wisseling, en men kwam als vanzelf in de stof, die voor de algemeene zitting van 's middags in het programma opgenomen was.

In de meening, dat ik voor Hollandsche lezers niet over de werking der Hollandsche woningwet behoefde te berichten; en wijl ik niet kon vermoeden, dat de gedachten-wisseling dezen loop zou nemen, volgde ik in een andere afdeeling andere voorlezingen. En zoo ontging mij en het grootste deel der congressisten een belangrijk stuk werk.

Maar we kwamen toch in de namiddagzitting op onze rekening, in meer dan één opzicht. Voorzitter was Aloys de Meuron, advocaat en voorzitter van den Staatsraad in kanton Waadtland en lid van den Nationalen Raad in Bern. Dezen man noemt hier niemand: mijnheer Alois de Meuron. Ieder in den lande kent Alois de Meuron, den grooten man in den dubbelen zin des woords. Wie ooit in Lausanne de nieuwe wandschilderingen van het hooggerechtshof gaat zien, die zal onmiddellijk in een der symbolieke figuren de heldengestalte van De Meuron kunnen aanwijzen. Een kop, zooals Horler ze teekent met felgeslagen lijnen; lijn en relief overal. Een gelaat vol leven en kleur, een model par excellence voor de kleuren-klodders van een Amiet. Zoo'n man, zoo'n voorzitter.

Met geen woord te veel en geen woord te weinig stelde hij zijn reglement van orde voor. Een ieder kon in de taal van zijn land spreken, en zou wel iemand te vinden zijn, die dat wilde vertalen. De sprekers werden verzocht naar de tribune te komen. Ook diende vooraf de naam genoemd; als iemand iets belangrijks gezegd heeft, wil men graag weten wie hij is; met zoo'n man houdt men graag verdere relaties. De sprekers moesten kort en bondig zijn; niet uit het oog verliezen, dat het hier een internationaal congres gold. Later, tijdens de besprekingen, kregen bekende langpraters al vóór zij begonnen een beteekenisvollen blik van de wijd-opene oogen. Zijn verlangen om amendementen geschreven bij het bureau in te leveren, snoeide merkbaar den anders wild-doorschietenden praat-drang.

Het woord was aan den heer Filassier van Parijs, doctor in de geneeskunde en in de rechten tevens. Deze man — het geval was geweldig-interessant — sloeg het record van alle snel-sprekers. Als slagregens die uit vier buien te gelijk neerslaan, zoo vielen de woorden bij duizenden uit zijn klapperenden mond. De Meuron viel hem in de stort-rede; Parijzenaars-pur-sang klaagden, dat zij niet volgen konden; de stenograaf brak zijn potlood in twee stukken en smeet ze nijdig onder tafel. Het ratelde voort. Het ratelde steeds sneller voort. De Meuron maakte de ernstige opmerking, dat het congres moeite had den spreker te volgen. De heer Filassier remde even, stiet zoo iets uit als: is geen sprake van — en rende verder. Dan opeens werd halt gemaakt. Een seconde maar zocht de razende man den aanvang eener nieuwe gedachten-keten, een eindelooze keten. Vergeefs gehoopt — hij snelde weer voort in Rolands-tempo. De congressisten keken elkaar aan of er een heel angstig gevaar dreigde. Er heerschte een spanning-stemming als bij wedrennen van wielrijders, die maar steeds langs de baan vliegen. Toen opeens — 't werd stil. 't Leek of er een groote leegte in je hoofd sloeg. De spreker boog en had gezegd.

Wat zal ik in 's hemelsnaam van die voordracht na-vertellen? Ik heb gezegd, wat er van te zeggen valt; voor de rest moge men mij vriendelijk verontschuldigen.

Tijdens de discussie, die volgde naar aanleiding van in druk rondgedeelde conclusies, spoelden nog een paar storm-resten aan wal. Spreker bleek behalve een voorstander van onteigening en woning-toezicht, ook een aanhanger te zijn van snel en gemakkelijk recht voor dergelijke gevallen. Gewenscht wordt een regeling waarbij de wet voorschrijft, dat nieuwe gebouwen eerst na een verlof van de betreffende autoriteiten zullen mogen bewoond worden. Enkele aanwezigen wenschten een dergelijk verlof vernieuwd te zien ook voor reeds bewoonde (oude) huizen, telkens als zij van eigenaar wisselden. Volgens de meerderheid ging dit echter te ver.

Een uiterst levendig debat ontspon zich over een der conclusies, waarin sprake was van het verleenen van hulp door de gemeente aan sommige huiseigenaren, om de noodige verbeteringen aan te brengen. Een ultra-individualist maakte het den congressisten tamelijk moeilijk; overigens een gevat en aangenaam spreker, slaagde hij erin de discussies lang op te houden. 't Was trouwens een belangrijke vraag.

De opmerking werd gemaakt, dat huiseigenaren een soort van industrieelen of handelslui zijn. Zij beoefenen de verhuurindustrie en hebben evenmin eenige aanspraken op gemeentelijke ondersteuning of hulp als andere beroepsmenschen wien het slecht in de wereld gaat. Laten zij een bond stichten en zichzelven helpen. Er werd een voorbeeld gesteld. Een slachter koopt van een boer een koe op voorwaarde dat het beest gezond is. De boer gelooft dat het dier zonder gebreken is en levert het naar het slachthuis. Daar blijkt de koe na slachting voor verbruik ongeschikt wegens tuberculose. De slager betaalt de koe niet; de boer lijdt een groot verlies. De gemeente vergoedt den boer zijn beest niet. 't Is precies hetzelfde met den huizenhandel; op welken grond wordt nu den een wel, den ander geen hulp verleend?

Stemmen uit het congres antwoorden, dat het hier een algemeen welzijn geldt. Maar bij de koe dan? De Parijsche gezondheidschef meent de oplossing gevonden te hebben. De wetten veranderen, worden strenger; verbieden of keuren thans als ongezond af, wat eenige jaren geleden nog geduld werd. Ergo de wet, d. i. de gemeenschap, heeft hier iets goed te maken. Daar sprong de individualist op, en haalde het geval aan van een fabrikant, die door de wet tot een hervorming van zijn bedrijf, tot het aanschaffen van verbeterde machines, verruiming van zijn werkplaats gedwongen wordt. De Parijsche heer Juillerat verklaarde zich geslagen.

Een van de afgevaardigden der kleine Amerikaansche republieken maakte van het doode punt gebruik, om in den breede (naar aanleiding van het koeien-voorbeeld) te gaan vertellen, hoe te zijnent de veekeuring geregeld was. En toen het congres uit zelfrespect den man maar niet in de rede viel, maar door liet praten over *ossen* en *kalveren*, waar het zich hier om de gezondheid van *menschen* handelde, toen trachtte hij nog een vervolg te geven over de behandeling van dolle honden of miltvuur bij paarden. Met twee woorden en een zwenking van zijn groote oogen maakte De Meuron een einde aan deze kalveren-rede.

Intusschen zat men nog altijd met de conclusie in het moeras, toen een paar aanwezigen *voelden*, dat een mooi en goed ding gevaar liep. Men was immers gekomen om iets definitiefs te bereiken; trad de gemeente niet helpend ter zijde, dan gebeurde er niemendal. Het grootste deel der huiseigenaars van dergelijke perceelen zijn menschen, die amper leven kunnen van wat de krotten opbrengen. Van gemeente zelfs

WEERBERICHT

van de Filiaalinrichting te Amsterdam van het Koninkl. Nederl. Meteorologisch Instituut.

Maandag 10 September (8 u. v.m.)

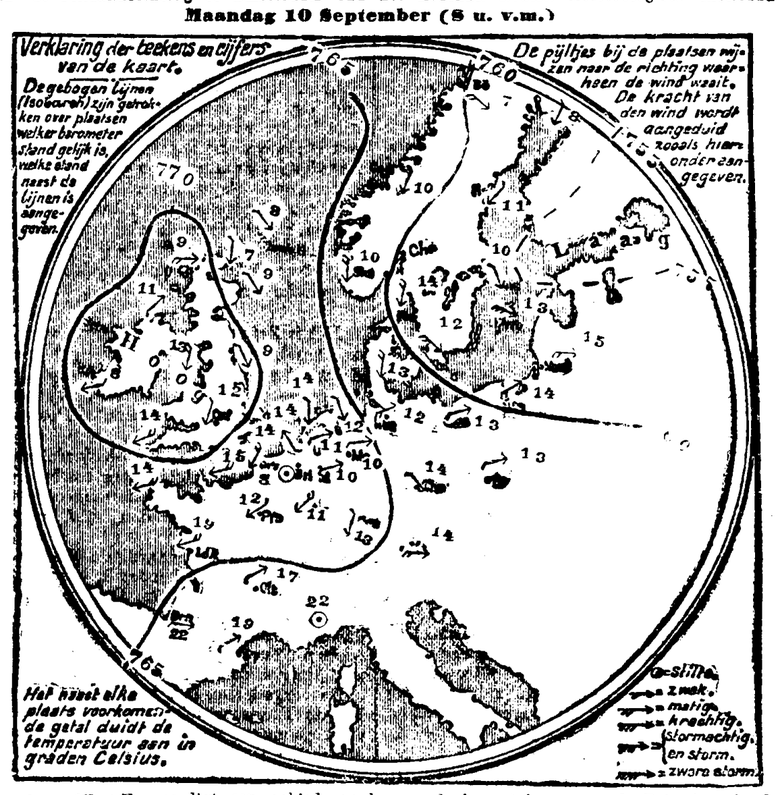

Over West-Europa ligt een gebied van hoogen druk, met kern over de Britsche eilanden. Hoogste bar. stand 771.2 te Valentia. Een depressie over N.O.-Europa, welke zich sinds gisteren over Noordel. Rusland verwijdert, zendt een secondair minimum over de Oostzee, hetwelk over N.O.Europa meest bewolkt of betrokken weder bij Noorden- tot Westenwinden veroorzaakt en te Kopenhagen en in 't Noorden van ons land regenbuitjes bij overigens afwisselend bewolkt weder. Laagste bar. stand 756.1 te Wisby. Ook over 't Noordelijk deel der Britsche eilanden is het meest bewolkt of betrokken bij uiteenloopende winden, terwijl langs het Kanaal en over Frankrijk de bewolking meest gering is.

De temp. is meest gedaald en ligt over Noordel. Europa een weinig beneden de normale.
De barom. bij ons was hedenmorgen schommelende.
Verwachting: Afwisselend bewolkt weder, met tusschenloopende regenbuitjes.
Hoogste temp.: 21.6° C. (71° Fahr.) te Nice.
Laagste „ : 7.2° C. (45° „) te Bodö.
Verwachting wind: N.W. tot Noord.

WAARNEMINGEN IN NEDERLAND.

7 u. Gr. 's morg.	Barometer Stand in m.M. 700+	Barometer Afwijking	Therm. Stand in °C.	Therm. Afwijking	Wind- Richting	Wind- Kracht	Toestand van de lucht.	10 u. Gr. voorm.	Barometer Stand in m.M. 700+	Barometer Afwijking	Therm. Stand in °C.	Therm. Afwijking	Wind- Richting	Wind- Kracht	Toestand van de lucht.
Gron...	65.9	+ 4.6	12.1	— 2.2	nw.	zwak	reg.	Gron...	66.1	+ 4.8	11.9		wzw.	zwak	zw b.
Helder..	65.8	+ 5.0	14.4	— 0.7	nnw.	„	zw b.	Helder..	67.3	+ 6.5	15.4		nnw.	mat.	bew.
Vlissing.	68.2	+ 6.0	14.4	— 0.7	wnw.	„	1.bew	Vlissing.	68.3	+ 6.1	16.4		„	„	„
Maastr..	67.9	+ 5.5	10.4	— 3.8	w.	„	„	Maastr..	67.3	+ 4.9	16.6		„	zwak	zw b.
Utrecht (deBilt).	67.1	+ 4.7	11.2	— 3.9	wzw.	„	bew.	Utrecht (De Bilt	67.5	+ 5.1	13.5		zw.	„	betr.
Amst...	67.1	+ 5.8	13.4	— 1.8	nw.	mat.	zw b	Amst... (middag	67.2	+ 5.9	14.6		n.	krtg.	bew.
Su.doc..															

Grootste Barometerverschil in Nederland. 's morgens 7 uur V. 2.4 H.; 10 uur V. 2.2 G.
NB. Afwijking beteekent het verschil van den waargenomen stand met den normaalstand.

Thermometer-standen aan het Stadswaterkantoor.

9 Sept.	4 uur 's namidd.	Therm.	63 gr.	Fahr.	10 Sept.	8 uur 's morgens	Therm.	59 gr.	Fahr.
10 Sept.	1 „ 's nachts	„	55 „	„		10 „ 's morgens	„	58 „	
	4 „ 's nachts	„	57 „	„		12 „ 's middags	„	62 „	
	6 „ 's morgens	„	57 „	„		2 „ 's namidd.	„	62 „	

voor kleine verbouwingen hebben zij geen middelen; een bond van dezulken is al even onvermogend om iets te doen als elk voor zich.

De inleider betoogde, dat hij bovendien niet gedacht heeft aan schenking van groote of kleine sommen. Hij stelt zich de zaak zóó voor, dat de gemeente afzonderlijke z. g. gezondheidsfondsen ter beschikking van deze huiseigenaren stelt. Uit deze fondsen zullen voorschotten verstrekt worden onder zekere bepalingen en voorwaarden, tegen geregelde afbetaling. Zoo wordt het mogelijk de menschen te bewegen tot reparaties, die zij in éénmaal niet kunnen betalen, en daarom niet uitvoeren.

In dien geest werd met meerderheid van stemmen het voorstel aangenomen.

Nog eenmaal en nu voor het laatst, want de heeren slopen de een na den ander weg, nu een politieke storm opsteken. Voorgesteld werd: de uitvoering der gezondheidsvoorschriften op te dragen aan een „zelfstandige commissie". 't Was een treurige gebeurtenis van verschillende zijden te hooren verzekeren, dat in Frankrijk en in België uitstekende voorschriften en maatregelen bestaan — maar niet kunnen uitgevoerd worden. Klaagt men over deze toestanden bij den burgemeester of bij de leden van den Gemeenteraad, dan komt immer hetzelfde antwoord: „Wij kunnen niet; wij willen wel. Wij zijn aan onze kiezers gebonden. Maak ons vrij van deze verplichtingen of bescherm ons tegen onze vrienden." Daarom wilde het congres „een zelfstandige, onafhankelijke commissie". Men zocht naar een passende omschrijving, beperking en volmacht. Een der Fransche afgevaardigden wees er op dat men zich op gevaarlijk terrein, inmenging in de wettelijke regeling van andere staten, ging wagen. Elders, waar dergelijke ongezonde politieke verhoudingen tusschen kiezers en gekozenen niet bestaan, daar zal men vragen: waaraan ontleent deze gezondheids-commissie haar mandaat, tenzij in de benoeming en handhaving door de gestelde autoriteiten?

Eindelijk werd een oplossing gevonden in deze omschrijving: „eene commissie onafhankelijk van een plaatselijke regeering".

Met een tikje van zijn potlood verklaarde De Meuron de zitting voor gesloten.

Buitenlandsche Kroniek.

Het aantal vluchtelingen uit Rusland neemt steeds toe en heeft een tot nu toe ongekende hoogte bereikt. Naar Duitschland komen er dagelijks, via Ruhleben, meer dan 2000, die aan de overzijde van den oceaan een nieuw vaderland willen zoeken. In speciale treinen worden zij gebracht naar Hamburg en Bremen, waar zij de zeereis aanvaarden. Onder de Joodsche gezinnen zijn er vele zonder een volwassen mannelijk hoofd. De meeste echtgenooten en meerderjarige zonen zijn vermoord.

—

De boeren in 't Russische binnenland beperken zich niet meer tot het in brand steken van de huizen der landeigenaars, maar hebben er thans iets nieuws op gevonden om het der regeering lastig te maken. In Djalgny (gouvernement Stawropol) hadden vijf boeren zich laten aanstellen tot agent van politie. Daarop werd door twaalfhonderd boeren een vergadering gehouden, waarin het besluit werd genomen, om aangezien de landelijke politie tot taak heeft paal en perk te stellen, in het belang van de eigenaars en de regeering, aan de gewelddaden der uitgehongerde en verdrukte boeren, aan lieden uit den landbouwenden stand te verbieden dienst te doen bij de politie, op straffe van verlies van hun aandeel in den gemeenschappelijken grond („mir") en dan uit hun woonplaats verjaagd te worden. Ook de soldaten uit den boerenstand, die hun medewerking verleenen bij het dempen van opstanden, zullen hun aandeel aan den grond verliezen en na afloop van hun diensttijd niet meer toegelaten worden in hun oude woonplaatsen.

Het voorbeeld van Djalgny heeft navolging gevonden. In tal van plaatsen werd een soortgelijk besluit genomen. Het gevolg zal zijn, dat gevallen van dienstweigering steeds talrijker zullen worden, daar de buren, die, met of tegen hun zin, bij de politie of het leger dienen, niets minder gaarne zullen verliezen dan hun recht op den grond.

—

Te Wladiwostok is door eenige gauwdieven weder een sterk boevenstukje uitgehaald. Op het agentschap van de staatsbank aldaar vervoegde zich een officier met twee soldaten, gewapend met geweren, en nam daar een bedrag van 107.000 roebel in ontvangst, bestemd voor het 36e regiment. Kort daarop bleek, dat de boeven op slinksche wijze zich de uniformen hadden weten te verschaffen, maar zij waren intusschen gevlogen en het geld met hen.

—

De rekening van de stad Berlijn over het boekjaar 1905/06 sluit met een batig saldo van 11.462.825 mark. In dit bedrag zijn echter begrepen ruim 4½ millioen mark als batig saldo van 1903 en ruim 2½ millioen mark, verkregen door het verkoopen van stukken grond voor aanleg van gasfabrieken, welke gronden gekocht en betaald zijn uit een leening, die intusschen weer afgelost is. Trekt men deze beide buitengewone inkomsten er af, dan bedraagt het overschot dus netto 4¾ millioen mark.

—

Dezer dagen vergadert te Hannover de Bond van nationaal-liberale jongelingsvereenigingen in Duitschland. Er werd een voorstel aangenomen in het voorjaar van 1907 een buitengewonen partijdag te houden, om het program uit te breiden. Ook werd een voorstel aangenomen, om in alle kiesdistricten commissies te vormen uit oude en jonge nationaal-liberalen tot het stellen van candidaten en het treffen van andere voorbereidende maatregelen voor de verkiezing van 1908.

—

Bij de onthulling van het standbeeld van Frederik den Groote op den Pfaffenberg in Silezië, hield de Duitsche keizer een rede, waarin hij als hertog van Silezië den bewoners van dat land zijn dank bracht voor de sinds 150 jaar aan de Hohenzollern bewezen aanhankelijkheid. Na gewezen te hebben op den toestand, waarin zijn groote voorzaat zich daar ter plaatse had bevonden, vervolgde hij: „En dus hoop ik, dat in vast vertrouwen op de goddelijke hulp en leiding, niet alleen mijn Sileziërs, maar mijn geheel volk zich zullen wijden aan de taak, die de Hemel hun oplegt en dat van dezen steen en het legerkamp van Bunzelwitz de overtuiging zal overgaan op het Pruisische volk, dat, als wij ook eens in een dergelijken toestand mochten komen, wij, zoo God wil, ons ook op denzelfde wijze daaruit zouden redden, door op Hem te vertrouwen, maar ook door innig verbonden te blijven en de gaven, die ons geschonken zijn, tot het uiterste toe te gebruiken en bovenal door samenwerking in liefde tot het vaderland. Dan bestaat er geen vrees voor de toekomst van ons land en volk".

—

De bakkersstaking te Bordeaux is geëindigd. De werklieden hebben hun zin gekregen; ze zullen bij beurten een dag vrijaf hebben en hun loon wordt verhoogd.

—

De Fransche manoeuvres zijn geëindigd. De minister van oorlog Etienne gaf ter eere van de vreemde officieren een feestmaaltijd, waaraan de gouverneur van Parijs, generaal Dalstein en andere hooggeplaatste Fransche officieren deelnamen. Een redevoering van minister Etienne werd door den oudste der vreemdelingen, den Spaanschen generaal Suarez Gonzales, beantwoord met een „leve president Fallières!"

Minister Etienne dronk in het bijzonder op den koning en de koningin van Engeland, en verzocht den aanwezigen Engelschen officieren het vorstenpaar zijn eerbiedige hulde over te brengen. Generaal French bedankte voor deze bijzondere hulde en was nu reeds verheugd over het denkbeeld dat de Engelsche officieren eens in staat zouden zijn de bewijzen te geven dat zij zeer getroffen waren door de Fransche hartelijkheid en vriendschap.

—

De algemeene vergadering der Britsche vakvereenigingen heeft met een meerderheid van 210.000 stemmen (ongeveer ruim 4 tegen 3) zich verklaard voor een samengaan der verschillende groote arbeidersbonden. Voorts werd besloten den 1en Mei als rustdag te vieren, voor zoover dit mogelijk is zonder nadeel voor de belangen der arbeidende klasse. Ondersteund zal een wetsvoorstel worden, dat het parlementslid Ward — een werkman — zal indienen ten einde het feit strafbaar te stellen dat een arbeider ontslagen wordt omdat hij tot een vakvereeniging behoort. Ook werd nog de wensch uitgesproken, dat een merkteeken worde aangebracht op alle waren die door leden van vakvereenigingen zijn gemaakt, ter onderscheiding van die welke door nietleden en volgens het sweating-stelsel vervaardigd zijn. Afgestemd werd met een meerderheid van ruim ½ der stemmen een voorstel van Ben Tillett tot instelling van een algemeen scheidsgerecht over arbeidsgeschillen met zeer ruime bevoegdheden. Het werd vooral verdedigd in het belang van de vrouwen en kinderen, maar de meerderheid achtte het bedenkelijk, dat de uitspraken van zulk een scheidsgerecht steeds verbindend zouden zijn en gaf de voorkeur aan het optreden der afzonderlijke vakvereenigingen.

—

Eenige Britsch-Indiërs beginnen in Bengalen er rond voor uit te komen, dat ze van het Engelsche beheer hun bekomst hebben. De inlandsche „Bandemataran" zegt o. a. het volgende: „De tijd is gekomen, dat we in het belang van de waarheid, den burgerlijken vooruitgang en de vrijheid van het volk, onzen Britschen vrienden duidelijk zeggen, dat hoewel we dankbaar zijn voor al hetgeen ze voor ons hebben gedaan, voor hunne opofferingen om ons hun juk lichter te doen dragen, niet langer wenschen te dulden door hen te worden geleid bij onze pogingen voor staatkundigen vooruitgang en bevrijding.

Hun gezichtspunt is niet het onze. Zij trachten de regeering van Indië populair te maken, maar passen daarbij een zuiver Britsche regeeringswijze toe. Wij wenschen een autonoom Indië, geheel onttrokken aan het Engelsche toezicht".

—

Het is Zaterdag op het congres voor Poolonderzoek te Brussel vrij heftig toegegaan. Er werd gesproken over het benoemen van een commissie, belast met het uitwerken van een plan voor een internationaal Pool-onderzoek.

De heer Lecointe, die deelnam aan de Belgica-expeditie, stelde voor tot leden dier commissie te benoemen alle aanwezigen, die behoord hadden tot den staf van een expeditie.

De Fransche afgevaardigde Charcot zag liever een commissie benoemd, bestaande uit drie of vier onderzoekers. Doch werd op het plan-Lecointe ingegaan, dan stond hij er op dat ook twee heeren van den staf zijner expeditie zouden benoemd worden, al waren zij niet op het congres aanwezig.

De vergadering had hier geen ooren naar. En de Fransche afgevaardigden Rabot en Charcot namen reeds hun hoed en stok. Burgemeester De Mot diende een verzoeningsvoorstel in. Het aantal leden van de staven der expeditie zou zóó beperkt worden, dat het aantal onderzoekers in de meerderheid bleef. De vergadering kwam tot kalmte, maar was toch te opgewonden om te stemmen.

Tot leden van de internationale studiecommissie werden o. a. benoemd de Nederlanders jhr. Speelman en baron H. van Asbeck, die aan enkele tochten van den „Willem Barents" hebben deelgenomen.

—

De onlusten in Fiume zullen waarschijnlijk gevolgd worden door een diplomatiek naspel. Wat ook wel te verwachten was. De Italiaansche consul te Fiume heeft in opdracht van zijn regeering verzet aangeteekend bij den banus van Kroatië en bij de regeeringsautoriteiten te Sussak wegens het vervolgen van Italiaansche staatsburgers te Sussak.

—

Zooals een telegram in ons avondblad van Zaterdag reeds berichtte, is door het te Rome vergaderd conclave van de Jezuieten-orde tot generaal gekozen Pater Franz Xavier Wernz. De nieuw-gekozene is een Duitscher; hij werd op 4 Dec. 1842 te Rottweil in Wurtemberg geboren. Pater Wernz was tot dusver professor in het kanonieke recht aan de Gregoriaansche universiteit te Rome en sinds 1904 rector dezer instelling. Hij staat bekend als een groot geleerde in zijn vak. Pater Wernz is de 25e Jezuietengeneraal en de tweede van Duitsche afkomst. Eerst bij de derde stemming werd hij gekozen. Er waren 71 kiezers, die zich reeds sinds 8 dagen te Rome bevonden. Bij de eerste stemming waren de stemmen zeer verdeeld, daar volgens den regel der Jezuieten vooraf geen overleg wordt gepleegd. Toen Pater Wernz zijn verkiezing werd medegedeeld, zeide hij: „Domine, non sum dignus, maar de wil van God en St.-Ignatius geschiede". Na afloop der verkiezing begaf het geheele conclave zich naar de kerk, waar de kiezers den nieuwgekozen generaal hulde brachten.

Over den uitslag laat de „Tribuna" zich aldus uit: Deze verkiezing is geheel en al in overeenstemming met de thans in het Vaticaan heerschende denkbeelden. De Jezuïeten hebben hunne voldoening te kennen willen geven jegens Duitschland, dat zijn poorten voor hen opent, terwijl men hen uit Frankrijk verjaagt. De verkiezing is eene vijandige staatkundige betooging tegen Frankrijk, in dien zin, dat voor de klerikalen al wat Duitsch is als vijandig jegens Frankrijk wordt beschouwd.

Verder deelt het blad ten bewijze van Duitschlands wassenden invloed op het Vaticaan mede, dat de Paus het plan heeft twee nieuwe Duitsche kardinaals te benoemen.

—

De Amerikaansche commissie voor het Panama-kanaal is eindelijk tot de overtuiging gekomen, dat slechts met behulp van Chineesche koelies de doorgraving ondernomen kan worden. Blanke arbeiders zijn in dit moordend klimaat volstrekt onbruikbaar en de negers, die men aan het werk heeft gezet, zijn ook al niet geschikt bevonden. President Roosevelt heeft daarom, ondanks de heftige protesten der arbeiderspers, met koelie-leveranciers een contract gesloten voor de levering van 2500 Chineesche koelies. Voorwaarden zijn: leeftijd van 21 tot 42 jaar, bekendheid met grondwerk, volkomen gezondheid en herkomst uit een streek, welks klimaat met dat van Panama overeenkomt.

Hoe echter deze daad van president Roosevelt overeen te brengen is met de wet, die den invoer van Chineesche werkkrachten in de Vereenigde Staten verbiedt, is niet recht duidelijk. Wel heeft de heer Shonts, de voorzitter der Panama-commissie, verklaard, dat hij het oordeel der eerste juristen in Amerika heeft ingeroepen en dat deze hem verklaard hebben, dat de invoer van Chineezen voor de kanaalzone in Panama niet geldt, maar dan is het onverklaarbaar, waarom wel de Dingley-wet in die zone van kracht is en de Chineezenwet niet.

—

Volgens een telegram uit Havana aan den „American", heeft generaal Guerra verklaard niets te weten van een wapenstilstand, die president Palma met generaal Guzman zou hebben gesloten. Guerra heeft twee bruggen van den westerspoorweg, tusschen Pinar del Rio en San Luis, toebehoorende aan een Engelsche maatschappij, in de lucht laten vliegen.

De opstandelingen schoten op een gewapenden trein met regeeringstroepen en ammunitie en, zonderling genoeg, beantwoordden de soldaten het vuur niet, maar stoonden terug naar Paso Real.

—

Met de hervormingsbeloften in Perzië schijnt het te gaan als in Rusland: practisch blijft alles bij het oude. De verkiezingen voor de volksvertegenwoordiging hebben nog niet plaats gehad. De geestelijkheid heeft het ontwerp van den groot-vizier voor een verordening op het vormen van een parlement verworpen en een eigen ontwerp samengesteld, dat echter nog niet door den Sjah is goedgekeurd.

In een den 6en September gehouden vergadering van industrieelen en kooplieden werd de houding der regeering sterk gelaakt. Niettegenstaande de geestelijkheid aanbeval nog eenige dagen geduld te hebben, stelde een zeer gezien koopman voor dadelijk de bazars te sluiten. Vijf en twintig menschen begaven zich daarop naar het Engelsche gezantschapsgebouw met het doel daar te blijven, tot de Sjah het ontwerp onderteekend en den groot-vizier en eenige andere hoogwaardigheids-bekleeders, die als tegenstanders van de hervormingen bekend staan, ontslagen heeft.

Intusschen zijn de bazars gesloten, en zoeken vele menschen hun toevlucht in het Engelsche gezantschapsgebouw.

—

Eenigen tijd geleden brachten de bladen het bericht van een uiterst streng vonnis, uitgesproken door een Japanschen krijgsraad over twee zeeofficieren, zonder dat eigenlijk bleek, wat de mannen misdreven hadden. Blijkens latere berichten was de toedracht dezer zaak als volgt: Op 27 April 1904 hadden drie Russische kruisers het Japansche transportschip „Kinsjoe Maroe" in den grond geboord en officieren en bemanning gevangen genomen. De bladen brachten allerlei verdichte verhalen over den heldenmoed der officieren, die, geen mogelijkheid ziende, hun schip tegen de overmacht te verdedigen, „harakiri" hadden gepleegd. Zooals zulks in Japan gebruikelijk is, werden ze na hun dood hoog gevierd, in rang verhoogd en met ridderorden begiftigd. Na het sluiten van den vrede keerden ze tot algemeene verrassing naar hun land terug. Ze waren dus krijgsgevangenen geweest en de eerbewijzen waren aan onwaardigen verspild. Bij vonnis van den krijgsraad werden ze derhalve gedegradeerd en uit het leger verwijderd. Dat ze voor de overmacht hadden moeten zwichten, werd niet in aanmerking genomen.

KUNST EN WETENSCHAPPEN.

Orgel-concert.

Het orgel in de nieuwe kerk der Doopsgezinden, aan het Oosterpark, is een voor de ruimte zeer geschikt, naar de eischen van onzen tijd ingericht instrument, welks fraaie stemmen bijzonder passen bij het eigenaardig klank-coloriet, dat men bij niet-klassieke componisten, of moet ik zeggen bij die uit de periode na Liszt, gewoonlijk aantreft. Van daar dat de organist Evert Cornelis gistermiddag de eigenschappen van zijn orgel 't helderst schijnen deed in stukken als het zangrijk Adagio van Mendelssohn of den zoete-mijmering-wekkenden Liefdesdroom van De Pauw. Doch ook 'n andere taak had hij zijn instrument opgelegd, ook andere namen op zijn programma geplaatst. Brahms was er, en Max Reger en Bach. Beide laatsten maakten zelfs groote belangstelling gaande, ware 't alleen reeds door het feit, dat de orgel-concerten van den ouden Cantor niet vaak gespeeld worden, en de Passacaglia uit Reger's Sonate opus 33 evenmin op algemeene bekendheid zich beroemen mag. We moesten erkennen dat dit orgel en deze kerkruimte niet bij machte waren om de geweldige verbreeding en stijging van dit sonate-deel, met hoeveel overtuiging ook voorgedragen, imposant te doen worden, maar belangwekkend was 't zeker om het in de diepte ingezet thema a-d, cis-b, fis-e, gis-fis te volgen in 'n aantal Variaties, die ik niet geteld heb, doch die met de kunstvolle veranderingen van materiaal ook veranderingen in muzikale stemming ons brachten: 'n rijkdom van vinding en uitdrukkingsvermogen, waarvan Reger ons telkens weer versteld doet staan. Dit is geen oppervlakkige, door uiterlijken glans even aangenaam aandoende orgelmuziek. Kracht heeft zij in en door zich zelf. Als Bach's orgelmuziek. Van Bach's concert in A. kl. t. gaf de heer Cornelis een zorgvuldig licht en donker verdeelende, rhythmisch duidelijke, nagenoeg geheel correcte wedergave. Hij deed zijn hoorders kennis maken met een „bewerker", maar een die in het voorbeeld (viool-sonate van Vivaldi) jong, nieuw bloed wist te voeren: van den Venetiaan heeft Bach, voor den vorm der compositie, geleerd, maar met eigen kunst diens gegevens aangevuld. Ja, in deze orgelbewerkingen is het oorspronkelijke, zoo heeft Spitta meegedeeld, vaak merkwaardig door Bach uitgebreid. Het orgel was Bach's element bij uitnemendheid. Hoort de zinrijke orgelstemmen in de Cantaten! Meer dan in eenige andere begeleiding van den zang heb ik den organist bij de aria's uit twee Cantaten gewaardeerd. Hierin hief de harmonie van orgel met zang ons tot 'n hoogte, die in de liederen van Schubert, in een „O salutaris Hostia" van Flégier of Gounod's „Pater Noster" niet weer bereikt kon worden.

Bach is gezongen door Messchaert. Een bijvoeglijk naamwoord bij deze herinnering, die in het gemoed der vele, elkaar bij den ingang verdringende bezoekers der kleine kerk dankbaar leven blijft, schijnt overbodig. Misschien heeft de voordracht van het „Weichet, ihr tollen vergeblichen Sorgen" nog meer indruk gemaakt dan die der eerste, uit de Cantate „Ach wie flüchtig", maar wie zingt ze zoo Messchaert na? Wat 'n genot, in de prachtig artistiek-intelligente opvatting van dezen kunstenaar mee te gaan, en zijn stem, die toch wel geluid van innigst zieleleven is, te hooren nu in de frischheid en kracht van den na-zomer, d. w. z. na den tijd van rust. Wat 'n gloed heeft zijn zingen over deze samenkomst in de kerk gespreid! Welk 'n weldoende warmte stroomde er in Schubert's „Kreuzzug". En diens als 'n zegen neerdalende „Litaney", deed hij door zijn sobere gevoeligheid niet ontroeren? — gelijk het „O salutaris" en het „Onze Vader", in Messchaert's zoo edel stem-timbre, mee deden bidden aller gemoed?....

Dit is toch de uitwerking der kunst, niet waar, dat zij onzen smaak loutert, dat zij verreint, „verkläret". Daarom verceren wij haar, en de hoogbegaafden, die zoo ernstig en trouw haar dienen als Messchaert.

S. Z.

Mahler

Gustav Mahler komt hier, waarschijnlijk reeds in October, de uitvoering zijner zesde symphonie — van welker eerste uitvoering op het Toonkunstenaarsfeest te Essen wij verslag gaven — zelf leiden in het Concertgebouw.

Naar wij vernemen heeft Mahler zijn achtste symphonie — de zevende is nog niet ten gehoore gebracht — onlangs voltooid.

Tentoonstelling van Nederlandsch-Indische kunst in het Stedelijk Museum.

Wij ontvangen het volgende schrijven, waaraan wij gaarne plaatsing verleenen:

„Heden middag kwam ik tot de allesbehalve aangename ontdekking, dat uit een patronenboek met gebatikte lapjes, hetwelk ter bezichtiging ligt op de tentoonstelling, een lapje verdwenen was.

„De onderstelling ligt voor de hand, dat iemand, die gaarne het lapje wilde nateekenen of bestudeeren, het mede naar huis genomen heeft. Nu is mijn vriendelijk verzoek, dit zoo spoedig mogelijk onder couvert te sturen aan mijn adres: „Stedelijk Museum te Amsterdam". De tijdelijke eigenaar zou mij hiermede ten zeerste verplichten, daar ik, door het verdwijnen van het lapje, dat een onderdeel van een uniek werk is, groote onaangenaamheden kan krijgen en dat kan, door spoedige terugzending, vermeden worden.

„Juist met het oog om iedereen te leeren, liggen de boeken op de tentoonstelling voor een ieder ter bezichtiging: wel jammer, dat daar nu misbruik van gemaakt is.

„Ik vertrouw evenwel, dat de persoon in quaestie zijn fout wel zal willen herstellen door terugzending van het lapje, dat voor hem nu waardeloos is en het bezit er van voor mij van groot belang".

Amsterdam, 9 September.

L. LACOMBLé.

Grand Théâtre.

Morgen (Dinsdagavond) zal het Grand Théâtre, wegens generale repetitie van het nieuwe Septemberstuk, gesloten zijn; Woensdag 12 September wordt de eerste voorstelling gegeven van *Heel Amsterdam naar den Harem!!* Blijspel met zang, dans, coupletten enz. in drie bedrijven en een apothéose, naar het Fransch *Tout Paris au Harem*, vrij bewerkt door C. P. T. Bigot. De muziek voor dit stuk is van verschillende componisten en is gearrangeerd door den heer S. Kinsbergen, orkestmeester van de Varieté „Flora". In dit stuk zullen alle artisten van het Hollandsch Gezelschap mede spelen, terwijl daarvoor ook nog is geëngageerd, het Amerikaansche Dames Quartet „The 4 New-York Girls." Alle decoratiën, costumes, requisieten enz. voor dit stuk benoodigd, zijn te Parijs vervaardigd.

Architectura et Amicitia.

Woensdagavond a.s. opent het Genootschap de wintercampagne met eene vergadering in „Parkzicht", waarin door den heer Jos. Cuypers C.I. een causerie zal worden gehouden over „Bijdragen tot de heedendaagsche Bouwkunst", met kunstbeschouwing

Oldenzeel.

Jan Bogaerts.

Rotterdam, 8 Sept. 1906.

Leerling van de Antwerpsche academie, wekt deze schilder — schoon Noord-Nederlander van afkomst — sterker herinnering aan Belgische dan aan Hollandsche tradities, en geeft ons een treffend beeld van den begaafden beginner, die, uit goede school voortkomend, reeds over meer technische macht beschikt dan doorgaands het geval is, maar daarbij tevens van die deugdelijke eigenschap den bedenkelijken schaduwkant vertoont. Zijn niet alledaagsche bekwaamheid namelijk belemmert niet zelden onbevangen gevoelsuiting. Hij mist breedheid en durf; zijn schilderwijs is zorgvuldig, beschaafd, maar niet sterk van persoonlijk slag en naar het peuterige zwemend. Zijn „Stilleven" (6) is daarvan een sprekend bewijs. Het ziet er zeer degelijk uit, zoowel wat betreft de compositie, als ten opzichte van kleur en vooral van stofuitdrukking. Maar uit al deze traai gegroepeerde, keurig geschilderde Louis XV-zaken is geen mooi, immers geen treffend harmonisch, geheel ontstaan. Lofwaardige vlijt en vaardigheid hebben aan dit stuk aanmerkelijk grooter deel, dan het geraffineerd sentiment, vol fijne gracie en broze subtiliteit, dat men in een geval als dit zoo gaarne klaar uitgezegd zou zien. Dit bovenal hechten aan een op zich zelf verdienstelijke uitvoerigheid is meer gebrek van zijn jeugd, dan een artistieke tekortkoming. Uit andere werken immers — landschappen en bloemstukken — blijkt dat hij niet van nature een angstvallige verf-en-penseelblokker is, maar wel degelijk een gevoelige stemmingskunstenaar, die zich alleen nog maar van academische herinneringen behoeft te emancipeeren om tot zelfstandige productie te komen. Deze tentoonstelling in haar geheel genomen vertoont naast veel penibels en angstvalligs een overwegend element van distinctie: dat is reeds zeer veel. De tijd zal denkelijk het tekort wel aanvullen. Portretten zijn voorloopig niet zijn beste aanbeveling. Wanneer ze niet van wereldstadachtig, gewikst elegance-vertoon zijn (zelfportret) vertoonen ze een absoluut gemis aan psychologischen diepgang, welk gebrek noch door ordonnantie, noch door kleur wordt goedgemaakt. Maar er zijn fraaie landschappen vol melancholische bekoring („De strijdhoef" 13 en 15), een gevoelige romantische „Maannacht" (17), een vriendelijk bloemstuk (Rozen, 14) en een door opsteiling van de oude vrouwenfiguur wel niet aantrekkelijk interieur „November (40), maar waarin evenwel een mooie venster-doorkijk op daken en schoorsteenen opvallend is. In dit alles komt een ongewone aanleg aan den dag. Wanneer deze schilder er toe komen zal naar zuivere expressie te streven van zijn indrukken, zonder een verwarrend te-veel van detailbehandeling dan zal hij ons eenmaal met niet groot, maar beschaafd, waarlijk mooi werk verblijden.

A. v. V.

Reckers.

Rotterdamsche Vereeniging „Kunst en Nijverheid".

Deze tweede tentoonstelling van de jonge vereeniging — de eerste was in Dec. jl. bij Oldenzeel — toont vooruitgang. Zij draagt een minder geprononceerd karakter van dilettantisme, in zoover verscheidene leden voor den dag gekomen zijn met waarlijk toonbaar werk, dat iets belooft.

G. Altmann is met zijn landschappen (o. a. „Voorjaar" (1) en „Duinplas" (2) blijkbaar een „homme arrivé" in het heel kleine dan, en dus bij deze jonge strevers minder goed op zijn plaats. Zijn werk is in het bekende Haagsche school-genre, zoowat op de lijn Gorter-Gruppé c. s., en geeft dus geen aanleiding tot bijzondere verwachting. Pleizieriger om te zien zijn de frissche buitenstudie „in 't Veenland" (17) en het „Stilleren" (16) van H. P. Groen; de Dupont-achtige „Werkpaarden" van G. W. van IJperen (50); een niet onaardig „Gezicht op Spaarndam" (9) van H. F. Boot; een wel knap, maar wat rossig interieur „Lezende man" (34) van W. v. Nieuwenhoven, en „Studies naar de natuur met toepassingen" (31) van G. Ladage. Een bas-relief (11) van mej. R. v. Dantzich vertoont bijzondere qualiteiten, die voorloopig nog vreemd zijn aan de niet onknappe, maar academische pleisters van L. Wensing. De leden moeten maar moed houden, langzaam-aan strevend naar beter kunnen ze wellicht eenmaal bereiken, dat hun Vereeniging met onderscheiding wordt genoemd.

A. v. V.

Toorop is van plan eenige ceramiekwerken, die hij zelf zal uitvoeren voor de St. Aloysius kapel in de nieuwe Sint-Bavo-kathedraal te Haarlem, in de fabriek *Rozenburg* te 's-Gravenhage te bearbeiden, waarmee wel enkele weken gemoeid zullen zijn. *(N. Ct.)*

De St. Walburgskerk te Zutphen.

Onze correspondent schrijft:

Het orgel is thans teruggebracht naar de plaats, waar het vroeger heeft gestaan, in het schip bij het begin van den toren. De noodige herstellingen aan de pijpen zijn onderhanden en men hoopt tegen het einde dezer maand zoover met dit werk te zijn gevorderd, dat ofschoon nog niet voltooid, het orgel toch bij den kerkdienst zal kunnen gebruikt worden.

Men heeft nu een goeden blik gekregen op het gedeelte vloer, waaronder zich de crypt bevindt. Mocht het altaar daarvan in stand zijn gebleven, dan zoude dat nu gemakkelijk kunnen blijken. Slechts drie zerken zouden opgelicht behoeven te worden, om na ontgraving van den zich daaronder bevindenden grond, de zaak tot klaarheid te brengen.

De kosten kunnen niet groot zijn, maar toch ontbreekt het daartoe benoodigde geld.

Zouden niet een paar honderd gulden te vinden zijn, om dit voor liefhebbers onzer vaderlandsche monumenten zoo belangrijke onderzoek te kunnen ondernemen? Zou niet eene vereeniging, of wel een met middelen gezegend knustminnaar hier willen helpen?

Rembrandt † Jouderville?

Dr. A. Bredius schrijft in de „N. R. C.":

„Dr. Hofstede de Groot schrijft den kop, die dezer dagen te Leiden de tentoonstelling kwam verrijken, aan Isaack Jouderville toe. Mij komt die toeschrijving gewaagd voor. Ik ken dat portret wel, waarop de valsche handteekening van Dou gezet was. En als men de photographie er na ziet, lijkt die toeschrijving zoo gewaagd niet.

„Maar de schilderwijze van dat stuk was anders. Het gezicht was glad geschilderd, het was zóó gedaan, dat men het desnoods voor een vroegere Dou kon laten doorgaan. Wie zou er aan denken, op deze schilderij Dou te zetten? De kop lijkt er op, maar zelfs als het hetzelfde model geweest is dat gediend heeft (het komt mij niet waarschijnlijk voor), dan zou dat nog geen bewijs zijn, want Rembrandt en Lievens hebben samen hetzelfde model voor hunne studies gebruikt en het kopje bij den heer Scheurleer (van Rembrandt) lijkt veel op den kop van Jouderville.

„Mij dacht, dat de bewuste schilderij een dier zeer vroege studies van Rembrandt was, waarop hij getracht heeft het lachen voor te stellen. Bode zegt ergens terecht, dat bij Rembrandt het lachen maar zelden gelukkig is uitgedrukt, en zelfs op een der laatste portretten, die hij van zichzelf schilderde (von Carstanjen) is zijn lach een soort grijnslach. Juist in dien vroegen tijd schilderde en etste hij zichzelf dikwijls lachend, 't best wel op het portretje bij Warneck, nu bij Fred. Muller & Co. Ik herinner aan het lachend zelfportret uit de verzameling-Esterhazy, nu in Engeland, dat op de portrettentoonstelling in Den Haag was. M. i. is deze schilderij een dergelijke studie".

Ned.-Ind. Kunsttentoonstelling te Krefeld.

De Nederlandsch-Indische Kunsttentoonstelling, die te Krefeld zal gehouden worden belooft schitterend te worden. H. M. de Koningin heeft met de meeste welwillendheid eenige in het paleis aanwezige zeer belangrijke stukken van Oost-Indische Kunstnijverheid voor deze tentoonstelling beschikbaar gesteld. De meeste inzenders der tentoonstelling van Indische Kunst en Kunstnijverheid te Amsterdam hebben toegestaan, dat hunne inzending ook naar Krefeld wordt gezonden, terwijl belangrijke inzendingen uit Indië werden ontvangen. Bovendien zullen eene verzameling afgietsels van Hindoe-monumenten, alsmede gepolychromeerde houtsnijwerken afkomstig van Bali, Lombok en de Padangsche bovenlanden aanwezig zijn.

Belangstellenden, die nog voorwerpen voor deze tentoonstelling beschikbaar willen stellen, kunnen zich wenden tot den Secretaris van het Nederlandsch Comité, den Heer E. A. von Saher te Haarlem.

—

Door wijlen den heer J. H. Bredenberg is aan het fonds der Maatschappij „Caecilia", *f* 1000 vermaakt.

Bataafsch Genootschap.

De tweejaarlijksche algemeene vergadering van het Bataafsch Genootschap der proefondervindelijke wijsbegeerte, is Zaterdagmiddag in de lokalen van het Genootschap te Rotterdam gehouden.

De praeses-magnificus, de heer F. B. s' Jacob, heette de aanwezigen welkom in deze stad, die voortdurend gebruik maakt van de uitkomsten der wetenschappelijke onderzoekingen, en die te midden van haar nijvere bevolking ook een kernpunt van wetenschap bezit.

Het jaarverslag werd uitgebracht door den president-directeur, dr. G. J. W. Bremer. Daarin wordt, na herdenking der verliezen die het genootschap geleden heeft, o. a. medegedeeld, dat tot directeuren benoemd zijn de heeren dr. Van Dorsten en dr. Büttikofer; tot leden-honorair de hoogleeraren Van 't Hoff, Lorentz, Hugo de Vries en Van der Waals; voorts dat prof. Lorentz bereid was het genootschap te vertegenwoordigen op de Franklin-feesten te Philadelphia. (Franklin is een der eerste leden-correspondenten van het genootschap geweest.) Aan een verzoek van dr. Dekhuyzen om financieelen steun kon — zegt het verslag — wegens den staat der geldmiddelen, niet voldaan worden.

Aan de orde was de behandeling der adviezen omtrent de antwoorden op de prijsvragen 208, 166 en 207, voorkomende in het program 1904 van het Genootschap.

A. Prijsvraag 208 luidde:

„Het Genootschap vraagt een vernieuwd onderzoek der thalleiochine-reactie en bepaaldelijk een proefondervindelijke studie aangaande de scheikundige geaardheid en de structuur der zuivere thalleiochine".

Hierop was een in 't Duitsch gesteld antwoord ingekomen met den titel: Beitrag zur Kenntnis der Thalleiochin-Reaktion. De drie adviezen over dit stuk loopen nogal uiteen. Eenerzijds werd het een zeer verdienstelijke, maar onvolledige arbeid genoemd, waaraan ter opwekking en belooning een zilveren medaille toegekend zou mogen worden; de beide andere adviseurs meenden echter dat, het verdienstelijke van den arbeid daargelaten, geen antwoord gegeven is op de gestelde vraag, en een bekroning dus niet aanbevolen kan worden.

B. Prijsvraag 166 luidde:

„Niettegenstaande de hoogst belangrijke uitkomsten, die de onderzoekingen van H. F. Weber, ten opzichte van de specifieke warmte van de verschillende vormen van koolstof, van borium en van silicium, bij verschillende temperaturen hebben opgeleverd, ontbreken dienaangaande voor zwavel en phosphorus nog altijd verschillende gegevens.

„Het genootschap vraagt daarom, ter aanvulling der waarnemingen van Dulong en Petit, Regnault, Kopp, Weber en anderen: „Een onderzoek naar de soortgelijke warmte van rhombische zwavel; van monoklinische en amorphe zwavel bij verschillende temperaturen; van rooden phosphorus boven 100°; en van gewonen phosphorus bij verschillende temperaturen".

Een antwoord onder het motto: „In minimus deus maximus" was op deze prijsvraag ingekomen. Het eerste, zeer uitvoerige advies, komt tot de slotsom, dat dit stuk niet voor bekroning in aanmerking kan komen, maar ten hoogste een accessit zou verdienen. De twee andere adviezen zijn gunstig.

C. Prijsvraag 207 luidde:

„Het Genootschap verlangt een experimenteel, nog liever een klinisch, door autopsiën streng gecontroleerd onderzoek, dat uitmaakt of localisatie van functies bij de verrichtingen van het cerebellum, al of niet moet worden aangenomen".

Een daarop ingekomen antwoord had tot zinspreuk: „Res arduas etiam tentare juvat". De drie adviezen luiden gunstig.

Een antwoord op vraag 205 was te laat ingekomen.

Het advies van directeuren en administrateuren concludeert tot toekenning der gouden medaille aan de antwoorden op de prijsvragen Nos. 166 en 207, en dat op No. 208 geen bekroning waardig te keuren. D

Von Hornbostel uit Berlijn; 4. aesthetiek, voorzitter prof. Rietsch uit Praag; 5. muziekgeschiedenis tot de 16e eeuw, voorzitters prof. Riemann uit Leipzig, Wagner uit Freiburg en Thürlings uit Bern; 6. instrumentale muziek, voorzitters drs. Nef uit Bazel, Obrist uit Weimar en Max Seiffert uit Berlijn; 7. opera, oratorium, cantate, lied, voorz. dr. Schiedermair uit Marburg; 8. muzickinstrumenten, voorz. dr. Hammerich uit Kopenhagen, Scheurleer uit Den Haag, Mahillon uit Brussel; 9. muziekonderricht aan universiteiten enz., voorz. dr. Maclean uit Londen, dr. Spiro uit Rome.

Er zijn bovendien enkele concerten, waarin oude muziek wordt uitgevoerd, en gezellige bijeenkomsten. Men kan zich aanmelden bij dr. Bernouilli, universiteitsbibliotheck te Bazel.

De Duitsche romanschrijver Wilhelm Raabe, die, zooals wij dezer dagen herinnerden, Zaterdag 75 jaar werd, ontving van alle zijden bewijzen van hartelijkheid.

Te Kufstein is een standbeeld onthuld van den bekenden staathuishoudkundige Friedrich List.

Te Dresden is voor het eerst opgevoerd een treurspel van Karl Rössler, „Der reiche Jüngling" geheeten, dat het ontstaan van het Christendom uit het Jodendom en met medewerking van de Grieksche philosophie schildert. Het stuk heeft uit een philosophisch en theologisch oogpunt beteekenis, maar ook dramatisch schijnt het wel belangrijk te zijn.

Te Bad Nauheim is in den ouderdom van 48 jaar overleden Wolfgang Kirchbach, de schrijver van de romans *Salvator Rosa, Kinder des Reichs, Das Leben auf der Walze*, van de tooneelstukken *Waiblinger, Die letzten Menschen, Des Sonnenreiches Untergang* enz.

Antoine.

Hoe vast Antoine besloten heeft het Odéon, an het onder zijn bestuur staat, tot een vooruitstrevend theater te maken, blijkt wel daaruit dat hij, vernomen hebbende dat de zeer moderne schrijver Saint Georges de Bouhélier, schrijver van *Le roi sans Couronne*, een nieuw stuk, *Les Esclaves* gereed had, dezen heeft aangeboden het te spelen, zonder dat hij het gelezen had. Het „Tweede Théâtre Français" schreef hij aan den dichter, behoort m.i. te uwer beschikking te staan.

In den Plantentuin te Parijs is een buste geplaatst van den scheikundige Frémy.

Strauss' „Salome" wordt 20 December te Turijn opgevoerd. Gemma Bellincioni zal in Italië de hoofdrol creëeren.

Te Savognino in Grauwbunderland is een gedenkplaat aangebracht aan het huis waar Segantini van 1886 tot 1894 woonde.

Kon. Academie van Wetenschappen.

In de heden gehouden vergadering van de taal- en letterkundige afdeeling der Kon. Academie van Wetenschappen deed mr. N. P. van den Berg, directeur der Nederlandsche Bank, belangrijke mededeelingen uit het oudarchief dier instelling over de plannen van haren koninklijken stichter, Willem I, voor de oprichting van een Staatsdomeinbank en een Stadsgirobank. De Domeinbank zou zich op uitgebreide schaal met credietoperaties onledig houden, en haar biljetten aan toonder waren bestemd om naast die der Nederlandsche Bank een plaats in het verkeer te gaan innemen. De Giro-bank zou ten gerieve van den handel de voormalige Amsterdamsche Wisselbank moeten vervangen. Geen van beide plannen kwamen tot uitvoering, maar ze gaven intusschen aanleiding tot veelvuldige beraadslagingen en gedachtenwisselingen van het bestuur der Bank met het bestuur van Staat en Stad. Van een en ander is toentertijd, wegens het gestreng in acht nemen der bij art. 58 van het octrooi aan de directie en alle beambten der Bank opgelegde geheimhouding omtrent alle zaken de Bank betreffende natuurlijk niets uitgelekt, waarom de mededeelingen van mr. Van den Berg, als eene bijdrage tot de nog weinig bekende geschiedenis der Nederlandsche Bank gedurende hare eerste bestaansperiode (1814—1839) van groot belang zijn.

Gelijk wij hierboven reeds aanduidden waren de belangen der Ned. Bank rechtstreeks betrokken bij de oprichting der Staatsdomeinbank, en de directie vroeg zich met bezorgdheid af of de bevoegdheid, verleend aan de Domeinbank, te eeniger tijd misschien afbreuk zou kunnen doen aan de bij art. 3 van het octrooi van de Ned. Bank onvoorwaardelijk gewaarborgde gunst, dat gedurende den loop van dat octrooi, dat is tot 31 Maart 1839 „aan geene andere corporatie, societeit of compagnieschap binnen deze landen, zou worden verleend gelijk octrooi, nochte eenige der faculteiten, voorregten en gunsten aan deze (de Nederlandsche) Bank verleend".

Zij vroeg daarom, op advies van mr. Bondt, haar advocaat-consulent, ter harer geruststelling en niet om een rechtstreeksch verzet tegen de domein-loterij wet te beginnen, inlichtingen aan den minister Elout

Het gevolg hiervan was dat de Koning zijn verlangen te kennen gaf, den president en een der directeuren in 's-Gravenhage te zien, om zelf van Z. M. het oogmerk van hun schrijven uiteen te zetten. Aan die uitnoodiging voldeden president Hodshon en de mededirecteur Mogge Muilman, en van hun onderhoud met den Koning vinden we uitvoerig verslag in de notulen der directievergadering na hun terugkomst gehouden.

Mr. Van den Berg legde er den nadruk op, dat dit verslag hoogst belangrijk is, omdat het bewijst, dat de veel bestreden domein-loterijwet van 1822 evenzeer aan staatkundige overwegingen als aan financieele zorgen haar ontstaan te danken had.

De Koning gaf n.l. te kennen, „dat door de bewoners der Zuidelijke gewesten meermalen aanzoek was gedaan om te worden bevoorregt met eene soortgelijke instelling als waarvan de Noordelijke door het établissement der Nederlandsche Bank het genot hebben;

„dat dit établissement nimmer pogingen hebbende gedaan om, na de toevoeging der Zuidelijke Provinciën haar octrooi ook op dat gedeelte des Rijks toepasselijk te zien verklaard en geene succursale of correspondenten in die streken hebbende gevestigd, door het als het ware vacant laten van die gelegenheid geacht zoude worden afstand te hebben gedaan van hare eventueele regten op uitsluitende bankoperatiën ook aldaar;

„dat Hoogstdezelve, uit hoofde daarvan is te rade geworden en gemeend heeft, dat verlangen van de Zuidelijke Provinciën te kunnen overeenbrengen met eene pecunieele behoefte van de schatkist, uit welke beide oogpunten mitsdien het aanstaande Domeinbestuur en deszelfs handelingen moeten worden beoordeeld;

„dat intusschen, wel verre van immer de bedoeling geweest te zijn of te kunnen worden om de Nederlandsche Bank in het minste te benadeelen, of haar niet te handhaven bij hare verkregen voorregten, Hoogstdezelve de vaste overtuiging meende te hebben, dat beide de inrigtingen tot wederkeerig nut en voordeel werkzaam zullen kunnen zijn;

„dat immers en in alle geval de Nederlandsche Bank in de onafhankelijkheid van haar bestuur eenen vasten waarborg had voor het vrij en onverlet bedrijf van hare handelingen, terwijl zij ten overvloede de overtuiging behoorde te hebben, dat het bestaan van de oudste der beide zusteren nimmer aan de welvaart van de jongere zuster zou worden opgeofferd".

Met dit Kon. bescheid keerde de commissie tevreden huiswaarts. Tevens had zij echter een onderhoud gehad met minster Elout die den volgenden dag in een particulier schrijven aan president Hodshon vroeg, of de directie de goedheid wilde hebben hem te doen weten, wat h. i. zou mooten worden gedaan, om „tot bepalingen te komen, die alle zwarigheden met betrekking tot de Nederlandsche Bank gerezen uit den weg zouden ruimen". Als gevolg hiervan had nu Bondt een onderhoud met den Minister, waarbij deze hem verzekerde dat van zijn kant hoogstwaarschijnlijk geen tegenstand zou zijn te wachten ten opzichte van de volgende hem door mr. Bondt overgebrachte wenschen der directie:

„1o. dat het Domeinbestuur geene beleening of disconto te Amsterdam zal doen, noch ook in zoodanige andere plaatsen waar de Ned. Bank ad hoc correspondenten zou willen établisseeren;

2o. dat ingevalle onder de beleenbare voorwerpen aan het Domeinbestuur veroorloofd zoodanige wierden aangetroffen, welke de Ned. Bank zoude kunnen wenschen mede voor haar beleenbaar te zijn, het Octrooi en Reglement van de Bank daartoe in behoorlijke form zoude kunnen verwachten de vereischte uitbreiding te bekomen;

3o. dat het Domeinbestuur opzigtelijk den cours van interessen voor beleening en disconto's onder eene geobligeerde gelijkheid met den tijdelijken cours van soortgelijke operatiën van de Ned. Bank zoude worden gebragt en gehouden".

Intusschen vond het ontwerp reeds van andere zijde ernstige bestrijding. Zoo was voor Van Hogendorp de domein-loterijwet (door het loterij-karakter) uit den booze, gelijk hij in de door hem voorgezeten afdeeling der Kamer uiteenzette. Bovendien was hij tegen de uitgifte van het domeinpapier, omdat daardoor „de massa van het in omloop zijnde contant geld verre boven de behoefte van het verkeer moet aangroeien". Zijne sectie vereenigde zich met dit gevoelen, en de Kamer verwierp ten slotte het wetsontwerp met 75 tegen 20 stemmen. Aan den Koning werd verzocht het ontwerp in nadere overweging te nemen. Het eind was, dat eenigen tijd daarna eene onvoltallige Kamer met 39 tegen 21 stemmen een ontwerp aannam, waarbij aan den Koning in vollen eigendom werden „overgegeven zooveel domeinen als een zuiver inkomen van vijf tonnen gouds opbrengen", en dit besluit leidde weer tot het Kon. Besluit van 28 Aug. 1822, om de aan den Koning „als patrimonieel goed" afgestane domeingoederen te doen strekken „tot een fonds en onderpand" eener te Brussel op te richten „naaml. maatschappij", ten doel hebbende „het gerijf van landbouw, fabryken en handel, en om steeds tegen een matigen interest de gelden te verstrekken, welke tot het kweeken en uitbreiden dier gewigtige takken van volksvlijt vereischt worden".

Dit Kon. Besluit is de grondslag geworden van de Algemeene Nederlandsche Maatschappij ter begunstiging van de Volksvlijt, die nog heden ten dage als „Société Générale de Belgique" een voorname en eervolle plaats onder de kredietinstellingen van onze zuidelijke nabuuren inneemt.

De maatschappij mocht echter in hare handelingen nimmer inbreuk maken op de voorrechten der Ned. Bank. Later is de Ned. Bank zelfs als agent van de Maatschappij opgetreden, tot de gebeurtenissen van 1830 daaraan een einde maakten.

Ook over het tweede onderwerp deed mr. Van den Berg interessante mededeelingen. Den 30sten September 1824 ontvingen president en directeuren der Ned. Bank van Burgemeester en Wethouders der stad Amsterdam een uitnoodiging, om eene commissie te willen benoemen en haar te doen deelnemen aan eene conferentie, tot beraming van middelen, waardoor de handel zou kunnen herleven en vervallen takken van nijverheid tot nieuwen bloei zouden kunnen worden gebracht.

Aan dit verzoek werd door de Bank gevolg gegeven. Ter conferentie bleek toen dat het stedelijk bestuur handelde op last van den Koning, die merkwaardig genoeg wederoprichting verlangde van de bij Kon. Besluit van 19 Dec. 1819 — tegen den wil der Stadsregeering — opgeheven Amsterdamsche Wisselbank.

Uitvoerig ging spr. de geschiedenis dier opheffing na, waarbij belangrijke handelsbelangen op het spel stonden, en die de gemoederen der Amsterdammers zeer in beweging bracht.

Wat Willem I genoopt kan hebben om slechts weinige jaren later, in 1824, de poging te wagen tot herstel van de op zijn bevel gesloopte en begraven instelling, is op grond van ten Gemeente-archieve bewaarde bescheiden niet te zeggen. De hierop betrekking hebbende papieren zijn nl. niet meer aanwezig. Het lijdt intusschen geen twijfel dat 's Konings lastgeving rechtstreeks verband houdt met het hoogst belangrijke en merkwaardige besluit van 26 Maart 1824, tot het uitvaardigen waarvan het niet te loochenen verval van Amsterdam's handel en de kwijnende toestand van de stadsfinanciën den Koning aanleiding gaf.

Bij art. 1 van dat besluit werd nl. bepaald: „dat uit het bestuur der Hoofdstad door den Burgemeester zal worden benoemd eene bijzondere commissie, door welke onder zijne voorzitting zullen worden overwogen de middelen, die van stadswege kunnen worden in het werk gesteld, ten einde het belang der ingezetenen te bevorderen, alsmede om aan de inwoners derzelve te verzekeren alle de voordeelen der maatregelen, die in het algemeen belang, doch nog meer bijzonderlijk in dat der hoofdstad van 's Rijkswege reeds zijn genomen en verder worden voorbereid".

Deze commissie betoogde in haar rapport de onmogelijkheid om aan het verlangen van Z. M. met betrekking tot de verlichting van den stedelijken belastingdruk te voldoen, en wat het herstel van den handel aangaat, zocht de commissie het zwaartepunt in de herleving van den vroeger zoo belangrijken specie- en wisselhandel, waartoe het herstel van de wisselbank onmisbaar was. De Koning gaf daarop zijn verlangen te kennen om onder het beheer van president en directeuren der Bank, „de oprichting te beproeven van een girobank op de leest der te Hamburg bestaande inrichting van dien aard"; ten einde zoodoende „den geheel naar Hamburg verlegden speciehandel weder herwaarts te trekken, en hierdoor den koophandel te doen herleven".

Bij gedelegeerden der Bank bestonden tegen dit plan ernstige bezwaren. Met tweeërlei betaalmiddelen, — zoo werd o.m. betoogd — zou bij het gelijktijdig bestaan van een giro- en een kasbank het verkeer te doen krijgen; er was geen voorbeeld te vinden „dat zoodanige inrichtingen te zamen ten algemeenen nutte kunnen werken" enz.

De poging van den Koning om de Wisselbank weder op te richten mislukte daardoor en de Nederlandsche Bank was, toen ze in latere jaren de vleugels breeder kon uitslaan, in staat aan de behoefte van het verkeer van de hoofdstad des lands althans, ook met betrekking tot den speciehandel, op voldoende wijze te gemoet te komen.

Tijdschriften.

Het laatst verschenen nummer van De Jonge Kunst, het aardige tijdschrift van de Ned. Ver. voor ambachts- en nijverheidskunst, brengt een artikel van den heer A. Pit, getiteld *Twee Madonnabeelden*, waarin de schrijver aan de bespreking van een vroeg-15de eeuwsch marmeren beeld uit den omtrek van Dijon en een stucco beeld uit de school van Jacopo della Quercia een beschouwing vastknoopt over realisme en idealisme in de middeleeuwsche en de renaissance-kunst.

T. Landré schrijft een artikel over *Rijksierkunst*, naar aanleiding van de borden, die aanwijzingen geven omtrent het rijwiel- en automobielverkeer.

„De Minister, of iemand anders, heeft gevonden dat rijwielen en dergelijke nieuwerwetsigheidens, niet maar zoo overal mochten rondrijden. Het zij zoo. Dezelfde heeft gevonden dat duidelijk moest aangewezen worden waar dan niet mocht rond gereden worden. Dat zij ook zoo. Verder dat die aanwijzingen over het geheele land gelijk moesten zijn. In godsnaam, ook dát zij dan zoo! En ten slotte staan dan die aanwijzingen overal. Maar dat zij niet zoo! Want waarlijk ze zijn te leelijk! En heusch, we willen 't niet dat ze blijven staan, want we worden boos en verdrietig als we ze zien, en ze moeten weg. En wie ze heeft laten zetten, en wie heeft toegestaan dat ze zoo gemaakt werden, 't doet er niet toe, en 't kan ons ook allemaal niets scheien, maar ze moeten weg. Wij schamen ons, dat zoo iets ergs hier bij ons, in Holland, zoo maar gebeuren kan, en we durven niet uit onze huizen komen, want overal, waar we ook kijken, we zien 't leelijke, 't erge, 't beschamende. En we verzoeken zeer vriendelijk, en met passende beleefdheid, om toch alsjeblieft die dingen weg te doen, want het gaat toch niet aan dat we niet buiten kunnen komen zonder gegriefd en geplaagd te worden. Er is toch al zooveel, waaraan je maar in vredesnaam moet wennen, en waarvan je hoopt dat 't wel anders zal worden en beter, later, maar doe dit weg — 't is te erg".

De schrijver vraagt of de ambachtskunstenaars van onzen tijd dan nog niet luid genoeg geroepen hebben, dat er verandering moet komen.

„En we willen hier dan nog wel eens zeggen, om dan maar bij 't onderwerp te blijven, hoe een aanwijzingsbordje moet zijn en wat 't niet behoort te zijn. Het behoort niet te zijn een afgedankte schietschijf, of een vergrootte reproductie van de bovenste helft van een herderin uit een Neurenborger doosje, of een ouderwetsche verjaardagbouquet onderst boven, of een hypermodern koekbakkers-kunstprodukt in doorsnee gezien, het mag aan dit alles niet doen denken, en aan niets anders dan wat het inderdaad bedoelt te zijn. Het mag ook niet zijn een paal met een plank er aan, — de paal en de plank — want deze beiden moeten bij elkaêr behooren, zij mooten één zijn. Ook mag de aanwijzing die op het bord staat, niet maar zooals 't valt erop gezet zijn, waar nog ruimte is, een paar letters, want 't opschrift moet weêr duidelijk één geheel onderdeel zijn, en wel zoo dat het tevens tot versiering zij. 't Is eigenlijk toch ook wel overbodig een uiteenzetting te geven van hoe wel en hoe niet, want wie deze borden maakte, is toch niet vatbaar voor rede. Moge dus deze enkele opmerkingen volstaan om te doen zien dat de borden zooals ze nu zijn, inderdaad naan niets lijken".

En verder:

„Neen, inderdaad, deze borden, in hun vorm die niet door een verstandig man kan bedacht zijn, met een paar moerbouten bevestigd op een ruwe, tot nu toe ongeschilderde, grenen paal, sommigen met naar den verkeerden kant verdwaalden schroefgaten alsof zij ook aan die zijde om een steun verzochten, deze zeer roode borden zijn niet fraai, en moesten maar zoo gauw mogelijk weêr verdwijnen. En wij verzoeken zeer dringend dat wanneer staat of gemeente iets te maken heeft, dit worde opgedragen aan bevoegden, en dat even zal bedacht worden wie de eigenlijke bevoegden zijn. Ook de gemeente Amsterdam geldt dit verzoek. Deze stad bedenke toch dat de eersten der Hollandsche nijverheidskunstenaars tot hare burgers behooren. Doet zij dit niet en geeft zij geen blijk dit te waardeeren, dan is zij zeer schuldig, want zij heeft getoond het wel te weten. Zij kent de adressen, en toch staat zij toe dat er dwaasheden gebeuren als b.v. de standaard voor booglampen die zoo juist op het Sophiaplein is geplaatst. In die houding is iets..... vroemds.

„Moge Amsterdam weêr spoedig terug keeren op den goeden weg, eens door haar ingeslagen, nu blijkbaar zoo snoodelijk verlaten, — den weg, aan 't begin waarvan staat de beurs".

Het Tijdschrift van het Kon. Ned. Aardr. Genootschap heeft een belangrijke 5e aflevering.

De heer A. A. Beekman bespreekt den vloed van 12 Maart 1906 in Zeeland, en komt tot de slotsom, dat meer zorg moet worden besteed, dan tot nu toe het geval is geweest, aan de buitendijken.

Dr. H. Blink schrijft over Bilderdijk als de schrijver der eerste geologie in het Nederlandsch (1813), een artikel waarin uitvoeriger en meer wetenschappelijk wordt uiteengezet wat de schrijver ook in zijn stuk in de Vragen van den Dag heeft meegedeeld.

De heer J. H. Hondius van Herwerden geeft een bijzonder belangrijk verslag van een verkenningsreis der Zuidwestkust van Nieuw-Guinea, waaruit blijkt dat de bevolking aldaar nog geheel in de steenperiode verkeert.

Kapitein T. J. Veltman verhaalt van de goudexploitatie in Atjeh. Wat ons daarin treft, is zijne verklaring dat het van gouvernementswege ingesteld goudonderzoek „te vroeg is gestaakt".

De controleur J. L. O'Brien geeft verslag over de politieke en economische verhoudingen en toestanden in de Kampar-Kiri-landen (Sumatra's binnenland), waar in de laatste tijden, met medewerking van hoofden en bevolking, ons gezag werd erkend.

Wij vinden verder de gewone rubrieken (Mededeelingen, literatuur en Aardrijkskundig nieuws). Daarin merken wij — in verband met hetgeen wij onlangs over hetzelfde onderwerp schreven — een belangrijk stukje op over de Duizend Eilanden (bl. 1055 en vlg.), met deze verzuchting: „Het is toch waarlijk wel wat sterk dat men van eilanden, die zoo te zeggen onder den rook van Batavia liggen..... ten deele niet eens de juiste ligging kan constateeren".

ADVERTENTIEN.

Welsmakend DRACHEN QUELLE HEILZAAM EN DORSTLESSCHEND BRONWATER Verfrisschend (21002)

Filiaal: Amsterdam, Singel 320.

The Russian Petroleum & Liquid Fuel Company, Ltd.

6 pCt. DEBENTURES „B".

De ondergeteekenden berichten, dat de gelegenheid tot kostelooze verwisseling der uit inschrijving toegewezen recepissen tegen de definitieve Obligatiën van Dinsdag 11 dezer af te hunnen kantore is opengesteld.

De inlevering der recepissen moet geschieden met geteekende nota's, waarop de nummers naar volgorde gerangschikt zijn.

LABOUCHERE OYENS & Co.'s BANK, H. OYENS & ZONEN.

Amsterdam, 10 September 1906. (26857)

Cultuur-Maatschappij „Balapoelang".

BUITENGEWONE ALGEMEENE VERGADERING van AANDEELHOUDERS, op **Zaterdag 29 September 1906,** des voormiddags 11 uur, ten kantore der Vennootschap, Keizersgracht 473, te Amsterdam, ter behandeling van een voorstel betreffende de aanvaarding van het erfpachtsrecht op een perceel woesten domeingrond. Dit voorstel ligt ten kantore der Maatschappij voor de aandeelhouders ter visie.

Houders van aandeelen aan toonder kunnen de vergadering bijwonen, indien zij hunne aandeelen ten kantore der Vennootschap hebben gedeponeerd, waartoe tot 26 Sept. a.s. gelegenheid bestaat.

De Raad van Commissarissen.

Amsterdam, 10 September 1906. (26859)

POSITIE.

In een drukke, steeds vooruitgaande zaak van Heerenkleeding naar maat wordt ter uitbreiding gezocht een JONGE MAN, geneigd tegen nader overeen te komen salaris zich met de administratie en verdere bezigheden te belasten en in staat tegen nader te bepalen rente een kapitaal te storten van 5 à 10 Mille.

Alleen op brieven met directe reflectanten zal nader worden onderhandeld.

Br. fr. onder No. 26850 a/h. Bureel Handelsblad.

Commanditaire Vennoot.

In een sedert jaren bestaande, en steeds vooruitgaande zaak wordt ter uitbreiding gevraagd:

Een Commanditaire Vennoot, in staat 5 à 10 Mille te kunnen inbrengen. (Tusschenpersonen komen niet in aanmerking.)

Br. fr. onder No. 26845 aan het Bureel van het Algemeen Handelsblad.

Biedt zich aan voor direct een **Juffrouw,** uitstekend kunnende koken, goed op de hoogte van alle huiselijke bezigheden, goed met kinderen kunnende omgaan.

Fr. Br. Twentstraat 68, Den Haag. (26885)

Het Kantoor van Gebroeders LEVIE,

in Effecten, Kalverstraat 121, **zal morgen,** Dinsdag, **GESLOTEN zijn.** (26819)

Jongste Bediende

gevraagd op een druk Handelskantoor, kennis der Moderne Talen vereischt. Ouderdom circa 15—17 jaar.

Brieven letter **R S** IPENBUUR & v. SELDAM, Singel 91, Amsterdam. (26837)

Op een HANDELSKANTOOR wordt direct **gevraagd** een

Jongste Bediende

een goede hand schrijvende en vlug kunnende rekenen. Eenige kennis der moderne talen strekt tot aanbeveling.

Brieven onder No. 2145, aan het Advertentie-Kantoor van J. H. DE BUSSY, Rokin 60, Amsterdam. (26858)

Boekhouder

gevraagd op een Handelskantoor; salaris 600 à *f* 900, naar bekwaamheid. (26844)

Brieven met uitvoerige inlichtingen omtrent leeftijd, vroegere betrekkingen enz. onder 866, a/h. Centr. Adv.-Bur. MAX R. NUNES, Amsterdam.

Direct gevraagd een flink Jongmensch

ongeveer 17—18 jaar oud, voor diverse kantoorwerkzaamheden, in staat later zelfstandig te kunnen optreden, komende van de H.B.S. 3 j. cursus of daarmee gelijkstaande inrichting.

Brieven onder No. 26890, aan het Bureel van het Algemeen Handelsblad.

BOEKHOUDER

biedt zich aan, jaren in de practijk werkzaam, dipl. Mercurius, op de hoogte met **moderne talen,** van uitst. getuigschriften voorzien.

Br. onder No. 26835 aan het Bureel van het Algemeen Handelsblad.

Commanditair of Werkend Vennoot

gezocht, ten einde voor gezamenlijke rekening eene Engroszaak in oude Metalen, Touwwerk, 2de hands Machinerieën, enz. in Amsterdam op te richten. Steiler dezer is goed vakman en drijft nu detailzaak.

Benoodigd kapitaal 30 à 35 Mille.

Buime winsten verzekerd.

Brieven onder No. 26865, aan het Bureel van het Algemeen Handelsblad.

DIRECTEUR.

Ingevolge **gezondheidsredenen wil een der Directeuren** eener jonge Commercieele N. Vennootschap te dezer stede gevestigd, **gaarne spoedig vervangen worden.** Reflectanten voor deze vacature, welke energiek, actief en bekend moeten zijn met administratie, zijn verplicht tot deelname in het Maatschappelijk kapitaal voor een bedrag van *f* 20,000. Het aan deze vacature verbonden salaris bedraagt voorloopig *f* 3000, behoudens tantièmes. Franco brieven aan CAREL M. DE VRIES Jzn., Accountant, Amsterdam, Keizersgr. 257. (26856)

PAKPAPIER.

Oude Kranten te Koop tegen *f* 6.— per 100 Kilo afgehaald.

Adres Bureel Handelsblad.

Zangcursus.

Op de bestaande Meisjesklassen (12—18 jaar) is gelegenheid tot inschrijving van nieuwe Aspiranten op *Dinsdag 11 Sept.* van *half een* tot *half twee*, in de vleugelzaal van de firma BENDER, pianomagazijn Damrak.

Beleefd herinner ik er aan, dat de in te schrijven leerlingen bij die gelegenheid *ZELF* moeten meekomen.

Prospectus aan mijn adres: Bregittenstraat, Utrecht.

(26411) **CATH. VAN RENNES.**

Een HEER **zoekt** bij Isr. een **Gemeubileerde Kamer** met **Pension.** Brieven met opgaaf van prijs onder No. 26880 aan het Bureel van het Algemeen Handelsblad.

De Handelmaatschappij van R. S. STOKVIS & ZONEN, Rotterdam, vraagt tegen flink salaris, **Heer** of **Dame**, volkomen bekwaam om als **STENO-TYPIST** Hollandsche dictaten in de **Moderne Talen** over te zetten. Voorloopig kan slechts op schriftelijke aanbiedingen achtgeslagen worden. Brieven franco onder No. 26830 aan het Bureel van het Algemeen Handelsblad.

TE HUUR gevraagd

voor direct of later **modern ingericht BENEDENHUIS** met Tuin, bevattende minstens vier groote en eenige kleine Kamers, gelegen omtrek ***Leidsche-*** of ***Frederiksplein.***

Brieven met volledige inlichtingen onder No. 26910 aan het Bureel Algem. Handelsblad.

Veel Geld!!

geeft D. WOLFF, *Govert Flinckstraat 221,* voor **gedragen Heeren- en Dameskleeding.** Dagelijks aan huis te ontbieden. (4683)

DAMES.

Mej. MEULINK, Prinsengr. 445 bij de Beerenstraat, heeft nette **Dienstbodes** met G. G. Tevens ook **Dagmeisjes.** (26875)

DOOD

gaan wij allen, maar om zich aangenaam gevoelend, te kunnen leven, is er maar één middel en dat is!! **Gebreide zuiver wollen** Ondergoederen, Kousen en Sokken te dragen (die zeer goedkoop en degelijk zijn) van de groote fabrieken de Wolindustrie te Nijensleek. Prijsc. franco. (26816)

GEVONDEN.

Twee gewone aandeelen, ieder groot *f* 500.—, in de Cultuur Maatschappij der Vorstenlanden.

Brieven om inlichtingen te zenden onder **No. 6,** bij den Boekhandelaar J. H. DE WIT, Utrechtschestraat 54. (26839)

Droog Onderstuk met Kantoor te huur. Heerengracht 125. (26885)

Met **1o Nov. a.s. komt vrij de VILLA**

Klein Schovenhorst

te **Putten (Veluwe),** geschikt voor Zomer- en Winterverblijf en gelegen te midden van uitgestrekte bosschen. Vrije wandeling op Schovenhorst (300 H.A.).

Inlichtingen bij H. v. DONKERSGOED, Opzichter, aldaar. (26815)

Bij Israel. **direct gevraagd** voor een Heer een frissche **Slaapkamer** met ontbijt.

Aanbiedingen met prijsopgave onder lett. A, IJ., bij den Boekh. K. A. BLITZ, Roesterstr. 8. (26820)

GROENEWOLD-HORTUS

Singel b/d Munt. Telefoonnummer 2185,

berichten, dat van af **heden** de **Gas-Coke** met **5 cent** per HL. **verhoogd zijn.** (26838)

Wie Offreert

CALCIUMCARBIED bij 10 — 20 ton?

Brieven onder No. 26870 aan het Bureel van het Algemeen Handelsblad.

Ontbinding Vennootschap.

Blijkens onderhandsche **Acte,** geteekend te Amsterdam den 7en September 1906, is de te Amsterdam gevestigde Vennootschap onder de firma „VAN WELY EN RÖELL" bestaan hebbende tusschen de Heeren ALBERTUS MARINUS HENDRIK VAN WELY, Commissionnair in effecten, wonende te Overveen, en CHARLES LOUIS RÖELL, Commissionnair in effecten, wonende te De Bildt, en welke Vennootschap ten doel had de uitoefening van den Commissiehandel in effecten en het waarnemen van administratiën, met al wat daartoe in den ruimsten zin behoort, te rekenen van 1 September 1906 geëindigd en ontbonden.

De liquidatie zal geschieden door de beide gewezen vennooten, die elk het recht hebben te dier zake te teekenen „VAN WELY EN RÖELL in liquidatie".

Amsterdam, den 8en September 1906.

Namens partijen:

Mr. L. W. VAN GIGCH,

(26856) *Advocaat.*

Ter voldoening aan art. 38 van het Wetboek van Koophandel wordt bekend gemaakt het bestaan van de te Amsterdam gevestigde **Naamlooze Vennootschap**

„Vereenigde Hevea Plantagen der Bila Landen",

opgericht blijkens Akte den 3 Juli 1906 ten overstaan van den ondergeteekenden Notaris te Amsterdam verleden, waarop de Koninklijke bewilliging is verleend bij besluit van den 11 Augustus 1906, nummer 15 en van welke akte en van een uittreksel van voormeld Koninklijk Besluit, voor zooveel aangaat de bewilliging op die akte, afschriften zijn geplaatst in de *Nederlandsche Staatscourant* van den 6 September 1906, No. 207.

J. C. G. POLLONES,

(26853) *Notaris.*

Jongste Bediende.

Op een HANDELSKANTOOR hier ter stede wordt, om **direct** in dienst te treden, **gevraagd** een **JONGSTE BEDIENDE,** P.G.

Uitvoerige inlichtingen bij de sollicitatie te voegen omtrent opleiding, leeftijd, enz. (26861)

Brieven onder lett. Z Z 3437, aan den Kantoorboekh. BLIKMAN & SARTORIUS, Rokin 17.

G. & J. COOL, SCHOORSTEENMANTELS AMSTERDAM. ROTTERDAM. UTRECHT.

ADRESBLAD.

G. & J. COOL, GRAFMONUMENTEN AMSTERDAM. ROTTERDAM. UTRECHT.

Bijsterveld's Advocaat.
Fabriek *Amsterdam*..... Overal verkrijgbaar.

Bloemensalon.
Hanson (J.) Vijzelstraat 74..... *Amsterdam.*

Horloges-Int. Watchcompany
Engros en détail.
E. Kiek Jr..... Reguliersbreestraat 49.

Lingeries.
Firma Kleine Kapel, Kalverstraat 113, *Amsterdam.*

Naaimachines.
Singer-Maatschappij, Kalverstraat 62. *Amsterdam.*

Rijwielen.
Raleigh Rijwielen en Wielrijschool.
W. J. Wesling, Stadhouderskade 71.. *Amsterdam.*

Speelgoederen.
L. A. Stas..... Mozes & Aäronstraat 2.

Tandreinigingsmiddelen.
Dentifrices Friedrich..... *Arnhem.*

Zomer- en Winterpension.
Hotel Eik-en-Dal (R. K. de Roos).... *Hoog-Soeren.*

Echt Victoriawater OBERLAHNSTEIN.

Groot- en Uitvoerhandel.

Echt Victoriawater OBERLAHNSTEIN.

Behangselpapieren.
Wijdoogen Jz., (J.) Hoflev., Leliegr. 10. *Amsterdam.*

Inkten en Zegellakken.
P. van Son & Co..... *Deventer.*

Levensmiddelen.
Beschuit en Koek.
Goedewaagen (G.J.) Bekr. goud. en zilv. med. *Gouda.*

Room- en Keukenboter.
H. C. Beets (engros en en detail)... *Olst.*

Troponcacao en Chocolade.
A. Driessen..... *Rotterdam.*

Machinerieën. IJzerw.
Aanleg voor Gas-, Water- en Stoomleidingen
H. Baas, N.Z. Voorburgwal 340. Tel. no. 3593.

Blik-emballage. — Winkel-Inventarissen.
Firma Horn & Boom, Prinsengr. 318... *Amsterdam.*

Scheepsbenoodigdheden.
Dekkleeden en Vlaggen.
Meijjes & Zoon (Johs.)..... *Amsterdam.*

Zeildoek.
Meijjes & Zoon (Johs.)..... *Amsterdam.*

Ziekenstoelen en -Meubelen.
Koninkl. Fabr. v. h. Utermöhlen & Co., Rokin 142.

Verzekeringmaatschappijen
Inbraakschade.
„Mercurius" ..... *Amsterdam.*
Levensverzekering.
Germania. Verzekerden uit 1880 reeds 74½ pCt. Dividend.
Spiegelruiten-verzekering
La Garantie Belge oudste hier vertegenw. Mij. Nassaukade 116.

OFFICIEELE PRIJSCOURANT
der Vereeniging voor den Effectenhandel.
AMSTERDAM 10 SEPTEMBER 1906.

Auteurrecht verzekerd.

Staatsleeningen.

	pCt.	V. K.	L. K.	H. K.
NEDERLAND.				
Cert. Ned. Werk. Sch.	2½	77⅛	77	77⅛
Obligatiën dito....	3	93⅛	92⅝	93⅜
Certificaten dito....	3	92	91 15/16	92 1/16
SURINAME. Obl..	3	—	—	—
Immigratiefonds O.	3	—	—	—
BELGIË. Oblig...	3	—	—	—
dito.....	2½	—	—	—
BOSNIE & HERZEG.				
Obligatiën 1902 ...	4½	—	—	—
BULGARIJE.				
Hyp. Staatsl. 1892.	6	—	—	—
d°. Tabak Lng. '02 O.	5	94¼	95	—
Zegelleen. Volg. Rec.	5	91⅜	—	—
DENEMARKEN.				
Obl. Binnenl. 1887.	3½	97¾	97⅜	—
d°. Buitenl. 1894 ..	3	—	—	—
DUITSCHLAND.				
Rijksleen. 1/1 & 1/7	3	86¾	—	—
d°. 1/4 & 1/10.....	3	86¼	—	—
Pruisen. Obligatiën Rm. 200-1000.....	3½	—	—	—
d°. d°. Rm. 2000-5000	3½	—	—	—
d°. Staatsl. 1890/1901	3	86⅛	—	—
Saksen. Obl. 1896/99	3	—	—	—
St. Baden Lg. 1900 O.	3½	—	—	—
d°. Bremen '99 Schb.	3½	—	—	—
d°. d°. 1902	3	—	—	—
d°. Hamburg 1900 O.	4	102¼	—	—
FINLAND. Sttsl..	3½	—	—	—
FRANKRIJK.				
Origin. Inschrijving	3	93	—	—
HONGARIJE.				
Goudleening 1881/93	4	94 13/16	94½	—
Bel. v. Str. Kr. 100/1000 1892/1904	4	95⅝	95¼	—
d°. d°. Kr. 2000....	4	95¼	—	—
d°. d°. Kr. 5000/10.000	4	—	95 5/16	—
d°. 1897.....	3½	—	—	—
Goudleening 1895..	3	—	—	—
ITALIË. Inschrijving 1862/81	4	97 3/16	—	—
Leening 1890. 3e S.	5	—	—	—
Cert. Adm. Lamaison	4	93¾	—	—
d°. Tutein Nolthenius	4	94	—	—
NOORWEGEN.				
Obligatiën 1888....	3	87¼	—	—
OOSTENRIJK.				
Obligatiën Feb./Aug.	5	100 5/8	—	—
d°. April/Oct.....	5	100 3/8	—	—
Bel. vr. Kroonrente Maart/Sept.....	4	99 13/16	—	—
d°. Mei/Nov.....	4	99 15/16	99 15/16	—
d°. Jan./Juli	4	99 7/16	99¾	—
Goud 1876/93. Obl.	4	98 7/16	98½	—
Lemb. Czern. J. Sp. O.	4	99½	—	—
Locaal Sp.-Mij. Pr. O.	3	80½	—	—
PORTUGAL.				
Oblig. 1e Serie....	3	70 5/16	—	—
dito 2e dito.....	3	67 1/16	—	—
d°. 3e d°. Am. fr. 500	3	67 1/16	—	—
d°. d°. a fr. 2500...	3	67 1/16	—	—
Rentelooze Cert....	f	8.20	—	—
Tabakm. Leening O. 4½		98⅛	98⅛	—
RUMENIË.				
Goudleening Amortis. fr. 500-1000 O 1903..	5	98½	—	—
d°. fr. 2500-5000 d°..	5	97 3/16	98	—
d°. fr. 500-1000 1890	4	88 1/16	—	—
d°. fr. 2500-5000 d°.	4	91	—	—
d°. fr. 500-1000 1891	4	—	—	—
d°. fr. 2500-5000 d°.	4	—	—	—
d°. fr. 500-1000 1894	4	86¼	—	—
d°. fr. 2500-5000 d°.	4	88 1/16	88¼	—
d°. fr. 500-1000 1896	4	88½	—	—
d°. fr. 2500-5000 d°.	4	87 1/16	88¼	—
d°. fr. 500-1000 1898	4	86¼	88	—
d°. fr. 2500-5000 d°.	4	87⅜	—	—
d°. fr. 500-5000 1905	4	—	—	—
RUSLAND.				
Cert. Hamburg 1822	5	87	—	—
Oblig. Londen 1822	5	—	—	—
Cert. Inschr. 5e S. '54	5	84	—	—
Moskow-Jarosl. Obl.	5	84½	84¾	—
d°. Schatkh. '04 fr. 500	5	89¾	—	—
do. d°. fr. 5000	5	88½	89	—
Ned. Rec v. Obl. 1906	5	76	75 5/16	75⅛
Belastr. Stamtsl. 1905	4½	84⅜	84½	—
Iwangorod.-Dombr. G. R. 125. Oblig.	4½	78 3/16	—	—
d°. d°. G. R. 625 Obl.	4½	78 3/16	—	—
Obl. Binnl. Leen. '04	4	88 1/16	—	—
Cert. d°.....	4	66	—	—
Obl. 1880 gec. G. R. 125	4	67	—	—
d°. d°. G. R. 625...	4	67½	67⅛	—
d°. '89 Rothsch. G. R. 125	4	67⅜	—	—
d°. d°. G. R. 625...	4	67½	—	—
d°. d°. G. R. 1250-3125	4	—	—	—
d°. '91 3e s. G. R. 125	4	65	—	—
d°. d°. G. R. 625....	4	65	—	—
d°. d°. G. R. 1250-3125	4	—	—	—
d°. '89/90 Hope & C°. G. R. 125.....	4	66	66¾	—
d°. d°. G. R. 625....	4	67¼	67¼	67⅜
d°. 1890 3e uitg. bij Roths. G. R. 125.	4	—	65	—
d°. d°. G. R. 625....	4	65½	66¼	66¼
d°. d°. G. R. 3125...	4	—	—	—
d°. 4e uitg. G. R. 125	4	—	—	—
d°. d°. G. R. 625....	4	—	—	—
d°. d°. G. R. 3125..	4	—	—	—
d°. d°. '93 5e Em GR. 125	4	65½	—	—
d°. d°. G. R. 625....	4	66⅞	66¼	66⅛
d°. d°. G. R. 3125...	4	—	—	—
d°. '94 6e Em GR. 125	4	66¼	65 5/16	—
d°. d°. G. R. 625....	4	66⅛	66½	66⅝
d°. d°. G. R. 3125...	4	—	—	—
d°. Leening 1902...	4	69¾	—	—
d°. 1894 (Donets Sp.)	4	64	—	—
d°. Nic. 1867/69 £ 20	4	72½	72	—
d°. d° £ 100.....	4	72¾	72½	73
d°. Groote Russ. Spw. G. R. 125 1861...	4	67	—	—
d°. d°. £ 100 1888..	4	64⅞	63 15/16	—
d°. d°. £ 100 1890..	4	64¾	63⅞	—
d°. d°. G. R. 500 1898	4	66¼	66⅜	—
d°. d°. G. R. 125 1880	3	57	—	—
d°. d°. G. R. 625 1880	3	59 1/16	—	—
d°. (Kursk Charkow Azow) G. R. 125..	4	—	—	—
d°. d°. £ 100.....	4	70½	—	—
d°. d°. £ 500—1000.	4	—	—	—
d°. d°. Rm. 400.....	4	67	—	—
d°. Rm. 500—2000.	4	68¾	—	—
d°. Mosk.-Jar.-Arch.	4	63½	—	—
d°. Moskow-Kursk..	4	60¾	60	—
d°. (Mosk.-Smol.)'98	4	67½	—	—
d°. Orel Gr. Rm. 600	4	71	—	—
d°. à Rm. 500-2000	4	69	68	—
d°. (Orel-Vit.) GR. 125	4	64	63½	—
d°. d°. G. R. 625...	4	66½	—	—
d°. (Tamb.-Saratow)	4	67⅜	—	—
d°. Transc. fr. 500-2500	4	66	65¾	—
d°. d°. Fr. 5000....	4	65	—	—
d°. d°. G. R. 125—625.	3	59	—	—
d°. Z-W. Spij. G. R. 125	4	66	—	—
d°. d°. G. R. 625....	4	68⅛	—	—
d°. (Wed. Gronder.) 3°/₀		63	—	—
d°. Goudl. '94 G. R. 125	3½	—	—	—
d°. d°. G. R. 625....	3½	58½	—	—
d°. d°. '94 G. R. 3125	3½	—	—	—
d°. d°. 1859.....	3	60	—	—
do. do. Onbepaald..	3	—	—	—
do. do. 1889.....	3	56⅝	—	—
do. do. à GR. 125 '91	3	—	—	—
do. do. à GR. 625..	3	—	—	—
do. do. 2e uitg. 1894	3	—	—	—
do. GR. 125 1896.	3	59¾	—	—
do. GR. 625	3	—	—	—
do. GR. 3125	3	—	—	—
Inschr. in Bank-Ass.	6	—	—	—
Cert. van dito.....	6	97	—	—
O.L.G 1884 GR. 125-500	5	77	—	—
do. do. GR. 1000..	5	77	—	—
SERVIË. Obl. 1895.	4	77¼	—	—
SPANJE.				
Obl. Buit. Perp. Sch.	4	88	—	—
d°. Fr. 12000—25000	4	88½	—	—
do. Perpet. d°.	4	—	—	—
TURKIJE.				
Obl. 1902.....	4	95	95½	—
d°. Gec. Goudl. '99	4	93	93⅛	—
Leening m. gar '94	4	94½	95	—
d°. Staatsl. 1903 Obl.	4	85⅜	—	—
Geun. Sch. fr. 500....	4	90½	—	—
do. do. frs. 2500....	4	90½	—	—
Staatsl. O. 1905....	4	84⅜	—	—
Bagd. Sp. Ias. Obl..	4	80 13/16	—	—
ZWEDEN.				
Obl. Staatsl. 1909.	4	101½	—	—
d°. d°. 1890.....	3½	97	—	—
d°. d°. 1895.....	3½	—	—	—
EGYPTE.				
Obl. Leening 1876.	4	103¾	—	—
d° Preferent.....	3½	—	—	—

	pCt.	V. K.	L. K.	H. K.
CHINA.				
Oblig. in Goud 1895	4	91¾	—	—
d°. d°. 1898.....	4½	98⅜	98¾	—
d°. d°. 1898.....	5	97	97½	—
do. Spwl. 1904	5	105¾	—	—
d°. d°. 1895.....	6	108 7/16	—	—
Zilverleening 1894.	7	97½	—	—
JAPAN.				
Leening 1899 Oblig.	4	89⅜	96⅛	—
Obligatiën	4½	96¾	—	—
do. 2e serie Rec.....	4½	95	—	—
Binn. Schtk. Yen 100	5	94½	—	—
do. yen 500-1000..	5	94½	94⅝	—
do. do. 5000-10000.	5	93 3/16	—	—
do. do. Cert. v. do.		93 3/16	—	—
d°. Tabl. 1904 Yen 100	5	93¾	94	—
do. do. 500-1000..	5	93¾	93¾	—
do. do. Yen 5000..	5	91¾	—	—
REPUBL. CUBA. Obligatiën	5	101¾	101¾	—
VER. STATEN.				
Obligatiën 1877....	4	—	—	—
LOUISIANA.				
Geconsol. Obligatiën	4	—	—	—
MEXICO.				
Binnenl. Schuld Obl.	3	33	—	—
dito 1250-5000.....	3	—	—	—
d°. afl. $ 100/1000 O.	5	48¾	—	—
d°. d°. $ 5000 Oblig.	5	—	—	—
dito dito 5e Serie...	5	—	—	—
Belv. Goudl. 1904...	4	93⅛	—	—
do. do. £ 20-100 Obl.	5	102½	101½	—
do. do. £ 200-1000..	5	—	—	—
St. Tamaulip. afl. O.	5	48⅜	—	—
Vera Cruz Geg. Schuldbr.		—	—	—
ARG. REPUBLIEK.				
Leening 1886/87....	5	102¾	—	—
Buit. Leen. 1896/99	4	92½	—	—
do. do. £ 500-1000	4	—	—	—
BRAZILIË.				
Obligatiën 1895....	5	99	99	—
d°. d°. £ 100 1903 ..	5	99¾	99⅞	—
d°. d°. £ 500-1000 ..	5	—	—	—
d°. Londen 1883...	4½	92 9/16	—	—
d°. in Goud 1879..	4½	95½	90½	—
d°. Leening 1888..	4½	89⅝	89 5/16	—
d°. d°. 1889.....	4	88⅜	—	—
United St. R. B. Obl.	4	—	—	—
d°. d°. £ 500-1000..	4	—	—	—
Funding Lg. £ 20-100	5	105½	—	—
d°. van £ 500/1000..	5	—	—	—
Staat Bahia Oblig..	5	93	93¼	—
d°. £ 20-100	5	92¾	—	—
dito £ 500.....	5	—	—	—
do. Minas Geraes O.	5	94¾	—	—
d°. Para £ 20/100...	5	92	—	—
d°. Parana Obl. ...	5	88	88 5/16	—
d°. Sao Paulo £ 100	5	—	—	—
do. £ 20-100.....	5	94	94	—
do. do. £ 500.....	5	—	—	—
do. Spwl. 1905....	5	95	94	—
Fed. Distr. Rio de Jan. O	5	92⅝	92 7/16	—
West Minas Gewb. O	5	100	100	—
CHILI. Obl. 1896.	5	98	—	—
do. Rec. v. Goud O.	4	92	—	—
do. do. à £ 200..	4½	92	—	—
COLUMBIA.				
Gec. Buit. Sch. O.	3	42¾	42½	—
do. do. £ 1000 Oblig.	3	—	—	—
DOM. REPUBLIEK				
*4 pCts. 2½ O. m. tick.		44⅜	44¼	44 11/16
URUGUAY REP.				
Obligatiën 1896....	5	94½	—	—
do. do. 1892....	3½	70⅜	—	—
VENEZUELA.				
Diplom. Sch. Obl..	3	49	—	—
*4 pCt. Oblig. 1881 £ 100		—	—	—
*4 pCt. do. £ 150—500		—	—	—

Prov. en Sted. Leeningen

NEDERLAND.				
Amsterd. Obl. '00/01	4	102¼	102	—
do. do. 1904.....	4	102¾	—	—
do. do. 1861.....	3½	98¼	—	—
do. do. 1886/1890..	3½	98¼	98¼	—
d°. d°. 1897.....	3½	—	98¼	—
d°. 1899.....	3½	98¼	—	—
d°. 1905.....	3½	98¼	—	—
d°. 1895.....	3	88	88½	—
d°. f 1000 1898 ...	3	92⅝	—	—
d°. f 1200 1898 ...	3	92½	—	—
d°. f 6000/12000 1898	3	—	—	—
d°. Obligatiën 1826	2½	86	86	—
d°. Noordzeekanaal	3	—	—	—
Arnhem Obl. '00/02	4	—	—	—
d°. d°. 1904.....	4	—	—	—
d°. d°. 1889.....	3½	—	—	—
d°. d°. 1892.....	3½	98	—	—
do. do. 1906.....	3½	—	—	—
Bergen-op-Zoom '92	3½	—	—	—
Breda. Oblig. 1886.	3½	—	—	—
Delfland. Hooghr. O.	3	86	—	—
Delft. Oblig. 1888.	3½	—	—	—
Deventer do. 1895.	3	—	—	—
Dordrecht do. 1893.	3	—	—	—
Enschede do. 1903.	4	—	—	—
d°. d°. 1889.....	3½	—	—	—
d°. d°. 1898.....	3½	—	—	—
's-Gravenh. d°. 1886	3½	98	—	—
d°. d°. 1889.....	3½	98	—	—
d°. d°. 1899/1903..	3½	98¼	—	—
dito dito 1905.....	3½	98¾	—	—
do. do. 1906	3½	98¾	—	—
d°. d°. 1894.....	3	—	—	—
d°. d°. 1897.....	3	—	—	—
Groningen. Pr. leen.	3½	98½	—	—
d°. Gem. leen. 1900.	4	—	—	—
d°. d°. 1898/1904....	3½	—	—	—
d°. d°. 1895.....	3	89½	—	—
Haarlem. Obl. 1901	4	—	—	—
d°. d°. 1897.....	3½	—	—	—
d°. d°. 1902.....	3½	—	—	—
d°. d°. 1904.....	3½	—	—	—
Hilversum do. 1905	3½	97½	—	—
Kampen d°. 1885..	3	—	—	—
Leeuwarden O. 1896	3	—	—	—
Leiden Oblig. 1896.	3	—	—	—
Limburg Prov. L. '87	3½	—	—	—
Maastricht Obl. 1896	3	—	—	—
Nijmegen d°. 1895.	3	—	—	—
Overijsel Pr. Lg. 1890	3½	—	—	—
Rotterdam Obl. 1900	4	103¾	—	—
d°. d°. 1901.....	4	103	102¾	—
d°. d°. 1898/1906..	3½	97¾	97⅝	—
d°. d°. 1894/1896..	3	93	—	—
d°. d°. 1894/1897..	3	90	89¼	—
Schiedam Obl. 1902	3½	—	—	—
d°. d°. 1895.....	3	—	—	—
Utrecht Gem. l. '86/04	3½	98¼	—	—
do. do. 1906	3½	98 5/16	—	—
Z.-Holl. Pr. l. 2e & 5es.	3½	—	—	—
do. do. 3e, 4e en 6e Serie	3½	—	—	—
Zutfen. Oblig. 1896	3½	—	—	—
Zwolle O. 1893 en '98	3½	—	—	—
DENEMARKEN.				
Stad Kopenhagen O.	4	103	—	—
DUITSCHLAND.				
Stad München Obl.	4	103	—	—
d°. d°. d°.....	3½	—	—	—
GALICIË. Lemberg O.	4	—	—	—
HONGARIJE.				
Gemeente Budapest	4	96	—	—
ITALIË. Stad Rome	4	—	—	—
OOSTENRIJK.				
Stad Weenen '98 Obl.	4	—	—	—
d°. d°. 1902 d°.....	4	—	—	—
RUSLAND.				
Moskou à Rb. 100 O.	4	—	—	—
d°. Rb. 500-1000 d°.	4	—	—	—
ZWEDEN.				
Stad Gothenburg O.	4	—	—	—
d°. d°. 1902 d°....	3½	—	—	—
d°. Stockholm 1885 O.	4	100½	—	—
d°. d°. 1900 Oblig.	4	103	—	—
CANADA. Quebec Obl.	5	100	—	—
ARG. City of Rosar. O.	4½	65⅜	—	—
BRAZILIË.				
Stad Belo Horizonte O.	6	93	93	—
Stad Para Gd. Obl.	5	82	—	—

Industr. en Fin. Ondern.
NEDERLAND en KOLONIËN
Bank- en Cred.-Instell.

Alg. Consignatie Bk. A.		87	87	—
Algem. Cred.-Bank Serie A Schuldbr.	4½	99¼	—	—
Amsterdamsche Bank A.		206	—	—
Amst. Liquid.-Kas. A.		123	121	—
Buit. Bankver. s. A.-Ü A.		118	119½	—
C. Bkv. Land. & Nijv. A.		113	—	—
Centr. Cred. Bk. Schuldbr.	4½	100¾	100¾	—
C. t. Wrkg. Risicob. O.	4½	103¾	—	—
Crediet-Vereeniging A.		109½	—	—
Disc. & Effectb. 1 2es. A.		114½	—	—
Disc.-Mij. te Rott. A.		—	—	—
Fin. Mij. v. Z.-Afr. A.		—	—	—
Gem.-Crediet Oblig.	3½	97½	—	—
do. do.....	3	88⅛	—	—
do. do.....	2½	—	—	—
Holland Bank Aand		103	—	—
dito Pandbrieven...	4½	101¼	—	—

	pCt.	V. K.	L. K.	H. K.
Holl. Beleggings Cy. O	4	100½	100⅞	—
Holl. Voors. b. Sch.b.	4½	101¼	—	—
Incasso-Bank.. Aand		124¼	—	—
Industrie-Bank Aand.		—	—	—
Kas-Vereeniging... A.		—	—	—
Lab. Oyens & Co.'s Bk. A.		121	—	—
Maas & Merweb. Schb.	4	—	—	—
Nat. Cred.-Bank. O.	4	100	—	—
Nat. Voorschotb. O.	4	—	—	—
Nederlandsche Bank A.		197	—	—
do. Cert. v. Aand.		193	—	—
Ned. Bankinst. v. w bel. m. vruchtg. P. br.	4½	102	—	—
Ned. Bk. v. Z.-Afrika A.		95	93	—
Ned. Cred. & Voorschb.	4½	—	—	—
Ned. Grb. Bk. C. N. St.	2½	70 1/16	—	—
dito dito.....	3	8 1/16	—	—
N.-I. Adm. k. & Hpb. P.	4½	—	—	—
N. Mij. v. Zek. v. ambt.	4	88½	—	—
dito dito dito.....	3½	—	—	—
Ned. Voorschb. Schbr.	4½	101½	101⅞	—
Ned. Voorschotb. met winstd. te's-Hage O.	4	—	—	—
N. Ned Cr. & b Schildb.	4½	—	—	—
N.-H. Landb. Cred. A.		113	113	—
Ontv.- & Betaalkas A.		—	—	—
Provincie Bank... A.		128	127⅛	—
Rotterdamsche Bank A.		152	—	—
Transv. Bk. v. B. & H. Serie A.-H. Aand....		130	—	—
Twentsche Bankver. A.		—	—	—
dito dito Adm.. Cert.		146	—	—

Hypotheek-Banken.

Alg. Fries. Hyp. Bk. A-C	4	99½	—	—
Alg. Gron. Schepshypb	4½	101	—	—
Alg. Hyp.-Bk. Pandb.	4	99¼	99	—
d°. d°. (met uitk.) d°.	3½	92	—	—
d°. d°. (z. uitk.) d°.	3½	90¼	—	—
Amstel Hyp. bnk. pnd	4½	94	—	—
Amst. Hyp.-Bk. d°.	4½	—	—	—
dito dito dito.....	4	97½	97¼	—
dito dito dito.....	3½	—	—	—
Amst. Schepesyerb Bk	4½	100¾	—	—
Arnh. Hyp.-Bk. Pbr.	4½	—	—	—
dito dito dito.....	4	—	—	—
dito dito dito.....	3½	—	—	—
Bat. Hyp.-Bk. Pbr.	4	99¾	99½	—
dito dito dito.....	3½	—	—	—
Centr. Hyp. Bk. Pbr.	4½	100¼	100½	—
dito dito dito.....	4	99	—	—
Dordr. Hyp. Bk. Pbr.	4	99½	99½	—
Eerst. Hy. bk. m. o. s. L.	4	99½	—	—
Eerste Ned. Hyp. br. b	4	99¾	99¾	—
d°. Scheepsverb. M. pbr	4½	101½	—	—
Friesch-Gron. Hy. bk.	4	100	99½	—
dito dito.....	3½	—	—	—
Gener. Hyp. Pandbr.	4	—	—	—
's Gravh. Hp. Bk. s. B. A.		—	—	—
dito Hyp. Pbr. ...	4½	—	—	—
dito dito dito.....	4	99¾	—	—
dito dito dito.....	3½	—	—	—
Gron. Hypbk. Pandb	4	99½	—	—
Haarl. Hyp.-Bk. Pb.	4	99⅜	—	—
dito dito dito.....	3½	92¾	—	—
Holl. La Plata HBk Aand.		107	—	—
dito dito Pbr.	4½	99 15/16	—	—
Holl.-Geld. Hyp. Pbr.	4	99⅞	—	—
Holl. Hyp.-Bank d°.	4½	—	—	—
dito dito dito.....	4	94	93¾	—
dito dito met Premio	3½	88	—	—
dito dito zonder d°.	3½	89	89	—
Holl. Scheepsverb. Mij	4½	100¾	100¾	—
Hyp.-Bk. v. Nederl.	4	99	—	—
dito dito.....	3½	—	—	—
Insulaire Hyp. bk Pbr.	4	100	100	—
Interc. Hyp. b. Pdbr.	4½	—	—	—
dito dito Serie A ..	4	99½	—	—
Kenn. Hyp. b. Pdbr.	4½	—	—	—
dito dito.....	4	—	—	—
Maas Hypbk. Pdbr.	4	100	—	—
Maastrichts. Hy. Bk.	4½	—	—	—
dito dito dito.....	4	99½	—	—
dito dito dito.....	3½	93	—	—
Mij. Hyp. Cred. Pdb.	4	100	100	—
dito dito met div....	3½	94¾	—	—
dito dito zonder div.	3½	—	—	—
Nat.-Hyp. Bank Pdb.	4½	—	—	—
dito dito dito.....	4	100¾	100½	—
dito dito dito.....	3½	97¼	97	—
dito dito dito.....	3	—	—	—
Nat. Scheepsverb. Pbr.	4½	100 7/16	—	—
N. A. Hyp.-Bk. Uith.	4½	101	—	—
Ned.-Am. Land-Mij. A.		—	—	—
dito dito Pandbr....	4	99¾	—	—
N. Hyp Bb. Veend. Pb.	4	99 15/16	99 15/16	—
d°. Scheepsverb. M. pbr	4½	101½	—	—
dito dito dito.....	4	99	99¾	—
dito dito dito.....	3½	92	—	—
Ned Hyp & Pandbrb.	4	—	—	—
N.-I. Hyp. Bnk Pbr.	4	—	—	—
Ned. Scheeps Hb. Pb.	4½	101	—	—
Ned. Z. Afr. Hypb. s. A.		179¾	—	—
dito dito Pb.....	5	100½	—	—
dito dito dito.....	4½	100 5/8	100¼	—
dito dito Serie C..	4	98½	—	—
NweN. H.-B. Pbs. D	4½	100	—	—
dito dito dito.....	4	—	—	—
N. Rott. Hypb. Pndb.	4	99½	99¼	—
Noord. Hyp. bk. Pdb.	4	99⅞	—	—
dito dito dito.....	2½	—	—	—
N.-Holl. Gronder. d°.	4	—	—	—
d°. d°. d°.....	3½	—	—	—
Nrd. Ned. H. Bk. Pdb.	4	—	98½	—
N.-W. and Pac. Hyp. b.	A.	244½	241	245
do. pandbr. Ser B.-F	4	99¼	—	—
d°. d°. m. Bew v. Deelg.		142⅝	139½	141
Ond. Hypb. m. uitk. Pb.	4	—	—	—
d°. d°. d°. d°....	3½	—	—	—
Ond. Ned. Hb. Gron.	4	99	—	—
Oosterosche Hp. Pr. A.		—	—	—
Oranje Nassau Hy. Pb.	4½	100⅝	—	—
d°. d°. d°. d°....	4	98½	—	—
dito dito dito dito..	3½	—	—	—
dito dito dito 1905..	4	100 7/16	100 7/16	—
Int. Cred. & Hv. Rott.	A.	148¼	—	—
Javasche Bank.....	A.	178	—	—
dito dito dito Cert. v.	A.	—	—	—
Koloniale Bank.....	A.	80	—	—
dito dito preferente	A.	92¾	93	—
dito dito 1905.....	4	99¾	—	—
Liq. Barge & Moorm.	A.	86¼	—	—
Ned. Hand. Maatsch.	A.	190 3/8	191 3/8	—
dito dito Cert. van	A.	191 7/16	192	—
dito dito reescontre..	5	190 7/16	190	190½
N.-I. Escompto-Mij.	A.	127	—	—
dito dito Certific. v.	A.	—	—	—
N.-I. Handelsb. f 150	A.	136	—	—
do. f 1000 do.	A.	135	136	—
dito dito Oblig.....	4	101¾	—	—
Surinaamische Bank	A.	—	—	—
Transv. Hand.-Mij.	A.	—	—	—
Badas Suikerfabriek	A.	62	—	—
Banda Cr. & Hand. v.	A.	—	—	—
Jav. Bosch Expl. Mij.	A.	98½	—	—
dito dito dito Oblig.	5	101¾	—	—
Javasche Cult.-Mij.	A.	114	114	—
dito dito Obl.	4	100	99¾	—
Kalibag. Mij. Suikerf.	A.	130	—	—
dito dito dito Oblig.	5	—	—	—
Kali Tapah Aand.....		—	—	—
Kali Tello Cult. Mij.	A.	—	—	—
Kaliw. Pl. Cult. Mij.	A.	146	—	—

Koloniale Cred.-Instellingen en Cult.-Ondernemingen.

Borneo-Sumatra ...	A.	97⅝	97¾	97⅞
Cult.-Mij. d. Vorst. l.	A.	163	—	—
dito dito Preferente	A.	—	—	—
dito dito Winstaand. f		27¼	27	—
Handelsv. Amsterd.	A.	169	—	—
dito dito Oblig. 1885	4	—	—	—
dito dito dito 1894..	4	—	—	—
dito dito dito 1905..	4	100 7/16	100 7/16	—
Int. Cred. & Hv. Rott.	A.	148¼	—	—
Javasche Bank.....	A.	178	—	—
dito dito dito Cert. v.	A.	—	—	—
Koloniale Bank.....	A.	80	—	—
dito dito preferente	A.	92¾	93	—
dito dito 1905.....	4	99¾	—	—
Liq. Barge & Moorm.	A.	86¼	—	—
Ned. Hand. Maatsch.	A.	190 3/8	191 3/8	—
dito dito Cert. van	A.	191 7/16	192	—
dito dito reescontre..	5	190 7/16	190	190½
N.-I. Escompto-Mij.	A.	127	—	—
dito dito Certific. v.	A.	—	—	—
N.-I. Handelsb. f 150	A.	136	—	—
do. f 1000 do.	A.	135	136	—
dito dito Oblig.....	4	101¾	—	—
Surinaamische Bank	A.	—	—	—
Transv. Hand.-Mij.	A.	—	—	—
Badas Suikerfabriek	A.	62	—	—
Banda Cr. & Hand. v.	A.	—	—	—
Jav. Bosch Expl. Mij.	A.	98½	—	—
dito dito dito Oblig.	5	101¾	—	—
Javasche Cult.-Mij.	A.	114	114	—
dito dito Obl.	4	100	99¾	—
Kalibag. Mij. Suikerf.	A.	130	—	—
dito dito dito Oblig.	5	—	—

AVONDBLAD.

Derde Blad.

De expeditie naar Bali.

Van de Baliërs is in ruime mate gebleken dat zij lastige vijanden, maar, eenmaal onderworpen, trouwe vrienden zijn. Wij hebben dit laatste ondervonden in de landschappen Boeleleng en Djembrana, waar reeds sedert 1868 geen enkel soldaat gelegerd was om ons gezag te doen eerbiedigen; — in het landschap Karang Asem, dat vroeger tot Lombok behoorde, ten gevolge van den oorlog van 1894 aan ons overging, en sedert door den trouwen (in 1894 zoo ten onrechte verdachten) Goesti Djilantik bestuurd als onzen stedehouder, gelijk hij vroeger van Lombok's radja was geweest; — in het landschap Gianjar, dat na vele binnenlandsche onlusten en lotswisselingen zich in 1901 vrijwillig onder ons gezag stelde. En niet het minst op Lombok, waar de Balische poenggawa's, eenmaal dat gezag erkend hebbende, trouw met ons hebben meegewerkt om ons bestuur goed te doen werken.

Maar zoolang de onderwerping nog niet heeft plaats gehad, zijn de Baliërs „lastige vijanden". Onder elkaar voeren zij altijd oorlog, maken zij altijd ruzie, en het is geen wonder, dat zij allicht, vooral wanneer ons bestuur zich niet onmiddellijk krachtig doet gelden, ook tegen dat bestuur in verzet komen. Zoolang zij van het tegendeel niet de volledige ondervinding hebben opgedaan, zijn zij niet overtuigd dat wij de sterksten zijn. Bovendien, — het zal hun wel niet onbekend gebleven zijn dat er in verschillende deelen van Indië krijgsverrichtingen vereischt worden: Atjeh, Djambi, Celebes.....

Uit den aard tot eene overmoedige houding gestemd, worden zij daarin gesteund door hetgeen zij van onze moeilijkheden elders vernemen.

Aldus laat zich de steeds vijandiger houding van Badoeng, en gaandeweg ook van de hiermede bevriende landschappen, Tabanan en Bangli, gereedelijk verklaren.

Men kent de, op zichzelf niet van overwegend belang zijnde aanleiding daartoe. In Mei 1904 werd op de Badoengsche kust een gestrande schoener beroofd, en bij onderzoek bleek dat de berooving het gevolg was van plichtsverzuim van het zelfbestuur en van niet-nakoming der bij contract vastgestelde verplichtingen. Ons bestuur legde dus aan het zelfbestuur de vergoeding op van de berokkende schade (3000 rijksdaalders), maar eene weigering volgde,. Toen werd hetzelfde bestuur gewaarschuwd, dat men, wanneer de betaling der boete achterwege bleef, dwangmiddelen zou toepassen; de waarschuwing bleef zonder uitwerking, en sedert 7 Januari 1905 werd de kust gesloten voor allen in- en uitvoer en de vischvangst.

Ons optreden vond bijval bij de overige Balische vorsten, behalve bij die van Tabanan, door familiebetrekkingen met de beide radja's van Badoeng verbonden. Alle andere overwegingen daargelaten — de Indische regeering achtte de aanleiding tot de moeilijkheden niet van zooveel gewicht, dat zij daarom naar de wapens moest grijpen en bleef de mogelijkheid van een vredelievende oplossing van het geschil aannemen. Zij zond daarom den heer F. A. Liefrinck, lid van den Raad van Ned.-Indië, als oud-resident van Bali met de toestanden aldaar goed bekend, naar Badoeng (April 1905) om het geschil „tot eene bevredigende en spoedige oplossing te brengen", maar.... zijne pogingen leden, tegen de verwachting, schipbreuk. De blokkade werd daarop verscherpt.

De radja's van Badoeng, wel begrijpende dat het geschil gaandeweg een ernstiger aanzien kreeg, zochten hulp tegen ons, en de radja van Tabanan verklaarde zich reeds in Juni 1905 bij eede bereid, allen bijstand te verleenen. Het zelfbestuur van Bangli nam in de eerste maanden van 1906 een vrijwel vijandige houding aan; Gianjarsche waterleidingen werden vernield, en zelfs deden, in Maart 1906, 250 gewapende Bangliërs een inval in het gouvernements-gebied Karang Asem.

Voor zoover wij kunnen nagaan, is de in 1904 opgetreden soesoehoenan van (het vroeger steeds min of meer vijandig gestemde) Kloengkoeng een verstandig man, die van den aanvang af de houding van Badoeng heeft afgekeurd en zich volkomen onzijdig houdt.

Nu Badoeng, Tabanan en Bangli aldus eene bepaald vijandige houding hebben aangenomen, is het ten slotte onvermijdelijk naar de wapens te grijpen: wij kunnen niet anders, willen wij ons aanzien onder het goedgezinde deel der Balische bevolking niet geleidelijk zien dalen. Aan de radja's is een ultimatum gesteld.... dit is door hen afgewezen.... en nu is geen andere weg meer open.

Wij zijn tot den oorlog gedwongen, dien wij niet wenschten, èn omdat de eerste aanleiding daartoe betrekkelijk onbeduidend was, èn omdat van onze land- en zeemacht reeds veel gevorderd werd. Al wat zonder aan onze waardigheid te kort te doen geschieden kon om den strijd te vermijden, is gedaan; wij zijn nu tot dien strijd gedwongen door de beslist vijandige houding der tegenpartij.

Aan voorspellingen omtrent het beloop van den strijd zullen wij ons niet wagen. Het is een feit, dat de bevolking op het gouvernementsgebied steeds tevredenheid toont met ons bestuur, en dat er ontevredenheid heerscht onder verschillende deelen van 's vijands onderdanen. De bevolking van het vroeger door Tabanan, Badoeng en Bangli veroverde en verdeelde Mengwi draagt met weerzin het haar opgelegd juk; onderdanen van Tabanan verhuizen veelvuldig naar het gouvernementsgebied om aan de aanmatigingen en de willekeur van het zelfbestuur te ontkomen. Dit alles stemt tot geruststelling, wanneer eenmaal de krijgsverrichtingen een voor ons gunstig verloop hebben gehad; de geheele afwezigheid van fanatisme is grootelijks in ons voordeel, — maar een en ander neemt niet weg dat er aanvankelijk vermoedelijk flink gevochten zal moeten worden.

Wij hebben slechts den wensch uit te spreken, dat de strijd kort zal zijn en dat dan een tijdperk van rust en welvaart voor het geheele Balische volk zal aanbreken. In tegenstelling met de Balische radja's die steeds oorlog voeren, zich soms door wreedheid en folteringen staande houden, bitter weinig besef hebben van hunne taak als regeerders, is ons, na de ervaring op Bali en Lombok, het Balische volk sympathiek. Het verdient niet, langer de speelbal te zijn van der radja's luimen, of door dezen als slaven verkocht te worden.

Wij wenschen dus, ten bate van dat volk vooral, de thans van Batavia vertrokken expeditie niet alleen in militair, maar vooral in staatkundig opzicht, een volkomen welslagen, zoodat de vijandige radja's voorgoed buiten staat zullen zijn eenig kwaad te doen.

Onze Oost.

Deli-bladen 9—15 Aug.

De actie op Celebes.

Uit Makassar wordt gemeld, dat in den morgen van 5 Augustus Lebakkang door een bende van 40 man is aangevallen, onder aanvoering van twee neven van den verbannen regent. De tegenwoordige regent vedreef de bende, met achterlating van een doode en vier gewonden.

Een patrouille uit Pangkadjene vervolgt de bende.

De tachtigjarige Aroe van Tanette Riawang is gevangen gezet, als verdacht van tot den aanval op Watampone te hebben aangehitst.

Surra in Madoera.

Van Madoera wordt gemeld, dat onder het vee te Arosbaia de surra zich uitbreidt. In Bangkalan stierven veel paarden daaraan.

Australische remonte-paarden.

Uit Soerabaja wordt gemeld dat de remontecommissie met 322 aangekochte Australische ponies is aangekomen.

Borneo.

Uit Bandjermasin seint de resident: Op 7 Augustus werd de woning van het districtshoofd van Sampanahan overvallen; een volgeling gedood drie gewond. De adsistent-resident van Kota Baroe is met radjoerits derwaarts. Tevens gaat een afdeeling militairen over zee om samen met de Pasir-colonne de kwaadwilligen, waaronder Pinglima Soentek, op te sporen.

Java.

Te Semarang wordt de generaalswoning gereserveerd voor den aanstaanden gouverneur van midden Java.

De handelaar in ijzerwaren Tan Lie Hiong te Semarang heeft zijn betalingen gestaakt. Het passief bedraagt *f* 49,350.

Den adsistent-resident voor de politie te Semarang, den heer Priester, is opgedragen een schema op te maken voor de overdracht van alle politiezorg op de drie hoofdplaatsen aan de gemeenten Batavia, Soerabaja en Semarang. Men rekent dit te kunnen geschieden met ingang Januari 1908. Uit de algemeene kas zal het bedrag worden ter beschikking gesteld, noodig voor de volledige uitvoering van een definitieve reorganisatie en de omzetting van de rijks- in gemeente-politie.

Oogst- en weerbericht Juli 1906.

Het weder was niet ongunstig; geregeld vielen er buien, afgewisseld door veel zonnig weer. De nachten begonnen koud te worden.

In Langkat kreeg de te velde staande tabak te weinig regen, doch was het weder voor het bundelen, het schuur- en buitenwerk gunstig.

Het gewas is echter grootendeels afgeoogst. Behalve op een paar ondernemingen, waar het laatste deel van den aanplant van de zware stormen in Juni te lijden heeft gehad, kan de Langkatsche oogst zoowel quantitatief als qualitatief gunstig genoemd worden. Ook van elders luiden de oogstberichten bevredigend.

De pluk liep nagenoeg overal af. Op de bovenondernemingen is het sorteeren begonnen. Het voorwerk voor oogst 1907 is overal in vollen gang; ook in de fermenteerschuur blijven de handen bezig.

Omtrent den gezondheidstoestand luiden alle berichten gunstig. Alleen op een onderneming in beneden-Deli kwamen veel koortsgevallen voor.

Personalia.

Ontslag verleend eervol, aan den overste Van Geuns.

Overgeplaatst naar de marechaussee in Atjeh luitenant Sikman.

Benoemd, tijdelijk, tot adsistent-resident van Parepare, controleur H. de Vogel M.Hzn.; tot adsistent-resident van Pontianak die van Deli E. L. M. Kühr; tot idem van Deli die van Sambas S. H. Schaank; tot idem van Palembang controleur J. W. Meerburg.

Tijdelijk belast met het militair gezag in de landschappen der Masenrempoeloe en Sawietto majoor K. E. Schüt.

Overgeplaatst bij het subsistentenkader te Batavia overste J. P. Michielsen, van Celebes.

Belast met het bestuur in de onderafdeeling Kampar Kiri, onder nadere indeeling, de controleur V. Obdeyn.

Overgeplaatst van Medan naar Batavia, de kapt. der administr. T. H. Kijl; van Koeta-Radja naar Medan, de eerste-luitenant-kwartiermeester H. L. M. M. Schiefflelers; van Soerabaja naar Celebes, de majoor der infanterie W. H. B. van der Zwaan; van Batavia naar Soerabaja, de overste R. G. Doorman, die optreedt als plaatselijk commandant, vervangende den overste E. A. van Kappen, die het commando van het dertiende bataljon aanvaardt.

BINNENLAND.

AMSTERDAM, Maandag 10 September.

De sultan van Siak.

Ten vervolge op het artikel „De sultan van Siak en ons gouvernement" meldt de *Sumatra Post* thans: „Het blijkt dat de resident toch den sultan van Siak getroffen heeft en dat laatstgenoemde zich, na de noodige besprekingen, bereid heeft verklaard het nieuwe contract te teekenen".

Uit de S. D. A. P.

In „Het Volk" is opgenomen een uitvoerig schrijven van het partijbestuur van de S. D. A. P. gericht aan de partijgenooten. In dit stuk wordt mededeeling gedaan van de weigering van een aantal sociaal-democraten om toe te treden tot de commissie door het partijbestuur benoemd ter voorbereiding van een herziening van het beginselprogram der S. D. A. P.

Het partijbestuur keurt deze „dienstweigering" van partijleden af en acht haar in geen enkel opzicht gerechtvaardigd. De beteekenis der weigering is deze, dat onder hen al de door het P.-B. aangezochte leden voorkomen van de richting die in de „Nieuwe Tijd" haar uitdrukking vindt.

„Er komt nu wel een rapport van een commissie, zegt het P.B., maar juist die partijgenooten, die zich het meest over theoretische quaestiën plegen te uiten, zijn daarin niet aan het woord. In plaats van samenspreking en overleg in de commissie, zal nu komen debat en onderlinge bestrijding in de pers; had het P.B. verwacht, dat door de bespreking van de grondslagen onzer partij de eenheid omtrent die grondslagen onder de verschillend denkenden in de partij zou zijn gebleken — had daarom deze commissie een middel tot onderlinge toenadering en verwijdering van misverstanden kunnen zijn — deze partijgenooten verhinderen door hunne gemeenschappelijke obstructie dit werk van vereeniging en werpen in plaats daarvan allerlei quaesties van formeelen aard op, die de aandacht der partij van de hoofdzaak afleiden, een bron van nieuwe verschilpunten zullen zijn en alleszins geschikt, om de eenheid en kracht der partij verder te ondermijnen".

Het partijbestuur heeft overwogen of onder de bestaande omstandigheden een aftreden gewenscht was, maar het besloot om ondanks het feitelijk verzet van zoovele partijgenooten met de voorbereiding der programherziening door te gaan.

Scherp wordt dan afgekeurd het optreden van die partijgenooten, die omdat zij het met een besluit van het partijbestuur niet eens zijn, weigeren hieraan mede te werken.

„Het P.B. neemt geen genoegen met een handelwijze als de onderhavige, waarbij enkele personen zonder eenig mandaat, slechts steunend op hun eigen gevoel van onfeilbaarheid, zich stellen in de plaats van het Congres en op hun eigen houtje de uitvoering van een P.B.-besluit tegenwerken, een besluit, waarvan eerst op het volgend Congres zal kunnen blijken of de partij er evenzoo over denkt als zij. Meer dan eens werd er in de partij geklaagd over slapte of onvastheid in de leiding. Maar wanneer enkele personen aldus de leiding van het P.B. ontkennen en hun persoonlijken wil gebruiken om het in de uitvoering van zijn program te belemmeren, dan is de partij zonder roer, overgeleverd aan de willekeur van enkelen, dan is alle leiding onmogelijk. De quaestie, die op het eerstvolgend Congres zal zijn op te lossen, is dus deze, of critiek op de besluiten van het P.B. mag ontaarden in onwil, om ze te helpen uitvoeren; of daar al dan niet zullen zijn in de partij extra-partijgenooten, die wel aan anderen discipline mogen prediken, doch vrij zijn, en hoeverre zij zelf deze al dan niet zullen beoefenen".

Aan het slot van het zeer uitvoerig schrijven, waarin ook nog de bewering van den heer v. d. Goes, dat „het plan tot herziening aangemerkt moet worden als een voortzetting van den inwendigen partijstrijd door de revisionistische fractie, die thans over de meerderheid beschikt", scherp wordt teruggewezen, zegt het partijbestuur dan:

„In ons eerste rondschrijven deden wij een beroep op het sociaal-democratisch voelen dezer partijgenooten en op hun eerbied voor de partij en spraken wij de verwachting uit, dat zij zelve zouden inzien dat niet op zulk eene wijze de democratische geest der partij, die van allen toewijding eischt en discipline, tot zijn recht komt.

Helaas, die verwachting is ijdel gebleken: de taktiek van lijdelijk verzet wordt voortgezet: dienstweigering blijkt over een gansche linie van partijgenooten het parool te zijn; het door ons gewraakte geval van ongehoorzaamheid aan het P.B. blijkt slechts de laatste schakel te zijn in een keten van daden, die alle bedoelen, de partij te dwingen, de minderheid, over wier wijze van optreden zij te Utrecht hare afkeuring uitsprak, om met Van der Goes te spreken, „in haar eer te herstellen".

Partijgenooten, het is met innig leedwezen, dat wij u voor deze stelselmatige oppositie moeten waarschuwen. Maar wij mogen dit niet nalaten, daar eene oppositie van dien aard niet anders dan op *de ontbinding der partij kan uitloopen* — tenzij deze om des lieven vredes wille besluite, haar waardigheid op te offeren aan de eigenzinnigheid dergenen, die slechts dan hun volle toewijding aan de partij gelieven te geven, indien deze alles wil doen, wat zij van haar verlangen.....

„Het aanstaand Congres moge, zoo noodig, maatregelen nemen, om de desorganisatie, waarvan het door ons gewraakte optreden getuigt, te doen plaats maken voor die samenwerking in de partij, zonder welke haar bestaan eene onmogelijkheid is".

Vereeniging voor Waterleidingsbelangen in Nederland.

Groningen, 8 Sept.

Den tweeden dag zijn enkele werkzaamheden van huishoudelijken aard aan de orde, het rapport der commissie over een verbeterd materiaal voor dienst- en binnenleidingen.

Nadat de ontvangen gegevens van directeuren van waterleidingen der commissie onvoldoende waren voorgekomen om nadere onderzoekingen te verrichten en de commissie tot de conclusie was gekomen, geen advies te kunnen geven ter aanduding van een nieuw materiaal, omdat dit een vraagstuk is van te veel technischen aard, heeft zij besprekingen gehouden omtrent de voornaamste soorten buis, die tegenwoordig voor dienst- en binnenleidingen in aanmerking komen, waarbij zij is gekomen tot de volgende conclusies: 1o. looden buizen worden door water aangetast, waarbij de mate van aantasting zeer verschillend is, afhankelijk van de watersoort; 2o. het tin der looden buizen met tinvoering wordt evenzeer door water aangetast, waarbij niet alleen de watersoort van invloed is, maar zeer waarschijnlijk ook de toestand, waarin zich het tin bevindt.

Vervolgens heeft de commissie ook hare aandacht geschonken aan materiaal, dat geen schadelijke bestanddeelen aan water kan afgeven, als hoedanig in den laatsten tijd werden aangewend: *a.* looden buizen met tinvoering, waarvan de laatste bedekt is met een vernislaag (systeem dr. Van Huffel, waaromtrent nog geen voorspelling kan worden gedaan wat betreft het bestand zijn op den duur van de laklaag tegen water; *b.* geasphalteerd ijzeren buizen, waarbij vorming van ijzeroxyde onder de asphaltlaag niet altijd is te voorkomen, terwijl het asphalt van den buiswand kan afspringen; *c.* verzinkte ijzeren buizen, die in eenige plaatsen in het buitenland met succes worden gebruikt, maar waaromtrent de commissie meent, dat voor de hier te lande meest voorkomende wateren deze buissoort niet is aan te raden; *d.* geëmailleerd ijzeren buizen, een Nederlandsch fabrikaat, waarmede een lid der commissie gunstige waarnemingen heeft gedaan. Als bezwaren tegen dit laatste materiaal, uit hygiënisch oogpunt zeer te verkiezen, gelden de minder gemakkelijke behandeling bij het verwerken en de hoogere prijs; maar wat het eerste betreft, staan deze buizen niet achter bij de ijzeren gasbuizen, terwijl de kans op vermindering in prijs bij meerder gebruik niet is buitengesloten.

Bij de naar aanleiding van dit rapport gevoerde discussie werden door den heer Docon, Amsterdam, nog belangrijke mededeelingen omtrent de bewerking der laatste soort buizen gedaan, waaruit bleek, dat spreker van een onverschilligo was geworden een warm voorstander. Ook over de buizen met lak systeem-dr. Van Huffel werd nog van gedachten gewisseld, waarbij de ervaringen zeer verschillend bleken. De heer Drost drong er op aan, dat indien het lak een deugdzame beschutting blijkt, zal worden getracht dat in- en uitwendig aan te brengen op zwart ijzeren buizen, waarbij dan dus elk gebruik van lood en tan wordt vermeden, terwijl een ook het galvaniseeren wordt omgaan, dat de oppervlakte van het materiaal zeer ongunstig maakt.

Na voortgezette discussie wordt het wenschelijk geacht de commissie, bestaande uit de heeren dr. J. D. van der Praats, Utrecht; dr. G. Schenk, Meppel, en N. van der Sleen, Haarlem, te verzoeken alsnog een nader rapport uit te brengen en daarbij rekening te houden met de in de vergadering geuiten wenschen.

De heer Drost, Amsterdam, houdt vervolgens eene bespreking van het statistisch Overzicht der Waterleidingen in Nederland. Binnenkort zal weder een overzicht verschijnen, eenigszins aangevuld en uitgebreid met een kaartje van Nederland met aanduiding der waterleidingen en een overzichtstabel. Met eenige voorbeelden en lichtbeelden van graphische teekeningen wijst spreker op het nut van goede statistieken, om ten slotte de aanwezigen op te wekken tot een geregelde jaarlijksche uitgave van dat overzicht afgemeen te willen medewerken. In de wijze van uitgaaf zal geen verandering worden gebracht, zoodat het overzicht zeo ruim mogelijk zal worden verspreid en tegen billijken prijs verkrijgbaar gesteld.

De heer A. S. Docon, Amsterdam, geeft daarna een overzicht van het leggen van zinkerbuizen door het afgesloten IJ, ten dienste der gemeentelijke waterleiding van Amsterdam, toegelicht met eene uitgebreide reeks lichtbeelden, die een duidelijk beeld gaven van de verschillende wijzen van werken bij het leggen van 165 stuks zinkers voor de buizennetten der Vecht-, Duin- en Bronwaterleidingen en welke, wat afmetingen betreft, varieeren tusschen 762 mm. en 52 mm. diameter, en van 20 tot 250 M. lengte.

Ter inleiding van het bezoek aan de Groninger waterleiding geeft de directeur, de heer Leverland, een kort overzicht van deze installatie, voornamelijk wat betreft de inrichting der filters, waarna de heer Rijk, Utrecht, naar aanleiding van den te Groningen plaats gehad hebbenden brand, wijst op de waterleidingen in het algemeen als machtige hulpkracht bij brandblussching. Maar spreker meent, dat niet de geheele last daarvan op de schouders der waterleiding mag en kan worden gelegd, waartoe publiek en brandweer-autoriteiten maar al te zeer geneigd zijn. Spreker dringt aan op het zoeken naar eene formule, die de verhouding tusschen brandweer en waterleiding nauwkeuriger definieert dan tot nog toe het geval is geweest.

In aansluiting daarbij releveert de heer Leverland, dat ook aan de Groningsche waterleiding te weinig druk is verweten, maar tevens dat het gemakkelijk is gevallen om deze meening als onjuist tegen te spreken. In dit speciale geval is zelfs de waterleiding niet slechts hulpmacht geweest, al verklaart spreker van dezelfde meening te zijn op dit punt als de heer Rijk wat betreft de verhouding in het algemeen tusschen brandblussching en waterleiding.

In de plaats van de beide aftredende bestuursleden P. Polet en P. E. Rijk, beiden niet herkiesbaar, werden gekozen de heeren Brandenburg, Tilburg, en Van Spall, Leiden, waaruit uit het bestuur tot voorzitter werd gekozen de heer D. Drost.

Na plichtplegingen werd de goed bezochte vergadering gesloten, waarna een tocht werd gemaakt naar de prise d'eau der waterleiding, en het samenzijn werd besloten met een gemeenschappelijk diner, door de Vereeniging aangeboden.

Waterquaestie te Watergraafsmeer.

Door de Water- en Licht-commissie is het volgend schrijven gericht tot den Raad der gemeente Watergraafsmeer:

„De commissie door u belast met het onderzoek der water- en lichtvraagstukken, ontving na het indienen van haar rapport d.d. 22 Aug. nog eenige toelichtingen van den heer Stortenbeker omtrent het door hem uitgebrachte rapport, als bijlage aan ons rapport toegevoegd.

Hij verdedigt zijn standpunt aldus nader:

„...De scheikundige samenstelling van het water, mij door de W. en L.-commissie toegezonden, scheen te wijzen op een verontreinigd water, zooals in mijn rapport nader is uiteengezet. Ik geef gaarne toe, dat zij ook een andere oorzaak kan hebben, doch op grond van verschillende feiten bij de analyse waargenomen, leek mij dit niet waarschijnlijk.

„Wel daarentegen achtte ik de mogelijkheid geenszins uitgesloten, dat het water — zelfs en vooral dat uit groote diepte — verontreinigd was door het afvalwater der naburige dichtbevolkte stad. De beweging van het water in den grond is immers nog een groot raadsel. En waar nu de keus stond tusschen overnemen en niet-overnemen eener bestaande waterleiding of prise d'eau, waar het water ook in andere opzichten niet van schitterende hoedanigheid bleek, heb ik gemeend daartegen te moeten adviseeren.

„De uitkomsten van het bacteriologisch onderzoek schenen met dit advies in strijd te zijn. Ik achtte het dus mijn plicht aan de commissie, die toch ten slotte haar oordeel moest vellen, de beteekenis van een en ander zoo positief en bevattelijk mogelijk naar mijn zienswijze uiteen te zetten. Allerminst kon ik echter vermoeden daardoor aanleiding te geven tot een critiek als die van dr. Klein, in zoo onbehoorlijke en bij wetenschappelijke discussies gelukkig zeer zelden gebruikelijke termen vervat"".

De commissie heeft gemeend u niet onkundig te mogen laten van deze mededeeling. Zij betreurt met den heer Stortenbeker, dat dr. Klein zijn bestrijding niet vervatte in meer bedaarde termen, deer zij overtuigd is, dat dr. Stortenbeker zijn rapport en advies volkomen te goeder trouw als eerlijk man uitbracht en de agressive uitdrukkingen, als dr. Klein tegenover dr. Stortenbeker gebruikte, eenigszins ongepast acht, al dezelfs ongemotiveerd.

De commissie meent overigens, dat geen termen aanwezig zijn, die haar zouden kunnen afhouden van het nemen, door haar ingenomen standpunt, dat men zich houden moet aan het advies van hen, die als het ware in deze z's de hoogste autoriteit moet beschouwd worden".

Voorts is aan den Raad gezonden een schrijven van den heer J. D. B. Olie, lid der firma Wintebol & Co., technisch bureau te Amsterdam.

Deze zegt:

„Het rapport van den heer Rincker, aangaande de waterleiding te Watergraafsmeer, heb ik doorgelezen, en bij verschillen te posten van de begroeting eenige opmerkingen gemaakt. Het is wel merkwaardig, dat de verschillende prijzen alle eerder te hoog dan te laag zijn genomen, en meen ik met het oog daarop te kunnen constateeren, dat de begrooting wel op een gezonde basis is berekend. Ook komt het mij voor, dat het rapport een vrucht is van ernstige studie, en als zoodanig werkelijk waarde heeft.

„De groote quaestie, op welke het nu aankomt, is natuurlijk de berekening van de bevolkingsvermeerdering, en de vraag, of de aangegeven getallen van de lengte der buizen, hoeveelheden water enz., werkelijk stoekhoudend zijn, in welke vragen ik natuurlijk niet kan treden".

Roomsch-Katholieke Sociale week.

De Sociale Week is gisternamiddag geopend door den heer jhr mr. O. van Nispen tot Sevenaer.

Spr. sprak allereerst een woord van dank voor de medewerking, waardoor de Sociale Week gehouden kon worden en deelde mede dat een door elk spreker goedgekeurd verslag zijner voordracht in de „Mededeelingen" opgenomen zou worden.

De Sociale Week is een groot succes geweest, zeide spr.; daarin hebben we hooren verkondigen de leer van de R. K. Kerk op sociaal gebied. Hij gaf vervolgens een korte uiteenzetting van het gesprokene in de afgeloopen week.

Spr. gewaagde daarna van den barrièrheffenden invloed, welke de Sociale Week heeft achtergelaten, welke zij, gebond heeft, dat al wat Roomsch-katholiek is, groot sociaal gevoel heeft. Hij hoopte, dat binnen niet al te langen tijd een nieuwe Sociale Week gehouden zou worden.

Sprekers rede werd luide toegejuicht.

Gemengde Berichten.

Het automobielongeluk bij Haarlem.

Naar aanleiding van de verschillende lezingen over de omstandigheden, waaronder de 17-jarige wielrijder jl. Zondag het leven verloor, heeft het „H. Dbl." den eigenaar van de automobiel, den heer H. F. A. Kaag, notaris te Utrecht, om zijne meening gevraagd.

De lezing, welke hij van het gebeurde geeft, luidt als volgt:

„De auto hield rechts van den weg en zoo dat voor wielrijders en anderen ruimte in overvloed bleef tot passeeren. De gang van den wagen was normaal en niet te snel, zooals door de politie werd geconstateerd. Er was geen bocht in den weg, zooals een ooggetuige (?) aan het „Hbl." opgaaf en vóór de auto was de weg geheel vrij. Van den tegenovergestelden kant naderde een wielrijder, en alschoon hij verdekende kan gezeten, wil hij afspringen. Hij blijkt geen uitstekend rijder te zijn en als de wagen vlak bij hem genaderd is, valt hij juist vóór den wagen; de chauffeur remt uit alle macht, doch eer de auto staat, heeft de wielrijder het voorwiel over den hals gehad. Als een bewijs, dat er niet te snel gereden werd kan gelden het feit, dat de ongelukkige vóór het tweede wiel lag, toen hij werd opgenomen. Het tweede wiel ging niet over hem heen.

„Hier heeft noch de chauffeur, noch iemand schuld. het is een zuiver ongeval: had de wielrijder niet afgesprongen, er ware niets geschied.

„Der politie, ongeblikkelijk aanwezig, werd bij monde van de vrienden van den ongelukkige verklaard, dat de chauffeur geen schuld had, welke verklaring door een drietal getuigen werd bevestigd".

Cabestelbaer?

Een paar dagen geleden ging als uit onverklaarbaren door de pers het bericht, dat onder de onbestelbaar uit Amsterdam ten postkantore te Nijmegen teruggekeerde brieven er zich één bevond, geadresseerd aan „Het Nieuws van den Dag".

Bij onderzoek is „Het Nws." gebleken, dat de brief bij vergissing op de lijst van „onbekende adressen" geraakt was. 't Was een brief op eene advertentie, ongefrankeerd en dus met strafport belast. Onder sommige omstandigheden worden zulke brieven door de administratie geweigerd, en dat was hier het geval.

Er in gevoopen.

In een kleine gemeente van ons land is men bezig met het maken van grondwerken en het leggen van rails voor een stoomtram. De werklieden zijn ten deele gehuisvest in een daarvoor getimmerde houten keet, waarin geslapen en gegeten wordt, terwijl het voedsel wordt bereid door vrouwen, eveneens in die keet zoolang haar

---

Eén dag hoofdredacteur

(2) DOOR

JOSEPH HATTON.

(Slot.)

„Ai, een schimpscheut op de „Sterren en Strepen"! Jawel, haal je Tory-neus maar op! En toch heeft je blad de godvergeten onbeschaamdheid gehad een stuk op te nemen over den grooten vrijheidsbond: — Ierland, Schotland, Engeland en Amerika — een droombeeld van een vrijheids-federatie voor den arbeid, dwars de wereld door, van St. Paul tot Kamtsjatka, van New-York tot den gloeienden boezem van de ondergaande zon. Vergeet dat niet!"

„Ik heb dikwijls Amerikanen in de City gezien", dacht Sir Anthony, „maar nog nooit zoo'n exemplaar als ik nu vóór mij heb. Zeker een ander soort", was zijn gevolgtrekking, „die Yankees uit de krantenwereld."

„Vergeet dat niet, hoor!" herhaalde de onbekende.

„Ik zal mijn best doen," antwoordde Sir Anthony, bedaard de kruk van Heath's deur omdraaiende.

„En als eenmaal het verbond, dat de maatschappij op haar grondvesten zal doen dreunen —"

„Neem mij niet kwalijk," viel Sir Anthony in de rede. „Ik heb nooit gehoord van het verbond waarover u spreekt."

„Er nooit van gehoord? O Columbia, moeder van alle volkeren! Je hebt het in je blad bestreden. Er nooit van gehoord? Mijnheer, u beleedigt den heiligen naam: vrijheid — uw vervloekte onwetendheid strekt u tot eeuwigdurende schande. Wil u vechten, mijnheer?"

Meteen kwam een paar revolvers uit zijn zijzakken te voorschijn, waarvan hij er één aanbood aan Sir Anthony, die een rilling door de leden toog, zooals hij later bekende.

„O'Keefe, waar ben jij?" gilde Sir Anthony, bonzende op Heath's deur. „Mijnheer Heath — Hampstead — ik wil zeggen, Vernon! — Ik bedoel — Ach, is er dan niemand?"

„Neen, mijnheer," antwoordde de onbekende, een stap nader komende. „O'Keefe zit in de gevanganis wegens geweldpleging, op uw lafhartig aanhitsen, aan mijn landgenoot, den onschuldigen Crosley. Ik ben hier gekomen om den eerlijken Crosley te wreken — pak aan, mijnheer."

Hij duwde Sir Anthony een revolver in de hand.

„Blijf staan, mijnheer, en we zullen over de tafel tegelijk op elkaar schieten — op 't zelfde oogenblik, hoor."

Sir Anthony hield het eerst voor een bedreiging, maar zag een kwaadaardige flikkering in het oog van zijn tegenpartij.

„'t Is geen kinderspel," snauwde de onbekende. „Wel sakkerloot! ik ben van plan je dood te schieten, tenzij je mij doodschiet. Richt je wapen."

„Ik wil niet," zei Sir Anthony, wien het zweet van het gelaat drupte. „Je bent gek. Ik heb nog nooit van mijn leven een pistool afgeschoten. Help! Help! Help! Moord!"

„Schreeuw niet!" dreigde de onbekende en greep Sir Anthony bij den kraag, „of bij de roode vlag der vrijheid! ik worg je op staanden voet."

„Ach hemel, ik geloof dat hij 't zal doen!" kermde Sir Anthony. „Een oogenblik! Wat verlangt u? Is 't niet bij te leggen?"

„Je leven!" riep de onbekende, „tenzij —"

„Ja, ja, tenzij wat? In 's hemelsnaam, berg dat pistool op en laat mijn kraag los. U zegt: tenzij. Tenzij wat?"

De onbekende liet Sir Anthony even los.

„Hoe veel?" vroeg Sir Anthony.

„Alweer een beleediging!" riep de onbekende, en dreigde weer met zijn pistool. „Wel almachtig! Denk je dat voor geld te koop is deugd, eer — en laster erdoor uitgewischt wordt —"

„Ach, neem dat pistool toch weg," smeekte Sir Anthony. „Ik ben niet bang voor den dood, maar ik moet eerst naar de City, om te weten wat er verhandeld is, daarna kom ik terug, en mag je mij doodschieten."

Sir Anthony had van allerlei maniertjes gehoord, om krankzinnigen af te brengen van hun bloeddorstige plannen. Verlof te vragen eerst naar de City te mogen gaan, kwam hem in dit geval niet kwaad voor.

„Maar behalve met mijn leven, kan ook soms op andere wijze uw gekrenkte eer hersteld worden?" vroeg Sir Anthony.

„Indien ik uw leven spaar, wilt u dan redelijk zijn?" antwoordde de onbekende, betrekkelijk kalm.

„Ik ben altijd redelijk en daartoe nu meer dan ooit geneigd."

De onbekende zweeg, nam het pistool uit Sir Anthony's bevende hand, stak het in zijn linkerzak, lei het zijne op tafel, en wees Sir Anthony op een stoel plaats te nemen.

„Ga zitten; bedaar een beetje."

„Ik ben bedaard."

„Ja, maar ga zitten."

Sir Anthony ging op den redactiestoel zitten en de onbekende tegenover hem.

„U zegt, dat u redelijk wilt zijn als ik er van af zie met uw leven de eer te wreken van mijn vriend en makker, Silas B. Crosley?"

„Nu meer dan ooit, heb ik gezegd, en ik blijf er bij."

„Is u bereid dit zwart op wit te verklaren?"

„Met alle pleizier."

„Vandaag?"

„Terstond."

„Wil u dit papier teekenen?"

Sir Anthony las: „Uit vrije beweging, doe ik afstand van „De Wachter" ten behoeve van mijn neef Tom Chester en geef van ganscher harte mijn toestemming tot diens huwelijk met mejuffrouw Hetty Phillips."

„Ik ben gewoon mijn woord te houden, maar ik wil toch wel dit stuk onderteekenen al is 't ook vreemd, dat u dit vraagt."

„Ik ben een vreemd mensch."

„Dat is u," beaamde Sir Anthony.

„En zult u uw neef, die zooveel van u houdt als een neef past, 't niet laten misgelden?"

„Ik zal hem met open armen ontvangen."

„Druk mij dan aan uw hart!" riep Tom Chester uit, die zich ontdeed van pruik en geitesik.

„Wat? O, jou schavuit!" riep Sir Anthony.

Toch onttrok hij zich niet aan de omarming van zijn komediespelenden neef, en vóórdat dit tafereeltje van genegenheid was afgespeeld, trad Hetty de kamer binnen, een toonbeeld van bekoorlijkheid, met een zonnehoed op.

„Zullen we knielen?" vroeg zij, toen Tom haar een hand gaf.

„Ja," antwoordde Tom, en vóórdat Sir Anthony een woord kon zeggen, lagen zij geknield voor hem, net als in een komedietje zou plaats gehad hebben.

„Ik ben zoo in de war, dat ik haast niet weet wat ik doe," sprak Sir Anthony; „maar God zegene je, God zegene je! Sta op, Bailey! Bailey!"

„Hier ben ik, mijnheer — heb 't eindelijk gekregen," riep Bailey, binnenstommelend met een theeblaadje met rinkelende kopjes en melkkan.

„Zet 't neer," zei Sir Anthony en toen de jongen 't deed, fluisterde Sir Anthony hem even iets in 't oor, waarop Bailey met een veelbeteekenenden glimlach afdroop.

„Ik word niet graag beetgenomen," sprak Sir Anthony, zich wendende tot Tom Chester en juffrouw Phillips, „maar jij bent mijn neef en ik ben verduiveld blij van die courant af te zijn. Ik kan nog juist bijtijds in de City zijn, om een paar stommiteiten van mijn ezelachtigen bediende Jaffers te herstellen."

„Ik vraag u duizendmaal vergiffenis," stamelde Tom, maar Sir Anthony luisterde niet, keek aldoor naar de deur en bedacht 't geen hij zou zeggen.

verblijf houdend. Dezer dagen kwam een brigadier der Rijksveldwacht ter oore dat daar ook sterke drank gebracht werd: hij ging op onderzoek uit, stapte de keet binnen en vroeg aan de vrouw een glaasje drank dat hem terstond gegeven werd. De vrouw vertelde dat de werklieden vóór het eten een borreltje en een sigaar van haar kregen. Onze brigadier vroeg nogmaals een glaasje, dat hem wederom verstrekt werd, en wierp toen een rijksdaalder op tafel, dien de vrouw in haar zak stak met een beleefd „dank je wel". De brigadier wenschte echter *f* 2.40 terug, hij wilde de twee borreltjes betalen. De vrouw zei echter heel droogjes, dat zij geen sterken drank verkocht, maar wel fooien aannam. De brigadier kon vertrekken. Des middags kregen de werklieden een glaasje extra.

De werkstaking te Leiden.

Zaterdag is het antwoord der Patroonsvereeniging bij de stakers ingekomen.

In het tweede gedeelte van het antwoord der patroons wordt echter niet gesproken van de timmerliedenorganisaties waarmede een loonregeling zoude worden vastgesteld, maar van a l l e timmerlieden.

Zeer waarschijnlijk is dit een gevolg van een minder juiste redactie, daar ook later het bestuur verklaarde, dat op de vergadering wel degelijk is besloten met de bestuurders der verschillende vereenigingen te zullen onderhandelen.

De stakers, die Zondagmiddag hebben vergaderd, hebben zich echter aan het officieel ontvangen antwoord gehouden, waaruit zij lezen dat men met de gezellen individueel de loonregeling wilde vaststellen en zien er dus een miskenning hunner organisatie in, waarover de voornaamste strijd altijd heeft geloopen.

Voor zij den arbeid hervatten, hebben zij verzocht omtrent dit punt nader ingelicht te worden.

Met de andere punten van het antwoord gaan zij accoord. Mocht, wat wij vermoeden, ook het tweede deel van het antwoord in hun geest worden opgevat, dan zal er door hen op worden ingegaan.

Werklieden Marinewerven.

Vrijdag werd een deputatie der Ver. van Werklieden aan 's Rijks Marinewerven ter audientie, bij den Minister van Marine toegelaten. Deze afgevaardigden hadden in opdracht, een adres met uitgebreide toelichting den Minister aan te bieden, en verzocht den Minister binnen een niet te lang tijdsverloop zijne aandacht er aan te schenken, vertrouwende dat bij eene aandachtige beschouwing der wenschen in het adres vervat, een gunstige beschikking er op zou genomen worden. De Minister antwoordde dat hij vermeende een afdoend antwoord op de reeds bij hem bekend zijnde wenschen te hebben gegeven, doch verklaarde zich bereid opnieuw den inhoud van het adres met toelichting aan een nauwkeurig onderzoek te onderwerpen en, indien meerdere toelichting noodig is, de deputatie te doen ontbieden, ten einde nadere verklaringen te kunnen verstrekken.

Festival te Krommenie.

Te Krommenie hadden gisteren tal van ingezetenen de driekleur uitgestoken om instemming te betuigen met het feit, dat dien dag het fanfarekorps „Onderling Genoegen" aldaar zijn 10-jarig bestaan vierde.

Den vorigen avond was het feest reeds begonnen met een concert door de feestvierende vereeniging, onder dirigentschap van den heer G. Schaar in den tuin van het Heerenlogement.

De feestviering van Zondag begon met een festival voor harmonie- en fanfarekorpsen, waarvoor zich 14 vereenigingen hadden doen inschrijven, doch waarvan vier niet waren opgekomen.

Nadat de deelnemende vereenigingen door de daarvoor aangewezen commissarissen waren afgehaald, had te kwart over elf de officieele ontvangst plaats in de zaal van het Heerenlogement, waar de jubileerende vereeniging geluk werd gewenscht door den burgemeester, den heer J. C. P. Mossel, die tevens namens de vereeniging „Krommenie Vooruit" aan de vereeniging een zilveren herinneringsmedaille aanbood.

Daarna sprak de heer **F. W. Kriek** voor de feestcommissie, waarna de heer **C. Groot**, voorzitter van „Onderling Genoegen", een kort woord van dank uitte voor de geschonken medaille, de betoonde sympathie voor en de medewerking tot het welslagen van het feest.

Na aanbieding van den eerewijn begaven de deelnemende vereenigingen zich in optocht door de gemeente naar de Noorderschool, waar door allen gezamenlijk, onder leiding van den directeur van Onderling Genoegen, de feestmarsch „Krommenie Vooruit" van A. Gevaert werd uitgevoerd.

Nu werd de optocht door de gemeente met ontplooide banieren en opgevrolijkt door muziek voortgezet naar het spoorwegstation en terug naar het feestterrein.

Hier hadden de uitvoeringen plaats der deelnemende vereenigingen, die alle twee nummers ten gehoore brachten. Achtereenvolgens traden op: „De Vriendschap", Schoorl; „Onderlinge Oefening", Uitgeest; „Concordia", Westzaan: „Eensgezindheid", Wormer; „Arion", Wijk aan Zee en Duin; „Crescendo", Assendelft; O. Knoll, Kapel, Oost Knollendam; „Ons Genoegen", Wormerveer; „Apollo", Zaandijk en „Excelsior", Zaandam; terwijl tot slot twee nummers werden geblazen door de „Onderling Genoegen", Krommenie, „Crescendo", Assendelft en de Oost-Knollendammer Kapel, van welke drie vereenigingen de heer G. Schaar directeur is.

Op het terrein waren een groot aantal belangstellenden tegenwoordig.

Behalve een herinneringsmedaille, die aan alle opgekomen vereenigingen werd uitgereikt, waren er nog een drietal prijzen beschikbaar gesteld (waarvan twee door Krommenie Vooruit) die door loting aan de volgende vereenigingen werden toegewezen: 1. „Ons Genoegen", Wormerveer (cornet à piston); 2. „Apollo", Zaandijk (muzieklessenaar); 3. „Crescendo", Westzaan (een dirigeerstok).

Des avonds was er weer concert in het Heerenlogement, thans door de Oost-Knollendammer Kapel, waarna het feest met een gezellig bal in hetzelfde gebouw werd besloten.

Wormerveer's Mannenkoor.

De feesten ter herdenking van het 10-jarig bestaan van bovengenoemde vereeniging, die Zaterdagavond waren begonnen (zie „Handelsblad" van Zondag 9 dezer) werden gisteren voortgezet met den uitgeschreven Nationalen Kwartetwedstrijd voor mannenkwartetten.

Hieraan werd door 12 kwartetten deelgenomen, nl. Amicitia, Krommenie; Sempre Animato, Haarlem: Sancta Caecilia, Krommenie, Onderlinge Oefening, Zaandam; Kunst en Vriendschap, Alkmaar; Kunstmin, 's-Gravenhage; Kunstmin, Alkmaar; Oefening kweekt Kunst, Amsterdam; Dindua, Haarlem; Orpheus 's-Gravenhage; Entre nous, Zaandam en Oefening kweekt kunst, Zaandam.

De vereeniging Werkmans Kunstgenot kon door ziekte niet uitkomen.

Jhr. mr. T. A. M. A. van Humalda van Eysinga, burgemeester van Wormerveer en voorzitter van het eere-comité, heette vooraf èn zangers èn juryleden (wier namen wij in het vorige nummer reeds mededeelden) hartelijk welkom, waarna de wedstrijd een aanvang nam.

Als verplicht nummer moest worden gezongen „Harmonie", woorden van H. Binger en getoonzet door den heer M. Lürsten, directeur van Wormerveers Mannenkoor, waarnevens elk kwartet een nummer naar keuze zong.

De uitslag van den wedstrijd was als volgt:

1e prijs (met algemeene stemmen) Orpheus van 's-Gravenhage; zangers Jos Emous, Aug. Schräder, Adr. van der Stap en Jan Verkerk. Nummer naar keuze: „Ave Maria" van Fr. Witt.

2e prijs (algem. stemmen) Sempre Animato, Haarlem; zangers: D. Godefroi, A. K. P. Vring, F. Baart en J. G. Elsner. Nummer naar keuze: „Die Vesper" van S. van Beethoven.

3e prijs (4 tegen 1 stemmen) Entre nous, Zaandam: zangers J. de Mooy, M. Frase Storm, C. van Zetten en L. A. van Zetten; nummer naar keuze: „Das Kirchlein" van E. Becker.

4e prijs (3 tegen 2 st.) Kunst en Vriendschap, Alkmaar; zongers: L. Jupijn Dz., J. W. van der Aakster, J. F. de Haas en G. F. Sonnevelt; nummer naar keuze; „Fruhlings Andacht" van C. Kreutzer.

5e prijs *a* (3 tegen 2 st.) Amicitia, Krommenie; zangers C. A. Ku per, C. J. Roos, P. Kuyper en L. de Graaf; nummer naar keuze „Ons Vaderland" van W. Robert.

5e prijs *b* (4 tegen 1 st.) Dindua, Haarlem, zangers: J. Horeman, P. J. Smit, Anton Smit en M. Valent; nummer naar keuze: „De Tranen" van Fr. Witt.

Voorts werden nog een eervolle vermelding toegekend aan Onderlinge Oefening, Zaandam, zangers Jb., G., K. en A. Prins Az.; nummer naar keuze „Lieb ist ein Blumenlein" van Fr. Abt.

De prijzen bestonden uit 4 groote zilveren en 2 bronzen medailles, als banierprijzen, benevens voor den eersten prijs 4 gouden; voor den tweeden 4 verguld zilveren en voor de overige 4 prijzen 4 zilveren draagmedailles voor de deelnemende leden.

Na afloop hiervan werd des avonds in het Wilhelminapark een concert gegeven door de Amsterdamsche schutterijmuziek, directeur de heer M. Wolters, waarna in de nieuwe sociëteit de uitreiking der prijzen plaats had, gevolgd door een bal.

Zangwedstrijd te Utrecht.

De verdere uitslag van den zangwedstrijd „Euterpe" te Utrecht is als volgt:

Gemengde koren. Tweede afdeeling (voor onbekroonde vereenigingen en voor vereenigingen die nog geen 1e, 2e of 3e pr. behaalden). 1e pr. Onder Ons te Utrecht; 2e pr. Nieuw Leven te Oudorp; 3e pr. Alkmaarsch Gemengd Koor te Alkmaar; 4e pr. Onderlinge Oefening te Utrecht; 5e pr. Sempre Crescendo te Utrecht.

Gemengde Koren. Eerste afdeeling (voor vereenigingen die reeds 1e, 2e of 3e pr. behaalden). 1e pr. Onder Ons te Haarlem; 2e pr. Oefening baart Kunst te Amsterdam; 3e pr. Zanglust te Amsterdam.

In den eere-wedstrijd tusschen de vereenigingen, die in deze tweede en eerste afdeeling den eersten prijs behaald hebben, werd de eerste prijs toegekend aan Onder Ons te Utrecht en de tweede aan Onder Ons te Haarlem.

Aangehouden.

Zaterdag is te Breda door de politie aangehouden een Duitscher, Huter genaamd, verdacht van verduistering van 6000 mark. De verdachte was kok in het Oranjehotel te Breda.

Jute-arbeiders te Rijssen.

Te Hengelo vergaderden Zondagmorgen het hoofdbestuur van den Textielarbeidersbond „De Eendracht" met afgevaardigden van verschillende afdeelingen naar aanleiding van het te Rijssen gerezen geschil tusschen de firma Ter Horst en haar arbeiders; eerstgenoemde weigerde een loonsverhooging van 20 % en een onderhoud met de hoofdbesturen der Textielarbeidersbonden „Eendracht" en „Unitas". Omtrent bedoelde vergadering deelt men ons mede, dat aanwezig waren afgevaardigden der afdeelingen Hengelo, Enschede, Almelo, Neede, Aalten, Haaksbergen, Winterswijk, Leiden en Rotterdam.

Naar aanleiding van het zeggen der firma, geen loonsverhooging te kunnen geven ten gevolge der concurrentie, had het hoofdbestuur een onderzoek ingesteld naar de loonen in andere plaatsen met jute-nijverheid, o. a. Gent en bevonden, dat daar de loonen hooger waren dan te Rijssen, waar over het algemeen geen hooger weekloon werd betaald dan *f* 8. Mocht de toestand zoo blijven als op het oogenblik, dan zal er waarschijnlijk tot staking worden overgegaan, waarbij dan een 1000 man zullen betrokken zijn. Nog werd medegedeeld dat ook aan mr. Sybrandy te Almelo een onderhoud over het gerezen geschil door de firma was geweigerd.

Ontspoord.

Van den laatsten trein van Rotterdam is gisteravond nabij Den Briel de locomotief en postwagens van de tram ontspoord. Gelukkig was het nabij de halte Brielle, zoodat de trein weinig vaart had en spoedig kon stoppen. De passagiers zijn per rijtuig naar Oostvoorne vervoerd. Men is den geheelen nacht bezig geweest de wagens in de rails te brengen, zoodat de baan voor trein 6.20 van Oostvoorne weer vrij was. Alleen de postwagen is beschadigd.

Rijwiel-ongeval.

Men schrijft ons uit Amersfoort:

Vrijdagnacht goed half één kwamen in een café eenige jongelui te spreken over den tijd waarin men uit Amersfoort te Baarn kon zijn; een geoefend fietser rijdt er drie kwartier over.

Eén kon 't wel in een kwartier.
Kan niet.
Kan best.
Kan niet.
Ik lever 't.
Ja, jij.
Dat zal 't je laten zien.

Een motorfiets werd ter beschikking gesteld en voort ging het, in razende vaart; men spreekt van 80 kilometer.

De kantoorbediende Okhuizen, die zelf pas een vier maanden wielrijdt, zou den gevaarlijken tocht meedoen. Er moest toch iemand zijn, die controleerde, dat werkelijk tot Baarn werd gereden. En hij reed mee, nu eens aan een touw, dan weer steunend op den schouder van den motor-berijder.

Baarn werd zonder ongeval bereikt — den avond te voren, toen de boerenwagens naar de markt te Amersfoort gingen, zou dat niet zijn gebeurd — en aanstonds bij 't begin der gemeente gekeerd.

De terugreis zou niet zonder ongeval afloopen.

Bij den spoorwegovergang van den Soesterweg bij de Japansche boschjes — vlak bij het waarschuwingsbord van den A. N. W. B. tegen de zoo gevaarlijke kromming — werd de draai niet goed genomen en vloog O. in volle vaart met het hoofd tegen een boom.

In deerniswaardigen toestand werd hij opgenomen en vervoerd naar het gemeente-ziekenhuis te Amersfoort, waar onder meer schedelbreuk werd geconstateerd. Ook gaf de ongelukkige eenige malen bloed op en was hij tot Zondagmiddag buiten kennis.

Zijn toestand is hoogst zorgelijk, doch wellicht brengt de jonge man door zijn sterk gestel er nog het leven af.

Brand.

Bij een brand, die te Heihoven (L.) bij den landbouwer F. woedde, is het woonhuis met schuur en stallingen, zoomede een groot gedeelte der meubelen en landbouwartikelen, al het hooi en de ingeschuurde oogst een prooi der vlammen geworden. Oorzaak onbekend. Alles was tegen brandschade verzekerd.

ZEE- EN LANDMACHT.

Ex. adelborst 2e klasse.

De „St.-Ct." no. 210 bevat het verslag van de werkzaamheden van de commissie van aanneming voor adelborst 2e klasse, 3e afdeeling, bij het Kon. Instituut voor de Marine te Willemsoord in het jaar 1906.

De examen-commissie maakt in haar rapport de volgende opmerkingen:

Door de militaire leden werd bij hun onderhoud met de candidaten opgemerkt, dat slechts bij enkelen hunner iets viel te bespeuren van eene beslisto voorkeur voor den zeedienst, en dat dan ook in overeenstemming hiermede de meesto candidaten zeer weinig van de zeevaart en van marine-aangelegenheden op de hoogte waren.

In het algemeen werd het een opvallend feit geacht, dat van do velo honderden jongelieden die dit jaar voor het eindexamen der hoogere burgerschool opkwamen, slechts 24 zich voor de zee-officiersloopbaan aanmeldden. Intusschen moet dit voor een deel worden geweten aan onbekendheid met de tegenwoordige regeling, zooals ook blijkt uit de omstandigheid, dat 3 van de 24 eerst na den datum van sluiting der aangifte, tot de ontdekking kwamen, dat het einddiploma der hoogere burgerschool zonder meer gelegenheid geeft naar een plaatsing als adelboryt mede te dingen. Meer bekendheid zal, naar mag worden vertrouwd, in dezen betere verhoudingen doen ontstaan.

Een vrij groot aantal der einddiploma's waren niet boven het middelmatige, waar tegenover staat, dat in vele gevallen de cijfers der schoolrapporten in bepaalde vakken beter waren dan het in die vakken behaalde eindexamencijfer.

De geoefendheid in gymnastiek bleek, voor zoover die enkel uit inlichtingen kan worden beoordeeld, bij sommige candidaten gering, een gevolg ongetwijfeld van het niet verplicht zijn van het gymnastiek-onderwijs op de meeste scholen in de hoogere klassen.

De gemiddelde leeftijd der geschikt geoordeelde candidaten bedraagt 17 jaar en 11 maanden, is alzoo 7 maanden lager dan ten vorigen jare. Terwijl er toen van de 11 aangenomen candidaten 5 waren van den leeftijd van 19 jaar en hooger, heeft ditmaal van de 15 aangenomen candidaten slechts één dien leeftijd bereikt, te weten een candidaat, die zich ook het vorige jaar aanmeldde, doch toen niet werd geplaatst.

— De 2e luit. kwartiermeester H. W. C. van der Reyden van het 6e reg. inf. wordt met ingang van 1 October a. s. overgeplaatst bij het 4e reg. inf. met bestemming om te worden gedetacheerd ten bureele van den hoofdofficier belast met de mandateering te 's-Gravenhage.

— De 2e-luitenant-kwartiermeester R. Raukes van het 11e regiment infanterie te Nijmegen wordt gedurende een maand gedetacheerd te Ede.

— Den 17en dezer zal een kamp op de Kemperheide nabij Arnhem worden betrokken door I en II van het 8e regiment infanterie, onderscheidenlijk in garnizoen te Doesburg en Geertruidenberg. Als commandant van het kamp zal optreden de luitenant-kolonel J. Witteveen. De majoor Johannes blijft het bevel voeren over II. Het I zal marcheerende de legerplaats bereiken; het II gaat tot Arnhem per spoor.

ONDERWIJS.

De einduitslag van de to dezer stede gehouden examens ter verkrijging der akte van bekwaamheid van hoofdonderwijzer of hoofdonderwijzeres is als volgt: van de 187 mannelijke en 99 vrouwelijke candidaten die aan het examen hebben deelgenomen, zijn geslaagd 81 mannelijke en 51 vrouwelijke.

Naar wij vernemen, zullen er door het Nederlandsch Onderwijzersgenootschap stappen gedaan worden om het Raadsbesluit der gemeente Born (L.), waarbij de openbare school te Holtum werd opgeheven, te vernietigen.

Het hoofd der school L. O. in Friesland, aan wiens school eene onderwijzeres voor de laagste klasse moest benoemd worden, heeft aan de betrokken autoriteiten medegedeeld dat het zeer wenschelijk is om iemand te benoemen, die de Friesche taal spreekt, omdat de leerlingen der laagste klasse geen woord Nederlandsch verstaan.

KERKNIEUWS.

Emeritaat is aangevraagd door ds. P. Sinnighe Damsté, predikant bij de Herv. Gem. te Weerselo.

SPORT EN WEDSTRIJDEN.

Een internationale „Varsity".

(Van onzen Londenschen briefschrijver.)

LONDEN, 9 September 1906.

Gedurende deze eerste dagen van September bevindt zich het Engelsche sportseizoen in kentering. De hier na enkele dagen van opfrisching teruggekeerde zomerhitte is daarvan de oorzaak. Want waar doorgaans de voetballers, beroepsspelers en liefhebbers, hunkeren naar het oogenblik waarop zij de witflanellen cricketmenschen van de speelterreinen zullen zien verdwijnen, daar toonen zij zich thans, nu de zon nog altijd met tropischen gloed de velden overstraalt, allerminst happig om de jacht achter het dartele leder een aanvang te doen nemen. En zelfs de voetbal-toeschouwers voelen zich, als zij onder parasols en panama's langzaampjes aan naar de terreinen drentelen om er hun kampioenen de eerste bondswedstrijden te zien spelen, een beetje s l a c h t o f f e r s van hun plicht.

Tijdens deze seizoen-kentering is de internationale universiteits-roeiwedstrijd, de kamp tusschen de winnaars van de Amerikaansche en die van de Engelsche V a r s i t y, door alle sportliefhebbers met geestdrift begroet. En zoo hevig was de spanning, zóó geanimeerd het kanswegen ten opzichte van dezen roeiwedstrijd, zóó overweldigend was ten slotte de directe belangstelling daarin, dat het zeer waarschijnlijk mag heeten dat deze internationale Varsity een jaarlijks wederkeerend nummer op het Engelsch-Amerikaansche sportprogramma wordt.

Harvard, dat dit jaar over de zuster- universiteit Yale in den jaarlijkschen wedstrijd in achtriemsgieken zegevierde, had Cambridge, dat voor 1906 den palm uit den Varsity-kamp wegdroeg, uitgedaagd om op de bekende 4½-mijls baan van Putney naar Mortlake de krachten te meten en deze uitdaging was met gretigheid aangenomen. Er schuilde in deze kampvordering een heel klein beetje Amerikaansche overmoed; immers het was welbekend dat de Cambridge-roeiers velo jaren achtereen aan verschillende wedstrijden deelnemen en ook dit jaar gezamenlijk of afzonderlijk in menige regatta waren uitgekomen, terwijl de mannen van Harvard heel wat minder tijd aan roeivermaak en -oefening kunnen wijden. Waarschijnlijk studeeren zij harder; opvallend was het ook dat de Amerikanen den vacantietijd voor de race uitkozen, terwijl de Engelsche studenten er nimmer bezwaar in zien den tijd voor den wedstrijd en de oefening daarvoor aan hun studietermijnen te onttrekken.

Toen de Harvard-ploeg dan ook voor het eerst op het Theemswater begon te oefenen maakte zij een allerminst gunstigen indruk en meer dan één deskundige voorspelde dat de Amerikanen met hun korten, wel krachtigen doch vermoeienden slag zeker niet tegen den zwaren kamp over de 4½-mijls baan bestand zouden blijken. Intusschen hebben de Harvardmannen door doelmatige oefening zoodanig „opgehaald" dat gisteren, vóór de wedstrijd een aanvang zou nemen, niemand er meer aan twijfelde of Harvard wel tegen Cambridge opgewassen zou zijn. Hun zwakheid schuilde in den „start" maar daarentegen beschikten zij over een effectvolle „spurt" waarmede, zoo zeiden alweer de deskundigen, in een kritiek oogenblik wonderen te verrichten zouden zijn. Alles en alles te zamen genomen achtte men de kansen vrijwel gelijk en zag men dus een zeer spannenden wedstrijd te gemoet.

Dit bracht — ik meldde het reeds telegraphisch — duizenden en nog een duizenden toeschouwers op de beide Theemsoevers tusschen Putney en Mortlake en in de verschillende boothuizen te zamen een wonderlijk pêle-mêle publiek, bonter nog in samenteling door toevoeging van een duizend of wat negers en burgerossen der Vereenigde Staten die met pauperen dassen en purperen linten in knoopgaten, op hoeden en aan wandelstokken hun sympathie voor Harvard aan den dag legden en ten overvloede nog door vertoon van miniatuur-S t a r s a n d s t r i p s hunne patriotische gevoelens aan den dag brachten.

En wie na uit alles in de menigte nog niet tot de wetenschap was geraakt of hij naast een Amerikaan, dan wel naast een Engelschman stond, die had slechts te wachten tot het oogenblik waarin de beide ploegen hun boeten naar buiten brachten. Want terwijl de Cambridge-mannen door hun s u p p o r t e r s met het gebruikelijke langgerekte h u r r a h of met een g o o d o l d C a m b r i d g e werden begroet, ging er uit Amerikaansche kelen bij het verschijnen van Harvard een staccato roep van „Rah-rah-rah" op, die klonk alsof er een heir van krijschende kraaien over de Theems vloog.

De wedstrijd was, om zoo te zeggen, in de eerste honderd meters beslist — zoo niet vroeger. De zwakke s t a r t veroorzaakte Harvard's nederlaag. Weliswaar maakte Filley, de Amerikaansche slagroeier en aanvoerder van zijn t e a m, 39 slagen in de eerste minuut tegen 38 van Stuart, den slag van Cambridge, maar dadelijk zat er zooveel meer „go" in de lichtblauwe boot, dat deze oogenblikkelijk haar canvas-steven voor dien van de Harvard-giek schoof.

Zelfs de toeschouwer, niet volkomen in de technische eischen van het roeien doorkneed, kon makkelijk opmerken hoe een zuiverder stijl, een meer doeltreffende roeiwijze den Cambridge-roeiers in 't voordeel bracht. Het glijwerk, het beenstrekken, het uitvallen en het samenwerken was in de blauwe boot veel beter dan in de roode, al zetten daarentegen ook de Amerikanen krachtiger in en haalden zij pootiger door.

Langzaam maar zeker liepen de Cantabs uit, eerst één, toen twee, eindelijk drie lengten. Toen haalden de Harvard-mannen met een fiksche s p u r t weer een lengte op, maar waren daarna blijkbaar niet meer tot een voortzetting of een herhaling van hun krachtsinspanning in staat.

In 19 minuten en 18 seconden kwam de Cambridge-ploeg als overwinnaar aan het eind der baan, twee volle bootlengten vóór de Harvardroeiers.

Deze internationale Varsity wordt, zeide ik reeds, waarschijnlijk een vast nummer op het jaarlijksche sportprogramma van de beide betrokken natiën. En ieder sportvoorstander die opmerkt met welk een zuiver spel en met welk een vriendschappelijke verhoudingen deze internationale ontmoeting gepaard gaat, zal den wensch deelen dat meer natics naar deze en dergelijke internationale wedstrijden haar vertegenwoordigers zullen zenden. Voor goede verstandhouding en wederzijdsche waardeering van de volkeren der wereld onderling zijn zulke vriendschappelijke kampen minstens even bevorderlijk als internationale congressen. En veel minder vervelend dan deze!

Courses te Woestduin.

Eerste dag.

De eerste dag van de tweedaagsche meeting te Woestduin is begunstigd door prachtig weer; de sport was zeer voldoende en de opkomst van het publiek liet niet te wenschen.

De draverijen, waarvan er twee op het programma stonden, vielen ten deel aan Ira C. en Maud Murray; dit laatste paard heeft een goed debuut gemaakt en zal nog verschillende malen kunnen winnen.

De rennen waren belangrijker. In den verkoopsren kwamen de twee vertegenwoordigers van stal Creutz het eerst langs den eindpaal, en ook de ren voor 2-jarige paarden en de hordenren waren voor dezen stal, die blijkbaar in conditie komt.

Ook „Simonette" van de baronesse Van Brienen maakte een zeer gunstigen indruk.

De heerrijderaren bracht een schoone overwinning voor de kleuren van jhr. C. de Pesters te Zeist; zijn paard l'Occasion, gereden door W. graaf van Bylandt, won op superieure wijze.

De uitslag was als volgt:

R i t m e e s t e r - p r i j s, verkoopsren vlakke baan, afstand 1800 meter, *f* 550 en *f* 50.

1½ Stargazer en Fantasy, 1½ Cherry Park en Butter Scotch, ⅗ Pomme d'Api en Tom Tucker, ⅘ Sold Again.

De heer Meder verklaarde met Tom Tucker te willen winnen.

Pomme d'Api ging aan het hoofd, aan de overzijde vergezeld door Stargazer en Butter Scotch.

In de rechte lijn gingen de beide paarden van den heer Creutz gemakkelijk aan het hoofd en wonnen ingehouden.

1. Stargazer, 60½, Allen; 2. Fantasy, 56, Heather.

Gewonnen met een lengte, tijd 2.04.

De winner voor *f* 1500 te koop gesteld, bleef voor *f* 1675 aan den eigenaar.

K a p i t e i n P r i j s, handicap-draverij voor Nederlandsche paarden *f* 300, *f* 75 en *f* 25.

2/1 Duroc en Dorine, 3/1 Ira C., Doortje en Agnita, 4/1 Tello en Alida, 5/1 Joseph, 8/1 George.

Duroc, thans bij den heer Ockhorst in training, ging aanmerkelijk beter dan den vorigen keer en wist de tweede plaats te bemachtigen.

Ira C., gereden door De Boer, won gemakkelijk, terwijl Doortje, die tweede aankwam, wegens galoppeeren gediskwalificeerd werd.

Ira C, 1600, van A. Wassenaar (de Boer), in 2.55½, 2. Duroc (1500) van stal Batavus (Doeleman) in 2.56 en 3. Agnita (1650) van stal Avanti (J. G. de Boer) in 2.58.

V a n B r i e n e n's m e m o r i a l II, voor 2-jarige inlandsche paarden, afstand 1800 meter, *f* 1000, *f* 200 en *f* 50.

⅔ Ixia, ⅗ Et Caetera, ⅕ Simonette en Golden Lad, ⅙ Ever Yours.

Ixia ging dadelijk voorop en werd niet meer bereikt. Op het laatste oogenblik ontnam Simonette de plaats aan Ever Yours.

1. Ixia, 56½, van baron Creutz (Allen); 2. Simonette, 53½, van baronesse Van Brienen (Saunders) en 3. Everyours (55) van W. Jochems (Killick).

Gewonnen met een lengte en anderhalve lengte, tijd 1.30.

M a j o o r s P r i j s, wedren vlakke baan, Heerrijders, afstand 2500 meter, *f* 400, *f* 50 en *f* 50.

⅘ Ormondy en Balançoire II, 1¼ L'Occasion en Aemilia, ⅕ Wisp.

De heer Bultman verklaarde met Balançoire te willen winnen.

Wisp nam de leiding, en had die voor de tribune aan L'Occasion afgestaan, die aan de overzijde door Ormondy gevolgd werd.

In de rechte lijn had L'Occasion weldra gewonnen spel, terwijl Wisp de tweede plaats bezette.

1. L'Occasion, 65, van jhr. C. de Pesters (W. van Bylandt), 2, Wisp, 73, van W. Jochems (Luden) en 3 Aemilia (79) van jhr. C. de Pesters (eigenaar).

Gewonnen met een lengte en een hoofdlengte, tijd 2.59⅘.

O v e r s t e p r i j s, record-draverij, *f* 450, *f* 100 en *f* 25.

1½ Vauban, ⅔ Maud Murray en Dops, ¼ Caid en Ardent.

Vauban was een paar malen uit den draf en ging niet zoo goed als gewoonlijk in den laatsten tijd; op het laatste oogenblik kwam hij Dops ter zijde. Maud Murray heeft een mooie course gemaakt en met zichtbare overmacht gewonnen: zij verbeterde haar record met één seconde.

1. Maud Murray, 3325, van W. Ockhorst (Doeleman in 5.15. 2. Dead heat tusschen Dops 3250, De Boer en Vauban, 3300, J. F. De Boer, in 5.1⅘.

G e n e r a a l s p r i j s, verkoopshordenren, afstand 3300 M., *f* 400 en *f* 50.

⅔ Frumity en Milkyway II, 1°. Bettina.

Bettina won gemakkelijk met vele lengten, tijd 4.12⅘ minuut.

1. Bettina, 58½, van Baron Creutz (Hather). 2. Frumity, 69½, Mr. Misson.

De draverijen voor *f* 1400 te koop gesteld, bleef, voor *f* 1050 aan den eigenaar.

Hardraverijen te Groningen.

Voor de 4de maal in dit seizoen werden gisteren op het Noordersportterrein vanwege de hardrijdersvereeniging „Groningen" hard-draverijen op de lange baan gehouden. Voor deze waren de beste die uit sleets drie nummers, waar de laatste drie waren vervangen door een prijsvereten van efficieren en burgerlieden, een jockeyrit en een koering van de officieren tegen de jockeys. De prijsvereten waren veel belangstelling voor het concours hippique.

In het eerste nummer, de koering, waarvoor acht paarden waren ingeschreven, waarvan er 6 opkwamen, had den volgenden uitslag: 1e prijs *f* 50 Maera van J. Th. Bos, Warmenhuizen; 2e pr. *f* 30 Sophie van C. Nienhuis, Groningen; 3e pr. *f* 20 Ingeborg van H. Welt te Usquert.

II. De H a v a n a p r i j s bracht een verrassing, doordat Kundry van Joh. J. Boelstra, die favoriet was, tweemaal gedurende den rit staan bleef en daardoor de kans op den prijs verspeelde, terwijl Colombine, die evenkens veel genomen werd, niets toonde. Daardoor won Rozyr van A. Catz den prijs *f* 300, 1080 M. in 3 min. 5 sec.; de tweede *f* 150 was voor Redburr van W. A. Ockhorst, 1760 M. in 3.05 1/5. derde Arak, stal Vitesse, 1600 M. in 3.05 3/5.

III. Het S p r i n g c o n c o u r s had den volgenden uitslag: 1e prijs *f* 150 Mary, eig. luit. Van Rijssen; 2e pr. *f* 80 Held, eig. luit. Mathon; 3e pr. *f* 60 Pen-Y-law-Flyer, eig. mr Visser; 4e pr. *f* 40, Porthos, eig. luit. Wilson; 5e pr. *f* 30 Sphinx, eig. luit. Beerninck. De deelnemers sprongen alle zeer goed. Alleen de beide laatste weigerden over een sloot te springen, waardoor ze de kans op den prijs verloren. De overige hindernissen werden door alle vijf paarden goed genomen.

IV. De C u b a p r i j s, waarvoor slechts 4 deelnemers, was voor Continent van H. Schaap 2165 M. in 3 min. 47 sec. Colombine, die 2300 M. moest loopen, kon, ondanks de zweep in 't laatst bijna onophoudelijk op den rug van het beest neerviel, de voorgift niet inhalen. Continent won ingehouden, met 1/5 seconde verschil. Dora van stal Vitesse, die derde was, werd gediskwalificeerd, zoodat Kruger van K. G. v. d. Veen de derde prijs ten deel viel, met een tijd van 4 min. 15 4/5 sec.

V. De J a c h t r i t was ontegenzeggelijk het meest interessante nummer van den dag. Acht paarden namen er aan deel. Bijna zonder uitzondering werden de verschillende hindernissen zeer correct genomen. De eindloop bracht een mooie overwinning voor Miel, volbl., eig. luit. Villeneuve, die met velo lengten eerste werd en dus den prijs van *f* 100 kreeg; de tweede prijs *f* 80 was voor First Love van luit. Mathon; derde *f* 60 Pen-Y-law-Flyer van mr. Visser; vierde *f* 40 voor Anita van luit. Roelfsema; vijfde *f* 25 voor Batchari, van luit. Nauta Pieter.

VI. De S u m a t r a p r i j s bracht 5 paarden aan den start, van welke Souvereign Chimes na de tweede ronde de baan verliet. De course werd gemakkelijk gewonnen door Rita van Joh. J. Boelstra, 2875 M. in 4.56, gevolgd door Leda van A. Catz en Uranie van stal Vitesse.

Arnhemsche sportfeesten.

De schermwedstrijden ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan der Arnhemsche Gymnastiek en Athletische Club U. D. I. zijn Zaterdagavond geëindigd.

De uitslag van den korpswedstrijd van particuliere vereenigingen (floret) is als volgt: 1e prijs Atlas, Kampen; 2e prijs Sparta, Nijmegen.

Zondagmorgen namen op het landgoed Klarenbeek de athletische wedstrijden een aanvang. De uitslag daarvan is als volgt;

100 M. hardloopen voor voetballers (uitsluitend leden N. V. B. en aangesloten bonden): 1e prijs groote verg. zilv. med.) J. Hoogendijk. (V.F.C.) (Vlaardingen; 2e pr. (verg. z. m.) V. Henny (Quick) Den Haag; 3e pr. (zilv. med.) H. H. Voort (Tubantia) Hengelo; 4e pr. (bronz. med.) A. Eikendal (Robur et Velocitas), Apeldoorn.

1000 M. hardloopen. (Kampioenschap van Nederland). Kampioensprijs (groot verg. zilv. m.) Snelpost (U. D. I.) Arnhem; 1e pr. (groote zilv. med.) Bloemendaal (Geel Zwart) Deventer; 2e pr. (zilv. m.) G. Primus (U. D. I.) Arnhem; 3e pr. A. Dufrenne (U. D. I.) Arnhem.

2000 Meter snelwandelen. 1e pr. (verg. zilv. med.) Slee, Deventer; 2e pr. (zilv. med.) Willy, Arnhem; 3e pr. (br. med.) Spoelstra, Deventer.

Polsstok hoogspringen. 1e pr. verg. zilv. med. C. Evers, Arnhem (3.10 Meter); 2e pr. (zilv. med.) B. Evers, Arnhem (3 Meter); 3e pr. (br. med.) 3e pr. Beverloo, Arnhem (2.80 Meter).

Touwtrekken (in ploegen van 4 man, licht gewicht) 1e prijs (verg. zilver. med.) Tubanters, Enschede; 2e pr. (zilv. med.) Gelre, Arnhem; 3e pr. (br. med.) Prinses Wilhelmina, Enschede.

Gistermiddag hadden op Klarenbeek de gymnastiekwedstrijden plaats. Eerst voerden een 150-tal turners, onder leiding van den heer G. Hunssen, staafoefeningen uit, die uitmuntend slaagden, terwijl vervolgens door een 9tal vereenigingen aan rek en brug geturnd werd. Daarna namen de weedstrijden een aanvang, waarvan de uitslag als volgt is.

T o u w t r e k k e n, in ploegen van 4 man: 1e prijs (groote verg. zilv. med.) Thor II, Arnhem; 2e pr. (verg. zilv. med.) Gelre, Arnhem; 3e pr. (zilv. med.) Sparta, Nijmegen; 4e pr. (br. med.) Achilles, Enschede.

Polsstoksspringen (hoog): 1e prijs (verg. zilv. med.) F. Alwin, Lycurgus, Doesburg (2.80 M.); 2e pr. (groote zilv. med.) J. Frikkers, Geire, Arnhem

Halve beslissing: O. P. N. Blom en J. G. Heldring slaan H. J. Boeken en C. Vrins 6—8, 6—2, 7—5; mr. G. C. J. van Reenen jr. en H. V. B. Wijnmalen slaan mr. N. Beets en D. P. C. Ledeboer 6—2, 6—4.

Beslissing: Jhr. G. C. J. van Reenen jr. en H. V. B. Wijnmalen slaan O. P. N. Blom en J. G. Heldring 6—4, 7—5.

Dames dubbel. 1e ronde: Mej. H. M. Kuhn en mej. W. Kuhn slaan mej. S. Dubourcq en mej. A. Schippers 4—6, 6—3, 6—2.

Halve beslissing: Mej. E. Dubourcq en mej. G. van Ogtrop slaan mej. H. M. Kuhn en mej. W. Kuhn 8—6, 6—2.

Heeren en Dames dubbel. 2e ronde: Mej. S. Gey van Pittius en jhr. G. C. J. van Reenen jr. slaan mej. H. M. Kuhn en O. P. N. Blom 6—0, 6—1; mej. C. van Rees en C. Vrins slaan mej. N. van Son tot Gellicum en H. J. Boeken 6—2, 6—1; mej. A. Schippers en A. van Ogtrop slaan mejonkvrouw A. van Styrum en E. Vas Visser 6—1, 6—4.

Halve beslissing. Mej. J. Dubourcq en H. V. B. Wijnmalen slaan mej. A. Schippers en A. van Ogtrop 6—4, 7—5.

De wedstrijden zijn gisteren niet geheel afgeloopen.

De nog te spelen partijen in de beide Heeren enkel-spelen en in de dames- en gemengd dubbelspelen zijn uitgesteld tot a. s. Zondag.

Schietvereeniging „Amsterdam".

De stand van den wedstrijd der Schietvereeniging „Amsterdam" was gistermiddag te 4 uur als volgt:

Afd. A, Korpswedstrijden. Nog door geene vereeniging afgeschoten.

Afd. B, Vastebaanwedstrijd: 1. H. R. Hessels, 97 punten; 2. C. J. Hansen, 96 p.; 3. F. Houtgroof Jr., 94 p.; 4. C. P. Kruize, 94 p.; 5. C. Meuwsen, 91 p.; 6. Gerard Luyckx, 90 p.; 7. J. Ertzen, 90 p.; 8. G. Blok, 87 p.; 9. A. Roeraade, 85 p.; 10. J. M. van Dugteren, 85 p.; 11. W. M. Topking, 84 p.; 12. G. H. Konings, 83 p.; 13. C. de Leeuw, 82 p.; 14. A. A. Wanders, 81 p.

Afd. C, Vrijebaanwedstrijden: 1. C. Marsfelder, 103 p.; 2. K. Noord, 103 p.; 3. C. de Leeuw, 102 p.; 4. W. Karsen, 102 p.; 5. W. Schreuder, 101 p.; 6. G. Blok, 101 p.; 7. L. J. Offerman, 100 p.; 8. W. Theissingh, 100 p.; 9. C. Meuwsen, 98 p.; 10. L. Fruytier, 96 p.; 11. C. P. Kruize, 98 p.; 12. H. Roeraade, 97 p.; 13. A. Marsfelder, 97 p.; 14. G. Luyckx, 97 p.; 15. F. Houtgroof Jr., 96 p.; 16. C. Bijning, 95 p.; 17. J. M. van Dugteren, 94 p.; 18. C. J. Hansen, 94 p.; 19. A. A. Wanders, 91 p.; 20. H. A. Rühland, 89 p.; 21. J. Ertzen, 89 p.

Afd. D, Rozenwedstrijd: C. Bijning, L. Fruytier, Gérard Luyckx, J. M. van Dugteren, C. de Leeuw.

Afd. E, Jubileumwedstrijd: G. Luyckx, W. Theissingh, C. Bijning, W. Schreuder, C. de Leeuw, L. Fruytier, J. M. van Dugteren, H. A. Rühland, M. L. Bijning.

Voor den wedstrijd ter gelegenheid van het 10-jarig bestaan van de Schietver. „Amsterdam" (de Bond van hier ter stede gevestigde Kon. erkende schietvereenigingen) zijn voor de hoofdafdeeling (korpswedstrijden) zilveren medailles ontvangen van de Koningin, de Koningin-Moeder en den Prins der Nederlanden.

Schieten.

De Weerbaarheidsvereeniging „Burgerplicht" te Gouda hield gisteren op het terrein aan den Rotterdamschen dijk een schietwedstrijd, waarvan de uitslag is als volgt:

I. Personeele baan, afstand 150 M., maxim. 100 punten. 1e Prijs A. J. Vermeulen 83 p.; 2e W. J. Gijzenij 80 p.; 3e J. M. de Weger 78 p.; 4e A. v. Reedt Dortland 77 p.; 5e C. Okkerse 75 p.; 6e C. A. Groenendal 73 p.; 7e J. J. P. den Boer 72 p.; 8e H. van Vliet 71 p.; 9e J. de Jong 69 p.; 10e W. J. de Borst 68 p.; 11e J. P. Mul 66 p.; 12e W. Sliedrecht 66 p.; 13e H. Gijzenij 65 p.; 14e J. van Os 60 p.; 15e J. van Eijk 56 p.

II. Personcele baan cylinder, 12 M. Maxim. 60 punten. 1e Prijs J. P. Mul 52 p.; 2e C. Okkerse 51 p.; 3e C. A. Groenendal 51 p.

III. Goluksbaan 150 M. Minim. 15 punten. 1e Prijs A. van Reedt Dortland 28 p.; 2e J. P. Mul 38 p.; 3e J. de Jong 40 j.; 4e W. J. Gijzenij 41 p. In deze baan rangschikking naar de minste punten met de meeste treffers; 5 schoten.

IV. Vrije baan, 3 schoten. 150 M. Maxim. 60 punten. 1e Prijs J. J. P. den Boer 59 p.; 2e J. M. de Weger 55 p.; 3e A. van Reedt Dortland 54 p.; 4e J. L. Hulleman 53 p.; 5e H. v. Vliet 51 p.

V. Vrije baan cylinder afstand 12 M. maximum 60 punten. 1e prijs H. van Vliet, 57 p.; 2e J. P. Mul, 56 p.; 3e W. Sliedrecht, 54 p.; 4e J. de Jong, 53 p.; 5e A. J. Vermeulen, 53 p.

VI. Vrije baan buks, 12 M., maximum 100 punten. 1e prijs A. J. Vermeulen, 93 p.; 2e J. van Eyk, 85 p.; 3e J. van Os, 82 p.; 4e H. van Vlfet, 75 p.; 5e W. F. v. Beck, 75 p.

LANDBOUW EN VISSCHERIJ.

Zaterdag werd te Maastricht geopend de zaden- en veevoedertentoonstelling, georganiseerd door den Limburgschen Landbouwbond, kring Maastricht. Het was een goede gedachte van den Bond deze tentoonstelling te houden, omdat men in deze provincie nog lang niet van het nut van goede zaden en goede voedergewassen doordrongen is. Men boert nog steeds op de oude manier voort, zonder te bedenken, dat goede zaden ook goede gewassen geven. Deze tentoonstelling is de eerste op dat gebied, die hier gehouden wordt, maar kan nog niet op ruime inzendingen bogen.

De tentoonstelling werd geopend door graaf De Geloes, voorzitter van den kring Maastricht, en met een rede van den heer Ament, zuivelconsulent voor Limburg, over rationeele veevoeding.

Verleden week waren de uitkomsten der Zuiderzeevisscherij voor de Urker vloot tamelijk gunstig. De botvisschers vingen dagelijks van 30 tot 80 K.G. per vaartuig; hoekbot gold *f* 7—8.25, sleepbot *f* 10—11.50 per 50 K.G. Met de aalkuil werd tot 50 K.G. daags gevangen, prijs *f* 7—9 per 50 K.G. Voor de Noordzeevisschers was deze week evenmin als de vorige week voordeelig; zij besomden over het algemeen *f* 30—40 per vaartuig.

AANBESTEDINGEN.

Bij de Zaterdagavond gehouden aanbesteding voor het bouwen van de Christelijke School met onderwijzerswoning te Oostzaan waren 6 inschrijvers. Aan den laagsten inschrijver, C. Kocle aldaar, werd het werk gegund voor *f* 7985.

Door B. en W. van Amsterdam werd heden aanbesteed:

a. het vergrooten van de o. l. school der 3de klasse aan de Sarphatistraat (Sarphatischool) tot eene school met 8 klasselokalen. Ingekomen 23 biljetten. Minste inschrijver de heer W. Th. Daub voor *f* 6882;

b. de levering van straatklinkers, geschikt voor voetwegen, over eene oppervlakte van 30,000 M². Minste inschrijvers: H. van der Loo, Velp, 10,000 à *f* 1.14; H. A. J. v/der Worp, Druten, 5000 à *f* 1.23; M. G. v/der Poll, Arnhem, 10,000 à *f* 1.26; A. P. Heijnes, Arnhem, 3000 à *f* 1.31; J. A. Verburgt, Lienden, 3000 à *f* 1.31.

STADSNIEUWS

Regeling van het verkeer.

De Leidschestraat en de Utrechtschestraat worden dus weer voor het verkeer met rijwielen geopend; ook voor automobielen en motorrijwielen worden deze straten opengesteld. Bij wijze van proef. Dat wil zeggen: houdt ge u niet fatsoenlijk, dan wordt aan deze bevoegdheid weer een eind gemaakt.

De wielrijders en automobilisten hebben het dus zelf in de hand deze vrijheid te behouden. Men mag over den maatregel tot sluiting oordeelen zooals men wil, dat er wielrijders zijn geweest op wier woestheid het gemeentebestuur zich kon beroepen, toen het deze straten sloot, dat is niet te ontkennen. Er zijn ergerlijke woestelingen onder de Amsterdamsche wielrijders. Er zijn er die de eenvoudigste begrippen van fatsoen missen, die in het geheel niet voelen, dat men ter wille van anderen sommige dingen heeft te laten, dat er zoo iets als gemeenschapsgevoel bestaat. Niet alleen slagersjongens zijn er onder deze soort van onverschilligen — of egoisten, hoe men ze noemen wil. Het voetpad van de Van Eeghenlaan naar den rijweg in het Vondelpark, waar met groote letters staat „Wielrijders afstijgen", dat natuurlijk door ieder — bijna ieder! — als een voetpad wordt beschouwd, waar moeders dus meenen hare kinderen veilig te kunnen laten loslooopen, dit voetpad wordt herhaaldelijk met rijwielen bereden, door heeren, volwassen mannen met baarden, menschen van wie men, naar hun uiterlijk te oordeelen, zou verwachten, dat zij zich aan een vanzelfsprekend, volkomen juist verbod zouden storen. Dezer dagen kwamen wij op den Amstel een officier van het Indisch leger op een rijwiel tegen, die alleronverwachtst van achter de boomen aan den waterkant te voorschijn schoot, en, den linkerkant van den weg houdend, op de kleine steentjes ging rijden, tot groot gevaar voor hem zelf — dat was minder — maar óók voor den wielrijder die hem te gemoet reed.

En te hard gereden wordt er zonder twijfel.

Dat alles moet nagelaten worden, in het belang van den voetganger vooral het laatste, het hard, nog meer het woest rijden. Want men kan tamelijk hard en toch voorzichtig wielrijden.

Deze regeling van het verkeer hebben de wielrijders en de automobilisten dus zelf in de hand.

Maar ook de voetganger kan meer doen tot regeling van het verkeer dan hij doet. De voetganger moet zich er meer en meer aan gewennen den rijweg te beschouwen als de plaats voor rij- en voertuigen, als een plaats niet voor hèm. Hij moet zich daartoe een zekeren dwang oplegen, maar wij leven nu eenmaal niet op een onbewoond eiland. De Leidschestraat bijv. is nauw. De tram heeft zich het gemak moeten ontzeggen er twee sporen te leggen. Rijtuigen, automobielen, rijwielen moeten er wachten, zoodra een tram voorbijkomt en er een kar of rijtuig aan het trottoir staat. Zoo moet de voetganger zich het genot ontzeggen steeds te vinden wat de Engelschman „elleboogruimte" noemt en het trottoir houden, dat trouwens niet zóó smal is of men vindt er gewoonlijk nog wel plaats.

Maar dan moet men er ook rechtshouden. Ook dat gebeurt niet altijd. Er zijn maar al te veel menschen, die zich dien dwang niet willen opleggen: tot zelfs een van Amsterdam's oudste en meest geëerde advocaten toe, kan men elken namiddag in de Leidschestraat tegenkomen op het linkertrottoir.

De rijweg niet voor den voetganger. En dus ook bij het oversteken van de straat eerst uitzien of dit veilig kan gebeuren. Men ziet voetgangers op het alleronverwachtst van het voetpad afstappen, zonder te zien of er een voertuig aankomt, de straat halverwege oversteken..... op eens blijvenstaan... weer verder gaan — voor den wielrijder of den koetsier zoo verwarring wekkend mogelijk. Toen wij, jaren geleden, te Chicago, op een oogenblik, dat het in een straat niet druk was, den rijweg wilden oversteken, zeide men ons, dat men dat daar niet deed; men stak de straat over bij een kruising van straten, waar de weg daartoe door verschillende bestrating was aangewezen. En op die punten hadden rijtuigbestuurders bijzonder goed uit te kijken; redèn zij daar iemand aan, dan was de straf niet malsch. Daar werd den voetganger een dwang opgelegd, dien wij ons wellicht niet behoeven op te leggen — wanneer wij maar behoorlijk leeren uitkijken, alvorens de straat over te steken.

De voetgangers op het voetpad. Dat geldt ook voor het Vondelpark, waar bijna geen rijwegen meer zijn zonder voetpaden aan weerszijden, en waar toch zelfs juffrouwen met kinderwagens en een of twee kinderen aan de hand, bij voorkeur midden op den rijweg wandelen, om van oude dames, rijen naaimeisjes (zes aangehaakt), gelederen werklieden, meestal vier naast elkaar (met behoorlijken afstand tusschen elke twee man) niet te spreken! In het Metropolitan Park te New-York wordt de wandelaar, die op den rijweg wandelt, al is die nog zoo leeg, door de politie verwijderd en naar het voetpad verwezen: een regeling van het verkeer waarmee wij o. i. wel zelf konden beginnen, zonder er de politie in te halen.

Maar anders, van de overheid verwachten wij ook wel wat. Onze politie doet al heel weinig om het verkeer te regelen. Wij laten nu daar, dat de overijver om te hard rijdende wielrijders te bekeuren, die een paar jaar geleden viel te constateeren, is verslapt tot bijna algeheele onverschilligheid: eenige bekeuringen wegens te hard rijden, het rijden op de kleine steentjes op de Heerengracht enz., zouden er misschien wel weer den schrik in kunnen jagen.

Maar voorts, zou het niet mogelijk zijn den voetganger het rechtshouden met meer aandrang voor te houden, dan nu gebeurt, en wel door borden, die in het oog vallen (zij behoeven niet zoo leelijk te zijn als de roode verbodsborden) en in voldoenden getale aangebracht? Te Arnhem schijnt dat wel te helpen. Zouden de politie-agenten aan de ingangen van Leidsche- en Utrechtschestraten, om bij deze twee voorloopig te blijven, niet ten minste eenigen tijd het publiek kunnen aansporen rechts te houden en den rijweg te mijden? Er is bij veel onwil ook veel onkunde bij het publiek; men doet misschien gedachteloos wat men, eenmaal op het minder wenschelijke van zijn gedrag gewezen, wel als verstandig wezen zou willen nalaten. Het heeft er thans iets van alsof de politie-agent in drukke straten enkel staat te wachten of er ook iets ergs gebeurt: de man zou zich intusschen door wat ergs te voorkomen zoo verdienstelijk kunnen maken!

Eenige maanden geleden werd in de Leidschestraat geheid.

Dat bracht natuurlijk aan de eene zijde van de straat een opstopping van het verkeer te weeg. Maar bovendien bleven er menschen naar staan kijken, zooveel en zoolang, dat de passage bijna geheel gestremd werd, de tram luidschellend heel langzaam moest voorbijgaan, wielrijders moesten afstijgen enz. En steeds stond daar een politie-agent op het tegenoverliggende trottoir... ook te kijken. Zou deze man het verkeer niet eenigszins hebben kunnen regelen door tot doorloopen aan te manen?

De voetgangers zijn in de weldra weer opengestelde straten het wielrijden afgewend: zij hebben in de laatste maanden nog meer dan te veren van hun geliefden rijweg gebruik gemaakt — zou het nu geen aanbeveling verdienen, tenminste in den eersten ijd, den voetganger naar het voetpad te doen verwijzen? En tevens wie te hard rijdt, wielrijder, motorwielrijder of automobilist, dadelijk er flink in te laten draaien?

Het 25-jarig bestaan der Museumscholen.

Het 25-jarig bestaan der Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers en der Rijksschool voor Kunstnijverheid werd hedenmiddag in de eerezaal van het Rijksmuseum plechtig herdacht.

Tot het bijwonen dier bijeenkomst waren, behalve het leeraarspersoneel der scholen, genoodigd de Commissaris der Koningin in deze provincie, B. en W. van Amsterdam en verschillende besturen van inrichtingen van onderwijs en kunstinstellingen.

De minister van binnenlandsche zaken was tot zijn leedwezen verhinderd de plechtigheid bij te wonen; Z.E. had zich echter doen vertegenwoordigen door den referendaris voor kunsten en wetenschappen aan zijn Departement, den heer J. A. Royer.

De leiding der bijeenkomst was opgedragen aan den heer J. Versluys, den oudste der leeraren aan beide scholen, tevens met den heer W. B. G. Molkenboer, directeur der Rijksnormaalschool, de eenige die van de oprichting aan de beide scholen werkzaam was.

Hij heette de aanwezigen, met name de autoriteiten welkom en bracht dank aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, die bereidwillig het eere-lidmaatschap der feestcommissie op zich had genomen en bovendien deze zaal in het Rijksmuseum voor de plechtigheid beschikbaar had gesteld.

Ten slotte gaf spr. het woord aan de heeren W. B. G. Molkenboer, directeur der Rijksnormaalschool, en J. W. H. Berden, directeur der Rijksschool voor Kunstnijverheid, die beiden in korte trekken zouden schetsen de geschiedenis der inrichting van onderwijs, aan wier hoofd zij gesteld zijn.

De heer W. B. G. Molkenboer heeft in een gedenkschrift uit het archief der Rijksnormaalschool alles bijeen verzameld wat een volledig overzicht geeft van de geschiedenis der instelling, waaraan hij van de oprichting tot heden als directeur werkzaam is. Daarin is tevens opgenomen een volledige lijst van allen, die als leerling de school bezochten met vermelding van den tijd, waarin zij hun diploma verwierven, en welke betrekking zij thans bekleeden.

In den aanvang van dit geschrift, waaruit de heer Molkenboer hedenmiddag het voornaamste mededeelde, geeft hij eerst een overzicht van de wijze, waarop de examens teekenen en boetseeren bij onze wet geregeld zijn en herinnert hij er aan hoe in 1877 bij den referendaris jhr. mr. Victor de Stuers plannen rijpten om te Amsterdam van Rijkswege op te richten een kweekschool voor teekenleeraren en een school voor Kunstnijverheid. Te dien einde werd den heeren Jan Striening, toen te Deventer, en W. B. G. Molkenboer, toen te Leeuwarden, opgedragen in het begin van 1880 in België een uitvoerig onderzoek in te stellen naar het onderwijs in de kunstscholen en de wijze, waarop daar in den vacantietijd de laatste jaren normaal-cursussen waren gegeven ten behoeve van personen reeds in het teekenonderwijs werkzaam.

Gevolg van hun verslag was dat op de Staatsbegrooting voor 1881 een kleine som werd gebracht voor de oprichting van twee kunstscholen, die de heer De Stuers in Nederland noodig achtte. De noodige lokalen in het toen nog lang niet voltooide Rijksmuseum werden den 15en Nov. 1881 in gebruik genomen; de Normaalschool had toen 15 leerlingen, waaronder 7 dames. In den zomer van 1883 werden in de beide vleugels van het Rijksmuseum de lokalen in gebruik genomen, die thans nog dienst doen.

Het onderwijzend personeel, op 16 Juli 1881 benoemd, bestond uit een directeur en zes leeraren, welke laatsten aan beide scholen waren verbonden.

In den loop der 25 jaren waren behalve de door den heer Berden genoemde aan de Normaalschool werkzaam de directeur, de heer W. B. G. Molkenboer, de heeren C. P. Holst Czn., M. H. van Gestel, W. Kromhout Czn.,

Ten einde de leerlingen der school niet alleen theoretisch tot onderwijzer te vormen, maar dit zooveel mogelijk ook practisch te doen, werd aan de Normaalschool verbonden een Oefenschool, waarin de leerlingen der hoogste klasse in de wintermaanden 's avonds onderwijs hebben te geven in het hand- en rechtlijnig teekenen aan meisjes en jongens van 11 tot 14 jaar. Aanvankelijk was zij met 3 meisjes en 17 jongens in Jan. 1885 gevestigd in een houten gebouwtje in den tuin van het Rijksmuseum; sedert 1891 is zij gevestigd in het bekende gebouw aan de Hobbemastraat hoek Hobbemakade.

De heer Molkenboer herinnert er dan aan, dat vooral sedert 1885, toen werk der leerlingen te Antwerpen was ten toon gesteld, de aandacht meer en meer op de school werd gevestigd; hoe zij op vele tentoonstellingen gouden medailles verwierf en de belangstelling er voor in Duitschland zeer toenam, nadat Keizer Wilhelm haar in Juli 1891 had bezocht.

Uit de volledige naamlijst der leerlingen blijkt dat 615 leerlingen, 251 dames en 364 heeren in den loop der 25 jaren de lessen voor langeren of korteren tijd volgden en velen er van belangrijke betrekkingen als leeraar of leerares, op kunst- of kunstnijverheidsgebied bekleeden.

Twee malen slechts kwam het voor dat aan iemand, die in een afdeeling het eind-diploma had behaald, later ook het eind-diploma in de andere afdeeling kreeg. In 1891 werd aan een der leerlingen door de commissie voor de akten M. O. teekenen en boetseeren uitgereikt twee diploma's, nl. die voor M1 en M2, iets wat de leerlingen der Normaalschool betreft, noch vroeger, noch later is voorgekomen. Bescheidenheid heeft den heer Molkenboer natuurlijk belet daaraan toe te voegen dat dit geschiedde met zijn zoon, den heer Theo A. A. Molkenboer. Voor deze zomervacantie werden als leerlingen aangenomen 6 dames en 19 heeren.

In het slotgedeelte van zijn gedenkschrift wijst de heer Molkenboer er op dat de Normaalschool zich ook steeds beijverd heeft het teekenen zooveel mogelijk te brengen in overeenstemming met de eischen van den handenarbeid en het ambachtsonderwijs, maar hij legt er tevens den nadruk op dat organisatie in de schoollokalen van beide Museumscholen hoog noodig is en jammer genoeg dat het maken eener afzonderlijke inrichting tot opleiding der teekenleeraren en -leeraressen in eigen gebouw, met doelmatig verdeelde en ingerichte lokalen, nog steeds afstuitte op de kosten, terwijl hij eveneens aandringt op verandering in de examens, zooals zij sedert 1863 door de wet zijn geregeld, aangezien die regeling reeds lang niet meer voldoet.

„In de laatste vijf jaren", dus besluit de heer Molkenboer zijn belangrijk stuk, „waren bij ons, zoo goed als elders, vrienden, die ook op 't stuk van het teekenonderwijs hervorming ademen; die den jongeren in het Kunstonderricht den roep ontlokken, om overal alle vensters wijd te openen om de frissche lucht te doen binnenkomen, die dan zal wegblazen al datgene, waarmede zij, die voor 20 jaren in droom zich voorstelden misschien in het belang van ons teekenonderwijs iets te kunnen doen, de lucht hebben bedorven.

„De „Ned. Ver. voor Teekenonderwijs" nam het initiatief om de Regeering te vragen, dat hier zoo mogelijk licht worde gebracht in de zaak, die nagenoeg de geheele teekenonderwijswereld in beroering brengt. Zij vroeg den Minister eenige vakmannen af te vaardigen naar de brandpunten der Reformbeweging in Duitschland om ter plaatse te kunnen waarnemen en naar waarde te schatten, hoe men daar werkte, maar ook welke de resultaten van dat werken zijn. De Regeering is geneigd aan dien wensch gehoor te geven. Dat dit onderzoek moge opleveren goede vruchten, dat het krachtig moge bijdragen om de vakmannen — die het zeker ieder voor zich ernstig en eerlijk bedoelen, maar verschillen van meening in zake den to kiezen weg — zooveel als maar mogelijk is tot elkander te brengen".

De heer J. W. H. Berden zeide slechts eenige korte noodzakelijke mededeelingen te zullen doen van feiten, om zijn gehoor de school te leeren kennen en duidelijk in het licht te stellen welk nuttig werk door de oprichters er van was verricht. Dien oprichters bracht hij al dadelijk een eere-saluut; de school bloeit en op kunstnijverheid-gebied kunnen wij thans den toets der vergelijking met het buitenland doorstaan.

De school is feitelijk de tweelingzuster der Rijksnormaalschool. Toen de eerste lessen, die in het ornament-teekenen naar pleister, op 14 November 1881 in de tegenwoordige woning van den hoofddirecteur der Museum-gebouwen een aanvang namen, spoedig, op 9 Dec. d.a.v., door de andere lessen gevolgd, bleek al dadelijk dat de tweelingzusters elkaar er leelijk in den weg zaten. Spoedig werden zij beter gehuisvest, ieder in een vleugel van het Rijksmuseum en thans huist de Kunstnijverheidschool 102 trappen boven den grond, wat bewijst dat ook op Kunstnijverheid-gebied de Parnassus niet zonder inspanning is te bestijgen.

Sedert 20 Nov. 1903 zijn de schoollokalen electrisch verlicht, waardoor men ook de avonduren kon gaan benutten; in 1905 door den cursus in illustratief teekenen voor den „Bond van Ned. Ond." en tevens door het open stellen der bibliotheek voor leden der afdeeling Amsterdam van den „Bond van Technici".

Wat betreft het onderwijzend personeel, werden bij Kon. Besl. van 1 Sept. 1881 benoemd tot directeur de heer J. R. de Kruyff, tot leeraren de heeren J. Striening, J. Versluys, P. J. H. Cuypers, L. Beirer en E. Dubois; Striening's benoeming werd reeds op 1 Oct. d.a.v. ingetrokken en vervangen door die des heeren J. H. Huibers. Op 1 Sept. 1882 werden nog benoemd de heeren Ludwig Jünger en George Sturm en op 1 Sept. 1883 mej. Ida Winkler, thans mevr. Van Emstede—Winkler, waardoor een cursus in kunstnaaldwerk mogelijk werd. In 1887 werd de heer Dubois vervangen door dr. J. F. van Bemmelen, die in 1890 werd opgevolgd door den arts A. R. Coen, terwijl in datzelfde jaar de heer Cuypers werd vervangen door den heer Jos Cuypers en deze in 1896 door den heer J. W. H. Berden, die twee jaar later als directeur optrad. De heeren Huibers en Beirer werden in 1901 vervangen door de heeren T. van der Laars en R. v. d. Pavert, terwijl de heer Jünger, na in 1903 wegens ziekte tijdelijk vervangen te zijn door den heer Bart van Hove, later definitief werd opgevolgd door den beeldhouwer W. Retera.

Als tijdelijk leerares trad in 1904 mevr. J. Ingenhousz—Mazzali op voor een specialen cursus in kloskant. Van al de genoemden is dus de heer Versluys tot heden onafgebroken als leeraar aan de school verbonden.

De eerte curus begon met 7 leerlingen, t.w. 3 gewone en 4 hospitanten, de 25e cursus telt 65 leerlingen, t.w. 44 gewone en 21 hospitanten, waaronder 23 dames. In het geheel waren ingeschreven 544 personen, onder wie 221 dames.

Als bewijs van de beteekenis der school kan dienen dat zij tweemaal met goud werd bekroond, nl. op de Kunstnijverheid-tentoonstelling te Den Haag in 1888 en op de wereldtentoonstelling te Parijs in 1900, terwijl vele leerlingen in openbare prijskampen lauweren verwierven. De school werd ook in 1900 belast met het borduurwerk voor het huwelijkskleed der Konigin.

Onder de leerlingen wier naam een goeden klank had noemt spr. Pier Sander, M. Huizinga, J. Mendes da Costa, T. Zwello, L. Zijl, A. P. Hahn, J. J. C. Lebeau, W. O. J. Nieuwenkamp.

Op onderwijsgebied hebben zich verschillende leerlingen onderscheiden, o.a. slaagden dit jaar twee leerlingen, de heeren v. d. Vecht en Milo, voor M. O. teekenen, verleden jaar een, de heer v. d. Hem en 1904 slaagde er zelfs een uit de eerste klas s, de heer Bortcama.

Van de oud-leerlingen is thans aan de heer Nijhoff directeur der Quellinusschool en de heer Ellens adjunct-hoofdinspecteur te Leeuwarden, de heer v. d. Laars is een bekend beeldhouwer, de heer Visser is directeur der Teekenschool voor Kunstambachten en leeraar aan de Rijkskweekschool; de heeren Huizenga en Walenkamp zijn leeraren aan de Kunstnijverheidschool te Haarlem, enz.

Verder herinnert spr. er aan dat de herstelling der gebeurtenissen uit het Stadhuis te Leiden aan de school werd toevertrouwd; dat de „Maatschappij tot Nut van 't Algemeen" in het derde studiejaar 10 studiebeurzen van *f* 300 elk en voor vier opvolgende jaren beschikbaar stelde.

Spr. brengt daarna dank aan de besturen van „Artis" en „Arti; aan den directeur van het Suasso-museum; aan den chef van de afdeeling Kunsten en Wetenschappen aan het departement van Binnenl. Zaken; aan den hoofddirecteur van het „Nol. Museum" en den directeur van het Rijkssprentenkabinet, voor de hulp steeds aan de leerlingen bij hun studies verleend.

Na afloop der plechtigheid ging men de tentoonstelling van werk der leerlingen in beide scholen bezichtigen. In het Stedelijk Museum is thans een tentoonstelling van werk der oud-leerlingen geopend. Op die tentoonstellingen komen wij nader terug.

Het feest der 2e H. B. S. met 3-jar. cursus.

De feesten, deze week gegeven ter herdenking van het 25-jarig bestaan der 2e H. B. S. met 3-jarigen cursus hier ter stede, werden gisteravond besloten met een feestmaal in het gebouw „Krasnapolsky". Daar zaten aan alle leeraren der school en tal van oud-leerlingen, te zamen ongeveer 100 personen.

Den ganschen avond heerschte aan den disch een opgewekte stemming. De voorzitter der commissie uit oud-leerlingen, die het feest had voorbereid, dr. J. Loda, had aan tafel naast zich de heeren M. J. IJzerman, directeur, en L. Bouman Jzn., onder-directeur, zooals men weet met de heeren Grote, Schmid en Steenbeek van de oprichting af aan de school verbonden.

Nadat dr. Loda allen welkom had geheeten, gewezen had op het heuglijk feit deze week herdacht, en gedronken had op den voortdurenden bloei der school, hield de heer Samuel, oud-leerling, een welsprekende toespraak tot den directeur, wiens groote verdiensten jegens de school hij in het licht stelde. Een ander oud-leerling, de heer v. Emden, wijdde een dronk aan den onder-directeur der school. Met veel instemming werd toegejuicht een rede van een oud-leerling, die destijds kosteloos op de school werd geplaatst en volmondig erkende dat hij de belangrijke betrekking, die hij thans bekleedt, te danken had aan het verdienstelijk onderricht van de leeraren der 2e H. B. S. aan de Marnixstraat genoten.

De heer IJzerman dankte recht hartelijk voor alle bewijzen van belangstelling, die hij in deze dagen had mogen ondervinden. Vooral betgeen de oud-leerlingen voor hem gedaan hadden stelde hij op den hoogsten prijs, doch hij erkende dat een groot deel van do huldo hem gebracht, toekwam aan het corps leeraren, dat hem in al die jaren zoo krachtig had ter zijde gestaan. Hun bracht hij oprechten dank voor den arbeid naast hem verricht.

Nog menig hartelijk woord werd gesproken en tot laat in den avond daverde het in de „witte zaal" bij Kras van de toejuichingen, dien menig feestgenoot ten deel vielen na het uitspreken van menig hartelijk, vriendschappelijk woord.

Een collectief arbeidscontract.

De „Havenarbeider" bevat den tekst van een collectief arbeidscontract tusschen de scheeps- en bootwerkersvereeniging „Recht en Plicht" en de Vereeniging van Werkgevers op Scheepvaartgebied, waarvan door de laatste organisatie het ontwerp is opgesteld en de arbeidersorganisatie ter afsluiting aangeboden.

Art. 1. Beide partijen verbinden zich over en weer:

a. van hare leden te vorderen, dat zij deze overeenkomst kennen en getrouwelijk naleven, en

b. overtredingen daarvan met alle haar ten dienste staande middelen tegen te gaan.

Art. 2. De werkboekjes der Vereeniging van Werkgevers op Scheepvaartgebied worden door de Scheeps- en Bootwerkersvereeniging „Recht en Plicht" onvoorwaardelijk erkend.

De beslissing over uitreiking, resp. intrekking van werkboekjes is uitsluitend en zonder eenige contrôle van derden, overgelaten aan het bestuur der Vereeniging van Werkgevers op Scheepvaartgebied.

Het bestuur voornoemd zal nochtans het bestuur der Scheeps- en Bootwerkersvereeniging „Recht en Plicht", en eventueel ook de besturen van andere arbeidersorganisaties in de gelegenheid stellen, desgewenscht, voorsf kennis te nemen van de namen der aanbevolenen voor nieuwe werkboekjes, alsook van de door het bestuur der Vereeniging van Werkgevers op Scheepvaartgebied voorgestelde intrekkingen.

Art. 4. De werklieden mogen niet weigeren samen te werken met werklieden, die niet zijn aangesloten bij de Scheeps- en Bootwerkersvereeniging „Recht en Plicht" of eenige andere arbeidersorganisatie.

De „onderkruipers-quaestie" uit den tijd der werkstakingen van 1903 en of andere quaesties tusschen partij ter eenre of een of meer harer leden en partij ter andere of een of meer harer leden, dateerende van vóór den datum van onderteekening dezer overeenkomst, zullen nimmer mogen worden opgeworpen.

Art. 5. De werklieden mogen niet op zoodanige wijze propaganda maken voor hunne organisatie, dat niet aangeslotenen daardoor worden lastig gevallen of de werkzaamheden worden belemmerd of bemoeilijkt.

Art. 8. De werklieden, leden van partij ter andere, zullen het werk niet mogen staken, zonder toestemming van partij ter andere zijde.

Partij ter andere zijde zal die toestemming niet geven, tenzij ter zake van geschillen over punten, die in deze overeenkomst niet zijn voorzien en niet dan nadat over die geschillen met partij ter eenre overleg is gepleegd en dit overleg niet tot eene bijlegging daarvan heeft geleid.

De overeenkomst zal voorloopig worden aangegaan tot 1 Januari 1908. Zij wordt stilzwijgend, telkens voor een jaar, verlengd, indien zij niet door een der partijen schriftelijk is opgezegd, ten minste twee maanden voor den afloop van het loopende contractjaar.

„Recht en Plicht" heeft zich, naar „Het Volk" meldt, in beginsel met deze overeenkomst vereenigd, doch heeft een drietal ondergeschikte wijzigingen voorgesteld. Tot nu toe is daarop door de Werkgeversvereeniging niet geantwoord.

Drankwet.

B. en W. brengen ter kennis, dat bij Gedep. Staten in de provincie Noord-Holland zijn ingekomen verzoekschriften om vergunning tot verkoop van sterken drank in het klein in een logement uitsluitend aan logeergasten, van: J. Kroet, voor perceel Nes No. 25 en P. de Jong, voor perceel Damrak No. 34;

dat een verzoekschrift om vergunning tot verkoop van sterken drank in het klein is ingediend door H. Kruisbrink, voor perceel N.Z. Voorburgwal No. 175.

dat 22 verzoekschriften om verlof tot verkoop van alcoholhoudenden drank, anderen dan sterken drank, en van uitsluitend alcoholvrijen drank zijn ingediend.

Vereeniging „Oosterspeeltuin".

Onder de vele clubs, die de „Oosterspeeltuin" heeft georganiseerd voor kinderen, heeft zich een club gevormd van ouderen, om de muziek te beoefenen, en zoo is een muziekkorps opgericht. Een tweeledig doel wordt hiermede bereikt en wel: niet slechts voor de ontspanning en ontwikkeling der kinderen, maar ook voor die der ouderen te zorgen; den leden van den „Oosterspeeltuin" genot te verschaffen door concerten te geven. Het bestuur van den „Oosterspeeltuin" had de laatste jaren eenige concerten in zijn tuin doen geven, het jongste telkens niet minder dan tien, echter door andere muziekkorpsen. Zelf doen is het devies van den „Oosterspeeltuin". En met volharding gingen die jongelieden en jonge mannen aan het werk. Ze zijn zoozeer gevorderd, dat de tijd gekomen is om practisch in toepassing te brengen wat ze geleerd hebben. Maar een arbeidersbuurt en een muziekkorps zijn twee. Zij doen daarom een beroep op de meergegoeden te deze stede om het hoogmoedige bijeen te brengen. Zelf hebben ze reeds een flinke som gespaard, maar de kas moet gesteund worden. Het bestuur van den „Oosterspeeltuin" zal het financieel beheer voeren.

Bijdragen te zenden aan de bestuursleden van het korps: H. Siesom, Nieuwe Achtergracht 156; Tj. Klaren, Delistraat 19; G. Spronk, Von Zesenstraat 9.

Inlichtingen verzocht.

Zaterdagvoormiddag te 8.45 uur is in den Amsterdamschen Polder onder de gemeente in bewusteloozen toestand aangetroffen en naar het Binnen-Gasthuis overgebracht, alwaar hij zonder tot bewustzijn te zijn gekomen op heden is overleden, een onbekend man, oud naar gis 30 jaar, lang 1.65 M., gezonde kleur, zwart haar en knevel, blauwe oogen,

PENDULES PENDULES PENDULES PENDULES PENDULES in modernen stijl, Hout en Koper, alsook in Louis XV, XVI en Empire. (26822)
J. P. KLUIJSKENS, Nieuwendijk 116—118. Telef. 5454. Hofleverancier van H.H. M.M. de Koningin en Koningin-Moeder.

Wacht U Voor Namaak van Foster's Rugpijn Nieren Pillen.

WANNEER Uw gezondheid waarde voor U heeft, geef U dan de kleine moeite om op te letten dat men U geen namaaksel verkoopt. Vraag duidelijk **Foster's** Rugpijn Nieren Pillen en zie de doos, die men U verkoopt, goed na.

Hieronder geven wij een afbeelding van de doos, waarop altijd voorkomt: 1o. Het Handelsmerk; 2o. de naam **Foster's** Rugpijn Nieren Pillen; 3o. De Handteekening van James Foster.

Foster's Rugpijn Nieren Pillen zijn een speciaal geneesmiddel voor Blaas- en Nierziekten, Pijn in den Rug, Lendenen en Zijde, Waterzucht, Steen en Rheumatiek. De prijs is F. 1.75 per doos; of F. 10. voor zes doozen. Wij waarschuwen tegen namaak.

Dit zijn de echte.
Verkrijgbaar bij:
TUIJLL. Paleisstr. 13; M. CLEBAN & Co., Heiligenweg 42 en PHARMACIE FRANÇAISE, Galerij 34—35, Amsterdam. (26038)

J. VAN DER WIEL

bericht dat zijne **Dans-** en **Maintienlessen** ***begin Oct.*** een aanvang zullen nemen. Prospectus verkrijgbaar in de *Eensgezindheid*, Spui, *Maison Stroucken*, Marnixstraat, *Paviljoen Vondelpark*, en bij het Alg. Adv.-Bureau ROUMA & Co., Heerengracht 226. (26822)
INSCHRIJVING te zijnen huize, Prinsengracht bij de Beerenstraat 479.

Chef Tapijtzaak.

Gevraagd in een der Hoofdsteden een CHEF, niet beneden de 30 jaren, die zelfstandig op kan treden, geheel op de hoogte van Tapijten, Linoleum en Behangersvak, het meubileeren en inrichten van huizen etc.

Brieven franco letter H. T. 3091, Alg. Adv.-Bur. A. DE LA MAR Azn., Amsterdam. (26841)

IEMAND, meer dan 25 jaar werkzaam in een der hoofdartikelen van den Goederenhandel, ***zoekt een COMPAGNON*** met eenig kapitaal, om de Zaken eener likwideerende Firma voor gezamenlijke rekening te kunnen voortzetten.
Franco brieven motto *„Groothandel"* Bureau Makelaars-Weekblad, Koningsplein 7, te Amstd (26809)

Een **Bukskin-Weverij** te Gladbach (goedkoop artikel) **VRAAGT** voor **Nederland** een

Vertegenwoordiger,

die met de Grossiers goed bekend is
Zij, die zeer goed bekend zijn, gelieven hun aanbiedingen in te zenden, onder **A.C.Z.**, aan het Ann.-Bur. EMIL SCHELLMANN te M. Gladbach. (26771)

Gevraagd

met November, in een deftig gezin, (twee personen) een **flinke R. K. Tweede-Meid**, kunnende netjes tafeldienen, wasch omgaan, huiswerk verrichten, naaien en mazen. Onnoodig zonder goede getuigen. Hoog loon en verval. Zomers buiten, 's Winters in Amsterdam.
Br. lett. **C.** aan C. L. VAN LANGENHUYSEN's Boekhandel, Singel 434. (26651)

Door den ondergeteekende als curator in het faillissement van den Heer B. H. C. JANSEN, te Amsterdam, gehandeld hebbende onder de firma B. LENFRING, wordt hierbij kennis gegeven, dat door hem op 10 September 1906 de **eenige** uitdeelingslijst ter griffie der Arrondissements-Rechtbank te Amsterdam ter kostelooze inzage voor Crediteuren is neergelegd.
(26888) Mr. A. C. N. PIEREN.

Huidversterkende Ondergoederen. De gebruikte grondstof (Ind. netelvezels) overtreft in lengte, fijnheid en soliditeit alle andere vezels van dieren of planten, en verkrijgt het Ondergoed hierdoor eene buitengewone duurzaamheid.
Alleen echt met bovenstaand wettig gedeponeerd Fabrieksmerk. (26039)
Eenig Fabrikant:
JACQUES SCHIESSER,
Radolfzell in Baden.
Alom in den lande verkrijgbaar in de voornaamste magazijnen van HEEREN- en DAMESARTIKELEN.

Onze Afnemers worden beleefd verzocht er op te willen letten, dat zij ontvangen de van ouds bekende

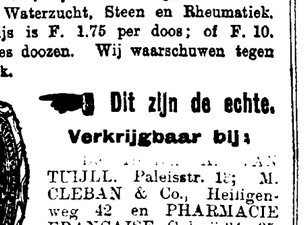

Fijne Likeuren .. en Zeer Oude Genever
en NIET
ongeveer gelijkluidende of uitziende Merken.
Erven Lucas Bols,
AMSTERDAM.
(10329)

Aardappelen.

Zeeuwsche — Hollandsche Aardappelenhandel,
JACOB VAN LENNEPKADE 364—366.
Pulke waar. Billijke prijzen.
Dagelijksche bezorging in verzegelde mandjes of per H.L.

Winterprovisie.
Proefmandjes op aanvraag. (26541)

Een vrij Bovenhuis te huur,

Den Texstraat 16, bevattende 7 Kamers, Keuken, Zolder en Meidenkamer. Huurprijs *f* 550, te aanvaarden 1e November of eerder. Te bevragen bij den Makelaar D. W. BRAND, Damrak 45. (26842)

DEUTZ MOTOR.

Te koop aangeboden

een goed onderhouden in uitmuntenden staat zijnde **Gasmotor**, „OTTO DEUTZ" 6 P.K., met verlengde As en buiten Lagerstoel, 3 Reservoirs, enz., geheel compleet en Hoofdriem. Dagelijks in werking te zien.
Br. fr. lett. D. D. a/h. Alg. Adv.-Bur. KRUISMAN & Co., A'dam. (26831)

KANTOORLOKALEN.

Op goeden stand worden tegen **Mei 1907** verlangd: **Drie ineenloopende Kantoorlokalen** met **Kluis.** Parterre of eerste étage; indien op hoogere étage met gebruik van lift.
Brieven franco, onder No. 26855, aan het Bureel van het Algem. Handelsblad.

School voor Maatschappelijk Werk.

247 Lijnbaansgracht bij het Leidscheplein.

Opening van den nieuwen Cursus Woensdag 19 September.

De onderstaande Lessen en Voordrachten zijn toegankelijk voor toehoorders: 4, 6, 7 en 11 *tot* een beperkt aantal. Het Programma der Cursussen, welke na 1° Januari 1907 beginnen, zal tijdig worden bekend gemaakt.

1.	Woningvraagstuk (Mevr. L. VAN DER PEK—WENT) 10 lessen	*f*	7.50
2.	Toynbeewerk (Mej. E. KNAPPERT) 10 lessen	„	7.50
3.	Paedagogiek (——————)	„	—
4.	Beginselen der Plantkunde (——————)	„	—
5.	Woningbygiëne, bouwmaterialen en constructie (de Heer J. VAN DER PEK) 30 lessen	„	15.—
6.	Volkskoken (Mej. G. MULDER) 25 lessen	„	15.—
7.	Boekhouden (de Heer F. A. VAN SUCHTELEN) jaarcursus, één uur per week	„	15.—
8.	Hygiëne (de Heer ALEX. KLEIN) „ „ „ „ „	„	15.—
9.	Burgerlijk Recht (Mr. A. SLOTEMAKER L.Hzn.) „ „ „ „ „	„	15.—
10.	Staathuishoudkunde (Dr. P. C. W. BOS) „ twee uur „ „	„	25.—
11.	Verstelnaaien (Mej. L. MENDES DA COSTA) „ „ „ „ „	„	15.—
12.	Voordrachten over Mannen en Vrouwen van beteekenis door verschillende sprekers. Per Voordracht *f* 1.—. Reeks van 15 Voordrachten	„	10.—

Toegangskaarten, nadere inlichtingen en opgave der lesuren te verkrijgen bij de Directrice Mej. S. LEFEBURE, aan het Lokaal der School, Dinsdags en Donderdags van 10—12 uur. (26817)

(9316)

Van Putten & Schwiep,

Kantoor Singel 272. Telephoon 667.
De prijzen der Cokes zijn van af heden per gemeten Hectoliter met **vijf** en per 32 Ko. met **vier cents verhoogd.** (26834)

Knip- en Naai-Cursus voor Jonge Dames.
Mevr. DE JONG.
Prinsengracht 684 b/d Vijzelstraat.
Aanvang van den nieuwen Cursus Maandag 17 September.
Inlichtingen en inschrijving van nieuwe leerlingen dagelijks van 12—4 uur. (25933)

MALAGA BAKELS.

Genotrijke, gezonde Middagwijn.
½ Flesch *f* 0.60. — 1/1 Flesch *f* 1.10. — Overal verkrijgbaar. (17324)
GEBR. BAKELS. —— Amsterdam. —— *MALAGA.*

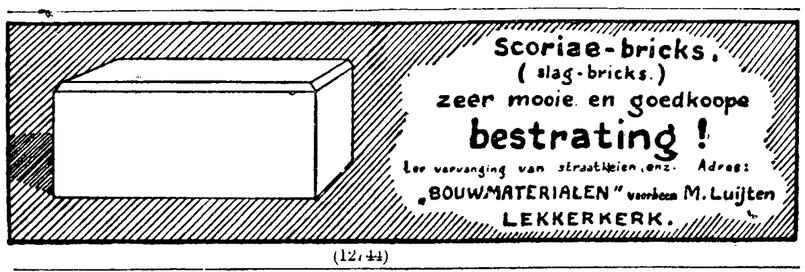

(12744)

On demande un **traceur** expérimenté pour la salle à tracer d'un chantier de construction de cargo boats.
Sadresser A R 118, Agence DE CAUWER, Anvers. (26776)

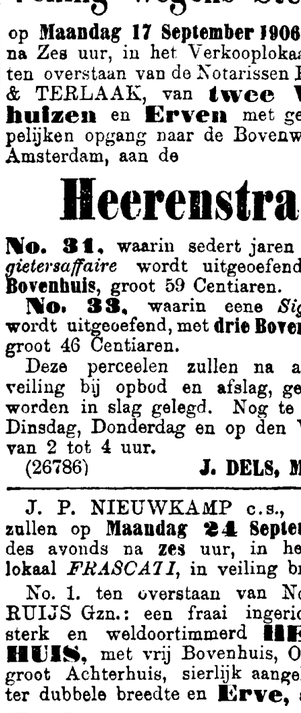

(3074)
Hoofdagent voor Amsterdam:
E. H. A. MÉLIS, Prinsengracht 178.

Veiling wegens Sterfgeval

op **Maandag 17 September 1906,** des avonds na Zes uur, in het Verkooplokaal *Frascati*, ten overstaan van de Notarissen REPELIUS & TERLAAK, van **twee Winkelhuizen** en **Erven** met gemeenschappelijken opgang naar de Bovenwoningen, te Amsterdam, aan de

Heerenstraat

No. 31, waarin sedert jaren eene *Loodgietersaffaire* wordt uitgeoefend, met **vrij Bovenhuis**, groot 59 Centiaren.
No. 33, waarin eene *Sigarenaffaire* wordt uitgeoefend, met **drie Bovenwoningen,** groot 46 Centiaren.
Deze perceelen zullen na afzonderlijke veiling bij opbod en afslag, gecombineerd worden in slag gelegd. Nog te bezichtigen Dinsdag, Donderdag en op den Verkoopdag van 2 tot 4 uur.
(26786) **J. DELS, Makelaar.**

J. P. NIEUWKAMP c.s., Makelaars, zullen op **Maandag 24 September 1906,** des avonds na **zes** uur, in het Verkooplokaal *FRASCATI*, in veiling brengen:
No. 1. ten overstaan van Notaris TH. RUIJS Gzn.: een fraai ingericht, hecht, sterk en weldoortimmerd **HEERENHUIS,** met vrij Bovenhuis, Open Plaats, groot Achterhuis, sierlijk aangelegden tuin ter dubbele breedte en **Erve,** aan de

Prinsengracht 19,

groot **2 Aren 70 Centiaren.**
No. 2 ten overstaan van Notaris P. W. SCHREUDER: een zeer net onderhouden **HEERENHUIS** met Tuin en **Erve,** aan de

Alexander Boersstraat 4,

bij het Concertgebouw, groot **76 Centiaren.**
Beide perceelen zijn keurig geschilderd en behangen en te bezichtigen Dinsdags, Donderdags en op den Verkoopdag van 2 tot 4 uur, op vertoon van een bewijs van toegang, door een der in het biljet genoemde makelaars ondertekend. (26790)

Dr. LOMMEN,

Huidarts, (26787)
Heerengracht 177,
is weder te Consulteeren.

W. ROMEIN,

(26132) **Tandarts,**
P. C. Hooftstraat 52,
heeft de praktijk **hervat.**

Dr. DRIESSEN,

(26818) ***Vrouwenarts,***
is weder te CONSULTEEREN.

Dr. F. S. MEIJERS,

(26798) ***Zenuwarts,***
is wederom te **raadplegen.**

E. GOLDSMIT,

(26796) ***Arts,***
hervat de praktijk.

(19781)

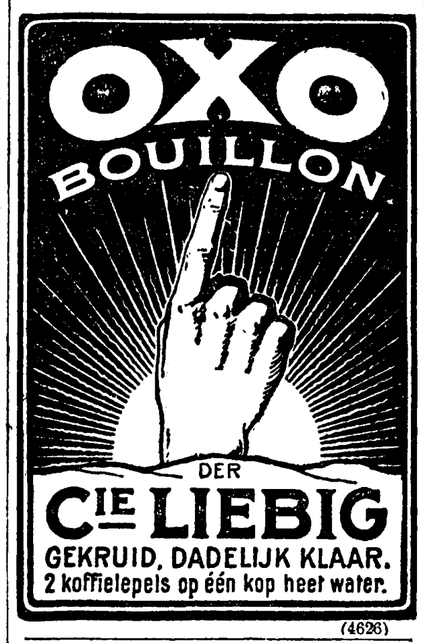

(4626)

Geregelde Wekelijksche Dienst.

Amsterdam, Leith, Grangemouth, Glasgow, Greenock, Belfast, Dundee,
en verder in directe verbinding met geheel
Schotland en Ierland.

Het eerste-klasse Stoomschip
GLANMIRE

Kapitein BROWN,
laadt Dinsdag 11 Sept. tot 4 uur namiddag.
Uitmuntende inrichtingen voor Passagiers.
Adres bij de Agenten:
D. BURGER & ZOON.
(26814) GEMMENING & PENNING.

INDIE

ADRIAAN SCHAKEL,

Heiligenweg.
Indische Uitrustingen.

Grootste Inrichting op dit gebied. (26785)

GRIEKSCH, LATIJN.

Staats- en Supplettie-Examen.
Privaatles *f* 1.50 door *Clas. Doctor*
8 Leerlingen dit jaar geslaagd voor Staatsex. enz.
Adressen der Geslaagden worden toegezonden.
Brieven No. 23015, Bureel Handelsblad.

Amerikaansche

uitvinding **kunsttanden,** die even vast zitten als natuurlijke tanden, zonder gehemelte-plaat *f* 2.50 per tand, **KOEKENHEIM,** Koninklijk gebreveteerd Méc. Dentist, **Nieuwendijk 105,** Amsterdam. (1756)

Alléén in winkels met dit uithangbord zijn de **SINGER** Naaimachines verkrijgbaar

Onze machines behoeven geene aanprijzing. Wij verzoeken slechts er op te letten, dat ze aan het juiste adres gekocht worden.

SINGER-MAATSCHAPPIJ,

AMSTERDAM: Kalverstraat 62 (Telefoon 6545),
TIJDELIJK ECHTER:
Kalverstraat 236 bij de Munt.
Ferd. Bolstraat 109,
Bilderdijkstraat 118,
Haarlemmerdijk 92,
le v. Swindenstraat 55.
(1769)

Aan een Onderneming van Kunstnijverheid vaceert de betrekking van

MEDE-DIRECTEUR,

te vervullen door energiek persoon **van goeden huize** met handelskennis.
Deelname in het maatschappelijk kapitaal gewenscht.
Brieven franco, onder No. 26615, aan het Bureel van het Algemeen Handelsblad.

TE HUUR

met **1 Nov. a.s.** het modern ingericht huis 2e Weteringplants. hoek Den Texstr. Inl. bij VOOYS, Grensstr. 49. Huurprijs *f* **1400.** (15643)

TE HUUR

een fraaie moderne Suite (gestoffeerd) met Voor- en Achterbalcon en kleine Zijkamer, onmiddellijk bij lijn 3 en 10. Met of zonder pension. Prijs nader vast te stellen. Zeer geschikt voor Heer.
Fr. Br. onder letter **H. V. 3093,** Alg. Adv.-Bur. A. DE LA MAR Azn., Amsterdam. (26801

Te Bussum op zeer aangenaam gelegen Villa twee ruime **Kamers** met goed **Pension,** voor bejaarden Heer en Dame à *f* 90 per maand.
Br. franco onder lett. AZ 111, aan de Bussummer Stoomdrukkerij te Bussum. (26794)

Hygiënische Gummi-artikelen.
Amsterd. Caoutchouc-Compagnie,
G. SIEGHEIM & Co., Koningsplein 12.
(14713)

SPAANSCH.

Lessen in Spaansche taal en Handelscorrespondentie. Vertaler, ook van handels-, scheeps- en averij-documenten. (26362)
SLUITER, Sarphatipark 124, Amsterdam.

DUITSCH.

Privaatlessen aangeboden door Leer. M. O. Prima referenties. *Conv., Gram., Handelscorr.* Brieven No. 25415 aan het Bureel van het Algemeen Handelsblad.

J. C. ter Bruggen,

Leeraar Boekhouden
van Woustraat No. 7.
Prospectus op aanvrage. (26026)

Ter Overname.

In een der eerste winkelstraten te Haarlem **wordt een bloeiende Zaak in Parapluies en Wandelstokken** voor zeer billijken prijs **ter overname aangeboden.**
Fr. br., Lett. **G,** a/d. Boek. H. J. VAN DER MUNNIK, Haarlem. (26782)

Peninsular & Oriental Steam Navigation Cy.,

122, LEADENHALL St. LONDON.

Mail- en Passagiersbooten
(938) WEKELIJKS NAAR DE
MIDDELLANDSCHE ZEE, EGYPTE, INDIE.
OM DE VEERTIEN DAGEN NAAR
AUSTRALIË, NIEUW-ZEELAND, CEYLON, PENANG, SINGAPORE, CHINA EN ALLE OOSTERSCHE HAVENS.
AFVAARTEN VAN ANTWERPEN ZONDER OVERLADING:
22 Sept. s/s ***PESHAWUR,*** 8000 reg. tonnen, afladen Amsterdam 18 Sept.
6 Oct. s/s ***NAMUR,*** 7000 reg. tonnen, afladen Amsterdam 2 October,
ladende voor PENANG, SINGAPORE, HONGKONG, SHANGHAI, KOBE en YOKOHAMA.
26 Sept. s/s ***SARDINIA,*** 7000 reg. tonnen, afladen Amsterdam 18 Sept.
8 Oct. s/s ***JAPAN,*** 4500 reg. tonnen, afladen Amsterdam 2 October,
ladende voor MALTA, PORT-SAID, ADEN, (BOMBAY), COLOMBO en CALCUTTA.
Generaal-Agenten: **JOHN P. BEST & Co., Antwerpen.**
Voor vracht, passage en verdere inlichtingen wende men zich tot de Agenten
HOYMAN & SCHUURMAN Ltd., Amsterdam.

Kon. Ned. Stoomboot-Maatschappij.

Geregelde stoomvaart van AMSTERDAM/ROTTERDAM naar en van
ALEXANDRIË, SYRIË, CYPRUS; MALTA, PIRAEUS, SALONICA, CONSTANTINOPEL, SMYRNA; ITALIË, SICILIË; SPANJE, PORTUGAL BORDEAUX, LA PALLICE; GIBRALTAR, MAROCCO; HAMBURG; KOPENHAGEN, STETTIN; DANTZIG; KONINGSBERGEN; ST. PETERSBURG (MOSKOU), REVAL, RIGA, WINDAU,
en vele nabij en tusschengelegen havens. (8071)
Inlichtingen verstrekken H.H. Cargadoors en DE DIRECTIE.

Stoomvaart-Mij. Nederland.

Van Amsterdam naar Nederlandsch-Indië.

Via Genua, Sabang en **Singapore,** met onmiddellijke aansluiting te **Sabang** op **Deli** en **Padang.**	22 Sept.	s.s.	***Koning Willem III,*** *H. J. Potjer.*
	9 Oct.	s.s.	***Oranje,*** *W. R. Utermöhlen.*
Direct naar **Java** en naar **Macassar** (eventueel met overlading).	11 Sept.	s.s.	***Ambon,*** *G. A. Zeilinga.* Laadt voor **Sabang (Olehleh)** en **Singapore** direct.
	5 Oct.	s.s.	***Timor,*** *R. Koops.* Laadt voor **Padang** en **Tjilatjap** direct.
	24 Oct.	s.s.	***Bali,*** *C. J. van Beemen.* Laadt voor **Padang** direct.

Rotterdamsche Lloyd.

Van Rotterdam naar Nederlandsch-Indië.

Via Marseille en **Padang.**	15 Sept.	s.s.	***Ophir,*** *J. Sharp.*
	29 Sept.	s.s.	***Lawoe,*** *M. Udema.*
Direct naar **Java** en naar **Macassar** (eventueel met overlading)	22 Sept.	s.s.	***Kediri,*** *G. de Boer.* Laadt voor **Padang** direct. (554)
	6 Oct.	s.s.	***Bogor,*** *A. L. Harken.* Laadt voor **Sabang (Oleh-leh)** en **Singapore** direct.